

Vatra veche

Vatra veche

Supliment

Români din toate țările, uniți-vă!

3

Lunar de cultură * Serie veche nouă* Anul IX, nr. 3(99) martie 2017 *ISSN 2066-0952

VATRA, Foaie ilustrată pentru familie (1894) *Fondatori I. Slavici, I. L. Caragiale, G. Coșbuc
VATRA, 1971 *Redactor-șef fondator Romulus Guga* VATRA VECHE, 2009, Redactor-șef Nicolae Băciut



Ana Blandiana, la ceas aniversar

Ana Blandiana, Autobiografie între două Europe/3
 Calendarul, poeme de Ana Blandiana/4
 Ana Blandiana în rotundul unei vârste, de Nicolae Băciut/5
 Ana Blandiana, Scrisul de mână/5
 Repere biografice/6
 Vatra veche dialog cu Ana Blandiana, de Cristina Vasiliu/7
 Vatra veche dialog cu Ana Blandiana, de Daniel Kițu/8
 Trei mari „B” ai spiritualității românești, de Valeriu Anghel/9
 Ana Blandiana, Autografe pe cărți/13
 Ana Blandiana, Arte poetice, de Anca Blaga/14
 Patria lăuntrului, de Cristina Sava/16
 Metafora arborelui în literatura română, de Cristina Aivăneșei/18
 Ana Blandiana – despre cădere, de Anca Blaga/20
 Ana Blandiana – Autografe/21
 Coordonatele utopiei blandiene, de Tatiana-Daniela Bercariu/22
 Ana Blandiana între două lumi, de Constantin Stancu/23
 Valențe expresive în opera Anei Blandiana, de Angela Bițan/24
 Pragmatica textului liric, de Ana Coman/25
 Mitul androginului în poezia Anei Blandiana, de Camelia-Cornelia Budan/26
 Pladoarie pentru iubire, de Daniela Agafiței/27
 Rugăciuni lirice, de Ana Coman/29
 Imaginarul blandian, între noumena și fenomene, de Daniel Kițu/30
 Iubirea și sensurile lumii, de Mariana Mogos/32
 Căderi în cer, de Anca Barbu/39
 Proza Anei Blandiana, de Gabriela Banu/41
 Evocări. Involuntar..., de Cornel Cotuțiu/42
 După cincizeci de ani.. O întâlnire memorabil, de Veronica Pavel Lerner/42
 Întâlnirea cu Ana Blandiana, o „Minune”!, de Angela Olaru/43
 Fascinația chipului, de Ștefan Jurcă/44
 Ipostaze, de Luminița Dascălu/45
 Întâlniri cu Ana Blandiana. Album sentimental. Membrii Cenaclului „Nicolae Băciut”/46
 Curajul, poem de Ana Blandiana/47
 O cale de coborâre a poeziei pe pământ, de Ana Blandiana/48
 Poeme de Cristina Vasiliu/48
 Festivalul Internațional de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”
 Ana Blandiana după Ana Blandiana, de Nicolae Băciut/49
 Prima ediție, 2012, de Nicolae Băciut/49
 La umbra pomelor în floare, de Nicolae Băciut/50
 Îngeri de cuvinte, de Nicolae Băciut/50
 Despre îngeri, de Nicolae Băciut/51
 Poduri de cuvinte, de Nicolae Băciut/51
 Buna Vestire, de Gabriela Vasiliu/52
 Revanșa memoriei, de Adriana Dumitrescu/52
 Ediția a 2-a, 2013, de Ana Blandiana/54
 Regulament/54
 În numele Rugăciunii poeziei, de Gabriela Vasiliu/56
 Pe unde ubli, poezie, de Gabriela Vasiliu/57
 Poezia ca Rugăciune, de Nicolae Băciut/57
 Orașe de silabe, de Ana Blandiana/58
 Ediția a III-a, 2014. Dacă nu acum, atunci când, de Nicolae Băciut/58
 Întoarcerea la rădăcina Arborelui, de Gabriela Vasiliu/59
 Dincoace de verde, dincolo de albastru, de Nicolae Băciut/59
 Aureola verde a poeziei, de Anca Barbu/59
 Muguri tineri, de Nicolae Băciut/60
 Regulament/60
 Ediția a IV-a, 2015. Vârstele poetice ale anotimpurilor, de Nicolae Băciut/61
 Oprește, Doamne, ceasornicul..., de Andreea Elisa Roff/61
 Regulament/62
 Ediția a V-a, 2016. Festivalul de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, de Ana Blandiana/64
 Regulament/64
 Scrisori de peste Ocean, de Dumitru Ichim/64
 O misiune sacră, de Theodor Damian/65
 Inspirație/transpirație, de Nicolae Băciut/65
 Dimensiunea sacră a iubirii, de Nicolae Băciut/66
 Pleopape de ape sub lumină lină, de Nicolae Băciut/67
 Prin alții, spre noi, de Nicolae Băciut/67
 Biblioteca trecutului, de Nicoleta Corneanu/68
 Ediția a VI-a, 2017. Regulament/69
 Cărțile Festivalului, de Nicolae Băciut/70
 Premiile Festivalului/71
 Spaima de literatură, de Daniel Kițu/75
 Ana Blandiana, citită de copii.
 Umbrei mele i-e frică, de Miruna-Ioana Miron/76
 Între mine și el, de Alexandra Bianca Velcherean/76
 Ceea ce se ascunde „între mine și el”, de Mădălina Boț/77
 Umbrei mele i-e frică, de Ana Maria Gîbu/79
 Cândva arborii aveau ochi, de Raul Hudea/80
 Traversarea copilăriei, de Mara Alexandra Dragotă/80
 Cuplu, de Diandra Maria Panfil/81
 Arborii și visul vegetal, de Diana Elena Barbu/82
 Ochii arborilor, de Ioana Toloargă/83
 Mare neexplorată, de Andreea Raluca Radu/84

Portrete de grup



Brăila, 31 mai 2012, la școala Gimnazială „Sandu Aldea”, gazda primei ediții a Festivalului de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”



Bnrăila, 1 iunie 2013, a II-a ediție a Festivalului



Brăila, ediția a III-a, 7 iunie 2014



Număr ilustrat cu fotografii din colecția Nicolae Băciut

ANA BLANDIANA

Autobiografie între două Europe

Timp de aproape o jumătate de secol orice autobiografie – termen consacrat pentru ceva între interoga-toriu și curriculum vitae, în care trebuia menționată originea proletară sau burgheză („sănătoasă” sau „nesă-nătoasă”, în limbajul epocii), apar-te-nența politică a rudelor (mamă, tată, frați, surori, mătuși, unchi, bunici) la un alt partid decât cel comunist etc – orice autobiografie era împărțită în două secțiuni: înainte de 23 august 1944 și după 23 august 1944 (data intrării Armatei Roșii în România). Ei bine, în ultimii ani lucrurile s-au schimbat: data împărțirii vieții noastre în două secțiuni nu mai este 23 august 1944, ci 22 decembrie 1989 (data fugii lui Ceaușescu).

Deci, înainte de 22 decembrie 1989, eu eram un scriitor care avea 19 cărți publicate, două în sertar, trei interdicții de semnătură și o singură obsesie: să scrie ceea ce crede și să încerce să publice ceea ce a scris. A scrie era simplu. A publica era mult mai dificil. „A fi interzis” sau „a avea interdicție de semnătură” însemna că numele tău nu mai putea apărea nici în ziare, nici pe coperta vreunei cărți, nici chiar să fie citat în textul altcuiva. Pentru prima oară eu am fost interzisă pur și simplu pentru că tatăl meu era în închisoare, de celelalte două dați din cauza propriilor mele poeme: Prima interdicție a durat 4 ani, cea de a treia ar fi fost probabil definitivă, dacă n-ar fi fost întreruptă de evenimentele din decembrie '89. Eram deci autorul a 19 cărți, dar pentru publicul român (și, îndrăznesc să spun, chiar pentru poporul român) eram nu numai autorul cărților mele, ci și, mai ales, autorul tăcerilor mele. Pentru că printre cărți au existat interdicțiile. Astfel, înainte chiar de a fi cunoscută ca scriitor (prima interdicție a intervenit după debutul cu două poezii în revista *Tribuna* din Cluj) am devenit cunoscută ca scriitor interzis. Mai târziu, cea de a treia interdicție interzicea nu numai cărțile mele noi, ci și prezența în bibliotecă a cărților publicate înainte. Era o interdicție nu numai pentru viitor, ci și pentru trecut. Într-o societate în care singura materie primă nedeficitară era minciuna și singura realitate aparatul represiv, cel mai mic adevăr pro-



nunțat devenea politic pentru că era o formă de libertate.

În ceea ce mă privește, aceste interdichții au transformat, aproape fără voia mea, simbolul scriitorului care se încapățâna să spună adevărul, care eram de decenii, într-un simbol politic. Acest simbol au încercat să-l manipuleze conducătorii de după 22 decembrie 1989 propunându-mi să devin vice-președinte al Frontului Salvării Naționale, adică al țării. Și când am refuzat, fără măcar să le înțeleg din prima clipă motivele, doar din bun simț, am devenit dușmanul noii puteri, așa cum fusesem al celei de dinaintea ei. De fapt, a fi liber se dovedea mult mai complicat decât a nu fi liber.

Decenii la rând, libertatea fusese pentru noi replica pe care reușeam, sau nu, să o dăm terorii și, odată te-roarea dispărută, ne-am dat seama cu spaimă că de fapt nu știam ce în-seamnă să fii liber. Este mai ușor să definești noțiunile prin contradicție cu opusul lor decât investindu-le cu un conținut autonom. Românii sunt as-tăzi un popor care, fără să fi avut ră-gazul să-și revină după o jumătate de secol de teroare comunistă, descoperă spaima în fața unui capitalism sălba-tec structurat de corupție și dominat de aceeași minoritate socială reciclată politic, care se sprijină pe vechile re-țele și relații de putere. Ceea ce creea-ză sentimentul neliniștitor că schim-barea nu e decât o stratagemă de a in-venta mai răul pentru a lăsa răul ne-schimbat. Iar această remarcă e vala-bilă și pentru celelalte popoare din Est.

Vorbesc de „popoare din Est” pentru că mi se pare evident că, în fapt, continuă să existe două Europe:

una, occidentală, care timp de secole a ignorat cu superbie ceea ce se pe-trecea la câteva sute de kilometri din-colo de frontierele sale și care încă se mai întreabă cum se numesc țările baltice și dacă Budapesta este capitala României sau a Ungariei; și cealaltă, orientală, care a visat mereu să îi se-mene celei dintâi, idealizând-o tocmai pentru că îi era inaccesibilă. Cele do-ua părți și-au rămas la fel de necunos-cute una alteia, chiar dacă necunoaș-terea ține în primul caz de subesti-mare și în cel de al doilea de supra-estimare. În timpul descoperirii reci-proce, ocazionată de integrarea euro-peană, decepția este un risc major, mai ales pentru cei ce înaintează de la Est spre Vest. Mi se pare, de altfel, esențial ca acest proces de integrare să unească nu numai strategiile eco-nomice și diplomatice, dar și obse-siile. Și să nu uităm că Europa de Est aduce Occidentului suferința pe care a trăit-o, ca pe o zestre care se adaugă patrimoniului comun european. În timp ce Occidentul a adus Europei de Est drepturile omului.

În acest sens, unul dintre parado-xurile integrării europene (care nu e decât o parte a mondializării) este că în timp ce reunificarea continentului este mai presus de toate o difuzare a libertății de la Vest spre Est, spiritua-lizarea acestei libertăți poate să înain-teze dinspre Est spre Vest. Printre ca-uzele și explicațiile acestui fenomen, două sunt cele mai importante: pe de o parte precaritatea sau chiar absența libertății timp de decenii au dat un plus de substanță și de responsabi-litate redescoperirii ei, iar, pe de altă parte, patrimoniul suferinței a șters diferența dintre estetic și etic, dintre morală și artă. Pentru că o jumătate de secol *a fi liber* n-a fost în Est o consecință a legii, ci un risc și un talent, un talent care uneori se confunda chiar cu talentul literar.

Așa se explică faptul că în ultimii 20 de ani principala mea operă nu a fost literatura pe care am continuat să o scriu, ci primul *Memorial al Victi-melor Comunismului* din lume, un mare muzeu (de mai mult de 50 de săli) realizat sub egida Consiliului Europei într-o veche închisoare stalinistă din România.

Pentru că cea mai mare victorie a comunismului – o victorie a cărei im-portanță a fost descoperită dramatic după 1989 – a fost crearea omului fără memorie, a omului nou, cu→

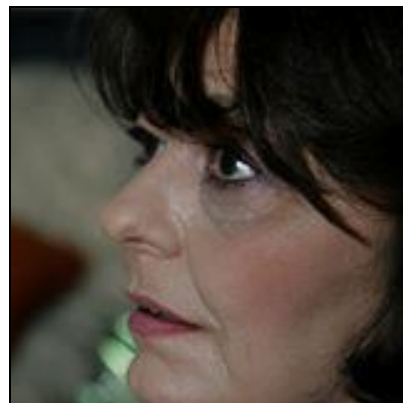
creierul spălat, care nu trebuia să-și amintească nici cine a fost, nici ce a avut, nici ce a făcut înainte de comunism. Memoria este o formă de adevăr și trebuia distrusă pentru a distruge sau manipula adevărul. Deconstrucția memoriei – crimă în egală măsură contra naturii și contra istoriei – este opera primordială a comunismului.

Crearea *Memorialului Sighet* n-a fost pentru noi un scop în sine. Ceea ce ne-am propus și ceea ce am căutat cu disperare a fost un mijloc de resuscitare a memoriei colective. Căci spre deosebire de toate dictaturile și de toate teroriile istoriei omenirii, comunismul nu pretinde supușilor săi doar să fie supuși, le pretinde și să fie fericiți că sunt supuși. Umilință și aberație pe care numai memoria putea să o evite și care este exact opusul drepturilor omului. Evident, ne putem întreba, privind civilizația noastră în curs de a scăpa de sub orice control, de ce părinții democrației au uitat să adauge Cartei Drepturilor Omului și o cartă a datoriilor omului, dar, dincolo de toate riscurile și ironiile libertății fără frontiere care se numește globalizarea, există necesitatea – tocmai pentru că nu mai există limite geografice – de a descoperi rigori și un echilibru interior puterii noastre comune.

Această putere trebuie construită în școlile noastre, în bisericile noastre, prin operele noastre de artă și prin cărțile noastre. Noi, autorii acestor cărți scrise în limbile noastre atât de diferite și atât de greu de tradus exact, ne aflăm la izvorul viitoarei lumi unice, care mai poate fi modelată de cuvintele noastre și de amintirea suferințelor noastre. Pentru că, înainte de a ne asuma viitorul unei singure lumi, noi trebuie să ne asumăm obsesiile, amintirile, mentalitățile trecuturilor noastre diferite: vaste câmpuri arate cu uneltele artei. Nu este pentru prima oară când am curajul ridicol de a susține că lumea poate fi încă salvată prin poezie. Dar Dostoievski nu a spus că lumea poate fi mântuită prin frumusețe? Și nu e poezia o parte a frumuseții lumii? Și verbul din care provine etimologic poezia nu este verbul grecesc *poiein* care înseamnă a construi? Chiar dacă poezia nu poate salva decât pe cei dispuși să se lase salvați, sunt convinși că globalizarea va fi culturală sau nu va fi deloc.

Nu e nicio îndoială că lumea de azi este în criză. Dar a existat un singur moment în lunga sa istorie când nu a fost? Acuitatea sentimentului *de a fi în criză* vine azi din faptul că suntem cu toții intrați într-o accelerație nesănătoasă care ne face să semănăm acelui țaran dintr-o povestire chinezească chinându-se să tragă plantele de frunze ca să crească mai repede. Mai repede încotro? Și de ce?

Dacă lucrurile evoluează de-a lungul liniilor trasate prin acest început de secol, Europa va fi de aici în 50 de ani continentul cel mai globalizat de pe pământ: un fel de Turn Babel unde toată lumea, dacă nu va vorbi araba, va vorbi o engleză care îl va face pe Shakespeare să se învârtă în mormânt, și unde nimeni nu se va mai simți acasă, unii pentru că nu-și mai recunosc propria casă, alții pentru că în pofida obligativității corectitudinii politice (care va ține loc și de religie, și de inchiziție) o să se găsească mereu mijlocul de a-i face să înțeleagă că nu e casa lor. Trăim în mod evident o nouă eră a migrației



popoarelor, având ca destinație continentul nostru. Istoria va continua rotația sa de la Est la Vest și Europa va fi încă o dată creuzetul în care se va zămisi un nou ev. Să sperăm că nu un nou ev mediu.

În această lume din ce în ce mai globalizată, scriitorul care sunt continuă să scrie, să fie din ce în ce mai tradus (60 de cărți traduse în 24 de limbi) și să utilizeze ca principală materie primă a paginilor sale suferința celor 50 de ani de comunism și dureroasa confuzie a celor 25 de ani de tranziție de la un regim la altul, de la o Europă la alta.

Este greu de spus care este rolul scriitorului – evident, din ce în ce mai periferic – în această evoluție pe care el o poate influența într-o infimă măsură. Să înlocuiască pe înțelepții de altă dată dispăruți de atât de mult timp? Chiar dacă ar fi în stare, cine ar mai avea timpul și disponibilitatea să îl asculte într-o lume care a pregătit *politically correct* ideologii *prêt-à-porter* pentru nu contează ce situație? O lume în care excesul de libertăți maschează faptul că e în curs de dispariție adevărata libertate, libertatea interioară...

Ne rămâne să sperăm că iubirea, care este combustibilul vieții și al artei, va fi mereu mai puternică decât ura, care este combustibilul istoriei și al morții. Și ne mai rămâne, de asemenea și mai ales, credința profundă că toate dificultățile, suferințele și dramele vor fi materii prime pentru viitoarele noastre cărți. Din acest punct de vedere, avem resurse pentru întregi biblioteci: biblioteci care vor influența viitorul prin analizarea unui prezent pe care nu putem să-l influențăm.

(Discurs rostit la Galați, cu ocazia acordării titlului de Doctor Honoris Causa al Universității "Dunărea de Jos", 17.06.2016.)

CALENDARUL

Calendarul pe care singură
Mi-l scriu pe perete
Este singurul lucru de care mi-e
teamă
Cu adevărat pe pământ.
În fiecare seară, mâna mea
Face fericită un cerc în jurul
cifrei curente:
roșu pentru poezie,
verde pentru proză
Sau tremură de rușine și spaimă,
Trăgând două linii încrucișate cu
negru
Peste ziua scoasă din timp.
Astfel
Viața mea devine mai scurtă
Cu o necunoscută pierdută-n
neant
Despre care n-am fost în stare să
scriu
Nici o literă care s-o ancoreze în
ființă,
Viața mea devine mai scurtă
Cu fiecare zi neapărată
De un cerc roșu
Sau de un cerc verde
Pentru că nimic din ceea ce nu e
scris
Nu există.

ANA BLANDIANA

Ana Blandiana, în rotundul unei vârste



(Foto: Brăila, 31.05. 2012)

Nu am creditat niciodată aniversările ca un motiv de trecere în revistă a unui destin, a unei opere.

Dar mi s-a părut de fiecare dată un bun pretext pentru a omagia un autor prin contribuția sa la creșterea literaturii române.

Vatra veche a realizat suplimente literare în astfel de circumstanțe, unor autori față de care am manifestat afinități electivă, autori mureșeni ori de anvergură națională: Valentin Marica, la 60 și la 65 de ani de viață, Romulus Guga la 30 de ani de la moartea sa, Lazăr Lădăriu, la 75 de ani, N. Steinhardt, la centenarul nașterii, și două suplimente Nichita Stănescu, în 2016, în contextul Festivalului Internațional de Poezie „Nichita Stănescu”, în edițiile 2016 și 2017.

La un rotund de vârstă, probabil că Anei Blandiana îi vor fi dedicate multe pagini, se va face o evaluare a unei opere, se vor evoca întâmplări cu Ana Blandiana, Ana Blandiana se va confesa, va face mărturisiri despre date și evenimente din biografia ei.

Nu putem sta deoparte la acest moment aniversar al Anei Blandiana, dintr-un sincer sentiment de prețuire, consolidat și de o solidaritate în orizontul unei amicitii căreia Festivalul Internațional de Poezie „Ana Blandiana” de la Brăila, cinci ediții, i-a dat consistență.

Nu voi apela însă la „nume grele” pentru a vorbi în context aniversar despre Ana Blandiana, ci voi apela la generația foarte tânără, căreia Ana Blandiana i-a oferit șansa descoperirii/întâlnirii cu poezia, fiindcă, o pot spune ca martor al multor evenimente, Ana Blandiana este foarte iubită de cea mai tânără generație, e privită cu respect și admirație, dar, lucru esențial, e citită. Și nu oricum, ci cu ochi critic, cu responsabilitate de... oameni mari.

Cinci ediții la rând, Festivalul de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, manifestare pusă în operă

printr-o fericită conjunctură a astrelor de prof. dr. Gabriela Vasiliu, susținută de un soț admirabil, Cristi Vasiliu, și de o fiică delicată, sensibilă, talentată, Cristina Vasiliu, de Nicolae Băciuș, de oameni dragi dintr-o Brăilă care și-a făcut-o de-a casei, alături de Panait Istrati sau Fănuș Neagu, și pe Ana Blandiana, prezentă an de an din 2012 încoace, într-o sărbătoare a poeziei și a bucuriei cunoașterii unui poet minunat, secondat, atunci când s-a putut de un om/scriitor drag sufletului nostru, Romulus Rusan.

Pentru Ana Blandiana, cea din orizontul Brăilei, mi s-a părut mai firesc, mai potrivit să antrenez în a vorbi pe cei care au fost parte a unui eveniment care s-a transformat nu doar în tradiție, ci și în fenomen.

Așadar sursa noastră pentru cuprinsul acestei ediții vor fi, în primul rând, cei care au fost antrenați în manifestările de la Brăila, ori în altele, conexe lor, inclusiv întâlniri la casa de vacanță a Anei Blandiana și a lui Romulus Rusan.

Dorim ca această ediție publicistică să se distingă prin dorința de a face auzite voci critice care nu sunt instanțe critice consacrate, dar aceasta nescăzându-le cu nimic autoritatea, credibilitatea, academismul abordărilor interpretative.

Punerea în ecuație a dialogului cu opera Anei Blandiana e deschisă de un demers pe care îl considerăm inedit, original, acela de a pune față în față un copil, Cristina Vasiliu, elevă în clasa a V-a, și un autor de anvergură Anei Blandiana. E un exercițiu care dă din start distincție eforturilor editoriale ale revistei *Vatra veche*.

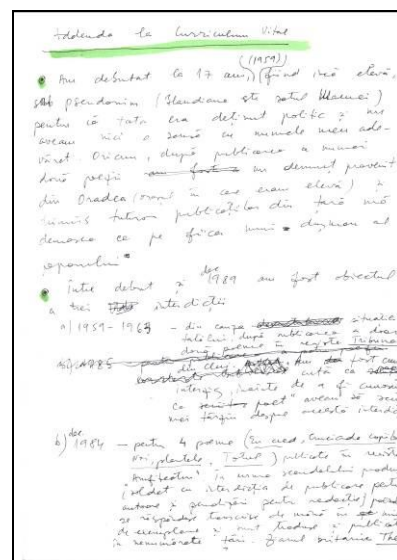
Acest dosar mai e, între altele, și o parte a „dosarului” Festivalului de la Brăila.

Aici sunt date care vor putea vorbi de o manifestare literară aparte, în care Ana Blandiana s-a prins cu ezitări, dar a descoperit mai apoi frumusețea și noblețea gestului organizatorilor.

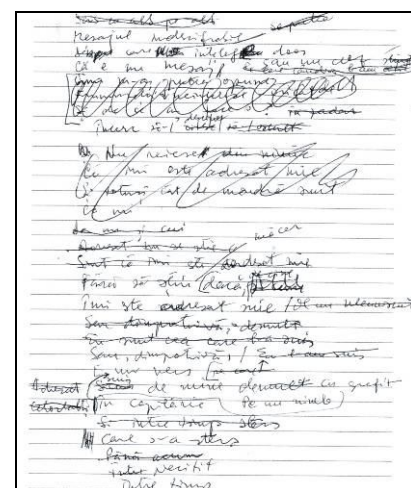
Pentru mine, acest Supliment de revistă este reverența pe care o fac unui autor care și-a pus discret amprenta pe destinul meu, dacă mă gândesc că în 1990 este unul dintre cei care au scris „Recomandarea” pentru primirea mea în Uniunea Scriitorilor.

NICOLAE BĂCIUȘ

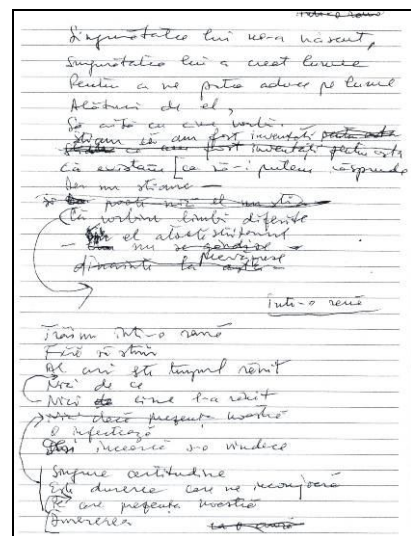
Ana Blandiana - Scrisul de mână



Addenda la Curriculum Vitae



Laborator poetic



Truda scrisului

Repere biografice

Ana Blandiana (Otilia Valeria Rusan, n. Coman; n. 25 martie 1942, Timișoara) - este autoarea a peste treizeci de volume de poezie, proză, eseuri, publicistică.

S-a remarcat nu doar ca scriitoare, ci și prin modul în care și-a asumat condiția de luptător pentru libertate, dreptate, adevăr, atât înainte de decembrie 1989, cât și după.

Pentru atitudinea sa, înainte de Revoluția din 1989, n-a avut drept de semnătură în trei rânduri (1959-1964, 1985, 1988-1989), din 1988 fiind supravegheată permanent de serviciile secrete din România, fiindu-i întemnițate cărțile, care au fost scoase din biblioteci.

În luna mai 1990, a reînființat Centrul PEN din România, pe care l-a condus până în 2004. În noiembrie 1990, s-a numărat printre cei care au fondat Alianța Civică, fiind în fruntea acesteia, ca președinte, mai bine de un deceniu (1991-2002).

La începutul lui 1993, a inițiat, împreună cu Romulus Rusan, Memorialul de la Sighet, iar în aprilie 1995, Academia Civică.

Este membru corespondent al Academiei Române (din 2016).

Opera: Cărți de poezie: *Persoana întâia plural*, 1964, *Călcâiul vulnerabil*, 1966, *A treia taină*, 1969, *50 de poeme*, 1970, *Octombrie*, *Noiembrie*, *Decembrie*, 1972, *Poeme*, 1974, *Somnul din somn*, 1977, *Întâmplări din grădina mea*, 1980, *Ochiul de greier*, 1981, *Ora de nisip*, 1984, *Stea de pradă*, 1986, *Alte întâmplări din grădina mea*, 1987, *Întâmplări de pe strada mea*, 1988, *Poezii*, 1988, *Arhitectura valurilor*, 1990, *100 de poeme*, 1991, *În dimineața de după moarte*, 1996, *La cules îngeri*, 1997, 2003, 2004, *Cartea albă a lui Arpagic*, 1998, *Balanța cu un singur talger*, 1998, *Soarele de apoi*, 2000, *Refluxul sensurilor*, 2004, *Poeme (1964-2004)*, 2005, *Întoarcerea lui Arpagic*, 2008, *Patria mea A4*, 2010, *Pleoape de apă*, 2010;

Cărți de eseuri: *Calitatea de martor*, 1970, 2003, *Eu scriu, tu scrii, el/ea scrie*, 1975, *Cea mai frumoasă dintre lumile posibile*, 1978, *Coridoare de oglinzi*, 1983, *Autoportret cu palimpsest*, 1985, *Orașe de silabe*, 1987, *Geniul de a fi*,



1998, *Ghicitul în mulțimi*, 2000, *Cine sunt eu?*, 2001, *A fi sau a privi*, 2005, *O silabisire a lumii*, 2006, *Spaima de literatură*, 2006, *Fals tratat de manipulare*, 2013;

Cărți de proză: *Cele patru anotimpuri*, 1977, 2001 - nuvele fantastice, *Proiecte de trecut*, 1982 - nuvele fantastice, ambele volume au apărut sub titlul *Orașul topit și alte povestiri fantastice* în 2004, *Sertarul cu aplauze*, 1992, 1998, 2002, 2004 - roman, *Imitație de coșmar*, 1995 - nuvele, *Povestiri fantastice*, 2016.

Varia: *Misiune imposibilă*, în *Povești de dragoste la prima vedere*, 2008 - nuvele (Ioana Pârvulescu, Nicolae Manolescu, Gabriel Liiceanu, Ana Blandiana, Adriana Bittel), *Timpul scrie pe trupul meu versuri*, 2008 - selecție de versuri (audiobook):

I-au apărut aproape cincizeci de volume traduse în 26 de limbi.

Premii

Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor din România, 1969; Premiul pentru poezie al Academiei Române, 1970; Premiul pentru proză al Asociației Scriitorilor din București, 1982; Premiul Internațional "Gottfried von Herder", Viena, 1982; Premiul Național de Poezie, 1997; Premiul "Opera Omnia", 2001; Premiul Internațional "Vilenica", 2002;

În martie 2016, a primit Premiul „Poetul European al Libertății”, pentru volumul *Patria mea A4*, care a apărut în traducere poloneză în ianuarie 2016. Decernarea premiului a avut loc în cadrul ediției a 4-a din cadrul concursului cu același nume, organizat la Gdansk, în Polonia.

Repere critice

Receptarea critică a operei Anei Blandiana a fost extrem de bogată, la fel de bogată ca însăși opera în sine.

Criticul Marian Popa subliniază că «situația dilematică este creată prin raportarea normelor biologice la cele etic-sociale»; «conștiința trupului păcătos și precar ajunge însă cu timpul sursa unei voluptăți reci, sardonice, revendicând ultragiul», «mijloc de exteriorizare a vitalismului intens».

O interesantă conjugare lirică a temei *somnului* în poezia Anei Blandiana este observată de criticul literar Eugen Simion: «somnul nu este cu necesitate o prefigurare a morții; e întoarcerea pentru o clipă la ritmul pur al materiei, o zonă de liniște și de plenitudine a pasiunii degajate de forța devastatoare a simțurilor; iubirea își regăsește în acest spațiu chipu-i melancolic, suav, spiritualizat» (SSra, I, 336): *Adorm, adormi, / Cum stăm cu ochii-nchiși / Părem înținși alături / Doi tineri morți egali. / (...) / Nu te speria, / Pletele noastre vecine / Răsfirate în iarbă / Au început să prindă rădăcini, / În curând frunzele ne vor înveli / În auriul omăt. / Niciodată n-am semănat mai mult, / Aripile și s-au afundat în țărână / Și nu se mai văd.* («Adorm, adormi»).

Alexandru Piru, în «Istoria literaturii române de la început până azi» (1981), apreciază că «Poeta are o filozofie. În tentativa sa de a fi, omul se izbește implacabil de un termen final, ceea ce constituie, cum se intitulează cel de-al doilea volum, *Călcâiul său vulnerabil* (1966). Salvarea se află în aspirația spre puritate, condiție etică, dar și în sublimarea vieții în artă, condiție estetică. Altfel spus, nemurirea se obține prin identificarea cu universul, nu prin imitarea naturii, arta e un fel de transsubstanțiere, o mutație ontologică (*A treia taină*, 1969). Mai departe poeta caută hotarul dintre bine și rău, dintre înnorat și senin, dintre lumină și noapte, exterior și interior, paradis și infern. Moartea e văzută ca un rit nupțial...» (PIL, 502 sq.).

Nicolae Manolescu reține mai ales: „proza de ficțiune, foarte personală, conține pagini antologice”.

(Sursa Wikipedia)

Vatra veche dialog



Ana Blandiana

„Doamne, nu da omului cât poate suferi!”

Dialog în oglinda vârstelor

-Scrisul poate fi considerat un joc?

-Nu cred că scrisul în sine este un joc, pentru simplul motiv că, dacă ar fi joc, ar depinde de cel care scrie dacă să-l joace sau nu, în timp ce noi - și tu și eu - știm că nu e așa. De altfel, întotdeauna am simțit că trăsătura implacabilă a scrisului este singura lui rațiune de existență. Asta nu înseamnă însă că, în cadrul acestei condamnări pe viață - o condamnare la frumusețe, de fapt, jocul nu poate apărea ca un exercițiu artistic și spiritual.

-Cum ați reușit să păstrați atât de viu copilul în suflet și în cuvânt?

-Tocmai îmi reproșam, că ți-am răspuns ca și când aș fi uitat că ești încă un copil. Dar asta se întâmplă pentru că simt o reală egalitate între noi, neavând nicio importanță pe care palier de vârstă se petrece această egalitate. Tot ce știu este că nu numai toată copilăria, ci toată viața mi-a fost teamă să nu ajung să semăn oamenilor mari.

-Ce reacție a avut mama dumneavoastră când a înțeles că aveți darul de a scrie?

-Nu știu, pur și simplu nu-mi amintesc de când a început. Tot ce știu e că nu am fost niciodată întrebată ca alți copii ce vreau să mă fac când voi fi mare, pentru că toată lumea știa dinainte. Și mama era și ea obișnuită cu situația și nu avea sentimentul că depinde de ea.

-De unde vine Poezia?

-Din nevoia de a exprima inexprimabilul, cred.

-Un poet poate avea o poezie preferată sau un volum (din creația personală)?

-Da, dar nu e mereu aceeași. Uneori îmi plac ultimele poeme scrise. Alteori descopăr cu uimire poeme vechi, ca și când nu ar fi ale mele. În orice caz, niciodată opțiunea autorului nu cred că este o judecată de valoare, ci una profund subiectivă, ținând de rațiuni adesea misterioase.

-Cum și când fixați titlul unei poezii?

-Mult după scrierea ei, atunci când construiesc un volum din piesele separate; și atunci titlurile sunt doar niște repere, nu au de fapt importanță. Asta explică și de ce nu-mi știu niciodată poeziile după titlu.

-Pentru cine scrie un poet?

-Cred că poetul scrie întotdeauna pentru sine sau poate nici măcar pentru sine...

Pur și simplu scrie, pentru că nu poate face altfel. Cititorul este cel ce face poemul citit să devină al lui, adăugându-i propriile emoții și perspective.

-Cu ce se hrănește mai mult Poezia: cu tristețe sau cu bucurie?

-Evident cu neliniște, introspecție, meditație în singurătate. Numai suferința e creatoare. Bucuria își este suficientă sieși.

Nu te-ai gândit de ce toată poezia de dragoste a lumii este expresia unor iubiri neîmplinite?

Cele împlinite nu mai simt nevoia expri-mării prin cuvânt.

-Ce simte un scriitor când citește ceea ce a creat?

-Eu nu simt decât uimire. Cu cât citesc mai mult, cu atât nu-mi vine să cred că eu am scris acele pagini

-Sunteți atât de curajoasă!!! Cum pot învăța și eu această lecție?

-E o întrebare la care nu știu să răspund.

Nu m-am considerat niciodată curajoasă în mod special.

M-am purtat doar cum îmi venea să mă port și cum îmi era mai simplu să mă port.

Mi-a fost întotdeauna mai greu să mint decât să spun adevărul. Și am fost învățată de mică să resist la orice și să fiu convinsă că pot orice. Mama avea o vorbă: „Doamne, nu da omului cât poate suferi!”

CRISTINA VASILIU
(cl. a V-a)



Biroul de lucru al Anei Blandiana, de la casa sa de vacanță



Un colț al nostalgiilor la casa de vacanță



Dialoguri despre poezie pentru o emisiune culturală radio, în 15 august 2016



Ana Blandiana, înconjurată de o parte din "galeria" brăileană și nu numai, la casa de vacanță, 15 august 2016

-Dacă ne raportăm la întregul orizont al cotidianului, ce vă străbate ființa, există vreo graniță între vremelnicia omului Ana Blandiana și deschiderea spre etern a creatorului Ana Blandiana?

-În mod evident nu există în mintea mea o departajare clară între cele două entități, asta și pentru că, atunci când mă gândesc la mine înșami, nu mă definesc înainte de a mă analiza, ci încerc pur și simplu să înțeleg ce i se întâmplă ființei care sunt. Astfel, cel mai important lucru din viața mea - o viață desfășurată în istorie și în contingent - este scrisul, iar scrisul poate exista doar în măsura în care omul care ține în mână pixul reușește să-și depășească bolile, depresiile, nenorocurile.

De altfel, vremelnicia și eternitatea sunt două noțiuni cu definiții la fel de aproximative pentru ființa umană căreia i se aplică.

-Dacă nu vi s-ar fi hărăzit să deveniți scriitor, ce v-ar fi tentat mai mult în viață și de ce?

-Mi-ar fi plăcut să fac istoria, și chiar am ajuns să o fac la Sighet. Este cadrul larg și concret al suferinței, zădărniciiei și sensului zbaterii omenești, din care se ridică aburul care creează aureola poeziei.

-Cum simțiți pulsația lumii poetului în cavalcada furibundă a existentului contemporan?

-Deși cu siguranță există epoci mai poetice și altele mai puțin poetice - în sensul că atunci când tragediile istoriei își depășesc limitele (în războaie, lagăre de exterminare, gulaguri), orice cuvinte pot părea frivole și fără rost - poeții au fost în stare să-și construiască universurile oriunde și în orice condiții, iar lumile lor au rămas să mărturisească despre lumea tuturor.

-Care este tipul de cititor pe care l-ați prefera în preajma rândurilor pe care le-ați așternut pe hârtie?

-Cel care își adaugă propria sensibilitate și intuiție textului meu, făcând de fapt să se nască poezia la jumătatea distanței dintre mine și el.

-Cunoscutul antropolog Gilbert Durand, în analiza sa privind dimensiunea imaginarului, realizează o distincție între regimul diurn și cel nocturn.

Credeți că această formulă di-

Vatra veche dialog



Ana Blandiana
„Cel mai important lucru din viața mea este scrisul”

hotomică se potrivește imaginarii, viziunii creatoare a scriitorului Ana Blandiana?

-Mi-e greu să răspund pentru că, în ceea ce mă privește, este clar că locuiesc în ambele emisfere ale timpului, că sunt o ființă solară, dar un scriitor atent la misterele pe care umbrele le nasc. Sunt atrasă de zonele dramatice. Noaptea nu este pentru mine depresivă, ci dramatică și are forța vitală a zilei cu care rivalizează.

-În calitate de cititor al poeziei dumneavoastră, cel mai mult mi-a mers la inimă volumul „Octombrie, noiembrie, decembrie”. Există controverse evidente în legătură cu tema importantă a acestui volum, Iubirea. Criticii „de direcție” ai contemporaneității noastre, Eugen Simion și Nicolae Manolescu, apreciază, la unison, că nu putem vorbi despre o erotică propriu-zisă, senzual manifestă, în aceste versuri. Ce este iubirea pentru poeta Ana Blandiana?

-Mi se pare firesc, pentru că este o culegere de poeme despre iubire, nu despre erotism, senzualitate, voluptate. Iubirea e forța care ține universul viu, care ține planetele legate între ele, este misterul care poate lega două ființe dincolo de viață sau de moarte. Așa cum poezia nu poate fi definită, așa cum iubirea nu poate fi definită cu adevărat, pentru că ea depășește limitele cuvântului, după cum depășește limitele simțurilor. Felul în care ultimul secol a degradat noțiunea de iubire în cea de erotism este o formă de sărăcire spirituală aproape sinucigașă.

-Roger Scruton, un important publicist britanic și susținător al rezistenței anticomuniste a președintelui ceh Václav Havel, afirma în cartea sa „Cultura modernă pe înțelesul oamenilor inteligenți”: „Conținutul textului este acum obținut doar prin citirea lui: autorul dispăre, devine absent, iar absența lui e, așa-zicând, citită în text, care nu-i revelează sufletul mai mult decât resturile unghiilor sale tăiate”. Sunt textele poetice, epice, ale Anei Blandiana un pat al lui Procust pentru sufletul dumneavoastră?

-Nu, deloc. Sunt o formă de libertate în care eu îmi acord un spațiu mai larg și mai nepretențios obsesiilor și ideilor legate de realitate și cu care nu îndrăznesc să încarc poezia. Mă simt bine în proză cu atât mai mult cu cât ea îmi permite să oglindesc realitatea, dar și să las razele luminii să se întoarcă din oglinda ei și să se prelungească dincolo de orizontul concret spre tărâmul de dincolo al poeziei.

-Care dintre următoarele întrebări vă definesc mai sugestiv orizontul creator: DE CE? sau CUM? În ce măsură vă identificați cu una sau cu cealaltă?

-Nici DE CE ?, nici CUM ?, ci CE? Este întrebarea care contează pentru mine.

Ce spun, nu cum spun și nu de ce spun. Ceea ce spun ascunde în sine și de ce o fac și forma în care reușesc să exprim.

-Nichita Stănescu afirma, în stilul său surprinzător, că poetul, ca și soldatul, nu are viață personală. Există vreun sâmbure de adevăr, după opinia dumneavoastră, în această rostire oraculară a poetului?

-Poate că poetul nu, dar omul care scrie poezia, da.

Iar viața lui personală este chiar furnizoarea materiei prime din care sunt plămădite poemele.

-Ce rol are dimensiunea religioasă în creația Anei Blandiana?

-Un rost primordial, nu în sensul apartenenței la un cult, ci în sensul apartenenței la marele mister din care izvorăște totul; *Poemul și rugăciunea* sunt ca două fructe crescute pe aceeași creangă de care atârna universul.

Prof. drd. DANIEL KIȚU

Valeriu Anghel

TREI NARI "B" AI SPIRITUALITĂȚII ROMÂNEȘTI BLAGA, BRÂNCUȘI, BLANDIANA

– note pentru o hermeneutică a
creației literare a poetei –

Ordinea în care am așezat numele celor trei distinse personalități ale spiritualității românești a plecat de la anul primirii lor în Academia Română: Blaga – în 1936, Brâncuși – post mortem, în 1990 (alături de Mircea Eliade, Constantin Noica, Virgil Madgearu, Ștefan Odobleja, Nicolae Paulescu, Nichita Stănescu ș.a.), Ana Blandiana – în 2016.

Cele trei personalități sunt legate, prin toate fibrele ființei și creației lor, direct sau prin părinți ori bunici, de spațiul din jurul și partea de sud a Lancrămului, centrul unui vortex energetic planetar care atinge, sub forma unei spirale generate de numărul sacru din șirul lui Fibonacci, Soveja Mioriței lui Alecsandri, Ipoteștii lui Eminescu și Livenii lui Enescu, după care ocolește Budapesta pe la nord, trece prin Medjugorje din Bosnia-Herțegovina, prin Muntele Olimp din Grecia etc. Cei care se conectează energiilor din acest spațiu (parte a „Grădinii lui Dumnezeu”, cum a numit Papa Ioan Paul al II-lea România) își purifică mintea și sufletul, se eliberează din chingile materialismului și transcend într-un univers greu de definit prin conceptele raționale de care dispunem. De fapt, Lancrămul lui Blaga, Soveja Vrancei și Livenii lui Enescu sunt vârful unui triunghi dreptunghic isoscel cu unghiul drept la Curbura Carpaților. Adică acolo unde s-a născut Miorița, care atestă faptul că „Păstorul Mioritic trăiește încuibat în esența ființei umane”, cum scrie într-un eseu antropologul Gheorghică Geană, iar Victor Ravini, într-o lucrare recentă, că poema este expresia literară modernă a unui ritual ancestral de contopire a sufletului cu divinitatea.

Toți trei au făcut pași siguri „pe nisipul eternității”: Lucian Blaga prin reconstrucția filosofică a „spațiului mioritic”, Constantin Brâncuși prin „redarea esenței lucrurilor” în sculptură, Ana Blandiana prin „consacrarea poeziei ca mit creator”. Tatăl lui Blaga a fost preot, Brâncuși provenea

dintr-o familie de țărani, căroro filosoful le închina la intrarea în Academie *Elogiul satului românesc*, bunicul și tatăl Anei Blandiana – preoți de o vibrantă rezonanță patriotică.

Toți trei au fost umiliți de regimul comunist. Lui Blaga i s-a luat Catedra de filosofia culturii de la Universitatea din Cluj în 1948, iar în 1959, când a fost propus de Academia Regală Suedeză la Premiul Nobel, guvernul de la București i-a refuzat sprijinul. Lui Brâncuși nu i s-a primit ca donație atelierul de sculptură din Paris, Ana Blandiana a avut interdicție de publicare între 1959 și 1964 (pe motiv că tatăl ei era deținut politic ca „dușman al poporului”), în 1985 și 1988-1989 pentru poezii împotriva ceaușismului. Numele lor vor rămâne veșnic încrustate cu litere de aur în memoria pământului românesc și a lumii.

Vechea civilizație europeană de la Dunăre și Carpați

Cultura noastră națională este vădit tributară materialismului (dialectic și istoric în comunism), dominant în plan european în ultimele două secole și ideii de țară neolatină, neglijând civilizația preindo-europeană din această parte a lumii și mai ales aportul traco-dacilor antici la conturarea identității europene în Evul Mediu și după. Deficitul de instruire și educație al românilor poate că pleacă și de aici.

Este știut că marile civilizații preistorice au înflorit pe văile Gangelui și Indului, Tigrlui și Eufratului în Asia, pe Valea Nilului în Africa și pe Valea Dunării (de la cursul ei mijlociu până la vărsarea în mare) în Europa, în condițiile în care partea de nord a continentului era sub gheață. Arheologul Dumitru Berciu, cel care a descoperit *Gânditorul de la Hamangia* și consoarta sa, datând din perioada anilor 5000 înaintea erei creștine, a descris în *Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre* (1966) aspectele materiale și spirituale din neolitic (5500-1800 î.e.cr.). „*Carpații sunt într-o regiune a lumii în care se situa odinioară centrul celei mai vechi culturi cunoscute în ziua de azi*” – afirmă dr. Daniel Ruza, arhitect, filosof și istoric peruan. Maria Gimbutas, cercetătoare de origine lituaniană stabilită după război în SUA, profesor la Universitatea



California din Los Angeles, confirmă și ea în *Civilizație și cultură* (Ed. Meridiane, 1989): „*România este vatra a ceea ce am numit Vechea Europă, o entitate culturală cuprinsă între 6600 și 3500 î. Hr. Această străveche civilizație europeană precede cu câteva milenii pe cea sumeriană. A fost o perioadă de armonie în deplin acord cu energiile creatoare ale naturii. Oamenii de aici au folosit o scriere sacră, începând cel puțin cu sfârșitul mileniului III î. Hr.*”

Cred că acestei civilizații aparțin cele trei tăblițe din lut ars descoperite de N. Vlăsa în 1961 la Tărtăria (puțin mai la sud-vest de Lancrămul lui Blaga), inscripționate cu un alfabet asemănător cu cel sumerian, dar mai vechi cu 2000 de ani. Până în 2012 s-a considerat că aceste tăblițe constituie cea mai veche scriere din lume. În octombrie 2012 însă, prof. univ. dr. Sabin Luca a descoperit în situl arheologic Miercurea Sibiului 2, la 40 km de Tărtăria, pe traseul viitoarei autostrăzi Sibiu-Orăștie, la 5 metri sub pământ (adâncime neobișnuită pentru săpăturile arheologice), o bucată inscripționată dintr-un vas de ceramică din jurul anului 6200 înaintea erei creștine.

Lucian Blaga s-a născut chiar în centrul acestei zone, bunicii lui Brâncuși au trecut munții la Hobița din nordul zonei, bunicii din partea mamei poetei erau din localitatea Blandiana, situată peste Mureș față de Tărtăria. Al doilea copil din cei opt, mama Anei Blandiana a rămas fără ambii părinți la 17 ani și a muncit din greu să-și crească frații mai mici, cum va face și mai târziu, cu cele două fete ale ei, în lungii ani de detenție politică a tatălui, care la poetă s-au transformat în solemnitatea îngerului care sărută roua de mătase a gândului.

Ceea ce a bulversat însă mass-media românească în 2012 a fost studiul de paleogenetică realizat în Germania de prof. Alexander Rodewald, directorul Institutului de Biologie Umană și Antropologie →

al Universității din Hamburg și de dr. Georgeta Cardaș, cercetător științific, biolog specialist în genetică. Potrivit acestui studiu, populația actuală a României este clar înrudită cu populațiile care au locuit pe teritoriul ei în epoca bronzului (între 3000 și 500 î. e. cr.), precum și cu populațiile de pe coasta de vest a Asiei Mici, unde a fost localizată Troia, și din nordul Italiei.

În compendiul de *Istoria literaturii române* din 1945, G. Călinescu nota și el: „*Noi suntem în fond geți, și geții reprezintă unul din cele mai vechi popoare autohtone ale Europei, contemporane cu grecii, cu celții, cu grupurile italice anterioare Imperiului Roman. Prin penetrația romană în Dacia nu s-a născut un popor nou, ci un popor foarte vechi s-a modificat prin înrăurirea altuia mai nou*”.

Dacii imperiali s-au creștinat foarte repede, îmbrățișând noua religie datorită cultului morții și credinței lor în viața veșnică, pe care le moșteniseră de la populațiile găsite la Dunăre și Carpați de indo-europeni. Acest lucru îl afirmă și Mircea Eliade în lucrarea *De la Zalmoxis la Genghis Han*, tradusă la noi în 1970: „*Cultul lui Zalmoxis, ca și miturile, simbolurile și ritualurile care stau la baza folclorului religios al românilor, își au rădăcinile într-o lume de valori spirituale care precede apariția marilor civilizații ale Orientului Apropiat antic și ale Mediteranei*”.

Lumea modernă – între religie și știință

Toată lumea știe că religia se ocupă de dimensiunea invizibilă a omului în Univers, iar știința – de partea lui concretă. Bătălia dintre cele două tipuri de cunoaștere pare fără sfârșit, din moment ce în școală se studiază, în paralel, atât *Biblia* la orele de religie, cât și științele naturii cum ar fi *Biologia*, *Fizica*, *Chimia* etc. Avem noi, astăzi, după atâtea mii de ani de căutări și întrebări fără răspuns, argumente care să ne permită o sinteză a celor două tipuri de cunoaștere? Sau să se rezume totul la răspunsul lui Voltaire la o întrebare despre relația lui cu Dumnezeu: „*Ne salutăm, dar nu vorbim!*”...

„*Numai din dragoste profundă pentru vatră, pentru neam și țară poți să smulgi și să descoperi tainele*

acestui pământ zidit în cuvântul lui Dumnezeu. Deslușirea lor, descoperirea lor este încercarea la care Dumnezeu ne pune. Este menirea valorii noastre ca om” – spune undeva geograful Simion Mehedinți, născut la Soveja.

Pe partea cealaltă, un savant englez, specialist în biologie celulară și biochimie, a emis o teorie conform căreia toate sistemele naturale sunt conectate la o memorie exterioară de la care primesc informații.

Probabil că este vorba de o memorie cosmică despre care am citit recent într-un interviu luat de Marcela Feraru lui Erwin László, profesor de filosofia științelor și știința sistemelor în mai multe catedre universitare prestigioase din SUA și Europa, Doctor Honoris Causa al unor universități americane, canadiene, finlandeze și ungare. Acesta spune că tot ce s-a întâmplat vreodată în Univers se păstrează înregistrat într-o memorie cosmică *Akasha* (în sanscrită – „cer”, „spațiu”, „înțelepciune”), un internet uriaș în care rămâne fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare gând al nostru, odată cu numele ce-l purtăm. Totul se naște în *akasha* și se întoarce în *akasha*, nu dispare absolut nimic și ceea ce este foarte important – tot ceea ce se întâmplă are un efect asupra restului lumii. Universul este în întregul lui o unitate, spune savantul, face parte dintr-un tot genetic; sunt înregistrate toate fenomenele și toate rămân în memoria Universului, tot ceea ce facem fiecare dintre noi aparține acestei informații arhivate în câmpul *akashic*.

Întrebat dacă există oameni care pot „descărca” informații conținute în această memorie a tuturor timpurilor, Erwin László a răspuns că sunt oameni „senzitivi” care pot vedea ceva mai mult când se află în stare de „conștiință modificată”.

Același lucru îl spune și Dumitru Constantin Dulcan în ediția a III-a a lucrării *Inteligența materiei* (Ed. Eiko, 2009): „*Din fizica cuantică știm că ceea ce numim materie sunt doar cuante sau pachete de energie, aflate în continuă mișcare sub formă de vibrație (...). Particulele subatomice vin dintr-un superspațiu, ne lasă un timp imaginea doar aparent consistentă a formelor pe care le conturează, apoi dispar în lumea din care au venit. Universul ne apare*



Ana Blandiana, Brăila, 31.5. 2013

astfel ca un râu de energie care curge veșnic dinspre lumea invizibilă spre cea vizibilă, întorcându-se apoi în izvoare”. „*Ne vede Dumnezeu*” sau „*Știe tot ce facem*” devine astfel un adevăr...

„Un misterios și adânc testament”

Numele real al poetei este *Otilia-Valeria Coman*, prin căsătorie *Rusan*. Otilia este numele de botez al mamei, iar Valeria – al bunicii dinspre mamă. *Ana* este numele bunicii din partea tatălui, iar *Blandiana* – satul în care au trăit bunicii dinspre mamă.

Deși n-avem de unde ști dacă alegerea numelui literar care a consacrat-o s-a datorat unei sonorități deosebite a celor două vocabule sau este vorba de o chemare a străbunilor cu conotații mult mai profunde, încercăm totuși o explicație.

Numele de botez este o „metaforă revelatorie”, spune Lucian Blaga, nu este rezultatul unui hazard. *Ana*, de pildă, corespunde numelui biblic ebraic *Hannah*, inițial cu semnificația de „Iahve a avut milă”, „Iahve s-a îndurat”, Iahve fiind divinitatea ebraică supremă, la origine – zeu al forțelor naturii.

Cealaltă componentă a numelui literar este explicată chiar de poetă într-un interviu din 1980: „*Blandiana este numele unui foarte frumos sat de pe Valea Mureșului, satul în care s-a născut mama, dar pe care l-a părăsit ea însăși încă din adolescență. Când se întâmplă să-l străbat fără a →*

întâlni pe cineva, să trec pe lângă porumbiștea de pe malul râului care poartă încă numele bunicului pe care nu l-am cunoscut, am sentimentul ciudat de liniștitor că legătura cu pământul acela depășește cu mult propria mea biografie și că numele literar pe care-l port reprezintă, fără ca eu însămi să-mi fi dat seama, un misterios și adânc testament care așteaptă, răbdător, să-l împlinesc.”

Închipuindu-ne că poeta s-a aflat într-o stare de conștiință modificată, poate nedeslușită încă, dar simțită suficient pentru a găsi „cheia” descifrării memoriei cosmice pe care o sugerează „fără să-și dea seama”, încercăm și noi să pătrundem în sfera semantică a cuvântului *Blandiana*.

Spre surprinderea noastră, localitatea bunicilor dinspre mamă este singura care exista cu acest nume și în Dacia romană, așa cum am găsit-o pe o hartă întocmită de istoricii Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu în 1975. Un drum construit de cuceritori venea din Napoca (Clujul de astăzi) și trecea prin Potaissa (Turda), Brucla (Arad), Apulum (Alba Iulia), *Blandiana*, Aquae (Călan), Sarmizegetusa Ulpia Traiana (Sarmizegetusa), Tibiscum (Caransebeș), Ahmediam (Mehadia), Dierna (Orșova), Drobetis (Turnu Severin).

La prima vedere, *Blandiana* pare a proveni din latinescul *blandus*, considerat eronat la originea cuvântului *blând*, pentru că la romani avea sensul de „binevoitor”, „măgulitor”, „mângâietor”. Dictionarele româno-latine indică pentru *blând* cuvintele latinești *apricus* („însorit”, „blând”), *lenis* („moale”, „neted”, „ușor”, „lin”, „temperat”, „blând”), *mansuetus* („blând”, „liniștit”), *mitis* („amabil”, „blând”), *mollis* („moale”, „plăcut”, „agreabil”, „armonios”, „calm”, „blând”), *placidus* („binevoitor”, „calm”, „potolit”, „blând”), ceea ce ne face să presupunem că „blând” ar putea proveni dintr-un fond prelatin.

În familie și între prieteni poetei i s-a spus (și i se spune) *Doina*. De la cele două nume de botez *Otilia* și *Valeria* putea să i se spună oricum – *Lia*, *Valea*, *Vali* etc., dar destinul a vrut să fie chemată cu un nume pe care, la sfârșitul anului 2009, Organizația Națiunilor Unite pentru Știință și Cultură (UNESCO) avea să-l includă pe lista patrimoniului cultural imaterial al umanității, definind un

cântec liric solemn, adesea improvizat, care poate fi interpretat solo sau în acompaniament orchestral.

Înrudit cu *dor*, intraductibil în alte limbi, cuvântul *doină* (de origine traco-dacă) nu definește o specie literară a genului liric, ci este mai curând o stare poetică specifică numai românilor, determinată desigur de legătura cu pământul pe care s-au născut și de pe care n-au plecat niciodată. Dacă există oameni care au un „dat de la Dumnezeu” întru înveșnicire, moștenit de la înaintași, Ana Blandiana este, spre mândria celor care o cunosc, unul dintre aceștia.

„Cea mai frumoasă dintre lumile posibile”

Ana Blandiana a debutat în 1959, la 17 ani, în revista *Tribuna* din Cluj, cu poezia *Originalitate*. Cum tatăl ei era în închisoare, condamnat pentru „uneltire împotriva statului”, organele de partid orădene au trimis tuturor revistelor literare din țară un „denunț” (Doamne, ce vechime are acest odios mijloc de a ucide, conștient, din culpă!) în care se cerea interzicerea ei ca „fiică a unui dușman al poporului” și astfel și-a pierdut pentru patru ani dreptul de a publica. A redebutat în *Contemporanul* lui George Ivașcu în 1963.

În 1982, la numai 40 de ani, în aula vechii Universități din Viena i se decernează Premiul Internațional „Gottfried von Herder” pentru

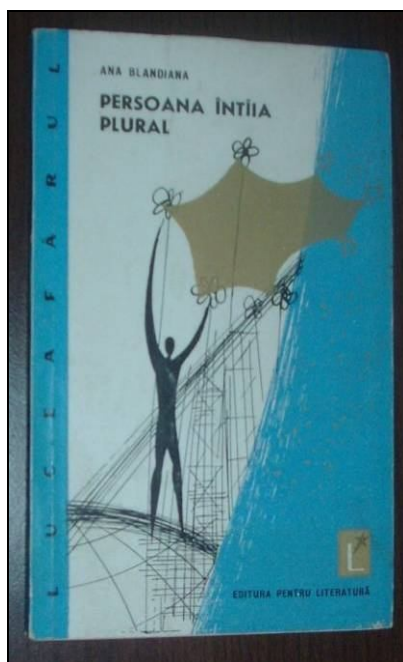
„Dimensiunea supratemporală pe care o conferă poeziei sale teme ca puritatea și căderea în păcat, moartea și supraviețuirea, dragostea ca năzuință spre absolut și evadarea din materialitate”.

În nr. 12 din decembrie 1984 al revistei *Amfiteatru*, de unde fusese obligată să demisioneze cu șapte ani înainte, publică patru poezii împotriva regimului comunist, traduse și publicate în nenumărate țări. În *Totul* dă foc și face scrum toată ideologia de partid din cei 40 de ani care trecuseră din 1944, în 40 de propoziții cu predicat subînțeles, înglobate într-o propoziție redusă la singurul subiect considerat logic de Ceaușescu: „(Să facem...) totul!” O altă poezie se încheie de-a dreptul revoluționar: „*Eu cred că suntem un popor vegetal – / Cine-a văzut vreodată / Un copac revoltându-se?*”

Scandalul produs s-a soldat cu interzicerea de publicare pentru o perioadă de timp. Din Tulnicii Vrancei, i-am trimis atunci o scurtă scrisoare, ca semn de susținere și încurajare pentru gestul ei. În martie 1985, am primit autograful alăturat pe *Ochiul de greier* și următorul pe *Cea mai frumoasă dintre lumile posibile*: „*Domnului Prof. Valeriu Anghel îi închin această carte veche despre o lume pe care îi doresc să o cunoască și altfel decât din aceste pagini și să i se pară la fel de frumoasă cum mi-a părut mie. Cu reală stimă, Ana Blandiana, martie '85*”.

În 1988, Editura Ion Creangă îi publica o carte pentru copii – *Întâmplări de pe strada mea* – în care un motan, *Arpagic*, devine vedetă pe strada poetei: „*Cine este acest personaj, / Pe care-mi permit / Să-l numesc cel mai vestit / Motan din oraș / Căruia i s-au scris poeziile / Și i s-au făcut portrete, / Așa cum se obișnuiește printre vedete; / (...) Când iese la plimbare / Toată strada emoționată / Se îmbulzește să-l vadă; / (...) Mașinile sunt obligate / Să încetinească, / I se aruncă ochiade / În manieră pisicească, / I se dau flori, / Pâine cu sare, / Câte-o scrisoare / În plic / Și toată lumea strigă / «Arpagic!»*”.

Din acest an și până la căderea comunismului, Ana Blandiana n-a mai avut drept de publicare. A rămas însă în conștiința noastră o uriașă Statuie a Libertății, după 1990 realizând Fundația Academia Civică, →



împreună cu Romulus Rusan (plecat recent dintre noi să binecuvânteze și-n ceruri o Academie Civică) și Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet. Desemnată „*Poetul European al Libertății*” în martie 2016, la Gdansk, Polonia, în competiție cu poeți din Danemarca, Italia, Macedonia, Portugalia, Rusia și Ungaria pentru volumul *Patria mea A4* tradus în polonă, Ana Blandiana cunoaște un nivel de popularitate de care nicio altă scriitoare de la noi nu s-a bucurat vreodată.

Constantin Brâncuși – „Începutul lumii”

Părinții Anei Blandiana s-au născut în anul în care marele sculptor expunea la Muzeul Național de Artă Modernă din Paris simbolul începutului vieții – 1915: la 25 martie Gheorghe Coman, într-o comună din județul Timiș, iar la 10 aprilie – Valeria Diacu, în Blandiana din județul Alba. În 1924, când sculptura trecea oceanul în SUA, la Philadelphia, Lucian Blaga publica *Filosofia stilului* și volumul de poezii *În marea trecere*. În 1942, când se naște Ana Blandiana, Blaga publica o ediție definitivă de *Poezii*, precum și volumul *Religie și spirit*.

În concepția noastră, religia se ocupă de lumea abisului din noi, se adresează mai mult *sufletului* (localizat la nivelul *inimii*), o structură imaterială de origine divină, care dă omului viață și personalitate, în timp ce știința se adresează *spiritului*, plasat, în aceeași logică, la nivelul *creierului*, unde se formează *inteligenta*, ambele întâlnindu-se în *conștiința* omului. Există deci o singură realitate, cu structuri vizibile generate de structurile joase ale câmpului de energie și structuri invizibile, generate de frecvențele înalte. Simbolul devine astfel legătura dintre uman și divin.

Prea Fericitul Patriarh Daniel susține că „*Ora de religie nu poate fi înlocuită cu nicio altă știință, pentru că ea este știința legăturii noastre cu Dumnezeu cel veșnic, Care ne-a creat pentru viața veșnică, pentru iubire și fericire veșnică în Împărăția Preasfintei Treimi, spre mântuirea noastră*”, în timp ce Papa Francisc afirmă că „*Big Bang-ul, pe care îl considerăm ca origine a lumii, nu contrazice*

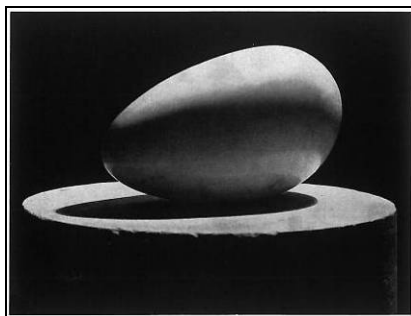
intervenția creatorului divin, ci mai degrabă are nevoie de aceasta. El a creat ființele umane și le-a lăsat să se dezvolte potrivit legilor lor interne”.

Medicul Dumitru Constantin Dulcan spune în *Inteligența materiei*, publicată în primă ediție în anul 1981, când a constituit un șoc în lumea științifică de la noi, că primele celule purtătoare de viață se înmulțeau pe cale asexuată, prin diviziune. Era o înmulțire în care nimeni nu murea. Văzută astfel, lumea fără moarte era monotonă și anodină. Atunci a apărut „păcatul”, prin sexualitate, și odată cu aceasta, moartea: două celule se unesc pentru a o naște pe a treia, după care mor.

Tot în 1981, Ana Blandiana publică *Ochiul de greier*, în care include și cele cinci strofe ale poeziei *Oul* (din care reproducem trei), spunând același lucru ca și medicul, dar cu ajutorul imaginii artistice:

*Ți-aduci aminte cât de bine
Era în oul de pe ape
Unde eram zidiți de-a pururi
Făptură singură, deplină
În care universu-ncape
Suficientă astfel sieși,
Plutind lumină în lumină?
.....
Cine-a greșit și până când?
Oul perfect, tăiat în două,
S-a rupt în cer și în pământ
Însingurând deodată-o lume –
Ți-aduci aminte cât de nouă?
Iar lama străbătu prin mijloc,
Reinventându-ne pe rând.*

*Ți-aduci aminte despărțirea
Celulelor de ele înseși
Și spaima sângelui voind
Să curgă într-un singur trup?
Pământul se-ntindea prin arbori
Și cerul se-ncleșta în crengi,
Să nu se vadă, goală, rana
Pe locul căreia s-au rupt.*



Constantin Brâncuși, „Începutul lumii”

„Când arborii aveau ochi”

Unele creații ale Anei Blandiana pot părea de neînțeles dacă nu știm că poezia poate propune și enigme ce rămân doar mistere prielnice fiorului poetic dacă n-ai norocul de lecturi care să-ți explice, într-un fel sau altul, adâncirea poetei în metafizic. Iată una dintre acestea: „*Cândva arborii aveau ochi / Pot să jur, / Știu sigur / Că vedeam când eram arbore, / Îmi amintesc că mă mirau / Ciudatele aripi ale păsărilor / Care-mi treceau pe dinainte / (...) Caut zadarnic ochii arborilor acum, / Poate nu-i văd / Pentru că arbore nu mai sunt, / Sau poate-au coborât pe rădăcini / În pământ, / Sau poate, / Cine știe, / Mi s-a părut numai mie / Și arborii sunt orbi dintru-nceput... / Dar atunci de ce / Când trec de ei aproape / Simt cum / Mă urmăresc cu privirile / Într-un fel necunoscut, / De ce, când foșnesc și clipesc / Din miile lor de pleoape, / Îmi vine să strig – / Ce-ați văzut?...*”

Poezia a apărut în volumul *Octombrie, Noiembrie, Decembrie* din 1972. Cu câțiva ani mai înainte, o echipă de geologi americani care efectuaseră prospecțiuni petroliere în zona Tulnici-Soveja declaraseră la întoarcerea în SUA că în pădurea de pin silvestru din punctul Gălăciuc, în capătul scurtului drum spre Soveja, se petreceau lucruri ciudate. Un an mai târziu, în 1970, o revistă de specialitate de-a lor vorbea despre „*o pădure fantastică de lângă Tulnici din România*”, localizată unde am trăit un sfert de veac. În esență – scriam în *Vocație și destin*, apărut în anul 2000 la Focșani –, articolul relata că unele din aparatele cercetătorilor americani detectaseră în pădure existența fizică a unei clădiri de mărimea unui hangar de avion, care însă nu se vedea. Pe locul unde aparatele indicau prezența uriașei clădiri erau arbori și se putea circula printre ei. În timpul cercetărilor, geologii s-au simțit supravegheați permanent de ochi nevăzuți, iar uneori aveau senzația fizică, inexplicabilă, că cineva se află în imediata lor apropiere.

Ana Blandiana n-a fost, în mod sigur, niciodată în aceste locuri, situate în unghiul drept al triunghiului isoscel cu baza între Lancrăm / Blandiana și Ipotești / Liveni. Să aibă poeta calități extrasenzoriale pe care cei mai mulți dintre noi nu le au și să →

fi cunoscut asemenea percepții când se plimba pe la poalele dealului bunicului său dinspre mamă?

Noi credem că da, pentru că acest lucru îl întâlnim în multe alte poezii, printre care *Cântecul din Somnul din somn* apărut în 1977: își scrie cântecul pe frunze cu-o dudă, cohorte de furnici îl sorb și-l duc în pământ, iarba îl va scoate apoi la lumină și – cu noroc – au să-l pască mioarele. „*Va curge în lapte apoi înțelept, înstelat, / Și nimeni n-o să-și mai aducă aminte / C-a fost zămislit din păcat, / C-a fost gândit în cuvinte*”. E cântecul eternei reîntoarceri în comuniunea armonioasă cu primordialul.

Perceperea dinamicii grave a existenței umane

În *Cea mai frumoasă dintre lumile posibile* din 1978, Ana Blandiana are o scurtă notă de călătorie care probabil a inspirat poezia *Dealuri*, apărută cu un an mai înainte în *Somnul din somn*. „*Chiar dacă n-aș fi văzut niciodată Ipoteștii – scrie poeta –, aș fi fost sigură că Eminescu s-a născut printre dealuri*.”

Dar când am descoperit perspectiva aceea neînchipuit de blândă (...), am înțeles că între Eminescu și dealurile Ipoteștilor legătura este mai misterioasă și mai definitivă decât putusem bănuî. Am înțeles deodată (...) că nu numai Eminescu semăna dealurilor de la Ipotești, că dacă Eminescu nu s-ar fi putut naște decât între dealuri era pentru că dealurile erau de la facerea lumii eminesciene”.

Ana Blandiana nu scrie însă dintr-o perspectivă speculativă, ci pentru a afla, pentru sine și pentru cititorii ei, un temei de existență. Pe fond, ea are în ființa ei dealurile bunicului, de aceea alegoria viață-moarte din poezia *Dealuri* inclusă în *Somnul din somn* o face să ridice „spațiul mioritic” de pe orizontala lui Blaga pe verticala „coloanei fără sfârșit” a lui Brâncuși, unind cerul cu pământul într-o arhitectură mitică proprie.

Plaiul, doina și dorul se contopesc astfel „în perspectiva aceea neînchipuit de blândă” a pământului românesc, poeta deslușind, mai devreme decât alții, în textul literar al *Mioriței* un ritual ancestral de comuniune a sufletului cu divinitatea.

Este o interferență a cultelor chthoniene („ascunse jumătate în

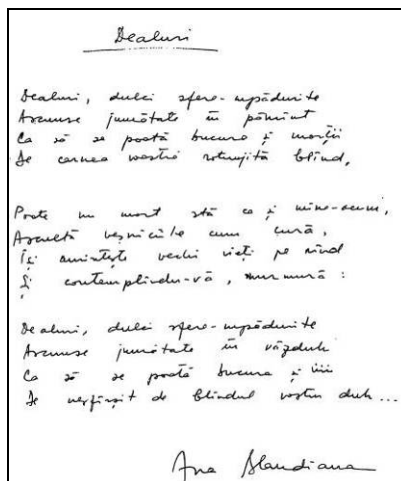
pământ”) cu cele uraniene („ascunse jumătate în văzduh”) transmise de populațiile autohtone triburilor geto-dace înainte de cucerirea romană.

Tocmai această uniune armonioasă dintre pământ și cer i-a făcut pe daci nemuritori. Ana Blandiana a găsit și aici „cheia” pătrunderii în „câmpul akashic” al strămoșilor noștri, fără prea multe figuri de stil, dar cu o gândire mitică proprie copilăriei umanității, trecută printr-un filtru modern.

O bijuterie lirică este și minipoezul filosofic *Recviem* din volumul premiat de polonezi, închinat mamei sale: „*Un poet pe care nu cred că l-ai citit, / Îți spuneam, / Era convins că există / și dincolo o moarte / Al cărei rezultat este nașterea pe pământ. / (...) Dacă nu te vei simți bine acolo, / Adu-ți aminte de Novalis, / Și mai ales nu uita – Fă-ți un nod la batistă – / Să mă previi / Când revii*”. Novalis a fost un poet romantic german care considera drept unica realitate lumea subiectivă, iar visul și somnul – surse de adevăruri absolute.

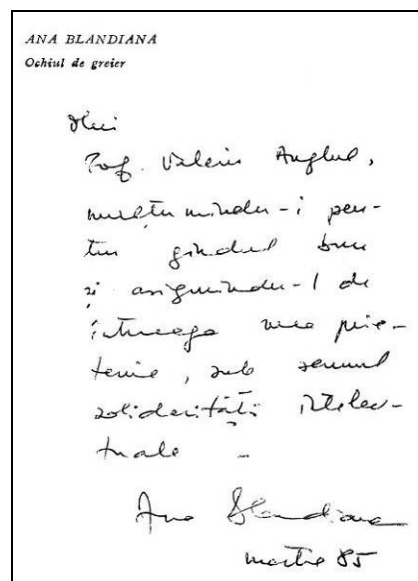
Primită în Academia Română abia după ce era membră a Academiei Europene de Poezie și a Academiei Mondiale de Poezie, Ana Blandiana este singura Doamnă care a intrat ca scriitoare, după Majestatele Regale Elisabeta și Maria, poeta devenind de fapt prima Regină a Scrisului Românesc înnoibilă de compatrioți pentru înălțimea cugetării și originalitatea expresiei literare.

La mulți ani, Distinsă Doamnă a Poeziei de Pretutindeni și din Toate Timpurile, Dumnezeu să vă fie pururi în preajmă!

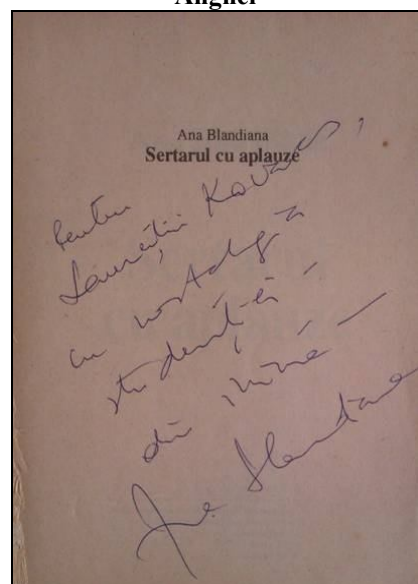


Manuscris, poemul „Dealuri”

Autografe pe cărți



Pe „Ochiul de greier”, lui Valeriu Anghel



Pe „Sertarul cu aplauze”, lui Laurențiu Kovacs

Ana Blandiana a dat mii de autografe, mai pe îndelete, mai în graba cozilor de cititori răbdători pentru a primi binecuvântarea lecturii prin scrisul de mână al autoarei.

În spațiul internautic există reproduse multe pagini de autograf pe cărțile Anei Blandiana. Unele par de conveniență, nici nu s-ar putea altfel, dar sunt destule autografe memorabile, cu încărcătură emoțională, iar altele veritabile portrete critice, amicale, făcute unor confrăți față de care Ana Blandiana se simte solidară. (N.B.)

ANA BLANDIANA - ARTE POETICE

POVESTE... DESPRE O CORABIE CU POETI. A SE CITI: ARTE POETICE

Obsesia poezilor interbelici pentru desenarea artelor poetice e continuată de neomoderniști, și în special de Ana Blandiana. Dacă lectorul inocent (sau nu) dorește să caute firul Ariadnei din poezia Anei Blandiana, trebuie să știe că tot ce va citi este o poveste – una despre hainele nevăzute ale împăratului-poet, despre labirintul interior și cel exterior, despre alunecarea în somnul care ne va trezi în împărăția lui „a simți”.

Asemeni poetei, lectorul va trebui, în acest itinerariu al descoperirii sensului, să lase în urma sa semne de recunoaștere. Călătoria se va face asemeni lui Hensel și Gretel, presărând „Fărâme de litere și de cuvinte”, pe urma cărora adevărul se poate reconstitui într-un drum spre sine. Când cuvintele, „merinde de drum”, se vor termina, vom lăsa în urmă, asemenea poetei, părțile din noi, tot mai determinați să urmăm sensul...

Cuvântul nu este doar topos, ci poeta însăși devine toposul în care respiră cuvântul. Ideea creatorului-posedat de opera sa nu este una nouă, dar primește în *Locuită de-un cântec* accentele femininului, prin ideea unui *regressus ad uterum*. Poeta adăpostește, ca un pântec, materialul din care va crea. O Penelopă care dă naștere și firului, nu doar țesăturii, și refuză cu modestie laudele, negăsindu-și altă calitate decât aceea de a ști să aștepte: „Nu merit frunzele voastre de laur / Decât pentru umilința / De a-i fi rămas credincioasă / La nesfârșit.” Poezia – „cântec” ancorează după voie în portul ei: „Locuită de-un cântec./ Părăsită de-un cântec./ Poate chiar văduva unui cântec”. (*Locuită de-un cântec*) În Evanghelia lui Ioan, universul profan este o imagine a cuvântului divin: „La început a fost Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu”. Acesta devine o proiecție a gândurilor și a sentimentelor, fiind deseori sinonimizat cu cântecul, care, și el, este „considerat vehicul al mesajului sacru”, în termenii Doinei Ruști.

Metafora cântecului aduce în prim-plan o poetică a logosului și a simplității. Tăietura versurilor e naturală, nu se urmăresc efecte stilistice aparte. Pare că în creațiile din sfera

artei poetice Blandiana alege să dea o tentă mai ștearsă formei, pentru a lăsa ideea să transpară. Excepție fac referințele livrești cu ecouri mitologice. Este o mască a ignoranței, purtată de cea care se mărturisește străină de sursa inspirației sau de permanența ei: „Nu știu când vine/ Nu știu când pleacă”. Este un joc al antitezei și al anaferei adeseori ales de poetă pentru a marca un spațiu al contrastelor și pentru a mima inocența. Totodată, efectul stilistic e unul care generează eufonia, întărind izotopul cântecului.



Printr-un joc de cuvinte, găsim în această poezie o „ea” „locuită” și chiar „în-locuită” de cuvânt, care, asemenea unui Cronos înfometat, o poate devora în orice clipă, fără a întâmpina vreo rezistență. Există o permanentă întoarcere a poetei cu fața spre orizontul mitologic, care dă greutate oricărui tipar existențial/ model creator.

În *Unde-i mândria?*, poeta își asumă atât rolul lui Orfeu, cât și cel al lui Euridice, dar acest antagonism este un și mai acut generator de interogații interioare: „Ce vreau să spun?/ Ce merită să spun?” Evadarea din sfera obișnuitului, din „fericitul somn comun”, nu are niciun rost în absența certitudinii că poate atinge eminesciana muzică a sferelor. Motivul somnului, folosit de poetă în general ca un element unificator al celor două arii semantice dominante

în lirica sa: sfera purității și a spiritualului, pe de o parte, și sfera existenței carnale, organice, pe de altă parte, este utilizat aici ca o metaforă de reminiscență eminesciană: „fericitul somn comun” aparține celor ce respiră între granițele „cercului strâmt”. Astfel, „mândria”, orgoliul creator sunt chemate să justifice efortul creator, să-i dea un sens. Modelele literare pot fi uneori scări, pe care să urci, alteori, ca în „*Unde-i mândria?*”, pot fi culmi de neatinse, ce provoacă îndoiala în propria forță creatoare. Interogațiile se ordonează într-un crescendo încheiat metaforic: „De ce această renunțare/ La fericitul somn comun./ Dacă nu pot din cel mai grav/ Clopot al lumilor să sun?” De altfel, vocile criticii au subliniat deseori această latură reflexivă, interrogativă a creației Anei Blandiana.

Poeta se regăsește uimită în fața versurilor ce curg din mână sa în *Silabe*, din volumul *Poezii*: „Ascult uimită cum se schimbă/ Gându-mi stângaci în regi și zei/ Înțelegându-se între ei/ Într-o demult uitată limbă.” Stângăcia dispare ușor-ușor, cuvintele împletesc certitudini, astfel încât eul liric capătă daruri divinatorii, titlul conducându-ne astfel, printr-un subtil joc de cuvinte, la Sibylla. Acolo unde poeta nu face exces de ornamente stilistice, găsim întotdeauna jocuri de cuvinte sau metafore-cheie, care deschid porți spre multiple interpretări.

Aceeași idee este regăsită și în *Pânza*. Motivul biblic al răstignirii este împletit cu simbolistica păgână a paianjenului și cu dedublarea eului liric, care se regăsește și în ipostaza de vânător, și de vânat: „Răstignită pe-o pânză de păianjen/ Căreia îi admir murind țesătura./ Nu-ncerc să scap de ceea ce mi-a scris/ Cu propria mână.” Poeta își neagă această natură duală, subliniată prin deicticele pronominale și verbale „mi-a scris”, și se declară învinsă de forța cuvântului pe care l-a zămislit și în care s-a întrupat, fără a mai putea apoi să-i cunoască/ să-și cunoască sensul: „Învinsă astfel: un cuvânt eu însumi, / Al cărui sens nu mi-l aduc aminte.”

În termenii lui Alexandru Mușina, poetica „eului scindat” este una dintre cele mai pregnante mărci ale liricii moderne: „Eul e o ficțiune, un construct, rezultatul unei anumite perspective asupra lumii, al unei anumite abordări, însumări ale acesteia. →

ANCA BLAGA

În modernitate există euri multiple pentru că lumea modernă însăși e o pluralitate de lumi”. Metafora pânzei de paianjen deschide și alte grile de lectură. Fragilitatea ei și munca sisi-fică a paianjenului deschid ușa și spre tema timpului și spre motivul soli-tudinii. Destrămarea pânzei este efec-tul unei amnezii autoimpuse. Asocie-rea motivelor biblice cu cele păgâne este, de altfel, un element folosit și în liriga blagiană.

Lait-motivul vânătorii, transformată într-o goană după umbrele cuvintelor, primește valențe simbolice în *Vânătoare*. Puritatea cuvântului este miza căutării poetei, care nu se mai mulțumește decât cu acele cuvinte care „nu și-au vândut sufletul”: „N-am alergat niciodată după cuvinte, tot ce-am căutat au fost umbrele lor” (*Vânătoare*) – o reflectare a logosului în ape limpezi, căci aici umbra nu are conotații negative, ci este un paleativ al sufletului cuvântului: „Că din cuvânt/ Nimic nu e mai de preț - / Decât umbra / Și nu mai au umbră/ Cuvintele care și-au vândut sufletul”, scria poeta în *Vânătoare*. Inter și metatextualitatea, ca „jocuri” literare, susțin ideea tristeții jucate.

Alteori însă, durerea are note veridice și logosul este asociat cu thanatosul, ca în *Am obosit*. Motivul creatorului obosit de nemurire: „Am obosit să mă nasc din idee,/ Am obosit să nu mor” este asociat unui motiv al universului organic – frunza. Poeta pare a-și dori din nou „fericitul somn comun”, invocat în *Unde-i mîndria?* De altfel, multe din versurile volumului *Ochiul de greier*, asociază motivul scrisului cu tema thanatosului. Elementul vegetal devine, pe rând, spațiu embrionar, apoi mistagog ce o va învăța lecția trecerii în neființă: „Apoi să mă desprind de pe ram / Ca un cuvânt de pe buze/ În felul acela copilăresc/ În care/ Se moare / La frunze.” (*Am obosit*).

Acest poem este un elogiu adus lectorului. Versurile conțin ideea heracliteană a trecerii timpului, care schimbă în fiecare secundă fiecare atom din care este creat universul. Nu ne scaldăm de două ori în apa aceluiași râu, nu citim de două ori un poem la fel, nu-l înțelegem de două ori la fel: „Acest poem durează doar atîta/ Cât îl citești:/ Data viitoare cât îl vei citi/ Va fi altul/ Pentru că tu vei

fi altul/ Și, bineînțeles, va fi complet diferit/ Atunci când îl va citi altcineva” (*Acest poem*). Este o idee poetică dragă și lui Borges, care a inserat-o în poezia *Fericire*: „Pe raft stau cărți, dar litere nu au./ Când cartea o deschid apar și ele/ Totul se-nvălmășește pentru prima oară./ Dar într-un chip veșnic/ Cine citește cuvintele mele le inventează.” Caracterul reflexiv al textului nu se naște doar din inserarea unor motive filosofice, ca *fugit irreparabile tempus* sau *vanitas vanitatum*, ci și din nota melancolică ce trenează după lectura lui.

Certitudinile – „bineînțeles” – se nuntesc cu incertitudinile – „dacă” – și împreună definesc o notă specifică liricii Anei Blandiana: deschiderea spre interogație și caracterul reflexiv al limbajului poetic.

Rezervație și *Fără să știe* sunt poeme în oglindă, două bijuterii stilistice în care poeta încearcă să se autodefinească, ca și spirit creator, mai întâi prin asociere cu simbolul cabalin, apoi prin diferențiere de „ceilalți”.

Lumea modernă este resimțită ca o cutie ultratehnicizată, în care mai trăiesc doar două simboluri ale purității spiritului: caii și poeții.

Simbolul cabalin are o largă paletă de valențe, dar aici putem urmări metafora libertății, a călătoriei, a frumuseții, a nobleței, alături de o altă valență, ascunsă în spatele metaforei: calul, animal psihopomp, învinge moartea și timpul, asemeni poetului, ce rămâne viu prin opera sa: „Cai și poeți/ Din ce în ce mai rari, / Mai fără de preț. / Mai greu de vândut.” Ambiguitatea născută din sintagma „greu de vândut”, trimite atât spre motivul trădării, cât și spre conștiința propriei valori.

Muzicalitatea versurilor se naște din prezența lăitmotivului creat prin enumerație, de fapt o comparație ascunsă: „cai și poeți”, precum și din gradația descendentă a simbolurilor cromatice: „Negri, suri, albi./ Din ce în ce mai albi”. Amortizarea culorilor, sau mai bine zis oscilația între non-culori marchează scoaterea din prozaic, mitizarea, un desen în alb-negru care urmărește doar esența, scăpându-i detaliile. Calul-poet aleargă spre o zare a purității, în care culorile tari ale vulgarului au fost anihilate. Ei simbolizează tot ceea ce a mai rămas inocent în această lume „învinșă de tehnică”; două „Ființe pe care timpul/

Le lasă în urmă / Încarcerându-le / În propriile aureole” – *Rezervație*.

Motivul închiderii nu are aici conotații negative, ci simbolizează izolarea valorii într-o colivie aurită – propria aură, cea care poate compensa lipsa culorilor.

Poeta se dezice de categoria artiștilor superficiali, care vânează faima: „Evident nu seamăn/ Cu niciunul dintre acești torcători de cuvinte/ Care își croșetează costume și cariere./ Glorii, orgolii” – *Fără să știe*. Nu este aici vorba doar despre narcisismul auctorial, de altfel des întâlnit în poezia Anei Blandiana, ci despre conștiința faptului că pentru ea, poezia nu este „costumul” pe care îl îmbracă pentru a defila pe străzile cotidianului, ci este „scheletul” de pe care carnea se poate jupui în orice moment, este carapacea pe care o simte „dureros de dulce”, în termeni eminescieni.

Plăcerea/nevoia endemică de a scrie este asociată aici travaliului creator și trimiterea la un alt simbol al regnului animal – broasca țestoasă, nu este întâmplătoare.

Datorită carapacei, boltită în afară la partea de sus, asemenea cerului și plată în partea de jos, asemenea pământului, și a picioarelor-stâlpi, broasca este considerată un animal cosmoform, un susținător al lumii, deci un simbol al puterii spiritului, al înțelepciunii. Asemeni ei, poeta simte efortul de a menține „ordinea lumii” prin scris: „Cu lecția țestoaselor/ Care astfel supraviețuiesc/ Lungi și nefericite/ Secole”.

Povestea nu se încheie, de fapt, niciodată, ea se transformă într-o călătorie pe o corabie de piatră. O călătorie în care doar cei aleși, ce poartă „darul tragic” se pot imbarca. O călătorie desprinsă de legile spațio-temporale, căci corabia nu înaintează, ci „timpul se mișcă/ În jurul ei tot mai repede”. Poetul așteaptă această arcă și crede în ea: „Poeții cred că e o corabie/ Și se imbarcă” (*Corabia cu poeți*). Caracterul iluzoriu al faimei, capacitatea artistului de a se auto-iluziona, idealismul său, refuzul banalului, permanența călătoriei pentru a găsi răspunsuri, ipostaza de Don Quijote în luptă cu morile de vânt ale clepsidrei – toate aceste „fețe” ale artistului sunt surprinse în versurile Anei Blandiana, ce concentrează sâmburele filozofic al unei înalte conștiințe poetice.

PATRIA LĂUNTRULUI

Gheorghe Grigurcu afirma, cât se poate de motivat, că *denunțând mitul celebrității concepute ca o pseudo-mântuire, Ana Blandiana se recunoaște sub înfățișarea poetului de totdeauna*. (revista *Vatra*, martie, 2015) Poemele sale se construiesc într-o caligrafie cu ușoare rotunjiri în irizarea metaforicului, impresionante, trecând limita dintre creație și creator, om și umbra sa; vădit, realitatea se metamorfozează în poezie; omul și scriitorul sunt surprinși într-o mutualitate echidistantă; imaginarul poeziei feminine subliniază o construcție plurivalentă; înclinații mai mult către spirit și mit deconcertează corporalul („Voi reuși vreodată/ Să descifrez urmele care nu se văd./ Dar eu știu că există și așteaptă/ Să le trec pe curat/ În patria mea A4?”); tot atâtea chemări la transcendere, la a coloniza grația creației, noblețea gândului și a sufletului, în numele unui *dincolo al nimirii*. Ca un exercițiu de libertate prin literatură, de exersare a libertății divine, a Sinelui adus la timpul prezent, *patria lăuntrului* este reflectată poematic, și ne propunem să demonstrăm că are drept punct de plecare pledoaria pentru *ceea – ce – se – ascunde – vederii*.

Pentru Ana Blandiana, Dumnezeu nu este un *deus absconditus*, ci o forță care se umanizează, implicându-se în cotidian, mai mult de atât, pare detracat și chiar face eforturi umane, nu de crucificare; de data aceasta, de adaptare la lumea nouă, cu singularitatea aceluiași scop: *de a salva ceea ce este pierdut*. Formula biblică este transpusă pe un ton suficient de grav; descindere dumnezeiască peste natura omului (post)modern, monade care nu-și mai percep condiția umană, transformându-se în creaturi ne-simțitoare, ne-văzătoare, ne-auzind și astfel își reduplică formatul și structura în serii de alte mecanisme; pe de altă parte, „fericitul somn comun” este mai ambiguu, la păstrarea reminiscenței, din tematica „luptei cu inerția”; reverberație a problematicei etice, rămasă în adâncul reflecției lirice care transmite emoție, încordare ori relaxare, dorință ori strădanie - stări sufletești în contrast („Mecanisme/ Create de alte mecanisme/ După chipul și asema-

rea acestora./ În timp ce Dumnezeu/ Coboară printre ei/ Și învață să meargă pe role” - *Pe role*).

O reiterare lirică (din *Evrei*), în căutarea sacrului - *mysterium-fascinans*, devine o condiție a percepției umbrei lucrurilor viitoare. Poeta reconsideră căutarea o vânătoare a cuvintelor; ca într-un pact faustian, acestea își vând sufletul, drept pentru care numai *umbra însăși* mai poate salva, și nici aceea, doar taina rugăciunilor („Les miracles de la Sainte Vierge”, dacă am avea în vedere și cartea lui Gautier de Coincy); nimic fără acea *spontaneitate* a autoarei din senzorialitatea și exultanța versului, într-un regim al meditației elegiace în construcția locului ce revine visului în aparente fețe ale realului, fețe plăsmuite într-o anume arhitectură a oniricului („N-am alergat niciodată după cuvinte./ Tot ce-am căutat/ Au fost umbrele lor/ Lungi, argintii/ Târâte de soare prin iarbă./ Împinse de lună pe mare./ Nu am vânat niciodată/ Decât umbrele vorbelor// (...) din cuvânt/ Nimic nu e mai de preț/ Decât umbra/ Și nu mai au umbră/ Cuvintele care și-au vândut sufletul.” - *Vânătoare*).

Metafore elaborate, directe, dat fiind ego-ul - *deja și mereu* - „locuit de gând” (Ernst Cassirer, *Eseu despre om*, 1994), supuse timpului și spațiului liric deschis ori neprevăzut, aduc prezența *Celui* care locuiește gândul, de cele mai multe ori, îngerul sau locuitorii lui („Trupul meu/ Nu-i decât armura/ Pe care un arhanghel și-a ales-o/ Să mă treacă prin lume/ Și astfel travestit/ Cu aripile împachetate/ În lăuntru/ Cu viziera zâmbetului/ Coborâtă peste față./ Pătrunde în iureșul luptei/ Se lasă acostat cu măscări./ Și chiar mângâiat/ Pe platoșa rece a pielii/ Sub care repulsia clocește/ Îngerul exterminator.” - *Armura*) Apocaliptic, figurația îngerească nu este, precum la Vasile Voiculescu, acea *îngerețe atinsă*, ci o *îngerețe umilită* - îngeri „bătuți cu pietre” - drama supranaturalului coborât în uman - poate într-un anume fel - un *revue* din *Geneza* („Îngerii bătuți cu pietre/ Care mai au tăria/ Să nu se-nepărteze în văzduh/ Îmi cer răniți/ Și frânți de oboseală, găzduire/ Și-n timp ce fâlăie ușor/ Adorm umili și frasezi prin caiete/ Trăgându-și doar în somn/ Când li se face frig/ Câte o filă albă peste aripi./ Dimeineța știu că n-am visat/ După am-



prente penelor pe pagini/ Și mă grăbesc să le memorez/ Înainte de a-mi fi confiscate/ Ca să se decreteze specii noi/ De păsări de pradă.” - *Dovezi*). Tot Gheorghe Grigurcu consideră că, pentru Ana Blandiana, „lăitmotiv al întregii d-sale producții, acest simțămînt al incongruenței cu mediul (privind lucrurile mai adânc: cu propria sa condiție) alcătuiește un fel de respirație lirică: poeta poate supraviețui mulțumită lui.” (*Vatra*, 2015) În versul blandian, involuția îngerilor sugerează vremelnicia și imperfecțiunea umanului, o inversiune a ceea ce profetul consideră în *Proverbe* - bătrânețea văzută ca înțelepciune. În filozofia poetei, aspirația vocațională către înalt, element specific artei, în genere, atrage în imediata apropiere un sentiment al *căderii*, fiind necesar ca ființa să rămână în acea stare inedită pentru a transcende *datul* („Îngeri bătrâni urât mirositori/ Cu iz stătut în penele jilave/ În părul rar./ În pielea scâmoșată de insule de psoriazis./ Hărți scrijelate adânc/ Ale unor înspăimântătoare/ Tărâmurii necunoscute./ Prea triști pentru bunevestiri/ Prea slabi pentru sabia de foc./ Se lasă-ngropați dormitând/ Ca niște seminte pe care le sameni./ Cu dureri reumatice la-ncheieturile aripelor/ Tot mai ascunse-n pământ./ Tot mai moșnegi, tot mai oameni...” - *Îngeri bătrâni*). Revenind la înțelepciunea din *Proverbe*, coborâtă în cotidian, ridică „tăcerea” la *un mai mult* al înțelegerii, o transfigurare metaforică a singurătății eliberatoare („Singurătatea ia forma aglomerărilor./ Mulțimi-le sunt pustiuri./ Retragerea înspre culmi cu povara/ De tăceri isihaste e tot mai nesigură./ În timp ce pe marginea omoplaților/ Cureaua →

CRISTINA SAVA

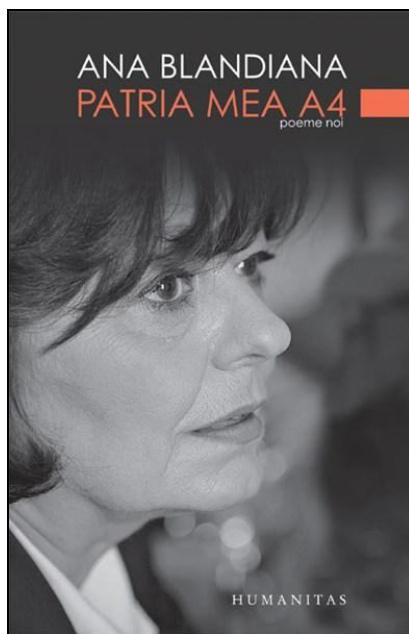
rucsacului/ Roade cioturile cu rămășițe de pene” - *Cureaua rucsacului*) Al. Cistelean, în critica despre poezia Anei Blandiana, scria că „panica acestei agonii e transpusă într-o sintaxă aparent contemplativă (și cu detașarea implicită contemplativității), dar mereu vibratilă și cu o imaginație (inclusiv a notațiilor) ce se regăsește și ea mereu pe un registru de spontaneitate și frăgezime.” (Vatra, 2015)

Cu senzualitatea femininului încorsetat, este rescrisă rugăciunea *Tatăl nostru* („Iartă-mă de această/ Răsturnare în oglindă./ Dar precum pe pământ așa și în cer. Totul seamănă/ Încerc să te-ajung, să mă apropiu/ Să mă las înghițită de aură./ Să-mi închipui că te-am atins/ Căzând în extaz./ Cum cad păsările în înalt./ Și nu reușesc.” - *Scara*); *Fiul risipitor* apare, de data aceasta, în lirica Blandiane, într-o altă ipostază, modernă („Port hainele tale/ Pe care corpul meu le ocupa/ Mirându-se de potrivire/... Port hainele tale pe străzile ude tu ai crezut/ Fă-mă și pe mine să cred/ Lasă lumina ta să mă aprindă ... Zărindu-se pe la cusături/ Strălucirea sâmburelui/ Trecut dintr-un secol într-altul” - *Dulce confuzie*). Alex. Ștefănescu este de părere că Blandiana, „așa cum alți poeți visează sau plâng sau își declară dragostea, ea gândește la scenă deschisă” (Vatra, 2015).

Dacă Blaga conștientizează că pierderea credinței demitizează eternitatea vieții și golește însăși ființarea, aducând o tristețe iremediabilă, Ana Blandiana caută o opunere dinamică, o ieșire din angoasa vinovăției de a face parte din același univers în destrămare, unde trebuie învățată lecția (din Matei) suferirii răului și iubirea vrăjmașilor („Mai nevinovată, dar nu nevinovată./ În acest univers în care/ Înseși legile firii hotărăsc/ Cine trebuie să ucidă pe cine/ Și cel ce ucide mai mult este rege./ Cu ce admirație este filmat/ Leul placid și feroce sfărtecând căprioara./ Iar eu, închizând ochii sau televizorul./ Am senzația că particip la crimă mai puțin./ Deși știu că-n opaițul vieții/ Trebuie pus mereu sânge./ Sângele altuia./ Mai nevinovată, dar nu nevinovată./ Am stat la masă cu vânători./ Deși îmi plăcea să mângâi urechile lungi/ Și mătăsoase ale iepurilor/ Asvârliți, ca pe un catafalc./ Pe fața de masă brodată./ Vinovată,

chiar dacă nu eu apăsam pe trăgaci./ Ci-mi astupam urechile./ Oripilată de zgomotul morții/ Și de mirosul sudorii nerușinate a celor ce-au tras./ Mai nevinovată, dar nu nevinovată./ Totuși mai nevinovată decât tine./ Autorul acestei perfecțiuni fără milă./ Care ai hotărât totul/ Și apoi m-ai învățat să întorc și celălalt obraz.” - *Animal planet*)

Similitudine psalmică, în manieră postmodernistă, pare-să că senzo-



riul, într-o linie de semnificare unidirecțională și univocă, aduce formula enumerativă într-o secvență discursivă, concentrată pe simboluri și conțurată pe fiecare termen, realizând o divinitate meticolos-inginerească, în serii de monade, evadând local și punctual („Dumnezeu al libelulelor, al fluturilor de noapte./ Al ciocârlilor și al bufnițelor./ Dumnezeu al rămelor, al scorpionilor/ Și al gândacilor de bucătărie./ Dumnezeu care i-ai învățat pe fiecare altceva/ Și știi dinainte tot ce i se va întâmpla fiecăruia./ Aș da orice să înțeleg ce-ai simțit/ Când ai stabilit proporțiile/ Otrăvurilor, culorilor, parfumurilor/ Când ai așezat într-un cioc cântecul/ Și în altul croncănitul./ Și-ntr-un suflet crima și în altul extazul./ Aș da orice, mai ales, să știu/ Dacă ai avut remușcări/ Că pe unii i-ai făcut victime și pe alții călăi./ Egal de vinovat față de toți/ Pentru că pe toți i-ai pus/ În fața faptului împlinit./ Dumnezeu al vinovăției de a fi hotărât singur/ Raportul între bine și rău./ Balanța menținută cu greu în echilibru/ De trupul însângerat/ Al fiului

tău care nu-ți seamănă.” - *Rugăciune*); și, oarecum, o prefigurare a căderii, prin imaginea celui mai frumos înger, *fecior al dimineții, hehel*, Lucifer (*Isaia*), se construiește atât de poetic („Așa te-am zărit/ În timp ce cădea/ De-a curmezișul prin cer./ Sfășind giulgiurile albe ale norilor/ Și lăsându-le să se înfășoare./ Ca și cum știai că/ La sfârșitul picajului/ Urma să te strivești/ De asfaltul pe care așteptam/ Să-mi ghicesc destinul/ În măruntaiele tigrlui.” - *Cap sau pajură*); o irizare a *Marelui Orb* din *panismul* lui Blaga ori stilizări naiv-iconografice, numite, de poetă, oboseala de a se „naște din idee”, constituie aspirația de a depăși neliștile rezumate în „tristețea metafizică”; sufletul evadează inocent în paradisiacul ancestral („Afară pe coline sufletul/ Își regăsește respirația./ Verdele ierbii îi face bine./ Rostogolit prin otava/ Jumătate iarbă, jumătate mireasmă./ Respiră adânc, inspiră, expiră/ Primăvara care trece prin el/ Curățindu-l de spaime.” - *Afară pe coline*); fiorul metafizic, într-un expresionism discret, subiacent simbolurilor antinomice, ale treziei și bucolicului, este încadrat unui fantastic oniric, de factură meditativă și, totuși, cu acuitatea observației disponibilă vibrației culturale, trăită.

Ana Blandiana se recunoaște sub înfățișarea poetului pentru care aprehensiunea responsabilității (precum în *Ioan*) devine tot mai acută; salvarea semenului, *pilda cu samariteanul*, este neliniștea centrală din poezia de acum a poetei care nu se vrea a fi o inimă părtaşă viciilor și a degradării lumii, știind că „posteritatea este ceea ce rămâne, prima condiție ca ea să existe este să existe ceva de rămas” („Durerea mea nu există dincolo de mine./ Ea este închisă între limitele corpului meu/ Funcționând ca un magnet/ Care a strâns-o din lume./ (...) Și acum în jurul meu e un gol luminos/ Ca o aureolă etanșă ce izolează tumoarea/ Despre care nu știu decât că este eu însumi./ Dar nici despre mine nu știu mai mult” - *Dincolo de mine*). După imagini convenționale, urmează contrapunctul voit-insolit; dorința de a comunica la un nivel de profunzime și de a aduce un prim reproș divinului din toate. („Nu l-am înțeles niciodată./ Nu i-am cunoscut definiția./ Un personaj transparent/ Sau numai o boare/ Pe care nici nu o simți./ Deși te atinge./ După ani, →

după decenii începi să-i descoperi/
Urmele / Întipărite în carne./
Adânci/ Ca niște urme de ghiare./ Tot
ce știu despre el/ Este că se grăbește/
Spre locul/ Unde el încetează să fie.”
- *Un personaj transparent*)

Dacă Argezi plămăiește eterna
dilemă *ființă-neființă* și aspiră la
atingerea nelimitatului, simțindu-se
pribeag în șes, în munte și pe ape,
această proiecție în victimajul abso-
lut, la Blandiana, este reflexia inocen-
ței poetului – *dramatic și salvific* – de
natură orfică, stare emergentă din
fișcul lucrurilor („Nu mai am
dreptul să mă opresc./ Orice poem
nеспus, orice cuvânt negăsit/ Pune în
pericol universul/ Suspendat de
buzele mele./ O simplă cezură a
versului/ Ar întrerupe vraja care
dizolvă legile urii./ Vărsându-i pe
toți, sălbatici și singuri./ Înapoi în
umeda grotă a instinctelor” -
Biografie).

Scrisul și meditația parnasiană se
irump într-o radiografiere a realului
empiric, într-o rostuire a cuvântului
poetic, *un altfel* moralizator, într-o
simbolistică delicată care semnifică
răspunsul nuanțat la experiențele
colective.

Vocea lirică aduce speranța că
dincolo de efemer și perisabil există
acel *ne-deslușit* al omului - *Imperiu* al
veșniciei - pe care Poezia îl poate face
sesizabil ori, parafrazându-l pe
Dostoievski, *lumea poate fi mântuită/
salvată prin frumusețe*. Verbul poetic
presupune o angajare într-o continuă
autodefinire a omului spiritual, după
cum Nicolae Manolescu scrie în
Istoria Critică a Literaturii Române
că „la Ana Blandiana se vede bine o
poezie *caldă* care se vrea *vibrantă* de
adevăruri sufletești nepervertite,
declarându-se ca atare și încercând să
triumfe sufletescul pur, fie de ordinul
senzorialității, fie de ordinul
convingerii morale.”

Arta poeziei blandiane primește
statut de lirism european, un lirism
prin care se desăvârșește meritul de a
fi numită „Poetul European al Liber-
tății”, construind acel tablou al fețelor
cotidianului care merg spre grotescul
mediatic și consumist, și, unde, *de-
partele* - *aproape* este adus în chiar
tumultul vieții.

Bibliografie: Ana Blandiana, *Patria
mea A4*, Poeme noi, Editura
Humanitas, 2010, pag. 152.

Metafora arborelui în literatura română



(Foto: 22.2.2010)

Metafora s-a ivit în clipa când s-a
declarat în lume, ca un miraculos
incendiu, acea structură și acel mod
de existență numite împreună «om» și
se va ivi necurmat atât timp cât omul
va continua să ardă, ca o feștilă fără
creștere și fără scădere, în spații și
dincolo de spații, în timp și dincolo
de timp. Metafora este emblema unei
permanente aproape atemporale. A-
parținând aceleiași coordonate atem-
porale, Arborele, ca și stâlp ceresc ce
reazemă bolta cerului, acest axis
mundi, e prezent în toate mitologiile
lumii. El reprezintă linia de unire
între cer și pământ, între supranatural
și natural.

Îmbrăcând haina metaforei, arbo-
rele devine în literatura română unul
dintre motivele fundamentale. În uni-
versul imaginar al liricii eminescien-
ne, constelația metaforică a arborelui
este fundamentală. Decor, metaforă și
simbol, înalta poeticitate melodică a
imaginilor răsună într-o tonalitate
unică. Fie că este tei, salcâm, plop,
salcie, cireș, sub cupola ocrotitoare a
copacului devenit metaforă, se
adăpostesc elanurile, profunzimile și
trăirile romanticului Eminescu. Copac
al destinului interior sustras acciden-
telor contingenței, teiul înobilează
orice experiență și este o prezență
privilegiată în vegetalul eminescian,
alături de salcâm, brad. În *Luceafărul*,
poemul suprem, Teiul, nu are o
simplă contribuție de decor, ci o
semnificație de profunzime, anunțând
și însoțind prezența erosului în peisa-
jul vărtic, cu toate consecințele trăi-

rii în ordinea mitică: «Și împlie cu-ale
ei scânței/ Cărările din crânguri/ Sub
șirul lung de mândri tei/ Ședeau doi
tineri singuri.» (*Luceafărul*). Situa-
rea poetică a cuplului Cătălina-Cătălin
«sub sirul lung de mândri tei», înaltă,
în planul simbolicului, jocul ademeni-
tor-șăgalnic al începutului, conferin-
du-i profunzimea simțirii autentice,
unicizate și înobileate de reverie.

Receptarea amplificatoare a des-
podobirii arborilor este redată, în spa-
țiul poetic, prin metafore ca: “ploaia
florilor”, “omătul trandafirii”, “troie-
nele de ninsoare florală”.

În valea aducerii aminte, sub bo-
gata scuturare a florilor de tei, Florin,
feciorul de împărat, re trăiește trecutul
neatin de suflarea patimii. Excesiva
scuturare a florilor de tei, semn
premonitoriu al sfârșitului, așterne
troiene în fața reginei dunărene, iubita
de Arald, sau însoțește mișcarea rit-
mică a copacului funerar - chiparosul,
insuflând în vraja dintre Tomiris și
Sarmis, unda neliniștitoare a preves-
tirii: «Se clatin visătorii copaci de
chiparos/ Cu ramurile negre uitându-
se în jos./ Iar tei cu umbra lată, cu
flori până-n pământ/ Spre marea-ntu-
necată se scutură de vânt.» (*Sarmis*)
Arbore matrice, teiul eminescian se
opune gorunului-sicriu al lui Blaga
sau, poate, îi înglobează semnificația,
într-o viziune poetică în care deschi-
derea trunchiului poate însemna și
absorbire a făpturii și proiecției de vis
a frumoasei Blanca, cea născută din
iubire. (*Povestea teiului*). Emanția
fatală a teiului, sălaș vegetal al ur-
sitoarelor, poate fi și revelație a som-
nului, într-un vis împărtășit: «Teiul
mândru se deschide/ Ies trei zâne ca
pe poartă./ Câte-o stea în frunte
poartă./ Peste vârfuri trec scânței./
Întă zânele în tei./ Muma doarme,
pruncul râde./ Copacul se reînchide».
(*Ursitorile*)

Dacă teiul este copacul individual,
stejarul este arborele național (axis
mundi) într-o mitologie colectivă.
Astfel, puterea germinativă a vege-
talului este comprimată metaforic în
semințe și sămburi: «În sămburul de
ghindă/ E un stejar. Cum dansul din
proprii rădăcine./ Din planul vieții
sale ascuns în colțu-obscur/ Își crește
trunchiul aspru - așa poporul meu./ În
ține-ți e puterea-ți, nălțarea-ți și
pieirea-ți.» (*Andrei Mureșanu*)

Tot în lirica eminesciană, arborele
poate defini metaforic și apoteoza →

Prof. CRISTINA AIVĂNESEI

existenței. Copacul răsărit din inima sultanului în vis și cuprinzând în umbra sa nemărginile lumii, profeție a dominației universale, se dovedește a fi un simbol ambiguu, valabil într-o strictă temporalizare. (*Scrisoarea III*)

Eterna poezie *Pe lângă plopii fără soț* se înscrie în seria creațiilor cutureierate de tristețe, provocată de pierderea iubirii. Acest fapt nu e întâmplător, deoarece poplul fără soț devine o metaforă a destrămării iubirii, a neînțelegerii ființei adorate. În *Dicționarul de simboluri* al lui Jean Chevalier și Alain Gheerbrant, poplul e considerat un copac asociat «durerii, sacrificiilor și lacrimilor»: «Pe lângă plopii fără soț/ Adesea am trecut; / Mă cunoșteau vecinii toți/ Tu nu m-ai cunoscut.» (*Pe lângă plopii fără soț*)

Un alt poet aplecat asupra tainelor lumii, Lucian Blaga, face apel la câteva repere ale geografiei sacre, la elemente cu valoare nesubstituibilă, în universul său liric. Metaforicul la Blaga, amplificat de mitic și metafizic, ține de substanța propriei creații filozofice și poetice. Tentativa de revelare a misterului angajează metaforicul în procesul creator esențial care transgresează datele imediate ale sferei limbajului. Funcția metaforei este de a precipita în adâncime substanța poetică, era de părere Blaga însuși. Motivul arborelui este prezent mai ales în riturile de «trecere», pentru a simboliza viața sau eternitatea, printr-o figurare a călătoriei extatice în lumea de dincolo, în «celălalt tărâm», într-o realitate externă: «Arborele nu a fost ales doar pentru a simboliza cosmosul, ci și viața, tinerețea, nemurirea, înțelepciunea». (Mircea Eliade, *Sacral și profanul*) Exprimată metaforic, aceasta devine semnificația gorunului, în poezia omonimă a lui Blaga, copacul simbolizând trecerea din realitatea tipului ireversibil în eternitatea universului, prin prezentimentul apropierei morții.

Ca «arbore al lumii», gorunul este menționat încă din *Georgicele* lui Vergiliu și *Metamorfozele* lui Ovidiu. Călătoria inițiată pe celălalt tărâm este prezentă în «ritul de trecere» sub forma unei înmormântări, anticipată de o stare de perfectă liniște, exprimată metaforic în mit: poetul aude cum în liniștea eternă crește sicriul său în pieptul gorunului.

Ion Pop remarca ipostaza «embrionară» a subiectului situat în revelație viscerală cu universul. În această

perspectivă, același critic subliniază reveria intimității, ilustrată prin imaginile turnului ce închide în interiorul sau clopotul-inimă și ale arborelui ce cuprinde embrionul nocturn al sicriului, într-un trup matern din care își trage sevele: «Și mut/ ascult cum crește-n trupul tău sicriul./ sicriul meu./ cu fiecare clipă care trece». (*Gorunul*)

Tot în spațiul liricii lui Blaga, bradul bătrân și tânăr, străjuind între zodii și țară, este semnul transcenderii din lumea imediată, crescut în spațiul infinit, într-o lume a gândului luminat de fulgerul înălțimilor: «bătrân, bătrân, în imperiul meu/ bradul bărbos străjuiește mereu» (*Cântecul bradului*)

Cu o metaforă care plăcea și lui Malherbe și lui Valery, se poate spune ca în timp ce «proza merge», poezia dansează».

Poezia Anei Blandiana, cu adevarat, dansează, are forță și grație, lăsând impresia unui joc superior al spiritului.

«Poezie a austerității și sugestiei totodată, lirica Anei Blandiana de după *Octombrie, noiembrie, decembrie*, așează accentele asupra emoției desenate cu grație, în cuvinte lipsite parcă de pondere, al căror semanticism reiese fie din intelectualizarea senzației, fie din freamătul vieții concrete, surdinizat de rostirea incapabilă parcă să imobilizeze în vocabulă spasmul existențial». (Iulian Boldea-*Ana Blandiana, Monografie*)

În poemul *Din apă ieșeau trupuri albe de plop*, plopul transpun metaforic imaginile ascensionale și auroarele ale nașterii, ivirii. Iubirea îți găsește în acest spațiu chipul ei melancolic, suav, spiritualizat: «Din apă ieșeau trupuri albe de plop/ Cu forme somnoroase și suave./ Adolescenți frumoși sau doar femei./ Dulce confuzie, pletele jilave/ Nu îndrăzneau dorința s-o ascundă./ Apa era fără sfârșit, rotundă...»

Ana Blandiana are un fel inimitabil de a-și implica biografia în versuri, poezia ei devenind uneori o tragedie în alb, un desen pe o frunză transparentă sau un bocet într-o cascadă de lumină.

Ideea trecerii ireversibile a timpului este însoțită de cea a pierderii copilăriei. Prezența arborilor «care aveau ochi» dezvăluie una din temele privilegiate ale poetei: candoarea.



La umbra cireșului de la casa de vacanță a Anei Blandiana, vorbind despre poezie și arbori (15 august 2016)

Rostirea poetică este impregnată de puritate, luciditate și gravitate: «Cândva arborii aveau ochi./ Pot să jur./ Știu sigur/ Că vedeam când eram arbore...» (*Cândva arborii aveau ochi*).

Trecutul e cel care modifică prezentul, iar ființa constată că, în fața timpului, omul e incapabil să găsească răspunsuri.

Priveliștile dobândesc prin intermediul metaforei proprietăți incantatorii, copacii, fructele, păsările răspândesc irizări de tărâm fantastic.

Poezia Anei Blandiana nu este decât o perpetuă încercare de definire a propriei identități, o continuă modelare și remodelare a lumii în penița fragilă a contemplației.

Avându-și rădăcinile adânc înfip-te în pământ și crengile înălțate spre cer, arborele reprezintă un nestrămutat reazem al universului: cu rădăcinile adânc înfip-te în pământ, pentru a nu se clinti din potrivirea celor dumnezeiești, cerul cu creștetu-i atingându-l și văzduhul întreg îmbrățișându-l cu nemăsuratele-i mâini.

Bibliografie:

1. Blaga, Lucian, *Opere. Poezii*, Editura Minerva;
2. Blandiana, Ana, *Opere. Poezii*, Editura Minerva;
3. Boldea, Iulian, *Ana Blandiana. Monografie*, Editura Aula;
4. Chevalier, Jean Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. I, Editura Artemis;
5. Eliade, Mircea, *Sacral și profanul*, Editura Humanitas;
6. Eminescu, Mihai, *Opere. Poezii*, Editura Minerva;
7. Pop, Ion, *Lucian Blaga, Univesul liric*, Editura Cartea Românească;

Ana Blandiana - Despre cădere

Lirica Anei Blandiana îi trezește criticului Eugen Simion reflecții privind „dansul cuvintelor” și, amintind apartenența ei la generația din care fac parte și Ioan Alexandru, Nichita Stănescu, Cezar Baltag sau Marin Sorescu, găsește că „unele teme, obsesii și mituri sunt comune”. Remarcă traseul liricii dinspre candoare și stare de consonanță cu ritmurile universului, spre conștientizarea răului existențial, stare de criză tradusă prin motivul somnului, al căderii, al maculării.

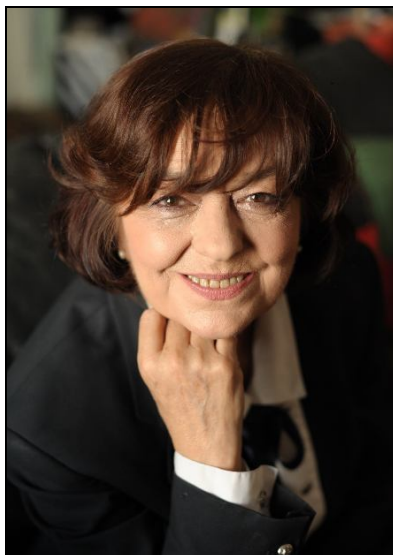
Într-adevăr, versurile Anei Blandiana trec de la o viziune utopică la una distopică, deoarece lectorul este condus gradat de la lume impregnată de „minune” la una în care păcatul, urâtul și răul existențial în general, sunt conștientizate și interiorizate de poetă. Această trecere poate fi urmărită la nivelul limbajului, prin observarea manierei în care sunt înlocuite categoriile „suave” și „candide” de către cele ale „maculării”.

Totuși, la o analiză atentă a textelor aparținând perioadei de debut, se poate observa prezența, prevestitoare, a unor elemente din sfera maculării.

Construcțiile oximoronicе definesc stilul poeziilor din volumul *Stea de pradă*, aspect evident încă din titlu. Macularea este definită tot oximoronic, în *Funingine*, prin lait-motivul arhanghelului de funingine, care s-a autoincendiat, „Uitând că nu poate să ardă”. Apare în acest monobloc un limbaj ordonat într-un crescendo metaforic, prin care poeta ne transmite, cu o senină resemnare, că eminesciana regenerare din propria cenușă nu mai este aici o cale de salvare.

Motivul apocaliptic, este tradus, tot metaforic, în *Alb*, prin imaginea unei „germinații oprite, amânate”. De altfel, criticul Valeriu Cristea definea, printr-o culoare, sau mai degrabă, non-culoare, poetica Anei Blandiana, ca un „alb tragic”. Non-culoarea și tonurile de acceptare senină a urâtului existențial dau universului liric o notă aparte.

Totul stă sub semnul lui *fugit irreparabile tempus*, chiar și clipele încearcă să fugă din celula-timp, construind, *Pe cer*, tablouri ale finalului: „Treceau clipe mari



zdrențuite pe cer”. Poeziile acestui volum sunt construite simetric, închizând ideea unui sfârșit implacabil. Dezabuzarea pune stăpânire pe tot ceea ce respiră, și motivul târziului și motivul beznei se împletesc: „E prea târziu:/ Celula însăși se destramă./ Nu mai recunosc niciun pact –/ Apusul de soare e rânced/ Și răsăritul trucat.” – *Târziu*.

Această conștientizare a târziului atrage o căutare a unor posibile refugii, într-o aglomerare de enumerații, antiteze și metafore-simbol. Fuga se face în somn, în tăcere, în cărți, în alcool, în ură, în dragoste, în propriul sine, *Înăuntru* – ca ultimă văgăună salvatoare.

Această reclusiune a ființei este dublată de o reclusiune a timpului. În *Dezghiocare*, secunde se ascund unele în altele, ca niște păpuși Matrioșka, iar în urmă rămâne doar un *Hohot*.

Limbajul metaforic, îmbrăcând formele unei meditații impregnate de tristețe, continuă și în volumul din 1990, *Arhitectura valurilor*. Apa – simbol al vieții, devine aici o *Arhitectură-n mișcare*, dar în același timp o „mănăstire” „mereu surpată”, ducând cu gândul la motivul filozofic panta rhei, idee reluată de altfel și în *Trecere*: „Totul se schimbă./ S-a schimbat/ Sau se va schimba”. Limbajul se încifrează, stilul se apropie de cel barbian, scenariul ideatic ia forma unor inițieri, în care antiteza, expresie a antagonismelor lumii, reocupă locul central: „Intertimp,/ Regn de trecere/ Eternitate/ La fel de străină/ De trecut și viitor...” (*Trecere*). Iubirea este

văzută ca ultimă soluție a salvării sufletului de „somnul bont”, idee exprimată în *De dragoste*: „Cu-prinde-mi tâmpile în palme-așa/ Cum ții să nu se verse un potir/ Și pune-ți gura peste gura mea./ Inspiră țipătul pe care-l expir.” Prepoziția din titlu deschide ideea reflexivității.

Descifrăm în acest volum o poetică a alunecării, a căderii care produce un sentiment acut de *Exasperare*: „Exasperarea de-a curge/ Spre nimic și spre nimeni./ Cum curge sângele din rană./ Am învățat-o-n lungi istorii/ Domesticite de neant.”

Căderea îmbracă diferite forme: rostogolirea pe o scară, ascensiune răsturnată reliefând impotența de a evolua, în *Punctul bătrân*, prăbușirea unui simbol al sacralului, biserica, în *De-a v-ați-ascunselea*, căderea în somn sau într-un infern cu atât mai înspăimântător cu cât este golit de diavoli – în *Un infern*.

În unele poezii de meditație regăsim influența necuvintelor stănesciene, alături de antiteză și oximoron, în sfera eticului care se descoperă căzut și el, fără *Măsură*: „Maibinele și mairăul/ Nu există./ Ele sunt doar fantasmă./ Visuri fără măsură/ Ale binelui și ale răului?”

Uneori, meditația duce la un discurs impersonal, în care se renunță la strategiile subiectivității, iar textul devine lapidar.

Această impersonalizare conduce spre detașarea de propriul eu și chiar spre respingerea sinelui: „Val după val prin nisipul/ Remăcinat tot mai fin –/ Identic cu mine mi-e chipul/ Din ce în ce mai străin (*Din ce în ce*).

Reflecția pe tema eticului continuă și în volumul din 2000, *Soarele de apoi*. Limbajul transcrie durerea sufletească provocată de lipsa certitudinilor, de nesiguranța în trasarea limitelor și a punctelor de sprijin: „Și toate punctele de reper/ Ale lumii se clatină” (*Tangaj*). Poeta pare a crede că toate aceste antagonii ar putea fi anulate prin reîntregirea ființei primare, androgine, prin recăștigarea *Întregului*: „Să nu fii bărbat sau femeie,/ Nici bătrân sau copil./ Să nu fii piatră sau arbore,/ Nici apă sau foc./ Să fii întreg – să fii întregul.” Desenul liric se simplifică cu fiecare poezie în parte, singurele podoabe stilistice capabile să →

ANCA BLAGA

creioneze ideea poetică rămânând metafora și antiteza.

Epitetul lipsește deseori, fiindcă sentimentul nu este descris, ci simțit și transcris în mod nemediat, creând poezia-oglină.

Ochiul care înțelege este încercănat, oboseala vânătorii sensurilor a erodat ființa, iar timpul se măsoară cu acele unui *Ceas de nisip* – o nouă trimitere la filosofia borgesiană, în care alunecarea în timp și din timp îmbracă ființa umană în fiecare clipă: Și bine și rău,/ Și mare și timp,/ Și versuri înscrise/ Pe plaje aride,/ Când tot universul/ E-o clepsidră întoarsă/ Prin care se scurg/ Înspre cer Atlantide.” Întoarcerea Universului cu susul în jos creionează metaforic ideea răsturnării valorilor și a reperelor morale.

Volumul *Refluxul sensurilor*, publicat în 2004, devoalează o poetică a conștientizării crepusculului. Puține mai sunt refugiile: hibernarea, somnul sau alte cavouri mai lasă iluzia reunirii eurilor.

Motivul Matrioșkăi ascunde ideea diferitelor vârste ale feminității, care, puse una lângă alta, reîntregesc sinele: „Vârstele au rămas închise în mine/ Ca semințele adormite într-o păstaie,/ Prea fericite ca să încerce să spargă siciul./ Zadarnic mă cercetez:/ Văd o singură ființă/ Neschimbată de decenii/ În care numai eu știu să adorm/ O fetiță, o adolescentă, o femeie.../ Ascunse una într-alta./ Refuzând să rodească” (*Într-o păstaie*).

Se conturează astfel izotopul unui *regressus ad uterum*, în versuri de conștientizare a prizonieratului ființei.

Apele se transformă în „oglinzi bătrâne”, în *Mlaștini* neroditoare, în „carcere de vreme” care nu mai reflectă adevărul, ci mint, răspândind în jur „miasma încheiatului noroc”.

Uneori versurile îmbracă forma revoltei și a negării propriului sine: „O, Doamne, dezleagă-mă, dezleagă-mă/ De timp și de loc, de strămoși, de nepoți./ De toate și de toți./ Și de mine însămi, de poți” (*Dependență*).

Repetiția creează impresia unei incantații, care însă nu își va împlini crezul, căci poeta se îndoiește de puterile creatorului.

În volumul *Patria mea A4*, discursul liric are trăsături aforistice, cu dese încercări de „a defini”. Titlul

volumului reflectă nevoia poetei de libertate și de solitudine în fața foi de hârtie, ca o reacție la agresiunea cotidianului.

Atmosferă traduce ideea acestei claustrofobii: „Nu mai aud, nu mai vorbesc, mă sufoc./ Neputincioasă, libertatea/ Se lasă treptat înlocuită:/ Natura are oroare de vid.”

Analizând limbajul poetic blandian, Irina Petraș observă prezența copleșitoare a participiilor – „determinări gata să-și capete autonomia, să se substantivizeze. Această iminență a substantivului abstract definește poezia Anei Blandiana.

Privirea răbdătoare a poetei, verbul ei în așteptare descriu lumea prin participii, asigurându-i prin zbateri, treceri și învieri, accesul la idee.

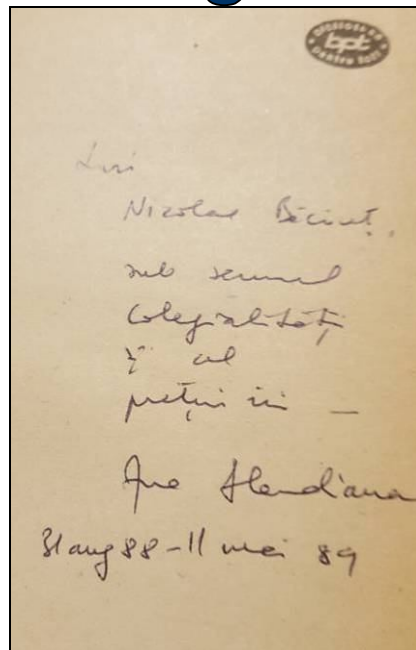
Gramatica e contrazisă. Participiul nu mai e urmarea unui verb, deci viitor, ci sămânță a verbului plin, substantivizat, a infinitivului lung. Abia trecut, prezent cutremurător, el prevestește lumi viitoare așezate, rotunde, feminine. Visate în limba maternă.”

Rămânând în sfera timpurilor verbale, se observă predilecția poetei pentru prezentul etern, care exprimă adevăruri universal-valabile, axiomatic, de unde și nota metafizică asociată, și pentru prezentul iterativ, care reliefează cicluri cosmice sau existențiale, automatisme cotidiene, sau *Programe*: „Despre moarte/ Unii spun discursuri./ Alții scriu poeme./ Iar alții pur și simplu mor/ Pentru că nu știu să facă altceva.”

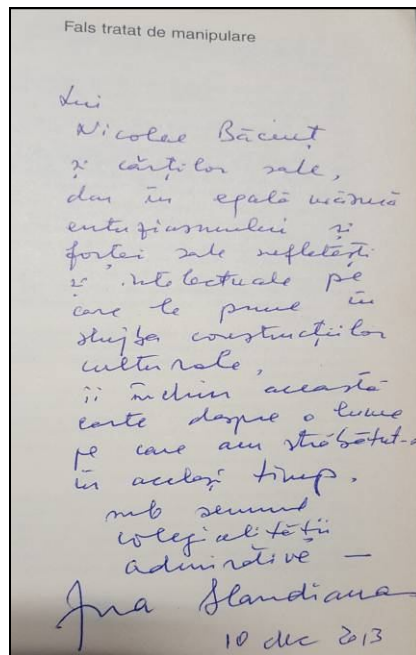
În astfel de poezii, deicticele verbale și pronomiale traduc obiectivarea discursului liric, deschizând calea spre meditație filozofică.

Scenariile metaforico-aluzive, combinate cu candoarea privirii aruncată lumii, asumarea „darului tragic”, apoi conștientizarea vulnerabilității ființei în fața timpului și a timpurilor, conturează portretul celei care nu a jucat roluri în spațiul poetic, ci, dimpotrivă, s-a devoalat publicului cu feminitate și grație, conform propriilor mărturisiri: „Am visat întotdeauna o poezie simplă, aproape eliptică, schematică, având farmecul desenelor făcute de copii în fața cărora nu ești niciodată sigur dacă nu cumva schema este chiar esența” – mărturisirea poeta, în *Dimineața de după moarte*.

Autografe



Lui Nicolae Băciut, sub semnul colegialității și al prețurii. Ana Blandiana, 31 aug. '88 - 11 mai '89, pe volumul "Poezii" din BPT



"Lui Nicolae Băciut și cărților sale, dar în egală măsură entuziasmului și forței sale sufletești și intelectuale pe care le pune în slujba construcțiilor culturale, îi închin această carte despre o lume pe care am străbătut-o în același timp, sub semnul colegialității admirative - Ana Blandiana, 10 dec. 2013" - cuvinte scrise pe pagina întâi a darului trimis de ziua mea, volumul "Fals tratat de manipulare".

Coordonatele utopiei blandiene

Hugo Friedrich plasează modernismul literar sub zodia terifiantă a „categoriilor negative”. Teoreticianul vede aici semnul distinctiv al rupturii de utopia romantică. Antagonismul devine principiu de construcție a imaginarului poetic în lirica Anei Blandiana. De fapt, Binele și Răul, Frumosul și Urâtul se manifestă complementar: umbrele capătă luminozitate în oglinda purificatoare a viziunii poetice, înfățișând o lume aureolată. Utopia țesută delicat de poezia Anei Blandiana are configurația și perfecțiunea unei Arcadii, din care, însă, relele nu sunt alungate, ci privesc adânc în ochi și îmblânzite, pentru că și ele fac parte din condiția umană.

Utopia artei are legătură cu moderna criză a limbajului poetic. Alternativa este o poezie exprimată translingvistic. Artistul și-a pierdut încrederea în cuvântul care „și-a vândut sufletul” și caută „umbra argintie” a cuvintelor. Poezia e o cale de cunoaștere și de autocunoaștere: „orice cuvânt e o încredere pe linia frântă între cer și mine” („Cât timp vorbesc”). Logosul instituie ființa: „Vorbindu-ți, e o formă de viață”. Creația poetică devine „o vânătoare” a limbajului capabil să reveleze sensurile originare. Se manifestă nostalgia primordiilor, când „cuvântul nu era născut” („Oul”), stare asociată fericirii și liniștii dinaintea durerii de a fi viu. Poezia visată de Ana Blandiana restabilește tăcerea și exprimă ceea ce nu există dincolo de hotarele ființei artistice. Artistul este „veriga unui mister amânat”, un mesager care poartă materni sensuri originare spre cititorul încă nenăscut sau un tânăr frumos, naiv și pur, zdrențuindu-și aureola în „spadele” privirilor noastre („Din auster și din naivitate”). Poezia ideală refuză literaturizarea, artificul, falsificarea. Ea este o cochilie cu mai multe adâncimi. Procesul creației e o căutare a „tonurilor clare” și a „cuvintelor clare” („Intoleranță”). Rolul artei este de a găsi miezul pur al realului, iar calea pare a fi „reintrarea vorbelor în lucruri”. Poezia este o ninsoare castă peste o lume cenușie („Elegie de dimineață”). Claritatea, seninătatea, puritatea reprezintă unele dintre cele mai importante calități ale utopiei artistice dorite de Ana Blandiana, asemenea unui navigator grec îndreptându-se spre coloanele albe ale templului de pe insulă.

Utopia existențială se alcătuiește armonios din teme esențiale precum iubirea, natura, timpul, viața și moartea.

Utopia erosului blandian poartă cu discreție semnele miturilor. Îndrăgostiții sunt perechea primordială, ipostaziată într-o natură armonioasă, cu ecouri eminesciene. Cei doi pășesc „desculți și limpezi”, iar „tălpile goale, călcând în lumina de lună, scoteau un sunet ușor”. Natura armonioasă și senzuală oglindește diafan miracolul iubirii: plopul au trupuri albe cu forme voluptuoase, apa e nesfârșită și rotunda, luna toarnă pe luciul ei ulei. Timpul încremenește, clipa se dilată, tăcerea e ocrotitoare: „Era atâta liniște/ Că timpul nu îndrăznește să spună vreo secundă”. Moartea îndrăgostiților devine aspirație spre eternizare („Dacă ne-am ucide unul pe altul”). Chiar și disperarea pierderii celui alt e „suavă”.

Contopirea ei - ea capătă forma perfecțiunii androginice: „Tu vezi numai luna,/ Eu văd numai soarele,/ Tu duci dorul soarelui, /Eu duc dorul lunii,/ Stăm spate în spate,/ Oasele noastre s-au unit de mult,/ Sângele duce zvonuri de la o inimă la alta” („Cuplu”).

O componentă a erosului utopic este funcția sa de cunoaștere a lumii și de înțelegere a condiției umane: „Lasă-mă să m-aprind de întunericul tău/ În lumina feroce/ Învață-mă să ard în tunecă”. Somnul e starea de grație, starea fericirii și a cunoașterii, când „ochiunchis afară / Înăuntru se deșteaptă”: „nemaitrebuind să privim/ Închizând ochii am putea vedea” („Învață-mă să ard în tunecă”). Iubirea în sine este somn „din care nu vreau să mai ies”.

Poezia Anei Blandiana aspiră spre armonia Bine- Frumos- Adevăr. Valența morală este una dintre coordonatele utopiei blandiene. Sufletul cast poartă povara vinovăției trupului păcătos, „amar și otrăvitor”. Un uma-

nism de sorginte creștină supraviețuiește stingher într-o lume putrezindă. Îngerul încearcă zadarnic să-și crească unghii la capetele aripilor („Eclipsă”). Cîntecul este o aventură a eului eroic („Întoarcere”). El își toarce puritatea în juru-i, retras „ca viermele-n mătase” („Intoleranță”).

Chiar dacă vremurile capătă accente apocaliptice, îngerii „au hainele încălțate de vânturi” („Agățați în crengi”), „omenirea și-a condamnat la moarte sfinții” („Nord”), iar calul năzdrăvan își risipește oasele în galop („Un cal tânăr”), viziunea poetică resacralizează și purifică prin candoare. Pornită la drum lung și greu, autoarea curăță părul de omizi, lecuiește cățelușul, hrănește jivinele Sfintei, fără să se încrunte și fără să se plângă, reordonează și rearmonizează lumea, bucurându-se de fiecare clipă. Chiar și moartea e o blândă, mioritică prelungire a vieții sau o distilare în esențe.

Fiorul trecerii îndeamnă la refugiu în mijlocul naturii: „De ce nu m-aș întoarce printre pomi,/ Printre arborii chirciți de vântul fierbinte,/ Printre stolurile de frunze care țipă ca păsările”. Ninge mult în poeziile Anei Blandiana, grădina pământului e unul dintre miracole și se oferă simțurilor hiperbolizate: „Auzi ce somnoroasă foșnește soarele/ Prin ierburi uscate,/ Cerul e moale și lasă pe degete/ Un fel de polen” („Adorm, adormi”). Pădurile vuiesc de îngeri goi, sori rotunzi atârnă din fiecare pom, cerul îngreunat de stele atârnă pe pământ, gădilat de iarbă. Stihurile intensifică până la extaz bucuria de a trăi: ploaia e o binecuvântare care înfrumusețează lumea, la fel și ninsoarea capabilă să oprească timpul din căderea lui peste pământ. Vara „își trage povara fierbinte și dulce/ Din bostănărie”, fructele și legumele se coc de-a valma, explodând de culori sărbătorești și de forme împlinite.

Poezia se copilărește, amestecă regnurile, își construiește „un rai liliputan” în care se joacă „zei fericiti și pitici”. În grădina poeziei pentru copii și pentru adulți copii, ea îngrijește florile, culege fructele, admiră mățele și vrăbiile, se joacă de-a literale, în vreme ce dincolo de porți se aude în surdina vuietului timpului...

Inevitabil, sărbătorim poezia oaspetelui nostru prin prea multe cuvinte. Îi încredințăm povara de a înlătura coaja vorbelor, pentru a afla miezul lor sfrijit, dar sincer.

PROF. TATIANA- DANIELA BERCARIU

Colegiul Național „Gh. Munteanu Murgoci”, Brăila



Ana Blandiana între două lumi...

Ana Blandiana este cunoscută în istoria literaturii ca o poetă remarcabilă, cu un discurs poetic original și cu o poezie care marchează mintea cititorului. Are impact. Numele ei e un pseudonim preluat de la numele satului unde s-a născut mama sa. Numele real este Otilia Coman, născută la 25 martie 1942, sub zodia harului. Tată ei a fost preot și a fost tratat în regimul comunist ca dușman al poporului, cu efectele specifice vremii. Toate acestea i-au marcat viața.

Suferința s-a revărsat în poezie, în cărțile scrise. Sensibilitatea a ajutat-o să convertească energiile negative în poeme cu înaltă ținută estetică. Modul ei de a privi lumea este unul special, se miră de miracolele din peisajul vieții, are darul de a prinde totul în imagini proaspete. Are un organ special pentru a prinde noul cu fiecare tablou, cu fiecare zicere. Această sensibilitate îi permite să reziste agresivității pe care o poate produce materia asupra spiritului. O transmite prin poezia sa, cititorul se întâlnește cu o lume mirifică, dezbrăcată de tabuuri... Mesajul ei este proaspăt, un copil în Rai descoperă miracole sub curcubeie...

Propune întrebări, miracole, lucruri sub pielea tigrului, mereu în salt. Lucrurile curg simplu, de la sine, nu intervine în fluxul narațiunii lirice, din contră, stimulează curgerea spre cititor. Amintiri din alte vieți o asaltează, viața este o călătorie printr-un peisaj luat așa cum e, fără modificări. Viața înseamnă capacitatea de a depăși etapele, bucuriile, tristețea.

La marele spectacol din poezia sa participă elementele naturii: ploaia, fulgerele, vântul, aerul, animalele îmblânzite de frumos. Frumusețea în sine, radiind din formele primare. Poeta se integrează creației, nu o refuză, o presupune...

Poezia de dragoste implică cititorul, poemele au o arhitectură proprie, specifică, cuvintele dansează în piața centrală, cuvinte nu au importanță prin ele, au importanță în dinamica narațiunii lirice. Poezia de dragoste are încrustată în carnea ei metafore blânde, frumoase prin prezență.

Se simte prezența femeii în discurs, nu o ascunde, o potențează.



Ana Blandiana, Nicolae Băciut – În dialog cu poezia, Brăila 18.06.2016

Cititorul este atras de magma poemului, căldura dragostei radiază mereu. Imaginația ei pune probleme existențiale, implicit teologice, întrebările explică starea, sunt suficiente prin delicatețea lor. Cititorul nu este agresat... Parabolele au forță, nu sunt complexe, din contră sunt expresive și aduc bucurie.

Ana Blandiana a propus un stil în literatura română, s-a impus prin poezie pur și simplu, natural.

Cândva arborii aveau ochi,
Pot sa jur,
Știu sigur
Ca vedeam când eram arbore,
Îmi amintesc că mă mirau
Ciudatele aripi ale pasărilor
Care-mi treceau pe dinainte,
Dar dacă pasările bănuiau
Ochii mei,
Asta nu îmi mai aduc aminte.
Caut zadarnic ochii arborilor acum.
Poate nu-i văd
Pentru că arbore nu mai sunt,
Sau poate-au coborât pe rădăcini
În pământ,
Sau poate,
Cine știe,
Mi s-a părut numai mie
Și arborii sunt orbi dintru-nceput...
Dar atunci de ce
Când trec de ei aproape
Simt cum
Mă urmăresc cu privirile,
Într-un fel cunoscut,
De ce, când fușnesc și clilesc
Din miile lor de pleoape,
Îmi vine sa strig -
Ce-ați văzut?...

(Cândva arborii aveau ochi).

E aici un miracol, o mișcare a materiei care se bucură de existență, e conștientă de fluxul vieții...

Trec dintr-o viața într-alta
Mângâind ușor
Coama leului somn

De la intrare,
S-a obișnuit cu mine
Cu veșnica mea dispariție în zori,
Cu veșnicile mele întoarceri
Crepusculare.
Înfrântă, uneori
Nu mai reușesc să ajung până la el.
Atunci se scoală,
Îmi prinde capul în dinți
Cu duioșie
Și mă târăște încetinel.
Alteori
Nu mai știu să mă întorc din vis.
Atunci pornește după mine
În labirint,
Îmi dă de știre
Răcnind
Ca mă va salva.
(Între lumi, fragment).

Taina vieții este bine prinsă,
între labirint și lumea lină a somnului,
sub o forță magică, greu de controlat.
E o prezență în spatele fiecărui poem.
Un Dumnezeu care pune lucrurile în mișcare. Poetul se bucură, femeia tresare între două lumi...

Ana Blandiana a fost premiată de Uniunea Scriitorilor din România, de Academia Română, este imediat recunoscută de public, scriitorii o consideră demnă reprezentantă a poeziei care marchează o epocă. Inspiră și convinge.

A fost tradusă în numeroase limbi străine, poemele ei au circulat înainte de 1989, a fost cenzurată, s-a bucurat de o admirație sinceră. Cel mai mare premiu primit este chiar poezia sa. Un fenomen irepetabil în viața unui om. Un dar...

O rugăciune din partea poetei:

Să stau culcată-n zăpadă
Cu brațele larg desfăcute,
Închipuind o nespus de frumoasă
Cruce de somn
Dinadins,
Pe care doar îngerii ar merita
Să se răstignească
Pentru păcate făcute
În paradis.
Alb fără margini
Și liniște neîncepută,
Nori destrămați în flori
Troienindu-mă lin,
În timp ce lacrimi fierbinți
Se nasc sub pleoapele-nchise
Și-gheață înainte de-a curge
Din vise.

Amin. *(Rugăciune).*

CONSTANTIN STANCU

(„CUPLU” - analiză pe text)

Cu o amprentă de certă originalitate, poezia Anei Blandiana este o realitate dintre cele mai pregnante. Originalitatea autentică a acestui talent cu un pas atât de sigur a pășit și s-a înălțat pe treptele de diamante ale marii poezii. Debutază în 1959, în revista „Tribuna” din Cluj, cu poezia „Originalitate”, publicând apoi constant numeroase volume de poeme printre care se numără și „Octombrie, Noiembrie, Decembrie” apărut în 1972 în care regăsim minunata poezie „Cuplu”.

Fiind o contemporană desăvârșită, creațiile Anei Blandiana se caracterizează prin sinceritate și rafinement, postmodernismul reprezentând un curent literar care îi determină pe scriitori să își construiască propria reacție: una esențialmente culturală, livrescă a citatului intertextual și a parafrazei. Ei încorporează, în propriul text, fragmente de text și experiențe ale altora, recunoscându-le și numindu-le explicit.

O astfel de operă este și poezia „Cuplu”, o creație lirică în versuri ce are caracter meditativ, fiind o operă reflexivă pe teme filozofice, vocea lirica exprimându-și în mod direct sentimentele.

Tema operei o constituie mitul androgenului, transpus în registru liric, ceea ce implică, așa putea afirma, megatema literaturii din toate timpurile. Iubirea, acest sentiment etern uman. De asemenea, semnificația titlului are o rezonanță aparte, exemplul „cuplu” realizând conexiunea cu tema iubirii, care are mai multe aspecte: iubirea ca inițiere (mitul erotic), iubirea – pasiune și implicit, iubirea tragică („Romanul lui Tristan”, de I. Bedier, „Romeo și Julieta”, de W. Shakespeare).

Mitul androgenului, alături de cel al Vampirului, al Zburătorului și al lui Narcis, aparțin iubirii ca inițiere, încât mentalitatea arhaică resimte iubirea ca pe o forță atât de puternică, primul impact al sentimentului fiind atribuit unei ființe supranaturale și presupunând un proces de inițiere configurat în aceste mituri erotice.

Prin opera „Cuplu”, Ana Blandiana își mitologizează meditația lirică descriind în cuvinte de mare

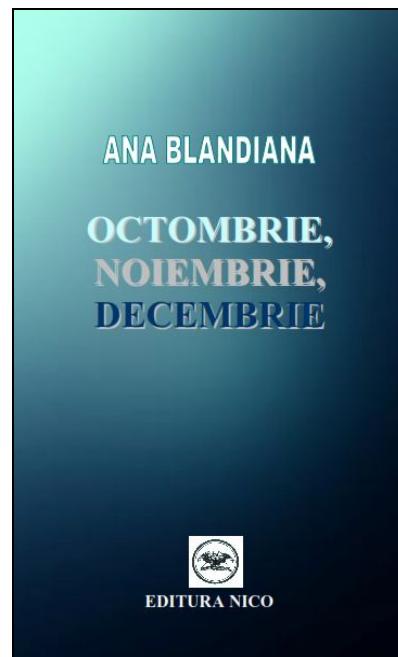
expresivitate ce alcătuiesc monologul liric ceea ce Platon prezenta în opera „Banchetul” referindu-se la existența în trecut a trei tipuri de oameni, printre care și androgenul, „un bărbat-femeie[...] ca un întreg deplin și rotund”. Datorită mândriei covârșitoare ce îi stăpânea, Zeus se hotărăște să-i despartă, tăindu-i în două părți – femeie și bărbat - iar mai târziu, văzând că dorul nestins îi făcea să stea îmbrățișați tot timpul, le mută „părțile rușinoase” în față, pentru a putea da naștere rodului iubirii. Acest mit este expus în operă de comicul timpurilor, Aristofan.

Structura este specifică genului liric, poezia este alcătuită din 51 versuri nedistribuite în strofe, iar din punct de vedere prozodic, regulile sunt exonerate: nu se poate vorbi de rimă, ritm, măsură.

La nivel fonetic remarcăm prezența aferezei („și-l, se-ntorc, și-mi etc.”- în toate cele trei cazuri exemplificate fiind elidată vocală „i”), care în acest discurs poetic, deși este un accident fonetic, primește de această dată funcția estetică, de asemenea, eul liric utilizează pe de o parte aliterația („nimeni nu ne poate” etc.), pe de altă parte, asonanța („Ar vedea numai spatele”) ambele având rol eufonic.

În plan lexical predomină antonimele („luna/soare”, „al meu/al tău”). Pe tot parcursul monologului, întâlnim antiteza Eu/Tu, ceea ce ne determină să observăm o oarecare disecare pe două planuri - planul persoanei I și planul persoanei a II-a. În același timp, textul liric este presărat cu anumite cuvinte derivate („suprapunem”, derivat cu prefixul „supra”) și compuse („deodată”) generând o ambiguitate a textului.

La nivel morfosintactic este relevantă inversiunea („sfintele buze”), repetiția utilizată frecvent („nimeni [...] nimeni”, „luna[...] luna” etc.), precum și zeugma („spatele din care s-a smuls însângerat, înfrigurat, /Al celuilalt”). Constatăm, de asemenea, că predomină substantivele și verbele (lucru ce implică dinamism, adjectivele ocupând un loc nesemnificativ; pronumele și adjectivele pronominale precum și verbele existente sunt la persoana I și a II-a (mărci subiective ale eului liric). Din acest motiv, lirismul este subiectiv (limbaj afectiv; -mimesis), iar tipul liricii, lirica rolurilor și a eului, după clasificarea de Tu-



Ediție 2015, Editura Nico

dor Vianu în opera „Atitudinea și formele eului în lirica lui Eminescu”, vocea reprezentată prin acea persoană I a pronumelui și a verbului aparținând unui androgen. De fapt, poezia postmodernă promovează în mod absolut ruptura dintre eul subiectiv-poetic și eul empiric psihologic. Eul liric postmodern vrea să se despartă de experiența biografică, să caute dincolo de sentiment și să se erijeze într-un eu poetic absolut, superior, un eu imaginar al ființei.

În plan stilistic, prezența unei palete variate de tropi formați cu ajutorul cuvintelor ce au dobândit sensuri conotative redă discursului liric o expresivitate deosebită. Eul liric utilizează adjectivul „perfect”, atribuindu-i un grad de comparație, evidențiind astfel faptul că cele două persoane formează un tot unitar imposibil de vizualizat în întregime; acest lucru ar putea fi posibil doar dacă cineva ar locui pe acea „muchie” ce în context are sensul de „cer”. Așa cum Platon descria în „Banchetul”, androgenul putea fi observat în toată splendoarea sa doar de către zei, cele două ființe neputând să privească una către alta; ele constituiau, de fapt, un trup pe care erau dispuse opt membre și dublul fiecărei componente ale trupului. Metaforele din expresia „Tu vezi numai luna, / Eu văd numai soarele” relevau locul de naștere a fiecărei persoane: bărbatul, în soare, femeia, în →

Prof. ANGELA BIȚAN
Școala Gimnazială „Oprea Iorgulescu”, Câmpulung, Argeș

Pragmatica textului liric

Titlul intervenției mele ar părea că trimite spre un demers de ordin tehnic, de enunțare a unor procedee, modalități de receptare a textului liric în anii de gimnaziu.

Voi încerca să depășesc această impresie, exprimând, mai degrabă, câteva considerații despre reprezentarea textului liric în orele de limba română.

Aș porni în această tentativă de la vorbele lui Paul Valéry referitoare la poezie. Apropiind-o de dans, scriitorul francez considera că poezia nu trimite către ceva anume, ci către *nicăieri*.

Dacă se poate întâmpla acest lucru atunci ea se apropie de un *obiect ideal, de o stare, de fantoma unei flori sau de punctul suprem al ființei*. Cred că exercițiul decriptării textului liric începe din acest moment.

Pentru școlari, de cele mai multe ori, poezia este o probă majoră a hermeneuticii. Dacă epicul îi tentează pentru că vizează ideile, *ce se spune*,

poezia îi dezarmează, deoarece se oprește asupra unui mecanism foarte fin de funcționare a versului. Tocmai modalitatea de funcționare a acestuia ar trebui să constituie obiectul interesului școlarului dornic să afle cum poetul, creatorul rostește în limba sa cuvintele *natură, speranță, iubire, soare, bucurie sau a fi*.

Întâlnirea cu textul liric începe în școală atât pentru profesor, cât și pentru elev, prin apropierea de locul, în care poetic trăiește doar creatorul. Profesorul își invită elevul să vadă ideile, bănuite a fi rostite de poet. Acest *să vadă* înseamnă gestul de a demonta formule de manifestare a expresiei poetice, de la tropi până la vecinătățile nevinovate și neîntâmplătoare ale cuvintelor.

Reacțiile produse de lectura unor poezii, transpuse literal, sunt semnele intrării în rezonanță cu acesta. Învățarea cu sens se produce mai târziu, după ce se traversează fața văzută a textului și se ajunge în fața nevăzută a acestuia. Sunt convinsă că siguranța identificării sensului este, de fapt, o incertitudine, dar, din dorința de a construi impresii de lectură, o ac-

ceptăm. Sensul profund al textului rămâne o taină.

Cum școala are o înaltă misiune, aceea de a produce permanent o schimbare, orele de limba română presupun un transfer subtil între profesor și elev, pentru valorizarea experienței amândurora: în cazul profesorului - valorizarea un sistem coerent de lectură critică, în cazul elevului, valorizarea subtilităților naive conținute de răspunsurile lui.

Ce consider a fi capital pentru mine ca dascăl în relația elevului cu textul liric este traseul de final al înțelegerii acestuia, cel al reflecției, sortit desăvârșirii sau ratării semnificațiilor, trimițând lectorul exact în punctul din care a plecat și convertindu-l într-un nou început de lectură. Și tocmai în aceasta constă inefabilul liricului: în a nu putea să-i descoperim sensurile prin vreun tip de analiză, nici măcar anunțat avizată.

Sensul textului rămâne, așadar, o taină, nu mare, nu mică, doar o taină.

PROF. DR. ANA COMAN,
Școala „Mihai Eminescu”,
Brăila

VALENȚE...

→pământ, iar cea bărbat-femeie, în lună. Totodată, aceste figuri de stil subliniază opoziția celor două ființe ca și orientare: una către vest, iar alta către est, puncte cardinale opuse, răsăritul și apusul. Eul poetic ascunde în metafora revelatorie „sângele duce zvonuri /de la o inimă la alta”, un dor cunoscut doar de androgini: „zvâcnirile” iubirii se transmit între cele două inimi ale aceluiași trup.

Prezența binefăcătoare a epitetelor apreciative („clavicula dulce”) și metaforice („sfintele buze”) îndrumă lectorii la meditație. Interogațiile retorice deschid câte „un capitol”, am putea spune: după întrebarea „Cum ești?” este prezentat actul cunoașterii între cele două persoane ce alcătuiesc androgenul, apoi „Suntem egali?” face debutul pasajului în care este pus în discuție momentul morții, din acest punct de vedere apărând nesiguranța: vor muri amândoi în același timp? Deci, implicit, sunt egali?

Vocea poetică aduce în prim plan situații în care cei doi nu vor trece în neființă în același moment: celălalt va fi „molipsit[...] cu moarte”, metafora ascunsă a dorului ce îi va aduce și

celuilalt dispariția. Sunt utilizate, de asemenea, comparații („crescuți ca două crengi”), litota („atrofiată [...] cât o cocoasă, /Cât un neg...”). Dorul nestins de a se vedea poate aduce despărțirea de „lumea vie”, astfel intervenind cei doi zei, Eros și Thanatos, cel „smuls” văzând doar „spatele [...] însângerat, înfrigurat, / Al celuilalt”.

Toate figurile de stil în sinestezie generează imagini artistice, predominant vizuale („descopăr clavicula dulce/și, urcând, degetele îți ating sfintele buze”, „avem patru brațe să ne apărăm ,etc.”) și motorii („tu poți fugi numai în partea ta”, „dacă unul [...] s-ar smulge”etc.), toate acestea contribuind la conturarea imaginii androgenului descris cu atâta ardoare.

Discursul liric abundă în motive și simboluri. Incită valențele expresive ale lumii, în antiteză cu soarele, prima simbolizând tristețe, moarte, iar soarele, explozie de viață. În plus, sintagma „a ne putea privi în ochi” exprimă dorința de cunoaștere, de aflare a acestei paradigme: cum arată de fapt jumătatea cealaltă a androgenului.

Sensul propriu al cuvintelor se îmbină cu cel figurat, realizându-se



astfel un amalgam de conotații ce îmbracă această operă cu valoare.

Mesajul poetic constituie, în fond, transmiterea cititorilor fictivi a imaginii androgenului, Ana Blandiana transformând în versuri de aur ceea ce Platon cuprindea în „Banchetul”, iar Chévalier în „Dicționar de simboluri”.

Deoarece majoritatea cuvintelor aparțin fondului lexical principal, textul este accesibil atât unui lector competent, cât și unui lector inocent.

În poezia Anei Blandiana frappează, în planul sensului poetic, al fondului principal de sentimente și de idei, al stării lirice deci, tendința de adâncire în metafizică”, așa cum afirma Laurențiu Ulici : „De aceea, prin cele ilustrate și prin dibăcia de care dă dovadă scriitoarea realizează prin opera „Cuplu” o capodoperă demnă de a exista în galeria celor mai reprezentative creații românești”.

Mitul androginului în poezia Anei Blandiana

Criticul literar Eugen Simion o prezintă pe Ana Blandiana în capitolul „*Spiritualizarea emoției*”, afirmând că o „elegie a ideii de cunoaștere se identifică în creația poetei, în versurile ei ardoarea de a trăi nu înlătură însă tristețea de a exista”. Poezia este acceptată ca stare de spirit și act de cunoaștere.

Pentru mine, o anonimă cititoare, poezia este lacrima mamei mele când a auzit cuvântul „libertate” spus de o voce inconfundabilă, este bătaia de inimă când am privit o secundă în ochii lui, este melodia sufletului cunoscută doar în singurătate. Citind poezia „*Oul*”, am avut revelația armoniei și totul a pornit de la un Dialog al lui Platon „*Banchetul*”.

Versurile poetei ne amintesc de starea primordială a materiei: „Ți-aduci aminte cât de bine/Era în oul de pe ape”, în care domină principiul genezei, al legăturii dintre macrocosm și microcosm.

Starea pură, absolută a iubirii e asociată cu motivul LUMINII, având multiple interferențe: de la lumina creațiunii până la aceea din poezia lui Eminescu sau a lui Blaga. Imaginea inițială a poemului ne aduce aproape de cosmic, dar și de profunzimile universului interior, de formularea lui Platon: „De vreme ce ființa era tăiată în două, fiecare jumătate dorea să se alipească celeilalte jumătăți. Se prindeau în brațe și se strâneau atât de tare, că-n dorul lor de contopire uitau de mâncare și de tot” [Platon-„*Banchetul*”].

Considerând că Eros este cel ce împreunează frânturile vechii naturi, că el își dă osteneala să facă din două ființe una singură, să vindece nefericirea firii umane, filozoful ne tentează să aspirăm la unitate și armonie.

Iubirea despre care ne vobește Ana Blandiana în poezia ei se oglindește pe sine, este „iubirea fără dor de nimeni”, având forța magică de a se reflecta pe sine.

Este o stare de grație înainte de nașterea Cuvântului. Ruptura este inevitabilă: „oul perfect, tăiat în două/S-a rupt în cer și pe pământ”, iar aceasta generează o altă construcție a

ființei. Intregul univers participă la această scindare: pământul, cerul, sângele, celulele, totul tânjind la aceeași unitate pierdută, la aceeași liniște dintru început.

Această eternă căutare a unității este susținută prin forța demiurgică a metaforei, prin repetiția interogației care transformă monologul liric într-un dialog permanent cu cititorul provocându-l la o amplă meditație asupra propriului destin condamnat la o eternă căutare.

Aceeași imagine a perfecțiunii, a comunicării totale apare în poezia „*Cuplu*”, în care Ana Blandiana dialoghează cu ființa iubită: „Unii te văd numai pe tine/Alții mă văd numai pe mine”. Ca și în poezia „*Oul*”, identificăm elementele universului, cosmicul și terestru: „Tu vezi numai luna, eu văd numai soarele”.

Folosirea interogației retorice: „Cum ești?” are rolul de a evoca un portret al ființei iubite din care descoperim asemenea unei celebre sculpturi de Brâncuși: „Sfintele buze” și gura ce se strivește până la sânge.

Imaginea androginului evocă celebrul dialog platonician în substanța și semnificația lui: „Avem patru picioare să alergăm/Dar tu poți fugi numai în partea ta/avem patru brațe să ne apărăm/Dar eu pot lovi numai dușmanul din fața mea”.

Ca și în celebrul drum al lui Orfeu din Infern când acesta pășește prin împărăția lui Hades fără să mai poată întoarce privirea spre a o observa pe Euridice și aici, în poezie, identificăm aceeași suferință, deoarece cei doi



La Brăila, 17.06. 2016, vorbind
despre arta poeziei

îndrăgostiți nu se pot privi unul pe celălalt: „Oh numai noi cunoaștem dorul/de a ne putea privi în ochi/și a înțelege astfel totul”.

Iubirea este o forță mai presus de fire care stabilește o relație între ordinea cosmică și cea umană, de la care putem învăța jertfa și dorul, de la care înțelegem că sufletul și trupul pot intra într-o comuniune primordială amintind de starea inițială a firii. Suntem făpturi de lut în care există totuși o frântură de dumnezeire, noi repetăm prin existența noastră setea de armonie cosmică pe care au exprimat-o toți marii poeți ai lumii.

Poezia Anei Blandiana exprimă într-un mod incomparabil tinerețea și prospețimea unui spirit plin de entuziasm, ne transmite nouă, cititorilor săi bucuria curată de a trăi.

Puțini dintre creatorii de frumos din literatura română au exprimat la cote atât de înalt artistice această stare de deschidere, de lumină existențială emanând printr-un receptacul sufletesc noi valențe ale sensibilității umane. Viața și dragostea sunt un dar dumnezeiesc și poeta știe că: „De aș grăi în limbile oamenilor și ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător”.

**PROF. CAMELIA CORNELIA
BUDAN,**
Colegiul Național „Nicolae
Bălcescu”, Brăila



Brăila 2016,
întrebări pentru Ana Blandiana

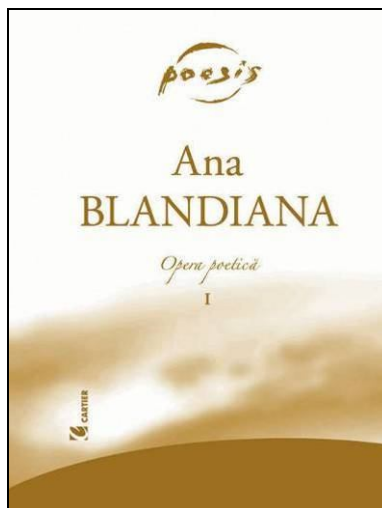
Pledoarie pentru iubire

Ana Blandiana e o reprezentantă de seamă a generației '60 în care se realizează resurecția liricii, pe linia vitalismului exuberant de sorginte blagiană sau prin descoperirea trăirii și rostirii grave. Poezia Anei Blandiana transpune în imagini poetice implicațiile umane ale separării celor două principii, masculine și feminine, devenite antinomice, aflate într-o atracție perpetuă, pentru a reface starea de armonie primordială, legătura cu universul originar. Cuplul erotic, reunit sub semnul androginului, are totuși imperfecțiuni tardivei reîntregiri, poeta descoperea odată cu tema dragostei, sentimentalitatea tandră, senzualitatea, adică un univers concret, palpabil, absent mai înainte. Se remarcă îndată nu numai densitatea materială a acestei lirici erotice, dar și curgerea ei difuză. Tragismul, atitudine reflexivă, claritate, elegie a cunoașterii, lipsa imagismului - iată atributele poeziei Anei Blandiana.

Cuvinte cheie: rostire, univers originar, tema dragostei, sensibilitate tandră.

Ana Blandiana a fost încadrată în Istoria literaturii în curentul neomodernism sau în „remake-ul modernist” așa cum afirma Nicolae Manolescu în „Istoria critică a literaturii române”. În primul volum, „Persoana întâi plural” (1964), Ana Blandiana, vedea lumea mai ales sub imaginea ei ideală; totul i se părea poetei demn de transpus în versuri, fiindcă unghiul din care era privită existența răspundea unei voluptăți interioare. Era faza cuprinderii extatice și nediferențiate a lumii, când ochiul se umple de forme și râvnește. Tema lirică principală a acestui volum e candoarea, pe care poeta o mărturisește nemijlocit: „Candoarea mi-a-nflorit în ochi definitiv”. Imaginea existențialistă a naturii își face loc cu subtilitate, prin vagi trimiteri la Camus, tocmai prin dorința irepresibilă de contopire cu apa, de identificare absolută cu elemente vitaliste ale acesteia: „Lăsați ploaia să mă îmbrățișeze de la tâmpile până la glezne,/ Iubiții mei, priviți dansul acesta nou, nou, nou” (Dans în ploaie).

Simbolurile erotice sunt mai puternic reprezentate în „Octombrie, Noiembrie, Decembrie” (1972). Copacii sunt prinși de o lumină suavă, pentru că Erosul se asociază cu Thantosul, iar îngerii goi aruncă semințe printre copaci pentru cuplul adamic: „Pe unde călca,/ Talpa strivește fruct/



Și-nseamnă/ Samanța destinată nerodirii.” Poezii sunt purtați de râurile zeului Hypsos pe tărâmurii îndepărtate. Alte volume de poezii „Poezii” (1974), „Ochiul de greier” (1981), „Ora de nisip” (1983), „Întâmplări pe strada mea” (1988), „Arhitectura valurilor” (1990), „La cules de îngeri” (1998).

Poezia „Cuplu”, ara ca temă ilustrarea unui mit originar, al androginului, ființa fabuloasă din mitologia greacă, ce reunea, într-o singură întrupare, trăsături masculine și feminine. Androginul e pedepsit de Zeus pentru trufie și puteri miraculoase și separat în două jumătăți, aflate apoi în eterna căutare de sine, în dorința de recompunere a întregului, ca expresie a refacerii armoniei începuturilor. Platon în „Banchetul”, explica misterul atracției erotice.

Poezia Anei Blandiana transpune în imagini poetice implicațiile umane ale separării celor două principii, masculine și feminine, devenite antinomice, aflate într-o atracție perpetuă, pentru a reface starea de armonie primordială, legătura cu universul originar: „Unii te văd numai pe tine,/ Alții mă văd numai pe mine,/ Ne suprapunem atât de perfect./ Încât nimeni nu ne poate zări deodată.” Iubirea e un sentiment intrinsec, plin de mister, greu de priceput din afară, o trăire imaterială și diafană, duală însă, privită mereu din cele două perspective, ale fiecărui component al cuplului erotic, ca un păcat originar, o pedeapsa de a nu reconstitui niciodată întregul: „Tu vezi numai luna/ Eu văd numai soarele/ Tu duci dorul soarelui/ Eu duc dorul lunii,/ Stăm spate în spate.”

Cuplul erotic, reunit sub semnul androginului, are totuși imperfecțiuni tardivei reîntregiri: „Oasele noastre s-au unit de mult/ Sângele duce zvonuri/ De la o inima la alta”. Rămâne mereu o zona de mister greu de explorat, cu zvonuri nelămurite ale ființei, cu dulci

senzații tactile, devenite un dulce joc al cunoașterii: „Cum ești?/ Dacă ridic brațul/ Și-întind înapoi,/ Îți descopăr clavicula dulce/ Și, urcând, degetele îți ajung/ Sfintele buze.” Legătura imperfectă între cele două ființe duce la bizarerii biologice. Despărțirea celor două trupuri contopite în aceasta unire simbiotică imperfectă devine imposibilă, iubirea însemnând o viziune profundă asupra vieții și a morții: „Orice pas este o luptă pe viață și pe moarte./ Suntem egali?/ Vom muri deodată sau unul va purta,/ Încă o vreme,/ Cadavrul celuilalt lipit de el./ Și molipsindu-l lent, prea lent, cu moarte?” Fericirea într-un cuplu înseamnă asumarea totală a existenței, cu toate avatarurile ei, inclusiv fenomenul extincției, al morții individuale.

În condițiile pierderii nemuririi originare, cuplul nu mai e privit ca o formă paradiziacă de existență umană, de refacere a ordinii inițiale; nu îi e dată nici măcar fericirea simplă, precum Filemon și Baucis, sortiți de zei să moară simultan, ci despărțirea devine o povară a vieții pentru celălalt: „Sau poate nici nu va muri întreg./ Și va pune în eternitate/ Povara dulce-a celuilalt,/ Atrofiată pe vecie./ Cât o cocoasă,/ Cât un neg.” Ființele umane nu pot atinge iubirea deplină, paradiziacă, prin urmare nici contopirea perfectă ce ar rezulta de aici: „Oh, numai noi cunoaștem dorul/ De-a neputa privi în ochi”.

Ana Blandiana este o reprezentantă de seamă a generației '60 în care se realizează resurecția liricii, pe linia vitalismului exuberant de sorginte blagiană sau prin descoperirea trăirii și rostirii grave, etice a eului instalat în criză, cum distinge Iulian Boldea în monografia dedicată Anei Blandiana. Același critic descoperă la această poetă un element de omogenitate și de continuitate: „perpetuă încercare de definire și autentificare a propriei identități”.

Poeții i se recunoaște aportul la dezvoltarea liricii naționale, având puțini detractori. S-a vorbit în legătură cu această poezie de o problematizare a vieții și a creației, de profunzime și gravitate, menite să individualizeze un profil liric, fapt recunoscut de critica (P. Poantă, I. Pop, N. Manolescu). La antipod, Gheorghe Grigurcu neagă afirmația că ar fi o poetă a ideii, a dilemelor: „Senzorialul său e o stare somnolentă ce nu suportă o analiza prea ascuțită!”. Inteligența artistică ar sta în „cultura de elementarități”, în „nota de autenticitate.” →

Prof. DANIELA AGAFIȚEI
Scoala Gimnazială nr. 3
„Ciprian Porumbescu”, Constanța

Tema predilectă a poetei este tema candorii, în fond o temă etică, afirma Al. Cistelean, poezia evoluând de la inocență senzuală la o poezie dogmatică, expresie a dramei. Aceeași poetică a misteriozității lumii și a „*corolei de minuni*” revine și la Ana Blandiana. Pe linia aceleiași structuri blagiene, mutațiile din poezie nu sunt de suprafață, ci de adâncime, fără rupturi.

În condițiile date, volumul „*Ochiul de greier*” va produce oarecum o schimbare, având ca temă nostalgia contopirii cu elementaritatea, cu originarul. Nouă față de volumele anterioare, ființa nu se mai poate elibera de chingile îngerești și de rigorile puritanismului, de ordinea perfectă instaurată și de certitudinea unui spirit geometric. „*Stea de pradă*” va marca o nouă decizie de sine. De la „*viziunea eticistă*” va ajunge la o „*etică vizionară*”, ascunsă în poem ce-și menține organicitatea tocmai prin tensiunea contradicțiilor.

Tragismul, atitudine reflexivă, claritate, elegie a cunoașterii, lipsa imagismului – iată atributele cu care poezia Anei Blandiana a fost investită. Petru Poantă „*Modalități lirice contemporane*” afirma: „A nu-ți trăi propria stare prin creație” – un deziderat pe care însăși poeta îl „*terorizează*” în calitate de martor. Ana Blandiana nu oferă soluții în acest sens, ci știe să extragă lirismul situației problematizate. Transformă un silogism în poezie, prin tensiune intelectuală surdineză de melancolie. Astfel, nu mai contează rigoarea lui, ci starea elegiacă pe care o iradiază, o stare vecina cu revelația, dar nu revelație deplină.

Sensul lirismului său nu e cunoașterea, ci drumul spre ea. Categoriile dezbătute tematic precum: adevărul, puritatea, frumusețea, libertatea, curajul își tremură conturile oglindite în această stare, simultan melancolică și dărză. Poeta le sacrifică, deliberat, ca arhetipuri, coborându-le în cuvânt, deci în existență. Le deschide spre cunoaștere, confruntându-le cu istoria. Dar ceea ce este mărț într-o asemenea elegie e refuzul plânsului. Prin Ana Blandiana, poezia feminină de la noi își găsește sursele în tragic, din această permanentă confruntare. În măsura în care tragicul presupune ethos, creația sa reprezintă o „*dezbateră etică*”.

Al. Cistelean „*Poezie și livresc*” preciza: „*Desigur că de la inocența senzuală la disciplina doctrinară a poemului, candoarea a traversat câteva stadii ale complexității și implicării.*” Există întâi nivelul exterior, cel al fan-teziei, în care ea este mai mult un sen-

timent virginal al existenței și în care poemele, cu toată fragilitatea substanței, aveau o grație irepresibilă, o prospețime de adolescent ieșit din ape. Cum temele candorii sunt, în fond teme etice, poeta a ajuns în mod inevitabil la un lirism de atitudine în această ordine – primul nivel conștientizat și dogmatic al candorii. E momentul în care se declanșează drama ingenuității, criza sa irezolvabilă în care candoarea devine și o exigență de frustrări: „*teama de a muri de alb/ sau moartea de a învinge totuși.*”

Opțiunea este asumată cu întreaga sa artă dramatică și un puritanism spiritual începe să exorcizeze universal și ființa. Întreținându-și candoarea prin exerciții de asceză, poeta institua prin meditațiile sale etice o cenzură asupra cosmosului, modelându-l după norme



Brăila, Muzeul „Panait Istrati”, 31.5. 2013 – Ochi și urechi la Ana

purificatoare, aproape estetizant-morale. Viziunea se simplifică și totul se grupează în jurul celor doi poli care se regăsesc continuu: vinovăție/puritate, inocență/corupție, atitudinea nefiind departe de un soi de cinism al candorii.

Mircea Martin, în „*Generație și creație*”, afirma: „*Schimbarea atitudinii lirice nu șterge continuitatea unor teme sau viziuni fundamentale.*” Poeta de recepție diafană și de irepresibilă exuberanță dăruită, altădată, până la destrămare ploii și ierburilor, se reculege acum într-un peisaj glaciar cu aer rarefiat și zăpezi imaculate amintind arhitectura efemeră a *Munților Candorii* invocați mai de mult. Apariție fulgurantă în primul volum *Munții Candorii* devin aici o prezență abstractă, implicate permanent și pretutindeni, un teritoriu etic și ideal la care poeta se întoarce ca la o copilărie depărtată.

Ne este propusă o puritate ce depășește contactul original și fraged cu lumea din jur pentru a se constitui într-o vârstă interioară dat de o opțiune decisă. Este vorba de o vârstă absolută, căci această copilărie sau această adolescență nu sunt faze de tranziție, ci ritmuri umane eterne. Puritatea poate defini numai un spațiu elevat. Poeta caută un criteriu de stabilitate în curgerea

imanentă, dar până la urmă inflexibilă se arată a fi numai propria-i fervoare.

Nicolae Manolescu sugera ideea că „*Octombrie, noiembrie, decembrie*” poeta descoperea odată cu tema dragostei, sentimentalitatea tandră, senzualitatea, adică un univers concret, palpabil, absent mai înainte. Se remarcă îndată nu numai densitatea materială a acestei lirici erotice, dar și curgerea ei difuză. Imagini de paradis erotic, suave, strălucitoare, ca în icoanele lui Fra Angelico, ne întâmpină de exemplu în „*Din apă ieșeau trupuri albe de plopi*”, una din cele mai frumoase din carte. În ceea ce privește nota morală, prezentă de la început la Ana Blandiana, ea se manifestă acum ca o nevoie a poetei de a se verifica prin contemplarea de sine. Trăirea nu-i e suficientă, ea trebuie dublată de privirea introspectivă, analitică, în stare să prindă trecerea finită, timpul ei curgător sinucigaș. În această răsfrângere lucidă stă înțelesul adânc. Pe Ana Blandiana gravitatea o prinde mai bine decât jocul; „ea este acasă în ceremonial și chiar în mica solemnitate decât în familiaritate și comun; celebritatea liricii ei cultivă cu mai mult noroc seriosul decât umoristicul sau ironicul”. Nicolae Manolescu definește generația '60 ca având o contribuție esențială la formarea postmodernității, deși la nivel discursiv, programatic, ea nu a folosit niciodată termenul, spre deosebire de generația '80, care are conștiința că aparține epocii postmoderne. Multe dintre poeziile acestei generații conțin elemente specific postmodernismului: prozaizarea limbajului, conectarea inter și intratextuală.

Ana Blandiana este și va rămâne mereu în sufletele noastre un etalon de simțire, dăruire și dragoste, o percepție diafană a inefabilului.

Bibliografie:

- Bărădău, George, *Neomodernismul românesc*, Editura Institutul European, 2008;
Blandiana, Ana, *Poezii*, Editura Minerva, București, 1989;
Cistelean, Al., *Poezie și livresc*, Ed. Cartea Românească, București;
Evseev, Ivan, *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*, Editura Amarcond, Timișoara, 1994, 1973;
Manolescu, Nicolae, Martin, Mircea, *Generație și creație*, EPL, București, 1969;
Poantă, Petru, *Modalități lirice contemporane*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.

RUGĂCIUNI LIRICE

Poezia Anei Blandiana nu are locuri comune pentru că reprezintă o inedită combinație dintre semnul cuvântului destinat, profunzimea ideilor generate de acesta și entuziasmul liric motivat. Poeta resimte artificialitatea inerentă a intenției de a scrie doar versuri, de aceea renunță când vecinătatea cuvântului ar dicta aceasta și se abandonează formelor de lirism discret, divin.

Cred că astfel salvează poezia de inegalitățile evidente, orientând spiritul spre o mișcare de întoarcere și de împăcare numai cu sine, spre a trăi o iubire sacră.

Hașdeu, zăbovind cu folos asupra cuvintelor, spunea că *Orice cuvânt oglindește un lucru, o ființă, o idee*, în poezia Anei Blandiana logosul reflectă mai mult: o lume delimitată de legile naturii pure, matriciale, a candorii increate, cu un aer plin de înger, cu aripile incastrate în propriul trup.

Pentru a-mi argumenta ipoteza am selectat din imaginarul creației poetei trei structuri lirice pe care le-am așezat alături de un alt imaginar, cel al lui Brâncuși.

Astfel *Cumințenia pământului* nu poate *locui poetic* decât lângă sculptura *Cumințenia pământului*, *Fii înțelept* lângă *Rugăciune*, mediate de un al treilea discurs poetic *Ar trebui*.

Cumințenia pământului, sculptură finalizată de Constantin Brâncuși în 1907, cumulează întreaga filosofie a românului, reprezentând o femeie într-un moment de mister total, absolut, întoarsă cu fața spre pământ, rugându-se, cred, nu pentru sine, cât pentru alții.

Dacă acceptăm opinia lui Petru Comănescu că *Gânditorul de la Hamangia este o precumințenie a pământului*, vedem în opera lui Brâncuși *Cumințenia pământului* o perfecțiune a gestului de a interioriza o stare, hărăzită doar celor aleși.

Încremenirea apare ca motiv liric în poezia *Cumințenia pământului*, căpătând pentru poetă însemnul îndârjirii, dar și cel al plecaciunii: *E mare, greu de urnit și răbdătoare...* Încleștarea cu care se resimte blamata condiție umană este rezumată magistral: *Dac-o lovești durerile sunt simțite, dar tac...*

Taina revelației are o formulă unică: *Poate să vorbească doar o dată de două ori într-un veac...*

Aceleiași dialectici a gestului din sculptura lui Brâncuși îi corespunde verbul Anei Blandiana, modelat în jurul lui *a ști*:

Știm că există...

Știm că ne sprijină dac-am greși

Știm că nu poate să moară...

Comunicarea se prefăce prin tăceri succesive, inițiatice redată cu inocența copiilor: *Putem să ne ntoarcem copii...* iar supremul prin depersonalizare, prin catharsis: *Când nu ne vom mai teme de vânt... Vom ști că vorbește Cumințenia pământului.*

În templul cu drept de cetate își are locul doar omul mântuit.

Consider că aceste două creații surprind magistral esența existenței umane, dimnesionată pe două linii necesare: una a tăcerii și alta a rostirii, măsuri ale credinței, ale tănuțului dialog cu Divinitatea.

Sculptura *Rugăciune*, lucrare ulterioară *Cumințeniei pământului*, declanșează, în viziunea criticilor de artă traseul care va configura cu desăvârșire arta lui Brâncuși, marcând o cotitură chiar în sculptura europeană modernă. Aceeași femeie se roagă, în genunchi, nu se tânguie, se întoarce tot spre sine, cu smerenie.

Rostește o poezie a inimii, un psalm pe care *Ar trebui* să-l auzim astfel:

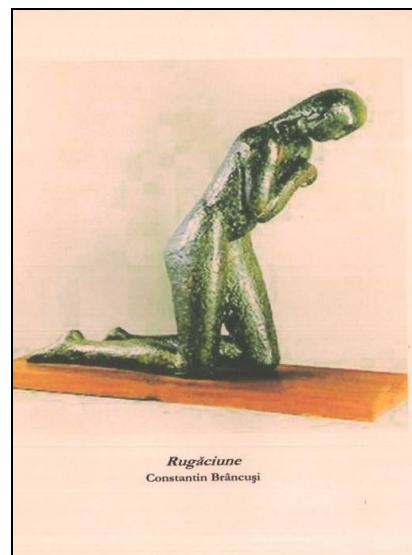
Ar trebui să ne naștem bătrâni

Să venim înțelepți

Să fim în stare de a hotărî soarta noastră în lume...

Să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc...

Pentru poetă răsturnarea sensului devenirii umane, nu schimbă destinul, ci-l confirmă, reducându-l la unitatea primordială, purificat prin



Rugăciune
Constantin Brâncuși

gestul întors. Privirea femeii din sculptura lui Brâncuși, bine ascunsă de arcade puternic subliniate își găsește sublim corespondentul în versurile:

„Maturi și puternici s-ajungem la poarta creației...

Ne-ar învăța să vorbim, ne-ar legăna să dormim

Noi am dispărea...

Fii înțelept este îndemnul investit de poetă cu valoarea unui principiu vital, aceasta motivând și opțiunea noastră pentru un asemenea corolar poetic.

Traversând drumul ascezei, în *Rugăciune* și *Cumințenia pământului* ajungi să împrumuți armura martirilor, să poți abolii timpul și spațiul doar printr-o neîntreruptă rostire în care tonul principal este dat de frica de abis.

Nu te speria de gesturile mele...

Ucigător e doar locul pașnic...

Tu teme-te numai de spațiul-n care

Îți pare cum că nu exist și plângi...

Motivul cercului generează într-un limbaj modern imaginea permanentei mișcări poetice, de un lirism ușor aspru, ușor polemic:

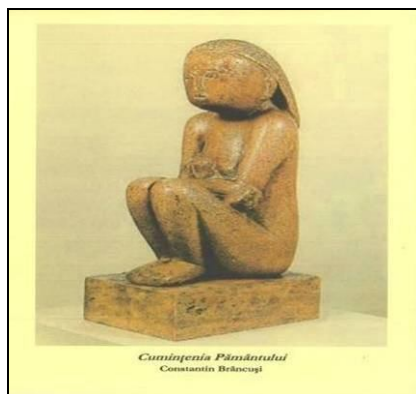
Eu sunt asemenea elicei avionului...

Elicea avionului se-nvârte

invizibilă...

Sub raportul expresiei cele trei poezii au o cadență implacabilă și impresionantă, așa cum le caracterizează Nicolae Manolescu, formula acestora fiind tot în termenii criticului *plângerea sau jubilația sau speranța*.

Prof. dr. ANA COMAN
Colegiul Național „Gh. Munteanu Murgoci”, Brăila



Cumințenia Pământului
Constantin Brâncuși

IMAGINARUL BLANDIAN ÎNTE NOUMENA ȘI FENOMENA

Rezumat

Lucrarea pornește de la abordarea dihotomică a imaginarului blandian din perspectiva dualismului kantian, noumena/ fenomen. Scopul acestei abordări este interpretarea unui aspect esențial și anum tema Erosului.

Dincolo de o definiție a termenilor, demersul nostru se vrea a fi un excurs în imaginarul poetei. Vom decela, în poeziile Anei Blandiana, diferite proiecții ale instanței feminine, ale trăirii iubirii din această perspectivă, care transcend materialitatea către esența sacră a umanului.

O primă parte a analizei noastre va urmări principalele axe ale liricii poetei, considerate din perspectiva acestui studiu: sufletul, lumea și sacralitatea. Prin acest triumf, vom releva felul în care iubirea, ca dimensiune a interiorității sufletești, metamorfozează fenomenul (materialitatea) pentru a accede la numenul (transcendent). Vom observa astfel că inclusiv naturismul poetei este expresia diluției reciproce, ca într-un sistem de vase comunicante, a fenomenului și-a esenței spiritului.

Vom evidenția apoi o resemantizare a Erosului într-o ambiguizare voită a trăirii acestuia, o reificare paradoxală într-un continuum teofanic.

Iubirea va fi obnubilată liric pe două căi: transgresarea limitelor umanului într-o tentație panteistă a absorbirii regnurilor în receptaculul trupesc sau cufundarea în oniric.

O altă consecință a acestei viziuni originale asupra Erosului este devirilizarea instanței masculine. Aceasta devine entitate numenală, drapată-n imago-ul mirelui sau se refugiază în ipostazele filială și paternă. Există și aici aceeași nevoie a desprinderii de fenomenal prin proiectarea Celuilalt într-un onirism mai degrabă evanescent.

Un ultim aspect tratat în cuprinsul lucrării este simbolismul ocularității. Ochiul/ privirea instituie o dictatură a unei trăiri care transgresează sau amalgamează regnurile.

Am observat și-o relaționare a privirii cu apetitul thanatic, expresie



a depășirii individuației, a dematerializării și-a descătușării spiritului. Am relevat faptul că privirea reprezintă posibilitatea trecerii de la condiția fragmentarului, a parțializării ființei, la o percepție unificatoare, totalizantă a existentului.

Concluzia lucrării subliniază faptul că poeta a urmărit modurile aedice de-a coborî iubirea în substanța numenală a misterului.

Cuvinte-cheie: anagogic, noumena, fenomen, Eros-Iubire, privire

(Fragmente)

I. TEMA IUBIRII BLANDIENE ÎN ORIZONTUL DIHOTOMIEI NOU- MENA/FENOMENA

S-a vorbit despre lirica Anei Blandiana ca despre o erupție a unei emoții intense, drapate-ntr-un vâl de evanescență, ca despre o trecere de la ludic la meditativ și de la gingășie la exercițiul confesiv.

Critica literară este unanimă în a cataloga creația blandiană drept „poezie meditativă”.

S-a remarcat, de asemenea, dezvoltarea osaturii lirismului poetei pe canavaua modelului blagian, mai ales prin opțiunea pentru libertatea formală (prozodică) și prin migrația lentă către esențializarea lirismului. „Natură eminentemente romantică, de tip contemplativ și interiorizat, formată îndeosebi prin studierea intensă a lui Eminescu, Blaga și Novalis, a muzicii clasice și a picturii, Ana Blandiana tinde, în poezie, la lirismul esențial, pe care îl și realizează adesea.”¹

Dincolo de naturism, Nicolae Manolescu remarca existența unui „regim semi-oniric”², care guvernează întreg traiectul creator al poetei

inserate în generația neomodernistă a anilor '60 [Mincu, 2007:42]. Același Nicolae Manolescu sublinia că în versurile Anei Blandiana „... peisajul este exclusiv acela lăuntric, moral, iar dintre teme lipsește (și va lipsi mereu) erosul”³.

Analiza de față pornește de la aceeași idee: Erosul nu se arată la față în toate meandrele sale și vicisitudinile, devastatoare uneori, ale amorului. Poezia aceasta mizează pe o gramatică estetică inedită și pe o nouă logică a exprimării [Manolescu, 2002: 138]

De aceea, considerăm necesară o analiză a acelor zone de poezie blandiană în care decelăm dimensiunea tematică a iubirii dintr-o perspectivă duală care, credem, reprezintă nervul sciatic al lirismului blandian. Este tocmai filonul care inervează textura unor poeme în care se simte nevoia de sinceritate, de emoție așa-zis personală.

Vorbim, în acest caz, și despre o reacție firească a unei întregi generații creatoare la epoca dogmatică din acei ani, la un clivaj între estetic și așa-zisa etică socialistă.

„Se vede bine la Blandiana această poezie caldă care se vrea vibrantă de adevăruri sufletești nepervertite, declarându-se ca atare și încercând să facă să triumfe sufleteșul pur, fie acesta de ordinul senzorialității”⁴.

Evanescența lirică, dematerializarea voită care operează și printr-o simbioză a umanului cu regnurile, printr-o răsucire genetică dinspre uman, ca sursă de revitalizare a naturii, pot fi așezate în canonul dualismului kantian, NOUMENA/FENOMENA.

Vom observa, prin urmare, că ceea ce numim Eros, dincolo de antica grecească distilare în Agape, sau Storge, reprezintă, de fapt, o interiorizare autarhică a trăirii, o remitologizare personală a ideii de cuplu și a raportării la Celălalt.

Bidimensionalitatea kantiană pe care-am menționat-o se pliază pe această pulsătilă nevoie de reinventare onirică a ideii de cuplu, fie →

**drd., gradul didactic I,
prof. DANIEL KIȚU
Colegiul Național „Gheorghe
Munteanu Murgoci”, Brăila**

¹ Dumitru Micu, Ana Blandiana, în: *Dictionarul general al literaturii române*, vol. II, A-B, București, Univers Enciclopedic: Academia Română, coord. Eugen Simion, 2004, pp. 554

² Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române*, Pitești, Paralela 45, 2008, pp. 1049

³ Nicolae Manolescu, *op. cit.*, pp. 1048

⁴ *Ibid.*, pp. 1047

într-o schemă androginică naturistă, fie într-un canon poetic al DISTANȚEI de care celălalt are nevoie pentru a reinvesti puritate/ mister în ființa iubitei. „La nivelul existenței, conștiința noastră nu are nicio putere creatoare. Trebuie deci să fie dat ceva, independent de percepția noastră.”⁵

Pentru Kant, aceasta este esența, dincolo de nivelul cogniției umane și este numită *noumen* sau *lucru în sine*. Noumenul este plasat de filosoful german în opoziție cu *fenomenul*, cu *ceea ce apare*, adică ne referim aici la zona mundanului, la sfera accesibilă percepțiilor noastre intuitive.

Această structură dihotomică poate fi aplicată și felului în care tema iubirii apare distilată în poezia blandiană. Repetăm, nu despre iubirea propriu-zisă, nu despre senzualitatea carnală sau despre chimia voluptuoasă a trupescului vorbim în ceea ce privește creația Anei Blandiana, ci despre un dincolo de iubire, care o transformă într-un mit suficient sieși, autofag spiritual. Criticul Eugen Simion chiar remarcă opțiunea poetei pentru o „morală a ascezei și a *tonurilor clare*.”⁶

Vom decela, în poeziile blandiene, diferite ipostazieri ale instanței feminine, care transcend materialitatea carnală a sentimentului.

Tocmai în această hierofanică trăire a sentimentului rezidă nota de originalitate a poetei.

În aceeași linie kantiană, un alt filosof, francezul Henri Bergson, identifica o sciziune la nivelul conștiinței de sine [Hersch, 1997: 282]. El identifica, pe de o parte, o zonă a devenirii profunde a eului, unde apare un continuum creator în durata pură iar, pe de altă parte, o zonă a exteriorității artificiale, cuantificabile spațial, ce exclude semnele aceluși continuum creator.

Pornind de aici, observăm o detașare clară a viziunii poetei despre iubire de exterioritatea fad-artificială a senzualității spațializate cantitativ.

Regimul oniric al liricii sale, de care s-a mai pomenit, permite o imersiune în străfundurile ontice ale ființei poetice, unde granițele dispar, unde intervin juxtapuneri imateriale în virtutea cărora trăirea iubirii e reinventată.

II.AXELE LIRICII ANEI BLANDIANA

În esența ei, lirica deschisă către tema iubirii, ca, de altfel, întreg corpusul poetic blandian, este una ANAGOGICĂ, prin care este cântată, incantată orfic, elevația către spiritual, către mistic.

Această poezie face trecerea de la jubilația începuturilor, în care privirea dicta crugul vremurilor, se ridică titanescă peste orizonturi și le mângâia superbia, către tonul grav, profund, pe care-l impune volumul „Octombrie, noiembrie, decembrie”, în care privirea devine agent metamorfic al unei extincții pe care însă poeta o privește cu o delicată înțelegere.

Lirica blandiană se fundamentează pe trei axe poetice esențiale: „sufletul” (totalitatea fenomenelor interioare), „lumea” (totalitatea fenomenelor exterioare), sacralitatea (totalitatea realului și a posibilului).

Interesant este că poezia Anei Blandiana nu operează dihotomii sau clivaje la nivelul acestor planuri ale poeticității sale.

Există, dimpotrivă, un transfer de esență permanent între aceste realități care structurează universul poetei.

Există, apoi, simbioze, o tentativă metamorfică evanescentă, senzorială, pneumatică prin care dimensiunile se întrepătrund, fantasmale poetice ajung să „coloreze” universul mundan.

Asistăm, practic, la o nouă geneză care îmbrățișează lumea/ exterioritatea, conferindu-i, aproape teofanic, acea posibilitate a transcendenței.

Putem vorbi astfel, în accepțiune kantiană, despre faptul că, pornind de la cele trei realități – sufletul, lumea și Dumnezeu – logosul poetic rătăcește invariabil într-o iluzie transcendentală.

Eul liric fie se pătrunde, vitalist, efervescent, aproape dionisiac, de interstițiile ei magmatice, fie desoperează, dincolo de coaja lor strălucitoare, amarul prizonierat al unui „aici” și nu al unui „dincolo”.

Paradoxul fascinant al acestor versuri este că, pe măsură ce caută să denunțe eroarea cufundării în această iluzie, continuă să o comită și să-i fie victime. Tocmai această pulsione a



spiritului devoalează foamea apriorică de un Adevăr situat dincolo de semne și de aparențe.

Cele trei axe corespund influenței blagiene în creația poetei, influență oarecum vizibilă în axa poetică a NATURISMULUI evanescent.

Se poate observa, în aceste versuri, o permanenta ispită, identificarea frenetică a eului cu dezlănțuirea dionisiacă a naturii.

Este vizibilă consubstanțialitatea eului cu lumea fanteziei sale creatoare. „Căci profunzimea simbolică a imaginilor este inseparabilă de o tonalitate psihică, de o *aura* afectivă, care solicită totalitatea Eului.”⁷

Autoarea metaforizează dezinvolt, prin asocieri imagistice insolite, anunțând deja translarea voită dinspre materie către acea imaterialitate care conjugă demiurgic, în ipostaze neașteptate, regnurile:

„Iubesc ploile, iubesc cu patimă ploile,

Îmi place să mă tăvălesc prin iarba lor albă, înaltă,

Să amețească, privind-mă astfel, bărbații”.

(*Descântec de ploaie*)

Întâlnim aici o primă ipostază a Erosului, care nu se manifestă în mod direct în lirica blandiană. Este vorba, mai degrabă, de un exercițiu de admirație a feminității, zeiță a naturii stihiale, care-l interiorizează într-un narcisism evident.

Încă din aceste versuri ale debutului editorial natura, în diversele ei ipostaze, telurică, acvatică, stihială, cosmică, reprezintă un filtru al esențializării Erosului într-o dimensiune eterată, eviscerată de senzualism. Iubirea însăși este decorporalizată la Ana Blandiana și acest mecanism constitutiv poetic este el însuși o formă de sacralizare a sentimentului. →

⁵ Jeanne Hersch, *Mirarea filozofică*, București, Humanitas, 1997, pp. 186

⁶ Eugen Simion, *Scriitori români de azi, III*, Chișinău, David Litera, 1998, pp. 204

⁷ Jean-Jacques Wunenburger, *Viața imaginilor*, Cluj, Cartimpex, 1998, pp. 30

Poeta instituie o relație de cauzalitate între frumusețea narcisi-acă, devenită leitmotiv poetic („Sunt cea mai frumoasă femeie”) și revelațiile naturii (ploaia, vântul).

Ploaia, versiune a motivului acvatic, devine un fel de agent euharistic prin care ființa se îmbibă de acea iubire purificată de afect.

Pentru Ana Blandiana iubirea trece dincolo de barierele materiale ale trupescului și presupune, mai degrabă, un monodeism, decât o proiecție întru Celălalt.

Natura însăși este un pergament diafan, colorat viu de mireasma unei iubiri indicibile: „E-n aer miros de dragoste viu”.

Într-un fel de Apocalipsă à rebours ploaia devine agentul revelatoriu al unei epidemii colective:

„Pe-o asemenea ploaie poți să te îndrăgostești fulgerător,

Toți trecătorii sunt îndrăgostiți”.

(*Descântec de ploaie*)

Binomul de tentatie numenală, HYPNOS-THANATOS, se regăsește și-n poezia „Adormi, Adormi” [Blandiana, 2015: 17].

Întâlnim și aici natura ce devine un imens pretext poetic pentru aceeași dorință de contopire cu regnurile, de disipare a efemerului trupesc în eternul mundan:

„Adormi

Nu te speria,

Pletele noastre vecine

Răsfirate în iarbă

Au început să prindă rădăcini,

În curând frunzele ne vor înveli

În auriul omăt.”

(*Adormi, Adormi*)

Discursul liric depășește acel fior al extincției, acea spaimă de neant.

La Blandiana, fortuna labilis devine cântec al contopirii cu pulsația telurică într-un fel de dans al firii care-și reprimă ceva parcă pierdut în vremuri imemorabile – misterul umanului.

Tocmai în acest topos proteic, în acest cocon simbiotic, în acest nou uter care-mbină naturalul și umanul este posibilă iubirea androginică, iubirea peste fire care în-ființează și reunește parțializări umane. „Nicio-dată n-am semănat mai mult.”⁸

Iubirea și sensurile lumii



Rezumat

În încercarea de a găsi principalele coordonate în jurul cărora se configurează opera poetică a Anei Blandiana, prezenta lucrare pornește de la elementul cu valoare de sinteză, care este enunțat încă din titlul acestei comunicări: Iubirea.

În vederea contextualizării reverberațiilor lirice, ne vom asigura suportul aserțiunilor noastre prin prezentarea câtorva dintre cele mai avizate opinii ale celor mai importante voci ale criticii literare, care au exprimat judecăți de valoare despre opera Anei Blandiana. Cu toate acestea, acest demers se vrea a fi unul atipic, în sensul că nu urmărește o abordare didacticistă, ci doar din perspectiva, mai mult sau mai puțin avizată, a unui cititor obișnuit. Poate și datorită conștiinței de a aparține unei generații de tineri poeți care spărgeau zidurile înalte, eliberând Poezia din prizonieratul proletcultist, Ana Blandiana se raportează la iubire cu venerație, cu admirație, cu recunoștință, cu compasiune, cu senzualitate, cu voluptate, dar și cu durere, cu suferință. Cu siguranță, dacă am continua incursiunea prin toate volumele de poezii ale sale, am remarca aprofundarea temelor și motivelor universale, comune și marii poezii românești: viața și moartea, efemerul și eternitatea, fragilitatea și povara existențială, lumina și întunericul, somnul și visul ca dimensiuni ale veșniciei, natura în toate formele și stările ei de manifestare, „spațiul mioritic” ca matrice ființială etnică, teama și speranța și – nu în ultimul rând – Iubirea.

Cuvinte Cheie: Ana Blandiana, poezie contemporană, Iubirea, critică literară, motive literare.

Motto: *Am început prin a încerca să mă exprim și am sfârșit prin a mă lăsa, de mine însămi, exprimată.*

(Ana Blandiana)

Argument

Nu am avut niciodată impresia că este simplu să vorbești despre cineva. Și când spun „să vorbești” mă gândesc nu la exprimarea unor gratuități condescendente. Ca profesor, trebuie „să vorbesc”, adică să spun elevilor, cu argumente, cum, în ce fel și prin ce mijloace un scriitor sau o operă a acestuia își binemerită un loc în Pantheonul literelor românești și, nu de puține ori, chiar în al celor universale. Misiunea noastră nu se limitează la durate precis limitate (ore de curs, trimestre, ani de școală), nu se finalizează (doar) prin extemporale, teze sau testări naționale. Ținta noastră este să-l apropiem pe elev de carte, încât, dincolo de perioada școlară, el să devină și să rămână un iubitor de literatură, să caute compania cărților, să găsească în ele interesul pentru universul pe care acestea i-l oferă, plăcerea estetică, să se confrunte cu propriile emoții pe măsură ce își desăvârșește capacitățile de a se apropia de esența mesajului transmis. Mai pe scurt, să fie – parafrazându-l pe Nicolae Manolescu –, un „cititor de cursă lungă.” De aceea, contrar aprecierilor multora dintre concetățenii noștri, misiunea noastră e departe de a fi ușoară și implică multă responsabilitate. Ce „spunem” și cum „spunem”? Suportul demersului didactic este reprezentat de însăși opera scriitorului, de informațiile și aprecierile oferite de istoria și critica literară. Deși, anticipând, am reținut o notație a Anei Blandiana, care, făcută totuși la modul general, o include: „Nimic mai absurd decât obișnuința istoricilor literari de a lega opera de viața autorului ei... Creatorul începe prin a se crea pe sine. Numai pagina scrisă decide... Scriitorului totul nu-i este decât pretext pentru sine, viața însăși nu este decât pretext pentru a scrie” [Blandiana, 2004: 5]. Mai pot fi valorificate amintiri sau pagini de memorialistică, fiindcă credem că, totuși, într-o mai mică sau mai →

**Profesor, Grad I,
MARIANA MOGOȘ
Școala Generală nr. 16, Galați**

⁸ Ana Blandiana, *Octombrie, Noiembrie, Decembrie*, Târgu-Mureș, Nico, 2015, pp. 17

mare măsură, personalitatea scriitorului amprentează opera și influențează viziunea creată. În atare circumstanțe există pericolul rutinizării, al desacralizării actului cvasi sacerdotal care ar trebui să fie, mai ales, ora de literatură. Dificultatea apare atunci când este vorba de contemporani de-ai noștri, care nu au putut fi încă imobilizați în tipare sau formule. Ei sunt vii, se mișcă, acționează, iau atitudine, emit opinii, se exprimă în numele nostru și pentru noi, opunându-se tocmai acestei tentative de rigidizare sau chiar de ignorare ori banalizare a sentimentelor.

Cineva povestea o mică dramă personală: a ratat un examen de titularizare fiindcă, dintre atâtea subiecte pregătite conștiincios, hazardul l-a extras pe cel referitor la Mihai Eminescu. Nu-i lipseau cunoștințele, destul de repede și logic și-a alcătuit planul lucrării. Dar i-a fost imposibil să treacă de obstacolul introducerii. Orice încercare de a gândi ceva care să nu semene cu un șablon, să nu bagatelizeze tema, care, mai ales, să nu impieteze asupra grijii obsesive a poetului de a găsi cuvântul cel mai nimerit în contextul ideatic și afectiv, s-a sfârșit în neputință.

Descoperirea scriitorului

De aceea, încercarea de a „spune” ceva despre, nu un scriitor contemporan nouă, ci o personalitate, nu despre o personalitate ci despre o conștiință, nu doar o conștiință ci o sensibilitate de o profunzime amețitoare, fără a lăsa nicio clipă sentimentul finitului, care se identifică civil ca Otilia Valeria Coman și poetic drept Ana Blandiana, mi se pare a fi un act temerar de curaj.

Nu e vorba doar de o încercare de *captatio benevolentiae*. Este un exemplu pentru dificultatea în care te găsești în fața cuiva care, din anul debutului literar – 1964 – este o prezență vie, activă în spațiul literaturii, dar și în cel civic.

Cu atât mai dificil, cu cât, din scris, indiferent care ar fi genul cultivat, sau din oricare alte circumstanțe (publicistică, conferințe, interviuri, întâlniri cu cititori, discursuri la diverse evenimente culturale) descoperi intelectualul rasat, autentic, bazat pe lecturi temeinice, multiple și diverse, absorbite cu frenezie. Ana Blandiana nu urmărește să te eplateze

când descoperi acest aspect, ci doar mărturisește, dizolvând misterul, într-un text emblematic: „...copilăria mea s-a desfășurat în cadrul paradisiac al unui șir lung de încăperi uriașe în care erau depozitate dealuri de cărți aparținând bibliotecilor dezafectate ale episcopilor române din Oradea. [...] Cititul nu a încetat până astăzi să fie pentru mine cel mai important concurrent al scrisului: un concurrent care are, în plus, imensa calitate de a fi fericit” [Blandiana, 2004: 8]. Așadar, prima rațiune a existenței pe care o recunoștea: „În viața mea, verbul a citi a fost mult mai important decât verbul a trăi, atât de important încât – folosind un foarte mic artificiu poetic – mărturisesc că n-aș putea să mă imaginez trăind fără a citi, dar nu mi-ar fi deloc greu să mă închipăui citind și după moarte” [Blandiana, 2004: 11].

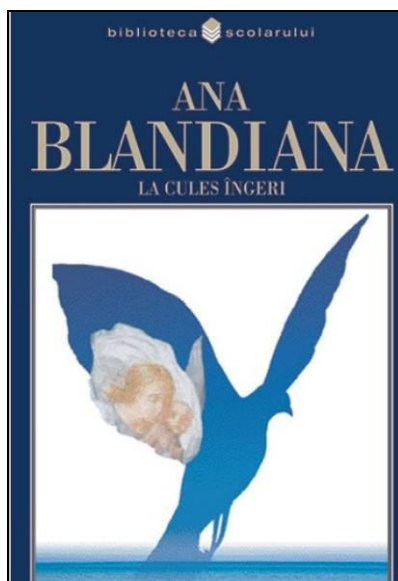
În etapa adolescenței a devenirii noastre numele Anei Blandiana era asociat numelui unui personaj zoomorf, devenit celebru nu atât prin numele insolit (Motanul Arpagic), cât prin apropierea alegorică de persoana odioasă a dictatorului. Ne-am maturizat sub impresia metaforelor alegorice, care răspundeau frustrărilor pe care ni le provoca lipsa de libertate și teama de repercusiuni, din grupajul de poezii publicate în revista clujeană Amfiteatru în 1984, care au dat naștere primului samizdat din literatura noastră. După 1989, figura Anei Blandiana devine familiară. Opera sa intră nu numai în atenția ci și în sufletul cititorilor fără reținere. Artistul cedează locul cetățeanului și

acesta devine un simbol al activismului și militantismului pentru o societate cu adevărat nouă, vindecată de lașitate și delațiune, așezată pe principiile democratice, asemenea celorlalte țări europene.

Astfel, Ana Blandiana ne este cunoscută, ne devine familiară, întâlnirile, fragmentare, prin lecturi, prin emisiuni radiofonice sau televizate ne-o apropie, nu de puține ori făcându-ne să rezonăm la apelurile sale, care păreau a nu fi altceva decât traducerea propriilor noastre idealuri. O schiță de portret a lui Mircea Gociman dă contur acestei imagini-simbol al primului deceniu de libertate: „A rămas la ea intact farmecul zâmbetului și lumina strălucitoare a unor ochi, care se pleacă șăgalnic în jos, cu gingășie, când ar vrea sau chiar reușește să dea o replică ce se dorește a fi aspră” [Gociman, 2007].

În ciuda mai multor perioade de interdicție la care a supus-o regimul de tristă amintire, începută încă din momentul în care, adolescentă fiind, descoperea că lumea poate să aibă și un chip hâd, Poeta n-a încetat să scrie și să se ofere cititorilor săi: 16 volume de poezie (unele special pentru copii) și 23 de antologii și reeditări, 8 volume de eseuri (și acestea cunoscând reeditări și culegeri), 3 volume de nuvele fantastice și un roman, 65 de cărți traduse în peste 23 de limbi, 18 premii naționale și internaționale, membră a unor foruri culturale la nivel european și mondial – iată o carte de vizită mai mult decât impresionantă.

Dar Ana Blandiana nu a scris pentru a aduna lauri. Așa cum respirația este o condiție a ființării, poezia este pentru Ana Blandiana rațiunea însăși a ființei. Anticipând o posibilă întrebare, comună dar firească dealtfel, răspunde într-o manieră specifică: „Cum am devenit poet? Aș fi tentată să răspund: născându-mă. Și sunt convinsă că acesta este, de fapt, și nu numai în ceea ce mă privește, singurul răspuns esențial al întrebării, îmi dau însă seama că ar fi prea puțin” [Blandiana, 2004: 8]. Complementare sunt și alte confesiuni pe care le-a făcut, menite să răspundă, eventual, curiozității reportericești: „Poezia nu e o profesiune, ci un grad mai înalt de intensitate a literaturii, care nu depinde nici pe departe de autorul ei, spre →

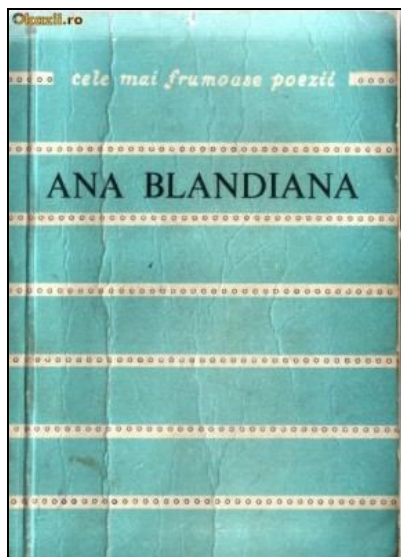


deosebire de proză...[...]. Am înțeles de vreme că scriitor nu este cel ce scrie, ci acela care se exprimă cu ajutorul scrisului, scrisul a devenit pentru mine o nevoie vitală în cadrul căreia obligația de a mă exprima determina obligația de a exista pentru a fi exprimată. Sunt ca un caier de lână care există numai în măsura în care este tors” [Blandiana, 2004: 10]. Autoarea și-a oferit, prin întreaga operă pe care a realizat-o, numeroase circumstanțe de a se exprima. Am folosit deliberat un termen generic, pentru a sublinia că Ana Blandiana s-a autodefini și s-a revendicat totdeauna ca „poet aflat în contrapunct cu „scriitorul” („Poetul transcrie „vocea zeească”, despre care vorbea Socrate, scriitorul este „un intelectual care încearcă, muncind din greu, să creeze oameni și lumi”) [Gyuris, 2010]. Experiențele la care s-a dat, iar și iar, cu fiecare text zămislit, relevă sensurile adânci ale existenței, pe care, în concepția personală, le-a căutat și (re)descoperit între cer și pământ, între mineral și vegetal, între istorie și prezent, între și în oameni. Oricare ar fi condiția sau starea pe care o aprofundează, ea nu poate fi „spusă” decât prin Poezie de către Poet. E drept că destinația este selectivă, după cum notează însăși poeta: „Poezia nu influențează decât pe cei dispuși să se lase influențați, nu sensibilizează decât pe cei sensibili” [Blandiana, 2005: 162].

Astfel, începând cu Tabletele publicate în revistele vremii Contemporanul sau Amfiteatrul, în eseurile din cărțile publicate sau în reflecțiile din Antijurnal, putem să descoperim mai multe referințugetări-reflecții la această relație, fie în dimensiunea amplă a generalului, fie, mai ales în parametrii restrânși ai intimității creatorului. Spicuim, aleatoriu, dar credem că suficient, pentru a ne susține aserțiunea:

„Sunt un poet, nu-mi pot îngădui să devin un autor de versuri”; „Nu știu inventa nimic. Nu știu decât transcrie ceea ce trăiesc. Nu sunt scriitor, sunt numai poet”; „Poetul e o prăpastie în care cad cu vuiet durerile lumii și în cădere se dezintegrează și ard, încât până jos nu mai ajunge decât un ecou nins de cenușă și întors spre înalt – aproape ca o muzică.” [Blandiana, 2003: 271]

„Poeții sunt cei care, într-o lume stăpânită de Rău și de Urât, luptă să



țină aprinsă flacăra Binelui și Frumosului, făcând din poezie un izvor al iubirii și un scut, aproape magic, împotriva urii”; „Dumnezeu le-a dat [poetilor n.a.] puterea de a transmite oamenilor revelația sâmburelui de lumină pe care îl ascund fiecare, de cele mai multe ori fără să știe, în ei înșiși” [Gyuris, 2010]. Aceste afirmații care au simbolica unui Credo s-au cristalizat pe măsură ce experiența creatoare se îmbogățește și, de la volum la volum, poeta își onorează statutul și crezul.

Receptarea critică

Când un artist își etalează opera, el se propune atenției celor care o receptează: cititorilor. Aceștia sunt de două categorii: cei care fac din lectură un act intim, cu motivații difuze, dar cu finalitate sensibil emoțională și cei care depășesc acest nivel și exteriorizează opinii și aprecieri preponderent cu finalitate estetică. Ne referim aici la criticii literari. Nici opera Anei Blandiana nu s-a putut sustrage acestui proces. Cititorii, să le spunem obișnuiți, au urmărit traiectoria scriitoarei și au primit totdeauna cu interes și plăcere cărțile de poezie, dar și cele de proză, în toată varietatea lor. Nu avem alt argument mai valabil decât epuizarea tirajelor. Cât îi privește pe criticii literari, încă de la volumul de debut din 1964 – *Persoana întâia plural* – și până la cele mai recente volume, aceștia nu au ezitat să se pronunțe. E un fel de crescendo al aprecierilor, care sunt, în cea mai mare parte, favorabile, deși se întâlnesc personalități aparținând unor generații

diferite și a unor orientări și școli critice diferite.

Deși demersul nostru se vrea a fi unul atipic, în sensul că nu urmărim o abordare didacticistă, ci doar din perspectiva, mai mult sau mai puțin avizată, a unui cititor obișnuit, ne vom asigura suportul aserțiunilor noastre prin prezentarea câtorva dintre cele mai avizate opinii ale celor mai importante voci ale criticii literare, care au exprimat judecăți de valoare despre opera Anei Blandiana.

Prefățându-i volumul de debut, Nicolae Manolescu, el însuși pregătindu-și propriul volum de debut în acei ani, remarcă: „Tonul e solemn, fără rigiditate, iar confesia a deprins de la Blaga acea impersonalitate concis reflexivă, care lasă să se vadă din om mai ales ființa gânditoare” [Manolescu, 1964]. Un deceniu mai târziu, criticul reținea, referitor la volumele publicate de poetă între timp, drept coordonată definitorie nevoia „de a se verifica prin contemplare de sine. Trăirea nu-i e suficientă (și, de aceea, nu confesiunea ne cucerește în poezia aceasta), ea trebuie dublată de privirea introspectivă, analitică, în stare să prindă trecerea ființei, timpul ei curgător și ucigaș. În această răsfrângere lucidă stă înțelesul adânc” [Manolescu, 1974].

Când, în 1974, acad. Eugen Simion publica primul volum al trilogiei sale critice, Scriitori români de azi, Ana Blandiana era deja un autor consacrat. Criticul avea un material de referință bogat, în temeiul căreia își formulează aprecierile:

„Prima plachetă de versuri cultiva mai ales o poezie euforică, delicat senzorială, de un patetism reținut [...] Este poezia unei vârste și vârsta unei poezii aflate pe prima ei treaptă. [...] În Călcâiul vulnerabil poezia nu mai este o stare, o emoție, o îmbrățișare tinerească a materiei în febra creației, ci o detașare de lucruri, o scrutare îndelungă și severă a lor... Universul însuși nu se mai prezintă ca o armonie de elemente muzicale, ci ca un echilibru precar de forțe divergente[...] A treia taină reia această încordată meditație, cu un pronunțat accent pus pe ideea de opțiune... nostalgia după inima pură a lucrurilor și neputința de a alege, imposibilitatea cunoașterii, ca act, în primul rând, moral, deși cunoașterea este tema de care Blandiana se →

apropie des. Cunoașterea se organizează în acest caz ca o arhitectură de întrebări” [Simion, 1978: 331].

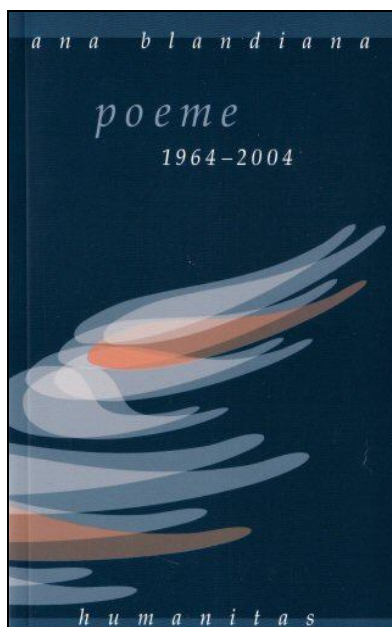
O altă personalitate care a girat cu autoritatea sa, dar nu în mod gratuit, desigur, valoarea operei poetei, care era antologată într-o colecție foarte populară în epocă, a fost acad. Alexandru A. Philippide: „Poezia Anei Blandiana inspiră simpatie și încredere. Te îndeamnă să citești și trece cu succes proba recitării. Observ de asemenea cu mulțumire că ea nu se supune influențelor vreunei mode literare. De aici și absența oricărei poze. Cei mai buni poeți din toate timpurile au simțit nevoia să se ferească de asemenea tentații și în acest chip au rămas credincioși lor înșile și poeziei adevărate. Este o calitate pe care, pe lângă cele pomenite deja, poezia Anei Blandiana o are din belșig și care îi asigură și mai bine trăinicia” [Philippide, 1978].

Când în 1982 primea prestigiosul premiu Herder, motivația juriului reprezintă una dintre recunoașterile în spațiul european, care o făceau, la un moment dat, să afirme cu amărăciune: „Mă simt mai scriitor în străinătate decât acasă”. Juriul aprecia, într-un limbaj academic, sobru, că teme ca puritatea și căderea în păcat, moartea și supraviețuirea, dragostea ca aspirație spre absolut și evadare din materialitate îi conferă poeziei o dimensiune supratemporală, „opera poetică și eseistică reprezentând o meditație profundă asupra creației și ființei omenești care, refuzând atât biografismul cât și artificialitatea, consacră poezia ca mit creator”.

Am putea continua, căci nu puține sunt referințele critice, dar nefiind vorba de epuizarea surselor, mai reproducem o opinie, cea a lui Radu Enescu, filosof și scriitor, redactor la revista Familia din Oradea, care a intuit coordonatele ființei și ființării poetice a Anei Blandiana: „Gestul de a scrie constituie pentru Ana Blandiana un act esențial definitoriu, un destin la care a fost „condamnată” dar pe care și l-a asumat, o formulă de echilibru „între perfecta, precara materie și spiritul fragil, de neînvinș”. [...] La Ana Blandiana scriitura nu e, dimpotrivă, decât expresia „publică” a unei intimități genuine, de o distincție și o integritate morală „sans

reproche”. Ana Blandiana nu experimentează, nu mimează scriituri, ci stilul o reprezintă, țâșnește spontan, dar egal cu sine, fără note disonante, din adâncul unui suflet „setos de durată și amintire”, ca unicul sens care i-a fost oferit sub soare” [Enescu, 1988].

În ceea ce ne privește, incursiunea de astăzi în opera Anei Blandiana nu se vrea un demers critic. Fiindcă nu suntem la o lecție de predare și fiindcă nu suntem în măsură „să criticăm”. Nu pentru că ne-ar lipsi, neapărat, mijloacele. Ci pentru că, așa cum era cazul amintit mai înainte, ne temem că, abordând astfel textul, i-am degrada frumusețea, i-am demonta arhitectura



superbă și nu am mai putea-o reconstitui. Uneori am gândit că poezia n-ar trebui predată în școală. S-ar putea găsi, poate, modalități de a-l face pe subiectul educat să fie, cândva, apt să se apropie și să descopere poezia. Și spunem Poezie cu majusculă, acea stare diafană, indicibilă, acea încălțură de emoții, trăiri și sentimente care copleșesc spiritul la un moment dat, necesitându-i eliberarea prin cuvânt. Dealtfel, credem că autoarea mărturisea cu sinceritate cât de incomodă era includerea în manualele școlare: „Eram disperată când am aflat că eram în manuale; am trecut foarte brusc de la perioada în care eram citită pe sub bancă la perioada în care eram citită ca să se treacă clasa. Evident că era mult mai bine

pentru mine să fiu citită pe sub bancă. Faptul că ești în manuale e mai curând de rău, în sensul că, în general, scriitorii din manuale îi citești cu sentimentul că-ți sunt băgați pe gât” [Bădescu, 2014].

În consecință, vă propunem să ne (re)amintim câteva texte de Ana Blandiana, mai ales din partitura lirică – volumele de poezii –, cu toate că forța sugestiei și încălțura de sensibilitate fac dificilă delimitarea genurilor primare: poezia și proza. Criteriul cu care am operat selecția e unul strict subiectiv. Nu vorbim, neapărat, de teme sau motive, nu de orientări și încadrări literare, „curente literare nu au cu poezia decât tangențe administrative” [Blandiana, 2005: 165]. Nu urmăm decât fiorul atingerii diafane dar profunde ce-l simțim în compania discursului liric și, eventual, să (re)experimentăm vibrația proprie la descoperirea sau amintirea versurilor. Și vă invit să facem asta, acompaniați tot de reflecțiile Anei Blandiana: „Un cuvânt, un vers poate să însemne totul sau nimic în funcție de starea sufletească, de liniștea mentală a celui care citește. Acest adevăr stă la baza percepției poeziei și a artei în general [...] Citit într-o stare nepoetică, cel mai mare poet este ridicol, fără rost. Aici stă măreția și extrema fragilitate a artei” [Blandiana, 2005: 162].

Reverberații lirice

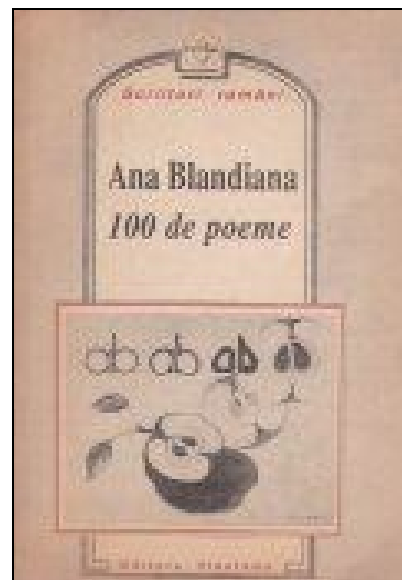
În încercarea de a găsi coordonatele în jurul cărora se configurează opera poetică a Anei Blandiana, am pornit de la elementul cu valoare de sinteză, pe care l-am enunțat încă din titlul acestei comunicări: Iubirea. Poeta însăși, într-unul dintre eseurile publicate în volumul *Calitatea de martor*, recunoștea că toată marea poezie a lumii, și nu numai, n-ar putea fi articulată în lipsa acestui filon universal etern. E drept că poeta vorbește de Dragoste, căci în concepția sa termenul nu poate și nu trebuie să fie limitat numai la accepțiunea de eros. Filosoful grec Socrate decretase, axiomatic: „Dacă dragoste nu e, nimic nu este”, iar apostolul Pavel zice: „Dacă dragoste n-aș avea, nu sunt nimic”. Textul biblic vorbește despre nuanțările acestui pilon fundamental al întregii firi, dar, mai ales, al ființei umane, pe care însuși →

Dumnezeu și-a temeluit Creația și apoi Hristos și-a fundamentat Evanghelia. În felul acesta se raportează și Ana Blandiana la iubire: cu venerație, cu admirație, cu recunoștință, cu compasiune, cu senzualitate, cu voluptate, dar și cu durere, cu suferință. Poeta iubește lumea, universul mare cu micile lui alcătuiuri, împărțându-se din lecția lor eminesciană de viață (și-ai să-ai cum iarba crește...); iubește peisajul campestru în toate detaliile lui; se extaziază în fața măreției muntelui, înțelegând drama eternei lui căutări spre infinitul cerului de deasupra piscurilor; iubește cerul despletind-și părul de apă sau dăruindu-și mieii ninsorilor; iubește pădurea cu infinitei ei răsfângeri în freamătul fiecărei frunze; iubește marea cu arhitectura perpetuă și niciodată identică a valurilor; iubește urmele străbunilor încrustate în arheologia istoriei noastre zbuciumate; iubește oamenii, pentru că nu-i este cunoscută ura, iubește alcătuirea aceasta cu formă aproape de inimă căreia-i spune patrie și de care nu contenește să-i fie dor („Dorul este cel mai abstract și cel mai altruist dintre sentimentele mele, este legea care-mi face sufletul iobag pe un petec de pământ. [...] Înaintez sub încărcătura de imagini, de suferințe și de iubiri înfășurate în nebuloasa de dinaintea nașterii mele, pe care o port cu mine mereu într-o continuă, exaltată, epuizantă comparație, și încerc să-mi imaginez o viață liberă de dor. Nu reușesc.”) [Blandiana, 2003: 134]. Am risca un joc de cuvinte: Ana Blandiana iubește Iubirea, iubind! În felul acesta, fără a fi un scop în sine, Iubirea este – sau ar trebui să fie – forța care guvernează și dă sensurile lumii: cel de a menține legătura dintre generații, de a ne afirma cu mândrie originea și descendența, de a respinge egoismul, de a căuta drumul bun al tuturor, de a cultiva frumusețea în lucruri și oameni, de a nu trece indiferenți, hrăniți de egoism și orgolii, de a pune mai presus decât orice valorile morale. Toate acestea și multe alte aspecte le descoperim de-a lungul textelor Blandianei. Și, ceea ce este mai important, ne găsim, parcă, pe noi înșine, care suntem marcați de aceleași trăiri.

Primul volum – *Persoana întâia plural* – a fost ignorat apoi de

autoare, în mare măsură pe bună dreptate, fiindcă fusese „mutilat” de cenzură. Poate și pentru că descoperim unele stângăcii inerente unui debut, unele apropieri, firești, de lirica marilor predecesori, îndeosebi Blaga sau Bacovia. Dar la lectură găsim suficiente semne care anunță un poet cu personalitate și cu surprinzătoare maturitate în selectarea pretextelor pentru poezie, care-și caută, cu obstinație, timbrul propriu, cu toate că „drumul cel mai greu e cel bătătorit de alții”. Titlul este neașteptat pentru un debutant, care de cele mai multe ori este obsedat de ideea unicității. Poeta ar vrea să creeze impresia că se dăruiește, că tinde la comuniunea cu cei cărora li se adresează. Sau că trăirile sale nu sunt individuale doar, ci au puterea de a se insinua și în ceilalți. Poate și conștiința de a aparține unei generații de tineri poeți care spargeau zidurile înalte, eliberând Poezia din prizonieratul proletcultist.

Astfel, multe generații de Eve și-au recunoscut nescunoscutele vibrații ale strunelor trupului adolescentin în imaginea răsfântă în oglindă a junei lui Coșbuc. Nici adolescenta care se pecetluse deja cu un pseudonim literar nu poate ignora momentul când copilăria cedează locul altei vârste, tocmai pentru că privirea coboară dincolo de bordul material al trupului pentru a sonda mai adânc și a descoperi, și cu uimire și cu teamă: „Din oglindă mă privea un trup firav/ Cu claviatura coastelor distinctă/ Inima-apăsa pe coarde grav/ Și încerca să-apară în oglindă.” [...] Mă întrebam de unde l-a-nvățat și dacă/ E aievea cântu-i uniform/ Și ca nu cumva în somn să tacă/ Mi-era frică seara să adorm” (*Copilărie*) [Blandiana, 2003: 8]. Atrage atenția superba convingere specifică vârstei ca tinerețea este forța care poate îngenunchea lumea doar cu un surâs: „Cine ar putea să mă jighească?/ Măduva surâsului mi-e caldă/ Chiar și atunci când înghețat pe buze/ Și-ntărit îmi fac din el unealtă” (*Mândrie*) [Blandiana, 2003: 12]. Decizia de a răsturna valorile unor motive simbolice consacrate (ne amintiv de motivul ploii la Bacovia) poate fi descifrată în poemul cel mai frenetic, unde candoarea și puritatea se convertesc într-o jubilație a simțurilor (vizualul, auditivul tactilul, olfactivul, ca într-o mare mimfonie), iar



senzualitatea se descătușează și devine voluptate – Descântec de ploaie –, o adevărată stare de beatitudine ce exaltă orgoliul feminității: „Iubesc ploile, iubesc cu patimă ploile/ Înnebunite ploi și ploile calme,/ Ploile feciorelnice și ploile – dezlănțuite femei,/ Ploile proaspete și plictisitoare ploi fără sfârșit,/ Iubesc ploile, iubesc cu patimă ploile/ Îmi place să mă tăvălesc prin iarba lor albă, înaltă,/ Îmi place să le rup firele și să umblu cu ele în dinți,/ Să ametească privindu-mă astfel, bărbații/ Știu că-i urât să spui «Sunt cea mai frumoasă femeie»./ E urât și poate nu e nici adevărat,/ Dar lasă-mă atunci când plouă,/ Numai atunci când plouă./ Să rostesc magica formulă «Sunt cea mai frumoasă femeie»/. Sunt cea mai frumoasă femeie pentru că plouă/ Și mi stă bine cu franjurii ploi în păr,/ Sunt cea mai frumoasă femeie pentru că-i vânt/ Și rochia se zbate disperată să-mi ascundă genunchii,/ Sunt cea mai frumoasă femeie pentru că tu/ Ești departe plecat și eu te aștept,/ Și tu știi că te aștept,/ Sunt cea mai frumoasă femeie și știu să aștept/ Și totuși aștept./ E-n aer miros de dragoste viu,/ Și toți trecătorii aduilmecă ploaia să-i simtă mirosul,/ Pe-o asemenea ploaie poți să te ndrăgostești fulgerător,/ Toți trecătorii sunt îndrăgăștiți,/ Și eu te aștept/ Dar tu știi –/ Iubesc ploile,/ Iubesc cu patimă ploile/ Înnebunite ploi și ploile calme,/ Ploile feciorelnice și ploile – dezlănțuite femei...” [Blandiana, 2003: 10]. Aceași viziune vitalistă o descoperim și în altă poezie din →

volum: Dans în ploaie. Motivul ploii va fi reluat și în eseuri (*Ploile* și, mai ales, *Felul cum plouă* în volumul *Calitatea de martor*, unde ploii i se atribuie o forță intuitivă și o capacitate selectivă remarcabile, într-un act aproape divinătoriu: „Poate vi se pare ciudat, poate să nu mă credeți, dar atunci când vreau să cunosc cu adevărat un om, îl privesc cu atenție și încerc să-mi imaginez felul cum plouă în jurul lui. [...] N-aș putea să explic de ce, poate că totul se datorește marii sensibilități a ploii, capacității ei de a se adapta și de a reacționa prompt, dar nimic nu caracterizează mai bine un om decât felul în care acesta știe să facă ploaia să plouă” [Blandiana, 2004: 89].

În volumele ce se vor succeda, începând chiar cu volumul al doilea – *Călcăiul vulnerabil* –, poeta devine, parcă dintrodă, conștientă de destinul său. Are revelația – cum o avea și Nichita – că nu sensul cuvintelor, ci materialitatea lor este ceea ce o asaltează, ca și cum ar vrea să fie remarcate că există prin ele însele. Astfel, univesul înconjurător nu mai este o alcătuire de elemente denumite și recunoscute prin cuvinte, ci sunt chiar cuvine, iar poezia este asumată ca destin: „Tragic mi-e darul, asemeni pedepselor vechi./ Ce strămoș mi-a greșit ca să-i port – lauri – vina?/ Tot ce-ating se preface-n cuvinte/ Ca-n legenda regelui Midas./ [...] Cerul nu pot să-l privesc – se înnoarează de vorbe/[...] Dragostea chiar, de-o ating, se modelează în fraze/ [...] Vai mie, vai, arborii nu scutură frunze/ Numai cuvinte cad toamna bătrâne și galbene./ Munții înalți îi iubesc, dar se clatină munții/ Sub povara împerecheatelor sunete [...] Nu știu eu oare desparte sau nu se poate desparte/ Lumea de lumea cuvintelor mele de-acum?” (*Darul*) [Blandiana, 2003: 14].

De aici, conștiința că se angajează la o luptă pentru a le reda cuvintelor valoarea lor intrinsecă, pe parcursul căreia nu-i sunt permise slăbiciunile, cu toate că nu e ferită de ele ca și eroul lui Homer. Ținuta artistului trebuie să fie rectă, el nu se poate sustrage moralei, ci chiar să o impună, iar poezia nu se poate dezvolta, la rândul ei, în alt context. Eugen Simion vorbea despre o „radicalitate morală” care se ridică din însăși ființa poetei (și care nu va dispărea niciodată) care abordează,

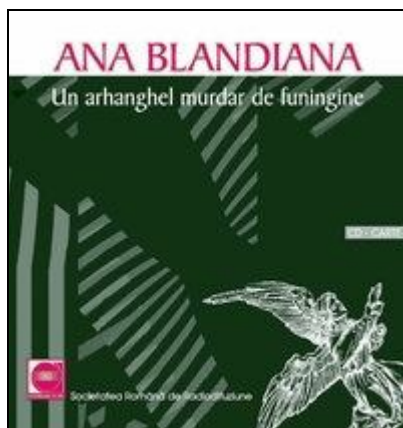
deopotrivă, ideea moralei poeziei și a moralei existenței din afara poeziei: „Din aventura de a fi cinstit/ Învingător acasă mă întorc/ De câte generații am plecat?/ Nu-mi amintesc și nu mai știu de unde./ [...] Dar totul e fluid în jur. Eu caut/ Și-s obosit de moarte și de mers/ Silit să port în mine punctul/ De sprijin pentru univers” (*Întoarcere*) [Blandiana, 2003: 15]. Consecința este un limbaj mai grav și o îndepărtare, nu totală însă, de frivolitatea jocului. Apare, dealtfel, mai acută conștiința morții. Deși vârsta autoarei ține la distanță perspectiva finală, preocuparea e autentică și nu doar reflex al cochetăriei tinereții. Cu zarea lui „fugit irreparabile tempus” fiorul extincției o străbate: „Se face noapte în genunchi./ Se înserează lângă buze...” (*Se face noapte*); „O să mor curând și frumos,/ ...Vântul complice m-o prohodii voios/...Și, amuzată, iarna va râde ningând” (*Scherzo*), dar se întrevede, totuși, o șansă: „Ar trebui să ne naștem bătrâni,/ Să venim înțelepți./ Să fim în stare de-a hotărî soarta noastră în lume,/ să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc/ Și iresponsabil să fie doar dorul de-a merge” (*Ar trebui*); poetul din om are conștiința sacrificiului pe altarul artei: „O, de-aș avea riscanta credință a dacilor/ Nerăbdători să pătrundă în bucurie prin moarte, atunci/ Străluminată, cu fruntea aproape statuie/ M-aș pierde zâmbind pentru fericirea cuvintelor” (*Amân mereu*), deși spectrul figurii simbolice și tragice a geniului neînțeles – Torquato Tasso – o bânuie, obligând-o să-și asume condiția damnată: „Veni din întuneric spre mine el, poetul/ Poetul de spaimă ratat./ [...] Și cu degetu-nțins/ Îmi arată în trupul meu poezia,/ Poezia

nescrisă...” (*Torquato Tasso*). Conștiința tributului necesar zeității căreia i se prosternă – Poezia – este acută și, chiar dacă îndoiala că s-ar putea să compromită principii se manifestă, ca într-o argheziană pendulare «pentru credință sau pentru tăgadă», nu ezită să i se propună ofrandă: „Știu, puritatea nu rodește,/ Fecioarele nu nasc copii,/ E marea lege-a maculării/ Tributul pentru a trăi.[...] Între tăcere și păcat/ Ce-o să aleg – cirezi sau lotuși?/ O, drama demuri de alb/ Sau moartea de-a învinge totuși...” (*Știu puritatea*) [Blandiana, 2003: 16]. Alteori, fragilitatea ființei umane, a cărei povară este asumată și de poetă, este fortificată de dragoste, ca aceea de și pentru părinți, prilej pentru discursul liric: „Părinții fac totul oricând pentru noi –/ ne nasc și ne cresc mai mari decât ei/ [...] Apoi își mută privirea în stea/ Când raza-nglodată de cer se subție/ Și, obosiți, nu pregetă-o clipă/ Să ni se așeze, în pământ, temelie” (*Părinții*) [Blandiana, 2003: 18].

Memento...

Dacă am continua incursiunea prin toate volumele de poezii, am remarca, desigur, pe de o parte cum sunt introduse sau sunt aprofundate teme și motive universale, comune și marii poezii românești (viața și moartea, efemerul și eternitatea, fragilitatea și povara existențială, lumina și întunericul, somnul și visul ca dimensiuni ale veșniciei, natura în toate formele și stările ei de manifestare, „spațiul mioritic” ca matrice ființială etnică, teama și speranța și – nu în ultimul rând – iubirea), iar pe de altă parte am constata ceea ce numai cu adevărat talentul și truda creatoare pot: nu avem nici o clipă sentimentul repetabilității, a ceva *déjà entendu* sau *déjà vu*.

E greu să te desprinzi de poeziile Anei Blandiana. Fiecare reverberază adânc în noi. Pune întrebări, insinuează răspunsuri, deschide lacăte grele ale sufletului pe care uneori l-am vrea sub cheie, ne tulbură, ne răscolesc. Dar ne și purifică. Nu știu dacă asta a vrut poeta, nu știu dacă trăirile și simțirile noastre sunt aceleași. Ne ajută iar Ana Blandiana să amintim aproape un truism: „Orice poezie e neterminată atâta timp cât mai găsește un cititor care să îi →



adauge propria sa sensibilitate. [...] Marile poezii trăiesc, rătăcind imperfecte prin lume, pentru a fi împlinite mereu mai perfect” [Blandiana, 2005: 227].

Unele versuri devin emblematice și ne urmăresc multă vreme. Și pentru că „se vorbește atât de mult, încât rostul poeziei a devenit acela de a restabili tăcerea”, să lăsăm să vorbească poeziile Anei Blandiana, care pot să ne focalizeze către propriul centru structural, „ca o fugă în tine însuși cât mai adânc”:

„Renunț la milă greu, ca la un viciu./ Cu milă sunt drogată de copil/...Îți plâng pe proști/ Și proștii mă înving...” (*Eclipsă*)

„Nimic, nimic nu pot să-mi împiedic./ Toate-și urmează destinul și nu mă întreabă./ Nici ultimul fir de nisip, nici sângele meu./ Eu pot doar spune – / Iartă-mă” (*Umilință*).

„Nu îndrăznesc să închid o clipă ochii/ de teamă/ să nu zdrobesc între pleoape lumea...” (*Ochiul închis*)

„Lasă-mi, toamnă, pomii verzi./ Uite, ochii mei ți-i dau./ Ieri spre seară-n vântul galben/ Arborii-n genunchi plâneau” (*Cântec*)

„Iubire, spaimă de singurătate./ Zeitate ambiguă/ Îngropată până la brâu în pământ/ Nu-ți cer nimic” (*Iubire*)

„Sunt/ asemenea/ nisipului clepsidrei/ care/ poate fi timp/ numai/ în/ cădere” (*Condiție*)

„Nici un răspuns nu se naște/ Decât când nimeni nu mai are/ Nevoie de el/ Și întrebarea care-l aștepta/ A murit” (*Contratimp*)

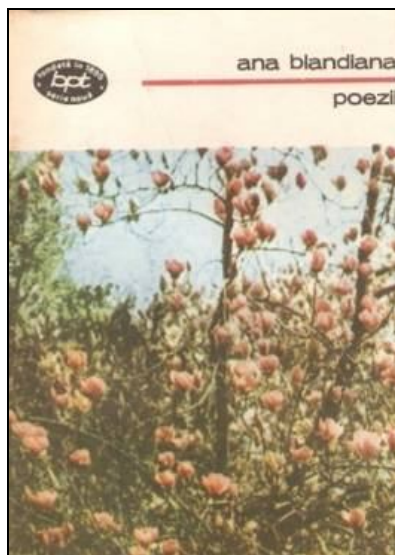
„Numai pentru că nu există-n afară/ Îl văd în mine-atât de limpede pe Dumnezeu?” (*Făcând lumină în mine*)

„Locuită de-un cânece./ Părăsită de-un câtece./ Poate chiar văduva unui câtece/ Necunoscut și iubit./ Nu merit frunzele voastre de laur/ Decât pentru umilința/ De a-i fi rămas credincioasă/ La nesfârșit” (*Locuită de-un câtece*).

„Eu cred că suntem un popor vegetal./ De unde altfel liniștea/ În care așteptăm desfrunzirea? [...] Eu cred că suntem un popor vegetal/ Cine-a văzut vreodată/ Un copac revoltându-se?” (*Eu cred*).

„Tot ce se poate-nțelege/ E fără speranțe și lege// Și crește dospind din eres/ Tot ce e fără-nțele” (*Inscripție*)

„...Din când în când/ Un pocnet



înfundat/ Ca la căderea/ Unui fruct în iarbă./ Cum trece timpul!/ S-au copt și-au început să cadă/ Îngerii:/ S-a făcut toamnă și-n cer...” (*La cules îngerii*)

„Prea frumos/ Pentru a nu fi cucerit./ Prea tânăr/ Pentru a nu fi stăpânit, Prea bogat/ Pentru a-și aparține// Prea înțelept/ Pentru a lupta, Prea curajos/ Pentru a nu fi rănit./ Prea sceptic/ Pentru a nu fi înfrânt// Prea înfrânt/ Pentru a nu fi liber./ Prea liber/ Pentru a nu fi umilit./ Prea umilit/ Pentru a muri” (*Definiție*).

Fie că fac parte din volumele publicate înainte de 1989 (*Octombrie, noiembrie, decembrie, Somnul din somn, Ochi de greier, Ora de nisip, Stea de pradă*) sau din cele care au apărut după (*Arhitectura valurilor, 100 de poeme, Soarele de apoi, Patria mea A4*), versurile Anei Blandiana ne pot însoți reveriile într-un ceas de grație, ne pot mobiliza energiile, ne pot susține curajul de a coborî mai ales în noi (căci poate nu este vreun îndemn mai puțin urmat pe cât de mult ar fi necesar decât socraticul *Nosce te ipsum*), ne pot hrăni setea de frumos, de dreptate și de adevăr. Și pentru a nu lăsa imaginea neîmplinită a celei care ni se dăruiește, cu generozitate, de peste o jumătate de veac, mai spunem doar atât: pe lângă volumele de versuri, Ana Blandiana trebuie să fie descoperită și ca autoare de proză literară (nuvele fantastice și un roman), precum și de interesate și captivante pagini de eseu. Spiritul de observație cu care cercetează lumea, capacitatea de a „vedea” și „simți” dincolo de spațiu și timp,

asumarea și urmărirea propriului destin uman și artistic, știința cu care ne apropie depărtările, cu care descoperă detaliile și le conferă importanță și valoare, invitația la reflecție și meditație, la autocunoaștere, la demnitate, și câte altele, sunt calitățile prin care ne cuceresc și aceste scrieri.

Ne retragem cu modesta noastră contribuție la apropierea de creația celei care patronează cu autoritatea sa, artistică și umană, această manifestare devenită tradițională, apelând, pentru ultima oară, la înseși notațiile poetei: „Nimeni nu poate spune despre poezie mai mult decât poezia. Ea este asemenea realității supreme despre care vorbește Lao-Tzi: «Cine a cunoscut-o, nu vorbește despre ea și cine vorbește despre ea, n-a cunoscut-o»” [Blandiana, 2005: 223].

Bibliografie de autor

Blandiana, Ana, *La cules îngerii*, vol. I-II, Editura LiterNet, 2003.

Blandiana, Ana, *Coridoare de oglinzi*, Editura LiterNet, 2003.

Blandiana, Ana, *Autoportret cu palimpsest*, Editura LiterNet, 2004.

Blandiana, Ana, *Calitatea de martor*, Editura LiterNet, 2004.

Blandiana, Ana, *Fragmentarium*, Editura LiterNet, 2005.

Bibliografie de referință

Bădescu, Cezar-Paul, *Interviu cu Ana Blandiana*, ziarul Metropolis, 14 noiembrie, 2014.

Enescu, Radu, *Ana Blandiana*, în revista Familia, Oradea, 1988.

Gociman, Mircea, *Ana Blandiana*, în http://www.gociman.com/mircea_gociman/personaje/ana_blandiana.htm.

Gyuris, Adalbert, 2010 *Interviu cu Ana Blandiana*, <http://www.curentul.net/2010/11/13/interviu-cu-ana-blandiana/>.

Manolescu, Nicolae, *Prefață la vol. Călcâiul vulnerabil*, EPL, București, 1964.

Manolescu, Nicolae, *Ana Blandiana*, în revista România literară, 1974.

Philippide, Al., A., *Prefață la vol. Ana Blandiana – Cele mai frumoase poezii*, Editura Albatros, București, 1978.

Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, Editura Cartea românească, București, 1978.

CĂDERI ÎN CER

Iubesc poezia, iubesc cu patimă poezia. Dar mai presus iubesc pe Dumnezeu. Știu, sună nonincitant cuvântul „Dumnezeu” în debutul acestei lucrări adresate urechilor culturalizate ale literaților. Dar nu cuvântul *Dumnezeu* vă este adus în atenție, ci **ființa Dumnezeu!** Ea vorbește în poezie! Da, chiar și aici „a scuiat jos și a făcut tină din scuiat” (Ioan 9,6) și a deschis ochii rândurilor de cerneală către Cer. Deschidea poate și ochii inimilor noastre, cu o singură condiție: să-l deschidem ușa la care tot bate de veacuri. Ușa asta a noastră s-a făcut o lespede de lemn, un trunchi. Sămânța din lăuntrul ei așteaptă lumină să poată rodi. Îi datorăm încolțirea, și frunza, și ramul, și rodul copt. Căci sămânța este însăși inima noastră pentru ale cărei bătaii nu facem chiar nimic. Ar trebui să începem prin a lăsa măcar pe alții înăuntru dacă ne temem de Dumnezeu, alții ca noi, tot trunchiuri, tot arbori. „Să nu ne temem unii de alții”. Apoi, din iubirea lor, să avem „îndrăznirea cea către Tine”, Doamne. Vom întâlni lumina, rodul nostru fi-va copt, căderea lui va fi tot în lumină, va învia prin iubire în Cer.

Iubite suflete! Fără cădere nu gustăm Cerul. Doar mestecând gustul pământului vom putea mângâia buzele uscate cu nectarul luminii! E ciudat cum trebuie cădere pentru înălțare. Arborii ne învață drumul acesta. Arborii ne învață „căderile în Cer”. Omul – copacul – lumina și Hristos. „Un pom este un sfânt” (Ana Blandiana – *Un sfânt*). De ce? Pentru că a acceptat căderea, scufundarea în azurul celest. Un om poate deveni sfânt? Doar dacă devine arbore! Iată calea – „Pământul se-ntindea prin arbori/ Și cerul se-ncleșta în crengi” (Ana Blandiana - *Oul*) și-apoi, ca o tăcută sămânță sub pământ, voința trebuie să-și aleagă propriul destin: „Această sămânță, în curând,/ Va încolți. [...]Spune-mi sămânță,/ Ce vrei să fii?” (Nicolae Băciut - *Sămânță fără nume*). E o alegere între singurătate și viață, între întuneric și lumină. „Adevărat, adevărat vă zic vouă că dacă grăuntele de grâu, când cade în pământ, nu va muri, rămâne singur, iar dacă va muri, aduce multă

roadă.” (Ioan 12, 24). Aleg, Doamne, aleg! Aleg să mor pământului și să visez Cerului. „Aș vrea să fiu copac/ Și-aș vrea să cresc lângă fereastra ta/ Te-aș auzi și-n voie te-aș privi întreaga zi” (Magda Isanos – *Vis vegetal*), Cerul meu prea albastru. Aleg să fiu arbore pentru a mă fi sfințit într-o cădere în Cer. „Copacii au un hohot de râs/ În coroana de frunze/ Și o lacrimă mare/ În rădăcină.” (Marin Sorescu – *De două ori*).

„Fă-te frunză, îi spun ochiului meu/ Oricum clipitor,/ Și el mă ascultă” (Ana Blandiana - *Descântec*). De ce tocmai ochiului i se adresează ființa? De ce nu inimii? Înainte de a se dăruî rodului, sămânța sufletului nostru trebuie să cunoască pofta de lumină, ochiul trebuie deschis. „Și au adus la El un orb și L-au rugat să Se atingă de el. Și luând pe orb de mână, l-a scos afară din sat și, scuiând în ochii lui și punându-și mâinile peste el, l-a întrebat dacă vede ceva. Și el, ridicându-și ochii a zis: **Zăresc oamenii; îi văd ca pe niște copaci umblând.** După aceea a pus iarăși mâinile pe ochii lui, și el a văzut bine și s-a îndreptat, căci vedea toate lămurit” (Marcu 8, 22-25). Adevărat. Deschiderea ochiului, deschiderea copacului din teaca sâmburelui nu se pot făptui decât sub atingerea „sufărării de viață”, a Luminii, a Cuvântului, a lui Hristos. Și unde ai fost, Doamne, până acum? Lăsa-tu-m-ai sub întunericul necunoștinței? „În vremea asta,/ Dumnezeu zbura în copaci, făcându-i să-nflorească” (Magda Isanos - *Dumnezeu*). Dar jos, sub pământ? Orbire. Și-atât. „Și au adus la El un orb și L-au rugat să Se atingă de el.” (Marcu 8,22) Doamne, „Cel ce dai celor căzuți ridicare” (Cântarea a 6-a din *Canonul Învierii*), ascultă-mi voința: „Mi-am ales o frunză,/ Iată din ea mă voi naște,/ După chipul și asemănarea ei, ușor/[...]De la ea o să învăț să tremur, să cresc,/ Și de durere să mă fac strălucitoare;/ Apoi să mă desprind de pe ram/ Ca un cuvânt de pe buze” (Ana Blandiana – *Am obosit*). Singurul cuvânt care eliberează frunza verde - „**Mă doare un cal măiastru**” (Nichita Stănescu - *Cântec*) ce tropăie în coaja mea. Obositor întreb „de ce nu le cresc pomilor aripi” (Ana Blandiana - *Întrebări*) din sămânță, direct? Mai e nevoie de iarbă, de scoarță, de ramuri.



Doar din ele învățăm „**durerea ce ne face strălucitori**”, învățăm aripile, drumul „din moarte la viață și de pe pământ la cer” (Cântarea 1 din *Canonul Învierii*).

Alături de mine, un alt glas - „și eu sunt copac” (Nicolae Băciut - *Copacul din casă*). Deci nu sunt singur! O, „dă-mi Doamne, înapoi,/ doar timpul împărțit/ la doi” (Nicolae Băciut - *Timpul împărțit*). Salvarea mea din coajă! „Pomii cei tineri, în dimineața de marte,/ unii lângă alții au stat să se roage - / frunțile lor străluceau inspirate deasupra/ pământului încă-n zăpezi./[...]Ni s-a povestit despre tine-n pământ/ Când nu cunoșteam dimensiunile cerului;/ Tu, peste frunțile noastre, soare, cobori./ Și noi vom da fructe, și noi vom fi hore de flori./ Gloria noastră toată-n vârf se presimte...” (Magda Isanos – *Pomii cei tineri*).

Gloria noastră, a pomilor? Există o mai mare lume decât a mea? „Așteptam să fiu o creangă/ a unui copac/ ce n-a fost sădit” (Nicolae Băciut - *Pleopă în primăvară*) se auzi o frunză în rostire aproape de mine. Cum, eu, o umbră încă sub pământ, valorez ființă? „**Umbra ta e un copac,/ cu ramuri/ de ceară/ cu frunze luminând, în care mă îmbrac**” (Nicolae Băciut - *Țărături*). Răspund: „Dacă-ș putea fi frunză/ și dacă-ai fi copac,/ până la rădăci/ aș coborî,/ ca rugăciunea/ în cuvântul cel dintâi” (Nicolae Băciut - *O altă viață*) cuvântul cel dintâi, ziditor, mi-a arătat scăparea mea. Ea vine de la cei de lângă mine. Eu sunt aproapele lor, încă sămânță în pământ. „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are: ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi” (Ioan 15,13), căci Cuvântul a poruncit „să vă iubiți unul→

Prof. ANCA BARBU

Școala Gimnazială Nr. 17 Galați

pe altul” (Ioan 15, 17). Drumul meu spre lumină nu ține doar de voința mea. Ține de întâlnirea IUBIRII. Lumina pe care mi-o doresc este IUBIRE. O voi învăța de la cei aproape mie, de la cei care *m-au adus în fața Lui și L-au rugat pentru luminarea ochilor mei*. Cred că a fost ca un joc de copii: „*Am legat copacii la ochi/ Cu-o basma verde/ Și le-am spus să mă găsească./ Și copacii m-au găsit imediat/ Cu un hohot de frunze.*” (Marin Sorescu – *Am legat...*) De acum știu când voi scăpa de întuneric: „*Când nu ne vom teme unii de alții*” (Ana Blandiana – *Cumînțenia pământului*).

Din iubirea lor, ajuns-am să-mi doresc a vedea, „*ochiul meu rece/ Acoperă-l, îngere,/ Cu o pleopă/ În stare să sângere*” (Ana Blandiana – *O jumătate de lună*). Mă uit în jurul meu: „*copacii stăteau echilibratic, pe propriul lor vârf și din rădăcinile lor parfumate, care nu știu de ce fumegau – răsăreau chipuri*” (Magda Isanos – *Despre iubirile mele*). Sunt și eu un chip, după a cui asemănare? „*Ești ca un pom cu mugurii aprinși. Lasă-ți ramurile să pornească. Lasă-le să meargă până acolo unde singure se vor opri. Acolo face ramura fruct. De ce pribegești în grădinile străine și-ți lași florile neîngrijite, și copacul tău cu omizi?*” (Tudor Arghezi - *Lumina*) Doamne, Te simt deasupra mea. Vreau să mor să pot învia în Lumina Ta: „*De-acolo din frunză/ Un altul se uită la mine/ Cu o răbdare-mpărțită în veri și în toamne./ Fără să spună nimic./ Mirându-se doar/ De ochii mei închiși înspre el./ [...]Sub raza cea verde în care mă scaldă/ Privirea din frunză/ Ca în adâncul unui ocean etern răbdător./ Fără să spună nimic./ Pregătindu-mă doar/ Pentru mai aspre și mai lungi învieri*” (Ana Blandiana – *De-acolo*). Inima mea tremură de emoția întâlnirii. „*Și luând pe orb de mână, l-a scos afară din sat și, scuipând în ochii lui și punându-și mâinile peste el, l-a întrebat dacă vede ceva.*” (Marcu 8, 23). De bucurie, cu ochii încă în pământ, am cântat: „*Din frunze-am cântat. Dumnezeu/ lângă mine stând, mi-a șoptit./ De fapt nu era Dumnezeu, era pom./ Și câteodată-avea glas de om./ [...] Zburați cântece, zburați departe, scuturați-mă de pământ și moarte.*” (Magda Isanos – *Acum Cântecul s-a sfârșit*)

„*Și el, ridicându-și ochii a zis: Zăresc oamenii; îi văd ca pe niște copaci umblând.*” (Marcu 8, 24) Ce-i lumea asta, Doamne? În lumină „*arborii-n genunchi plângeau*” (Ana Blandiana - *Cântec*). Copaci umblând „*cu trupul adormit ca un muritor*” (*Luminânda*). Mă așteptam să găsesc emoție căci „*din punctul de vedere al copacilor,/ [...]Oamenii – o emoție copleșitoare... / Ei sunt niște fructe plimbătoare/ Ale unui pom cu mult mai mare*” (Nichita Stănescu – *Laudă omului*). „*Oh, privirea are sămburi/*



ca și cum ar fi o fructă” (Nichita Stănescu – *Panta rhei*) și dacă se deschide în lumină, de sub coajă învie o inimă, inima unui arbore: „*Inima mi-i pom împovărat/ de rodii sângerii/ [...]Ramurile să se-ndrepte vor/ Către cer și soare ușurate*” (Magda Isanos – *Belșug trist*). Am aflat: „*Cândva arborii aveau ochi./ Pot să jur,/ Știu sigur/ Că vedeam când eram arbore*” (Ana Blandiana – *Cândva arborii aveau ochi*), simțeam promisiunea luminii în frunze. „*Eu cred că suntem un popor vegetal./ De unde altfel liniștea/ În care așteptăm desfrunzirea?/ De unde curajul/ De-a ne da drumul pe toboganul somnului/ Până aproape de moarte./ Cu siguranță/ Că vom mai fi în stare să ne naștem/ Din nou?*” (Ana Blandiana – *Eu cred*). Doamne, Îți cer doar „*îndrăznirea cea către Tine*” (Sfânta Liturghie)! Între acești copaci umblând eu văd doar un OM – „*Eu, lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric.*” (Ioan 12,46). Atinge-ți lumina de mine!

„*După aceea a pus iarăși mâinile pe ochii lui, și el a văzut bine și s-a îndreptat, căci vedea toate lămurit.*” (Marcu 8, 25). Am văzut bine, lămurit. Am văzut „*Lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc*” (Sfânta Liturghie). „*Dumnezeu sădește-n noi lumină/ Dinspre ochiul lacrimând - / Până-n trupul nostru se*

alină/ Lemnul crucii-nmugurind.” (Nicolae Băciut - *Înviere*). Nu-mi mai este teamă de rodire, de a mea desfrunzire. „*De boala de care sufăr/ Nu se moare/ Ci se trăiește - / Substanța ei este chiar eternitatea/ [...]O cădere/ Căreia, numai pentru că este fără sfârșit, I se spune zbor.*” (Ana Blandiana – *Zbor*) „*Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea.*” (Ioan 16, 33). ÎNDRĂZNIREA CEA CĂTRE TINE nu-mi este decât zbor – „*căzând în sus,/ [...]În tentativa de a se uita,/ De a se elibera*” (Ana Blandiana – *Alb*). În mine cresc aripi, mă apropii: „*Luminează-mi haina sufletului meu, dăătorule de lumină,*” (Cămara Ta). Vreau să pot muri pentru a putea ține lumina în mine, „*până trupul meu devine cruce*”. „*Crucea crește din mine,/ Încet, din spate...*” (Nicolae Băciut - *Crucea din spate*). Nu mă tem. Cânt întru bucuria Învierii, răsturnarea mea din pământ în cer: „*Răsari de unde ochii mei nu văd/ Și crești spre unde văzul meu n-ajunge./ Pod înfrunzit, întins peste prăpăd,/ Materie primă pentru cruce;/ [...] Sens răsturnat al lumilor văzute,/ Cu rădăcinile întoarse în văzduh*” (Ana Blandiana - *Imn*). „*O, dacă-ai fi o lumânare numai,/ Să mă consum treptat/ De la un capăt spre altul./ Simplu, ca-n aritmeticele/ Copiilor...*” (Ana Blandiana – *Totul simplu*) fiindcă doar lumina nu se supune pământului, gravitației. Ea cade doar în cer. Doamne, sunt un arbore în Lumina Ta, Hristoase – Arborele lumii! Eliberarea din pământul meu mi-a crescut aripi precum brațele Crucii Tale, rodirea mea este sfințenia mea. Ochii mi i-ai deschis spre cer. Acolo am murit, acolo-am înviat, căci acum văd „*toate lămurit*”.

Ce s-o fi alegând, Doamne, de oamenii abia zăriți, de copacii umblători, de cei care nu primesc să-ți pui „*iarăși mâinile pe ochii*” lor? Rămân asemeni poetului – „*să mă muncesc din rădăcini și sânger*” (Tudor Arghezi - *Psalm*). „*Dacă nu mai iubești,/ ai să pierzi - / rămâi doar copac/ fără frunzele verzi*” (Nicolae Băciut - *Când pierzi*), „*pomi tomnatici fără roade, de două ori uscați și dezrădăcinați*” (Epistola Sf. Ap. Iuda 1,12). Singuri aleg însingurarea: „*Tare sunt singur, Doamne, și pieziș!*” Copac pribeag→

uitat în câmpie./ Cu fruct amar și cu frunziș/ Țepos și aspru-n îndârjire vie” (Tudor Arghezi - Psalm). Via îndârjire este în a nu vedea: „Ochi aveți și nu vedeți, urechi aveți și nu auziți; și nu vă aduceți aminte?” (Marcu 8, 18). „Caut zadarnic ochii arborilor acum./ Poate nu-i văd/ Pentru că arborii nu mai sunt,/ Sau poate au coborât pe rădăcini/ În pământ” (Ana Blandiana - Cândva arborii aveau ochi). Nu au îndrăznit, s-au temut de necazuri, de ploii: „Ploua, ne scuturam cu toții în vânt/ ne întorceam în pământ!” (Magda Isanos - Toamnă). Acolo încă e întuneric.

Ți-e teamă? Iubite suflete-sămânță! „O, [...] se vede/ că n-ai încercat niciodată/ Să-ți înțelegezi rădăcinile-n nori” (Ana Blandiana - 41) . Eu, „eu știu ce simt copacii care cresc,/ și fructele pe creangă când se coc” (Magda Isanos - Cum povestește viața). Lumina și focul iubirii dumnezeiești m-au mântuit de lemn, de pământ – „Iubi-Te-voi, Doamne, virtutea mea” (Psalm 17, 1). Mult adevăr: „Adevărat, adevărat zic vouă: Orice veți cere de la Tatăl în numele Meu, El vă va da” (Ioan 16, 23). Am cerut OCHI, Doamne, OCHI. Am cerut să văd bine, să văd toate lămurit. Și m-am făcut un pom, alesu-mi-am sămânța unui arbore, căci „un pom este un sfânt/ [...] Așa cum sămânța se cuprinde în pom/ Și pomul în veșnicie” (Ana Blandiana - Un sfânt). Dacă m-am temut? Cum să mă tem, cum? Când El m-a luat de mână, eu orb fiind, și tot El, punându-și mâinile peste mine, și punându-și mâinile peste ochii mei iarăși, mi-a dat Cerul. Acolo „Arborii stăteau drept, intonând/ Imnul vieții și-n zare foșnind./ [...] Noi stăteam ca pomii în picioare./ Nimic nu moare, mi-ai șoptit, nu moare...” (Magda Isanos - Ții minte-ntăia ploaie).

Iubite suflete, inima ta e o sămânță sădită în pământul vieții. Alege să fii un arbore, să-i urmezi urcușul. „Sus să avem inimile!” ne îndeamnă Sfânta Liturghie. Acolo, în lumina întâlnirii cu El, rodul nostru se va coace. Hristos bate în lemnul scoarței noastre. Ne dă Cerul! Deschideți-vă coaja și lăsați-vă inimile să cadă în cerul Său de lumină! Cereți Domnului care dă răspuns rugăciunilor, cereți căderi în cer!

PROZA ANEI BLANDIANA

Extrem de ambițioasă, în intenția de a proiecta umila aventură umană în ordinea cosmică, proza Anei Blandiana corespunde celor patru anotimpuri mai degrabă biografice decât naturale.

Ele nu trebuie interpretate doar prin prisma unui simbolism complex deoarece au și o natură sugestiv-poetică, izvorând dintr-o imaginație delicată și anxioasă.

Prima, intitulată „Capela de fluturi”, stă sub semnul alegoric al iernii. E o proză fantastică, nu fără elemente suprarealiste.

Alegoria primăverii readuce motivul spaimei de senzualitate. Revine și predilecția pentru viziunile onirice, de exemplu în episodul cu tânărul care se agață de bara tramvaiului fără să o atingă și care piere apoi, ca și cum s-ar evapora.

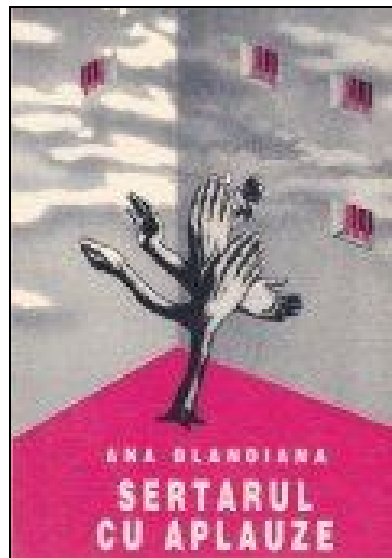
Vara, maturitatea, amiaza sunt sugerate în „Orașul topit”, o narațiune ușor diluată în prima parte, vorbită mai mult prin evocarea plăcerilor, dar consistentă în imaginea orașului sub caniculă.

În „Amintiri din copilărie”, e toamna senzualității: deodată plină de amintiri și amenințată de promiscuitatea senectuții. Acestea au acel timbru cald și melancolic pe care-l dă biograficul, oricât transfigurat. Spațiile freneziei sunt acela cunoscute din proza fantastică a tuturor timpurilor, de la Poe și Hoffmann la Mircea Eliade, închise, etanșe lumi în ramă.

Ana Blandiana scrie proză poetică, fermecătoare mai ales printr-o inecizie între candoare și introspecție gravă. Anotimpurile sunt motivația gesturilor largi, falduri de purpură peste fereastra rămasă mereu închisă, prin care poeta poate vedea lumea ca un copil care se răsfăță, dar care, de fiecare dată nemulțumit cu atât, pornește la drum lung colindând piețele și cimitirele, străzile metamorfozate.

Un preambul avertizează înaintea fiecărui capitol în legătură cu dispoziția sufletească și cu evoluția comportamentală a autoarei într-o situație sau alta, mersul pe jos fiind numitorul comun al tuturor justificărilor de acest fel.

Substanța cărții stă sub semnul u-



nui temperament iscoditor, în ordinea ideilor, și excesiv senzual, inducând starea aceasta și lucrurilor cu care vine în contact, ca o zână totalitară care întoarce fața anotimpurilor către propria-i existență.

Ana Blandiana oprește o clipă orologiile, le umilește și le lasă să se reabiliteze indiferent de anotimpul pentru care bat. Proza sa are toate atributele unei proze poetice, în cadrul căreia subiectul e redus la strictul necesar păstrării canoanelor genului, dominantă fiind capacitatea de sugestie. Crearea unei atmosfere subordonatoare care cuprinde, în cadrele ei fluide, gesturi și fapte, figuri și detalii, investite cu funcții simbolice ori conotații ritualice. Nu stratul aparent al povestirii este cel care interesează în aceste proze, cât mai curând dimensiunea abisală, aceea care structurează o tectonică a profunzimii și în care se regăsesc trecute prin retortele imaginarului subconștient toate obsesiile poetice.

Nuvelele sunt tutelate de dimensiunea temporală și implicit afectivă a câte unui anotimp, ce creează ori modelează nu numai atmosfera, ambianța evocatoare a narațiunii ci și tonalitatea scriiturii.

PROF. GABRIELA BANU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ.
”OPREA IORGULESCU”
CÂMPULUNG, JUD. ARGEȘ

I. Boldea, *Ana Blandiana*, Editura Aula, Brașov 2000, pp.40-42

I.Hurjui, *Ana Blandiana - Cele patru anotimpuri*, în *Cronica*, nr.13, 1978

N. Manolecu, *Livada cu gutui*, în *România literară*, nr.11,1982

Evocări

Involuntar...

O știu din vremea studenției clujene, când am început-o deodată. O numeam, în sinea mea, Ana Blânda Ana.

Apoi, un grup de studenți am fost exmatriculați, printr-un incredibil abuz administrativ al lui Mircea Zăciu, decanul de atunci al Filologiei.

A fost ca un preambul.

La puțină vreme, terorizați de prigoana ciudată a șefului acestei instituții, au luat drumul Bucureștilor, transferându-se la Universitatea de acolo, Ioan Alexandru, Ana Blandiana și soțul Romulus Rusan, Gheorghe Pituț, Matei Albastru, Nae Prelipceanu, Ioan Papuc (fusesse ca o fugă).

De-a lungul anilor, aveam să ne întâlnim, prin țară.

Eu, marcat de aceeași admirație, cu puseuri de adorație pentru cei doi: Ana Blandiana și Romulus Rusan.

Așa încât, doar așa, îmi pot motiva ce mi s-a întâmplat la sfârșit de vară 2016, la Cluj-Napoca...

O zi de duminică.

Sala „Tonitza” a Muzeului de Artă. O întâlnire cu „toată floarea cea vestită” a poezilor din țară – organizată de Filiala Cluj a Uniunii Scriitorilor din România.

Discursuri: Nicolae Manolescu, președintele Uniunii – aplauze; vicepremierul Vasile Sebastian Dăncu – aplauze; primarul municipiului – aplauze.

Apoi, un șirag de poezii. Mai întâi, Ana Blandiana – aplauze.

Nu și eu...

În timpul aplauzelor, am tresărit, fiindcă mi-am dat seama că mi s-a întâmplat altceva, involuntar: Îmi făcusem semnul crucii...

Mi-am cercetat îndată starea de suflet.

Așa era: trăisem un moment de aducere aminte, de pioșenie, de evlavie, de extaz, de recunoștință.

Tulburat, ușor contrariat, am întâlnit în aceeași zi un preot și câțiva prieteni mai apropiați, cărora le-am împărtășit mirarea mea.

Da, mi-au confirmat, a-ți face semnul crucii asta înseamnă, o astfel de trăire presupune.

CORNEL COTUȚIU

DUPĂ 50 DE ANI

Cum poate fi uitată întâlnire a mea cu Ana Blandiana? Am povestit-o într-un articol pentru revista Vatra Veche, inclus apoi în cartea "Oameni pe care i-am cunoscut" (Ed. Vatra Veche 2015), pe a carei copertă (autor Adelaida Mateescu), în medalionul cu portretele personalităților, se află și cel al poetei.

Copiez mai jos capitolul destinat Anei Blandiana:

O întâlnire memorabilă



"Citind numărul 8/2012 al excelentei reviste "Vatra veche", am regăsit cu bucurie numele Anei Blandiana și mi-am adus aminte cum am cunoscut-o personal, în anii 60, în Cișmigiu, la București. Ea avea pe atunci o rubrică permanentă la săptămânalul "Contemporanul", condus de George Ivașcu, intitulată, "Antijurnal". Sper că nu mă înșel asupra titlului rubricii, scriu totul din memorie. Din amintirile mele, ziarul conținea multe materiale interesante, printre care "Cronica Optimistului" de George Călinescu, sau aforismele, în grupuri de câte zece, semnate de Tudor Mușatescu și multe altele.

Îmi făcea mare plăcere să parcurg ziarul, dar cel mai atent urmăream textele Anei Blandiana, pentru că mi se părea că scria exact ce gândeam eu, mă regăseam în totalitate.

Odată a scris despre faptul că fiecare dintre noi rămâne același, indiferent de circumstanțe. Lectura acestui text și coincidența dintre ideile expuse în el și cele gândite de mine era atât de mare, încât i-am scris - de mână, cu stiloul, cum era pe atunci - o scrisoare la redacția ziarului "Contemporanul". Mi-am exprimat în ea propriile mele idei asupra subiectului, altfel formulate, dar care, cum spuneam, coincideau cu ale autoarei. Cred că titlul scrisorii mele era "Despre noi înșine".

Spre marea mea surprindere, după o vreme Ana Blandiana m-a sunat la telefon (pusesem numărul în scrisoare) și mi-a propus o întâlnire în Cișmigiu. Eram atunci studentă la facultatea de chimie, Univeristatea București și

făceam naveta între Universitatea din centru și facultatea de pe cheiul Dâmboviței, distrusă apoi de cutremurul din '77.

Întâlnirea a fost de neuitat. Mă plimbam alături de o tânără superbă căreia nici în visele mele cele mai intime nu credeam să-i pot spune direct cât de mult îmi plac subiectele pe care le abordează și modul în care le scrie. Cred că i-am mărturisit cât de mult aș fi vrut să pot scrie și eu așa. Mi-a răspuns pe un ton natural și simplu că, deși sunt studentă la chimie, pot oricând scrie literatură.

Am vorbit despre multe atunci. Erau flori în jur și Ana Blandiana aducea, prin prezența, grația și sensibilitatea ei, un plus de poezie momentului. I-am spus despre dragostea mea pentru muzică și despre suferința de a nu fi dat examen de admitere la Conservator de frica faptului că "nu aveam origine sănătoasă". Atunci, cu o voce blândă și prietenoasă, mi-a povestit cum și ea a avut de suferit din aceleași motive. Treceam pe lângă lac, pe alei erau flori și noi vorbeam despre suferințe comune. Cum se poate uita un asemenea moment?

A fost o întâlnire care m-a marcat. La despărțire, am întrebat-o timid dacă auzise de tânărul scriitor Toma Pavel. Sigur, a răspuns ea. Iar eu, aproape fără glas, am murmurat "e fratele meu"...A răs superb și mi-a spus că pot oricând să o mai caut.

Am căutat-o, dar nu personal, ci în volumele pe care le-a publicat. Iar acum, după 50 de ani de la acea întâlnire, iată că, printr-o fericită coincidență, ne reîntâlnim în paginile revistei "Vatra Veche".

Multumim pentru găzduire, domnule N. Băciuț!"

Nici acum n-am luat legătura directă cu Ana Blandiana, dar o urmăresc și mă bucur de succesele ei. Am adus cu mine, în Canada, câteva din volumele ei de poezii, pe care-mi face plăcere să le recitesc din când în când. Mă emoționează fiecare contact - indirect - cu poeta prin paginile "Vetrei Vechi", unde apare în fotografii alături de un alt poet drag, Nicolae Băciuț. De departe admir cum ce acești iubitori ai cuvântului sădesc în inimile copiilor dragostea de poezie.

La aniversarea Poetei, multe urări de bine din Canada zăpezilor și arțărilor, de unde îmi alin dorul pentru meleagurile natale prin recitirea poeziilor și amintirea superbeii întâlniri de acum 50 de ani...

VERONICA PAVEL LERNER
Toronto / Canada

Întâlnirea cu Ana Blandiana, o „Ninune”!

Se nasc unii poeți dăruți, înzestrați de Dumnezeu cu un anume har...cu o anume carismă. Sunt acei poeți pe care, deși nu i-ai văzut niciodată, ai, totuși, senzația că îi cunoști dintotdeauna...

Eu am cunoscut un astfel de poet!!

Ana Blandiana este un astfel de poet. Am întâlnit-o pentru prima dată pe 31 mai, 2012, la Brăila cu ocazia unui festival național de poezie, festival ce poartă numele distinsei poete, dar nutresc convingerea că nu aceasta fusese, de fapt, prima mea întâlnire cu Ana Blandiana. „Întâlnirea noastră” se produsese cu multă vreme în urmă, încă în anii studenției mele, atunci când descopeream cu emoție textele unei tinere poete sensibile, cu un discurs liric vibrant, una dintre cele mai puternice voci poetice, ale cărei reflexe blagiene o distingeau cu claritate printre vocile „revoluției” poetice a anilor '60 (aceasta fiind, deopotrivă, și generația lui Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ion Alexandru...)

Vorbim, așadar, despre o poetă în care pulsa, încă de pe atunci, lirismul pur.... Făcusem cunoștință cu poezia sa, întrucât se publicaseră primele sale volume de poezii” **Persoana întâia plural**” (1964-debutul său editorial “conținând poeme ale trăirilor, ale uimirilor din grațioasa vârstă a adolescenței”, după cum observa Ion Pachia Tatomirescu în 2005), **”Călciul vulnerabil”** (1966) – **”A treia taină”**(1969),” **Octombrie, noiembrie, decembrie**”- cu acel lirism al melancoliei și al regăsirii ritmurilor elementare ale existenței (1972).

Nicolae Băciuț, Ana

Blandiana, Romulus Rusan

Iată de ce *”reîntâlnirea”* noastră de acum semăna, mai degrabă, cu o firească revedere a doi oameni care se cunoscuseră mai demult, dar care nu se mai văzuseră o bună bucată de vreme... Nu mi-a fost deloc greu să-i *”recunosc”* inocența chipului ce răzbătea din toate poeziile sale și care se cuibărise bine în reprezentările mele... același chip suav, ingenuu, neatinat, parcă, de trecerea anilor.

Părea un copil cu suflet pur și cu o voce dulce și caldă, chiar unică, ...sensibilă și puternică în același timp!

Chipul revelat mie în tinerețe!!!

...atunci când puritatea ne era un mod de viață... chipul acesta ...același înger care avea să mă poarte cu sine o viață întreagă, îmbrățișându-mă cu brațele tainice ale poeziei sale (*Întâmplări din grădina mea*, 1980; *Ochiul de greier*, 1981; *Ora de nisip*, 1984; *Steaua de pradă*, 1986; *Alte întâmplări din grădina mea*, 1987; *Întâmplări de pe strada mea* 1988; *Poezii*, 1988; *Arhitectura valurilor*, 1990; *100 de poeme*, 1991; *În dimineața de după moarte*, 1996; *La cules îngeri*, 1997, 2003, 2004; *Cartea albă a lui Arpagic*, 1998; *Balanța cu un singur talger*, 1998; *Soarele de apoi*, 2000; *Refluxul sensurilor*, 2004; *Poeme* (1964-2004, 2005; *A fi sau a privi*, 2005; *Patria mea*, 2010).

Versurile sale au convins încă de la primele apariții printr-o intensă aspirație spre puritate, dublată inspirat de o acută cenzură interioară (**Persoana întâia plural**), printr-o receptivitate, paradoxal intolerantă și exclusivistă (**Calcâiul vulnerabil**), pentru ca, puțin mai târziu, să se remarce printr-o ușoară domolire a vocii, a orgoliului intransigent care se retrăgea, parcă, într-o penumbră de contemplație melancolică (**Octombrie, noiembrie, decembrie** (1972), **Somnul din somn** (1977) sau **Ochiul de greier** (1981)

Tot de atunci păstrez în memoria afectivă și unele referințe critice ale vremii care anunțau un scriitor mare, cu atât mai mult cu cât se investigau doar premisele creative ale generației: „Ne este propusă o puritate ce



depășește contactul original și fraged cu lumea din jur pentru a se constitui într-o vârstă interioară dată de o opțiune decisă. E vorba de o vârstă absolută, căci această copilărie sau această adolescență nu sunt fraze de tranziție, cu ritmuri umane eterne. [...] Regimul de existență al acestei tinereți spiritualizate e intransigența și frenezia tragică. [...] În viziunea de fermecătoare intolerantă a poetei, complexitatea dialectică a vieții înseamnă alienare a însăși esenței umane. Nuanțele nu îmbogățesc o culoare, ci o alterează.” (Mircea Martin, în volumul **Generație și creație**, 1969). În același registru al observațiilor critice, câțiva ani mai târziu, Ion Pop (vol. **Poezia unei generații**, 1973) mai adăuga: „Poezia Anei Blandiana se constituie ca discurs esențializat, echivalent acestei austerități a atitudinii, de o „rigiditate” de erou tragic. Deconcertantă prin simplitate, ea se transmite printr-o foarte clară trasare a desenului ideatic în spațiu aproape epurat de metafore. Înlăturând orice obscuritate, poeta se descoperă singură în fața ideii și pare că unicul sau demers e acela de a vida o scenă, pentru ca în spațiul creat, „mesajul” să poată suna nestingherit. Cele mai bune poeme dau această senzație de identificare a ideii cu o voce, suficientă pentru a o face convingătoare: ideea devine ea însăși „spațiu original”, realizat astfel prin elevația ritmică a restituirii. Metafora nu mai este un ornament al discursului conceptual, ci, atât cât e utilizată, punctează doar un fel de situație simbolică, din care semnificația de natură intelectuală crește organic.”

Cred profund că poeziile Anei Blandiana și-au lăsat asupra mea o amprentă de neșters, citite și recitate în intimitate ca și în sala de clasă cu elevii mei, determinând adevărate incursiuni în multe dintre textele →

PROF. ANGELA OLARU ȘC. „ION CREANGĂ”, BRĂILA



Un dar pentru Ana

poetice blandiene. Unuia dintre ele, însă, îi datorez ceva mai mult decât celorlalte pentru că mă însoțește în cariera mea și mă ajută să merg mai departe...cu încredere și cu speranță!!

Pentru că, întâmplare sau nu, de fiecare dată când mă gândesc la un text liric potrivit, sensibil, motivant cu care să captez atenția elevilor...îmi sare în ajutor... *"minunea"*. Poezia cu același nume, care mă ajută să descui până și cele mai ferecate inimi ale elevilor mei. Și...*ca printr-o minune...* reușesc să-i ademenesc, astfel, vreme de un ceas sau două pentru a sorbi împreună cu mine din șuvoiul liric ce curge și curge... din textele Anei Blandiana sau ale altui mare poet, ca un râu lin, ca o mângâiere caldă...

Apoi, aproape romanțând, mă străduiesc să simplific cât mai mult interpretarea textului liric (cu păstrarea ideilor- cheie) pentru a ajunge la inima micilor mei cititori nu doar poezia, ci și chipul frumoasei Ana Blandiana!!

"Uneori, când sunt fericită într-adevăr
Simt (sau poate numai mi se pare)
Cum în vârful fiecărui fir de păr
Îmi crește câte-o floare.
Și știu că sunt grozav de frumoasă
Cu podoaba aceasta împăratească,
Dar nu îndrăznesc să mișc fruntea
prea tare
De teamă să nu se ofilească
Și nici să mă privesc într-o oglindă
De teamă să nu se desprindă.
Și, mai ales, e destul să mă întristez
numai un pic
Ca să nu mai rămână din toată
frumusețea nimic.

Eu cred că puteți încerca și voi,
binișor
E ușor.
Nu trebuie decât să fiți
Foarte fericți!"

(Minune-Ana Blandiana)

Astfel, mesajul generos al poeziei se desprinde chiar din primele versuri ale textului îndemnând cititorul să-și descopere adevărata frumusețe (și nu trăsăturile din oglindă!!), acea frumusețe care vine din adâncurile ființei umane, din toate trăirile și sentimentele sale.

Cum?? Într-un mod simplu și la îndemână oricui: prin încercarea de a fi fericți!! *"Uneori, când sunt*

fericită într-adevăr...". Tema poeziei se dezvăluie la fel de generoasă aflându-se într-o strânsă legătură cu mesajul transmis: relația necondiționată dintre fericire și frumusețea exterioară.

Ca printr-o minune - așa cum sugerează și titlul -fericirea capătă puteri magice conferindu-i ființei umane frumusețe, armonie,unicitate. Astfel, treptat, se accentuează ideea de conștientizare a fericirii ca stare de spirit prin plasticizarea chipului împodobit cu flori ce răsar *"în vârful fiecărui fir de păr"*.

Îndoiala inițială anunțată prin verbul *"mi se pare"* este anulată acum tot printr-un verb, *"știu"*, iar ființa umană devine tot mai conștientă de puterea pe care o poate exercita încrederea de sine asupra frumuseții sale, conferindu-i unicitate, idee sugerată plastic prin epitetul *"împăratească"*: *"Și știu că sunt grozav de frumoasă /Cu podoaba aceasta împăratească"*.

Poeta nu uită, însă, să ne atenționeze asupra pericolului iminent care pândește permanent frumusețea, pericol sugerat, la nivel morfologic, atât prin verbul negativ *"nu-ndrăznesc"*, cât și prin substantivul *"teamă"*, cu referire strictă la rolul nefast al tristeții ce aduce cu sine risipirea totală a frumuseții *"Și e destul să mă întristez numai un pic /Ca să nu mai rămână din toată frumusețea nimic"*.

Ultima parte a poeziei decurge dintr-o experiență subiectivă pe care poeta dorește să ne-o împărtășească și nouă, celor care visăm la fericire: oricine poate repeta minunea de a se descoperi frumos și unic prin încercarea simplă de a fi fericit: *"Eu cred că puteți încerca și voi, binișor /E ușor /Nu trebuie decât să fiți/ Foarte fericți!"*

În loc de încheiere

La fel de profund...mai cred că vizita Anei Blandiana la Brăila alături de alte două personalități culturale -scriitorul Romulus Rusan și scriitorul Nicolae Băciut (cărui îi datorăm un festival de poezie "Ana Blandiana" la Brăila inițiat de prof. dr. Gabriela Vasiliu) - a reușit *minunea* de a transforma Brăila în capitală culturală a țării, fie și pentru numai două zile!

Fascinația chipului

La îndemnul poetului Nicolae Băciut încerc să reconstruiesc din cuvinte câteva imagini despre Ana Blandiana. Eu nu am cunoscut-o pentru a putea afirma, ca despre Mihai Olos, că ne-am întâlnit de o mie și una de ori și cum maestrul ne trata de la egal la egal. Un rafinament al democrației artistice cum doar la pictori am întâlnit. Așadar, prin anii 1968-69 în marele amfiteatru al corpului de clădire A de la politehnica din Brașov au sosit scriitori din București, era să scriu din „Republica București” coordonați de Nicolae Stoian, oarece manager cultural la Viața studentască, avea un smoc alb în părul scurt de pe ceafă. Ana, cu ochii vii, plină de farmec recita într-un fel numai al ei, parcă se văita ca într-un cântec de jale, închidea ochii cu genele lungi iar în față ne apărea însăși delicatețea. Avea bretonul adolescentin, de neimitat. Romulus Rusan nu s-a etalat aflând că suntem studenți care doresc să devină ingineri. Apoi Marin Sorescu a recitat poemul Cu maieul în cap de parcă îl vedeam în absurditatea ipostazei. Ne venea să rîdem, chiar și chipul lui Marin Sorescu era unul poetic, prelung, cu frizura parcă plantată pe capul înalt. Nu-mi amintesc versurile citite de poetă dar știam portretul ei celebru cu cireșe la urechi, reproduș în revistele literare: Și cât de straniu/ Cununi de flori/ Maci și bujori/ Îmi stau pe craniu. Ana i-a eclipsat pe ceilalți republicani, eu cred că prin distincția chipului său și prin glasul de neimitat. Era frumoasă „ca umbra unei idei” și atât de tînără.

Apoi am ascultat-o vorbind și recitînd la Muzeul de etnografie ori la Teatrul de vară, din Baia Mare, nu mai știu, era îmbrăcată în verde, un costum care o făcea de neconfundat. Avea fascinație, cititorii neinițiați o admirau pentru delicatețea și frumusețea chipului său iar cei mai citiți pentru versurile aluzive la o lume care nu era tocmai cum se cuvine. Așa credeam eu că este poezia - o ființă cu portretul Anei la tinerețe.

ȘTEFAN JURCĂ

Ipostaze

Intervenția Luminiței Dascălu a adus atmosfera cordială, relaxată a bibliotecii școlare, unde amfitrionii copiilor sunt scriitorii și cărțile lor, a fost o prezență vie, a abordat lucruri esențiale.

...dincolo de distrugerea bibliotecilor din Memfis și din Pergam, din Cartagina și Alexandria, din Qin și din Constantinopol, a mai rămas totuși ceva de pe urma atâtor și atâtor împărății, mai știm totuși ceva despre ele, pentru că printre incendii și războaie, printre măceluri și cutremure, cei ce scriau au continuat totuși, fără încetare – și împotriva tuturor argumentelor – să scrie...

...Și cei ce citeau au continuat, totuși, - fără încetare și împotriva tuturor argumentelor – să citească.

Ana Blandiana

„În **biblioteca** liceului în care lucrez, cărțile Anei Blandiana se află nu doar în raft, ci și în fișele de lectură ale copiilor. Momentan, Ana Blandiana este prezentă în două vitrine, în una care prezintă cartea apărută la Editura Humanitas, sub coordonarea lui Dan C. Mihăilescu, intitulată „Cărțile care ne-au făcut oameni” – este expus fragmentul în care poeta vorbește despre existența cărților în ciuda dispariției unor celebre biblioteci – și în alta, în care am făcut prezentarea colecției *Poeți laureați ai Premiului Național de Poezie MIHAI EMINESCU*, editată de Fundația *HYPERION* – *Caiețe botoșănene*, prin volumul *Pleoape de apă*.

Apreciez că acest eveniment organizat la Brăila, la Școala „Sandu Aldea” și la Casa Memorială „Panait Istrati”, stă sub semnul **admirabilului**.

Filosoful brăilean, fost elev al Liceului „Nicolae Bălcescu”, azi Colegiu Național, și-a intitulat o frumoasă carte – „Cartea întâlnirilor admirabile”. Întâlnirea dintre poeta Ana Blandiana și doamna profesoară Gabriela Vasiliu este o întâlnire admirabilă în zona purității.

Nu ratez ocazia de a vorbi despre – o altă ipostază – revista la care lucrez, **revista Poem Caffè** –

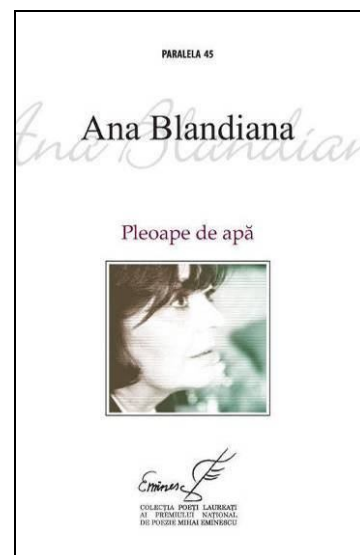
revistă de poezie și arte plastice. Invitatul special al primului număr este poetul Adrian Alui Gheorghe, mai semnează: Lavinia Braniște, Cezar Nicolescu, Lucian Alecsa, Viorel Ștefănescu, pictorul Gabriel Bălașa. Este aproape gata numărul doi avându-l ca invitat special pe poetul Ion Mureșan. Va fi ilustrat cu desene de Marilena Ioanid, Angelica Deacu Moscu și grafică de Ion Andrei Puican.

Ipostaza mea de **cititor de poezie**. Citind poezii de Ioan Es. Pop sau Ion Mureșan, inevitabil îi aud cum ei le rostesc în fața unui public. Cu poezia Anei Blandiana nu mi se întâmplă același lucru. Să fie atât de intim actul creșiei sale, închis în patria proprie, „Patria A4”? Să fie cum spunea Mihai Gălățanu: „Eu scriu, Dumnezeu mă citește.”? Dar nu pot să nu mă gândesc la Ana Blandiana ca la Omul cetății, ca la **POETUL PE CRUCE**, dăruit și vizionar.

Dacă-mi îngăduiți, ipostaza mea... poetică.

a scrie poezie

a scrie poezie înseamnă neapărat a scrie despre agar, mașina de cusut, despre mașina de scris, mașină de tăcut
despre înger, mașină de descusut
și despre mine, mașină de fugit



a scrie poezie înseamnă a scrie neapărat despre mașina de cusut desene mici cusături dese mama îi vorbea sau ar fi trebuit să-i vorbească mașinii căci erau simple tovarășe de drum maratoniste calme rămase mult în urma plutonului

a scrie poezie înseamnă a scrie neapărat despre mașina de cusut care cânt-a-gar-a-gar-a-gar are copii mulți îi așează în coloane ordonate de-a lungul râurilor soarele îi bronzază toți au pigmentație puternică agar roaba alungată cântă căutându-și neobservată de treabă agar roaba alungată își trimite fiii înapoi la izvoare a-gar-a-gar-a-gar-un-iz-vor-o-ța-ră-o-stu-pi-nă-un-ta-blou ce-faci-tu-a-ici-a-gar-fug-de-stă-pă-na-mea-sa-rai-ui-te-iz-vo-rul-ui-te-ste-le-le-ce-rul

ce ai tu la tine acasă o mașină de cusut uită-te bine la ea e o mașină descrisă tăcut tac tac tac agar - mașină de cusut de părăsit de alungat mașina de scris - mașină de tăcut de-tors de recuperat rochițe bluze fuste

descoase-o pe agar, îngere tu mașină de descusut de unde vii și unde te duci fug fug fug.”

LUMINIȚA DASCĂLU,
bibliotecară; Colegiul Național „N. Bălcescu”, Brăila, poetă, membră a Uniunii Scriitorilor din România

ÎNTÂLNIRI CU
ANA BLANDIANA

Album sentimental

Membrii Cenaclului
„Nicolae Băciut”, Brăila
ALFABETUL NOSTRU POETIC -

AB

Întreaga mea copilărie a fost marcată de spiritul, de prezența duioasă a Anei Blandiana - un OM care trezește și mișcă sufletele. Copilul din mine, o rază de lumină speriată în această mare de întuneric, și-a găsit sprijinul în stihurile ei. Așa cum o mamă își ține pruncul de mână, Ana mi-a călăuzit fiecare respirație prin creația ei, mi-a descifrat alfabetul adolescenței.

Ție, dragă Ana, îți dătez o parte semnificativă din viața mea, pentru că m-ai ajutat să mă descopăr, pentru că doar tu, Minune, m-ai învățat să pătrund în „Capela cu fluturi” și „să ning toată noaptea deasupra orașului”.

(Mirela Irimia, XI)

Ana - un suflet într-o lumină, o delicată făptură a cărei politețe pare desprinsă dintr-un univers paralel...; pe cât de discretă și de naturală, pe atât de prețioasă în profunzimea sa...

Întalnirea mea cu Ana Blandiana, cu poezia ei a însemnat un real prilej de reflecție și, totodată, de înnobilare spirituală. Am descoperit în omul din spatele cuvântului poetic un templu al echilibrului interior, al bunătății și al purității. A te afla în aceeași încăpere cu o asemenea vibrație poetică înseamnă a pași către propriul topos sufletesc.

Cum să nu mă consider cu adevărat binecuvântată, când, prin intermediul Cenaclului literar „Nicolae Băciut”, am respirat poezie alături de Ana Blandiana, Romulus Rusan și Nicolae Băciut!

Celei care se sprijină de Cuvânt, ca de un umăr solid, ca de o tâmplă, toată dragostea mea,

(Teodora Mazilu, XII)

Vă mulțumesc pentru prezența dumneavoastră angelică, din ultimii cinci ani, la cel mai călduros și emoționat festival, care nu întâmplător vă poartă numele!

Am crescut la umbra prozei și poeziei blandiene, am fost ocrotită de familia cenaclului; am urcat pe scenă și m-am căutat pe mine în fiecare cuvânt rostit, în fiecare privire care răspundea – prezent- la chemarea mea artistică.

(Ana Scarlet, X)

Aveam doar 14 ani atunci când am întâlnit pentru prima oară omul care urma să imprime peste versurile pe care le-am scris ani de-a rândul după aceea, pecetea unei lumi complexe, frumoase, aproape fantastice. O lume ale cărei înțelesuri abia învățam să le citesc la momentul respectiv, dar pe care le-am făcut treptat o parte din mine, cea care scrie. O parte din mine, cea care a învățat mai multe despre sine tocmai pentru că a scris, pentru că, mi-am dat seama mai târziu, versurile mele mă cunoșteau mai bine decât am făcut-o eu, înțelegeau lucruri pe care eu le-am aflat după mult zbucium și după multă neliniște.

Și așa e posibil să se fi format un lanț, dar nu al slăbiciunilor, ci al binecuvântărilor ce au urmat întâlnirii(lor) cu Ana Blandiana, omul care s-a alăturat sufletului meu de tânăr poet, vechind la buna scriere a sinelui meu pe hârtie. Iremediabil, Ana Blandiana mi-a devenit scriitor preferat și prieten drag și sunt foarte fericită că am onoarea să fiu contemporană cu ea.

Îi sunt veșnic recunoscătoare pentru ceea ce este, pentru forța ca de ghiocel primăvărat cu care m-a inspirat să rămân pe linia poeziei, pentru căldura cu care ne-a primit pe toți în sufletul ei.

(Cristina Terente, XII)

Pentru Ana Blandiana (AB)

Poate că, totuși,
Nu e o capcană.
Poate că universul nu conspiră
Împotriva ta.
Poate ești atât de mic



Cu Ana, sub cireșul Anei



Membrii ai Cenaclului „Nicolae Băciut”, la Universitatea de Vară “N. Iorga”, de la Vălenii de Munte, 2016

Pentru că dacă ai fi mai mare
Nu ai reuși decât
Să te izbești de tavan,
Sau să stai chircit
Încercând să-l eviți.

Poate că timpul nu îmbătrânește
întotdeauna,
Și când o face
Nu e mereu o tragedie.

Și asta am învățat-o de la ea.
O carte sacră care s-a deschis
În fața unor copii
Speriați că nu vor atinge niciodată
cerul.

Între pagini pe care aveam impresia
Că nu suntem demni să le răsfoim,
Am găsit un om cu brațele deschise,
Care ne-a luat cu blândețe mâinile
Și ne-a învățat că lumea e prea mare
Să nu îndrăznim
Să atingem pagini de carte.

Poate că fericirea
Nu e doar pentru naivi.
Poate am putea să mai lăsăm cinismul
deoparte.
Ne ocupă mâinile.

Și atunci
Cum mai ținem fericirea?

(Irina Anghel, XII)

2011 – anul care mi-a schimbat viziunea, gândirea, sufletul! Câți dintre adolescenții de vârsta mea se pot bucura de faptul ca au întâlnit, cunoscut, îmbrățișat o scriitoare contemporană, că au locuit același spațiu, într-o durată comună, cu un om plin de har! Am citit poezia ei, am reprezentat-o pe scenă, dar ceea ce e mai important e că mi-am asumat-o, mi-am rescris-o în suflet! Ana Blandiana reprezintă pentru mine modelul adultului puternic și sensibil deopotrivă, care și-a păstrat sufletul pur, care știe să bucure și să se bucure de oameni, de Dumnezeu și de toată creația .

(Alina Jalbă, XI)

Pentru mine, faptul că am văzut, de când eram mai mică, o poetă ca Ana Blandiana a însemnat emoție puternică, joc, bucurie, încredere.

(Maria Irina Burlacu, clasa a V-a)

Întâlnirea cu Ana mi-a deschis un drum frumos; datorită ei, acum, pot simți poeziile!”

(Andreea Demetercă, clasa a V-a)

Mă bucur că am avut curajul să ies pe scenă și să o cunosc pe Ana Blandiana; am fost cea mai norocoasă fată din lume să pot îmbrățișa o scriitoare și să-i cer un autograf.

(Valentina Lașcu, clasa a V-a)

Întâlnirea cu scriitoarea Ana Blandiana a fost ca un vis minunat, în care parcă am devenit altcineva, mi-au crescut aripi...

(Cristian Prisăcaru, clasa a V-a)

De trei ani, de când am interpretat și eu câteva momente lirice, mă simt în al nouălea cer. Să fii pe scenă și să receți din poeziile unei scriitoare care se află lângă tine e minunat!

(Roxana Sandu, clasa a V-a)

Ana Blandiana este ca un înger pentru mine, care ocrotește copilul din mine, încă de când eram clasa a II-a.

(Andreea Daniela Ștefan, clasa a V-a)

Ana Blandiana este a doua mea mamă, care mă hrănește cu poezie și zâmbet.

(Andreea Antohe, clasa a V-a)

Am văzut în Ana Blandiana un suflet curat și iubitor, care ar face orice pentru cei din jur.

(Teo Ispas, clasa a V-a)

Când mi-a vorbit prima dată, am simțit cum îmi mângâie inima cu vorbele sale dulci.”

(Cosmin Valentin Grăjdeanu, clasa a V-a)

Ana Blandiana este o persoană uimitoare, iar întâlnirea cu ea a fost o experiență unică; să vezi un scriitor coborât dintr-o carte nu e doar o întâmplare...

(Maria Luca, clasa a V-a)

Când am văzut-o prima oară pe scriitoarea noastră dragă, mi-au dat lacrimile de emoție;încercam să înțeleg ce legătură există între *creație și creator*.

(Adrian Bălea , VII)

M- am simțit binecuvântată de fiecare dată când am ajuns să o privesc în ochi și să îmi asum zâmbetul ei îngeresc și cuvântul ei poetic.

(Andreea Toma, VII)

CURAJUL

Mă uit la mâinile mele:
Rămurele pe care
N-au clipit niciodată
Pleoape de frunze;
Vârfuri de aripi pe care
Penele n-au îndrăznit
Niciodată sa creasca;
si nici macar gheare
N-au fost în stare, la capete,
Sa dea colt ca niste
Gingasi muguri de fiara.
Ma uit la mâinile mele
Ca la niste litere
Care nu au curajul
Sa formeze singure
Un cuvânt.

ANA BLANDIANA



Romulus Rusan, Ana Blandiana, Nicolae Băciuț, Brăila, 8 mai 2015



Un premiu cu gereutate la Festivalul „Ana Blandiana”



În pas cu poezia Anei Blandiana



Admiratori brăileni ai Anei Blandiana



Garda de suflet a Anei Blandiana: Cristi și Gabriela Vasiliu



O cale de coborâre a poeziei pe pământ

Cristina Vasiliu m-a intimidat din prima clipă în care am cunoscut-o, în urmă cu câțiva ani, când ea era în clasa I, iar eu încă nu știam că scrie versuri.

Când i-am citit primele poeme, aş putea spune că m-am liniștit: puteam să pun pe seama poeziei aura aproape vizibilă pe care o purta.

Ceea ce mă tulbura era faptul că poezia ei era copilărească doar în măsura în care copilul este expresia unei purități absolute, aproape neliniștitoare.

Acum însă, ajunsă la a doua carte, Cristina scrie versuri în care „sfinții se joacă cu îngeri de ceață” și „arhanghelii aleargă pe cai de zăpadă”, iar eul liric simte „miresme de cerneală” și își ascunde de fluturi poemele „în file suave” sau vede puritatea cum „se naște din ape”; nu mai este, în mod evident, doar un copil cu precoe sensibilitate poetică, ci un poet adevărat, adică o cale de coborâre a poeziei pe pământ.

Aștept cu emoție să văd ce se va întâmpla cu această minune în anii următori; pentru că, să nu uităm, poezii nu sunt copii care seamănă oamenilor mari, ci oameni mari care seamănă copiilor.

ANA BLANDIANA
martie, 2017

Spre răsărit

Privesc spre răsărit cu ochii prea goi de lumină.

Încep să văd, dar prea puțin văd,
Simt.

Simt revărsarea Raiului.

Sunt prea departe și atât de jos...

Privesc cu inima nesfârșita minune,
Până când se înalță tăcută peste lume,

Mi-e dor deja.

Mi-e dor să mai vad cu inima.

Aștept o altă dimineață,

În care să simt, să aud,

Cum puritatea se naște din ape,

Urmând ca, în tăcere, să se frângă în noapte,

Să se răstignească peste nebănuitele
șoapte.

Umbre

În noaptea miruită de umbre,

Se zbat secunde oarbe,

De spaima luminii,

De bucuria visării.

În timpul de umbre,

Tremură clipele ostenite,

În respirația arborilor,

În misterul pământului.

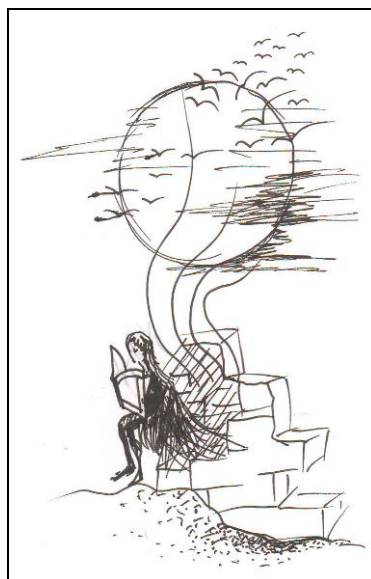
Lumini

Nuferi de stele,

Zbor de îngeri albi,

Licăriri de suflete fragile.

Nuferi de stele,



Mângâieri de priviri adormite,
Frânturi divine.

Nuferi de stele,

Adăpostul gândurilor mele...

Peisaj

Valuri de rouă

Se rostogolesc în șoaptă,

Inundă țărâmul,

Cu atingeri blânde, cu fantasme.

Un clinchet de valuri sălbatice,

Un susur de alge...;

Se-nfierbântă apusul,

În freacă dulce.

Peștii își împletesc cununa

din scoici purpurii,

Coralii ascultă

Foșnetul nisipului verde.

Bolta marină

Și-așterne povestea nescrisă,

Pe aripile pescărușilor

Înfrigurați de amurg.

Pași de apă

În dană, mă prind de vasul meu de sticlă,

Mă leg la ochi cu briza mării,

Inspir adieri de primăvară,

Pe puntea zorilor de ceară.

Timona tace încremenită,

Vântul adie ocrotitor,

Iar eu, cu pași de apă rece,

Calc pe tâmpla viselor.

Gândul meu devine cântec,

Totul se leagănă-n albastru,

Ușor-ușor, mă poartă vântul,

Spre centrul mării, cel sihastru...

Dincolo de culori

Pe cerul azuriu, în arcă,

Un pictor se-ncovoie blând,

Vărsându-și, din paleta-i sacră,

Culori înmiresmate, pe pământ.

Peste apus, arunc-albastru,

La poli, o ploaie de argint,

În curcubeu se-mbracă totul;

Divin e cerul pe pământ!

Verdele crud triumfă-n pânză -

Un paradis natur-a devenit!

Iubirea e adevărata muză,

În arta pictorului iscusit.

CRISTINA VASILIU

Festivalul Internațional de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”

(2012 – 2017)

Ana Blandiana după Ana Blandiana



(Cu această echipă s-a pornit la drum, la Școala “C. Sandu -Aldea”, din Brăila)

Nu ne mai văzusem cu Ana Blandiana de la Conferința Națională a Uniunii Scriitorilor din 2005, dar eram în legătură, mai ales după apariția revistei *Vatra veche*, la a cărei vedere nu a rămas, de multe ori, indiferentă, având un cuvânt greu atunci când aveam nevoie să află dacă ceea ce fac merită efortul.

Iar Ana Blandiana mi-a dat acest curaj. De curaj m-am contaminat și eu atunci când am îndrăznit să-i propun să devină subiect al unui Concurs Național de Creație Literară și Interpretare, care urma să se desfășoare la Brăila, într-un parteneriat în care Gabriela Vasiliu își asumase un rol de care puțini ar fi fost în stare.

Când ne-am trezit, Ana Blandiana, Romulus Rusan și cu mine, pe terasa unui hotel de unde se auzea tumultul Dunării împovărată de prea multe ape ale unui mai sufocat de ploi, am realizat că visul a devenit, cu adevărat, realitate, că Ana Blandiana acceptase să-și pună numele pecete pe destinul multor aspiranți în ale literaturii.

Au fost aproape trei zile în care Brăila se putea numi Blandiana. Mulți se vor întreba de ce la Brăila și nu la Cluj sau la Oradea sau la... Târgu-Mureș!? O întrebare legitimă, care însă are în răspunsul ei și bucurie și amărăciune. Pentru că nicăieri nu am întâlnit un om, Gabriela Vasiliu, căreia i-am spus, nichitastănescian, că are „inimă mai mare decât trupul”, care să-și asume o responsabilitate și

o onoare care pot ușor să te încovoie, oricât de mult entuziasm ar exista.

La Brăila, Ana Blandiana a descoperit ceea ce nici nouă nu ne venea să credem ochilor: mai este încă multă poezie în noi, mai este multă nevoie de poezie, dar există și resurse care merită să fie exploatare, fără nicio teamă de eșec. „Sunt profund intimidată la gândul că acest proiect, care cu atâta sensibilitate și fantezie reușește să transforme copilăria într-o armă de cucerire a lumii prin poezie, este construit pe marginea paginilor mele. Dar important nu este numele meu, ci felul în care astfel copiii pot fi salvați din nepăsarea și agresivitatea din jur.”, scria Ana Blandiana, pe drumul de întoarcere spre București, după trei zile de poezie la Brăila.

Oricât ar fi surprins-o și nedumiritor-o, Festivalul Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana” nu era un eveniment unic, oricâtă unicitate a adunat în el, ci o manifestare aflată la ediția întâi, care sfidează prejudecata că un astfel de Festival s-ar putea organiza doar după ce un scriitor nu mai e printre noi. În fond și la urma urmei, cine a impus o astfel de normă? Cine ar putea, imperativ, limita orizontul de recunoaștere a valorii, de... popularizare a valorii, de răspândire a ei în mediile cele mai setoase de cunoaștere, de poezie?!

Mulți au vrut să cucerească Brăila, pentru bogățiile, pentru frumusețea ei. Ana Blandiana a cucerit Brăila cu totul, ca nimeni altul, și s-a lăsat cucerită de de ea.

Nu știu dacă, în tumultul competiției electorale, s-a observat că Poezia a ieșit anticipat câștigătoare și că ea va prelua conducerea Parlamentului literaturii române!

NICOLAE BĂCIUȚ



Nicolae Băciuț, pledând pentru șansa acestui Festival, Brăila, 1 iunie 2012

Prima ediție, 2012

Brăila a fost gazda primului concurs național de creație dedicat unui scriitor în viață.

Organizat de Școala “C. Sandu -Aldea”, din Brăila, în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național Mureș și cu alte instituții de învățământ și de cultură brăilene, Festivalul și-a propus să reconsidere tiparele unor astfel de competiții literare, limitate la autori care nu mai sunt în viață, și să propună și să impună valori contemporane, aflate în conștiința publicului larg.

Prezența unui scriitor la un Festival care îi este dedicat nu face decât să sporească interesul și impactul, aducând servicii literaturii, lecturii.

Alegerea Anei Blandiana a fost una inspirată, poeta, laureată a Premiului Herder pentru literatură, ridicându-se peste așteptările publicului brăilean de poezie, care s-a considerat privilegiat prin onoarea găzduirii acestui concurs.

Tematica Concursului a fost “Îngeri de cuvinte” și a avut patru secțiuni: Creație literară - poezie; II. Critică/Analiză literară; III. Recitare; IV. Interpretare Folk.

Au participat aproape o mie de elevi din toată țara și din Republica Moldova, fiind acordate peste 100 de premii. Totodată, o selecție din textele participante la concurs au fost publicate în trei antologii: “Despre îngeri” – interpretare critică a poeziei Anei Blandiana, “Între alb și negru”, eseuri, “La umbra poemelor în floare”, versuri, care au făcut parte, alături de alte cărți, dintre premiile acordate.

Marele Premiu al Festivalului a revenit elevei Iuliana Vrabie, clasa a XII-a, de la Colegiul Național “Vasile Alecsandri” din Galați, coord. prof. dr. Corneliu Goldu, care a avut și cei mai mulți participanți, la toate secțiunile.

Între laureați: Maria Ana Găbu, Dorohoi, Alexa Sămărescu, Râmnicu Vâlcea, Luciana Moroianu, Brăila, Andreea Voicu, Târgoviște, Iulia Grăjdănescu, Ineu, Arad, Miruna Ioana Miron, Brăila, Alexandra Ciubotaru, Galați, Teodora Gogu, Brăila, Adrian Radu Racoviță, Galați, Maria Ana Dincă, Călărași, Gabriela

NICOLAE BĂCIUȚ

Anca Vărzariu, Drăgășani, toți dinși cu Premiul I.

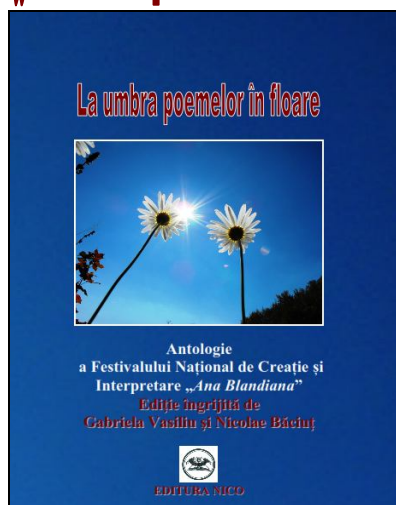
În cadrul Festivalului, s-a organizat și Simpozionul Interjudețean - „Poetica Anei Blandiana – exerciții de asceză”, în parteneriat cu Casa Memorială „Panait Istrati”.

Pe parcursul Festivalului, s-au întâlnit cu cititorii scriitorii Ana Blandiana, Romulus Rusan, Nicolae Băciut, unul dintre inițiatorii acestui proiect, alături de prof. Gabriela Vasiliu.

Au avut loc recitaluri de muzică și poezie, numeroase momente artistice susținute de elevii școlii gazdă, care au reușit să impresioneze la superlativ prin prestațiile lor.

Impresia Festivalului a fost copleșitoare, mergând până la a situa acest concurs între cele mai reușite din istoria acestor manifestări, garanție a faptului că resursele de creativitate și literară și artistică sunt foarte mari. Trebuie doar câte un dascăl, precum Gabriela Vasiliu, care să sfințească locul.

„La umbra poemelor în floare”



Lectura acestor poeme, o selecție din sutele care au venit pe adresa Concursului de Creație „Ana Blandiana”, Brăila 2012, îți dă sentimentul tonifiant că poezia are toate șansele să încapă pe mâini bune, că lanțul slăbiciunilor poetice nu va avea nici verigi slabe, nici verigi lipsă, că maratonul poeziei are destui alergători de cursă lungă care sunt pregătiți de drum.

Parcurs anual zeci de manuscrise, unele cu aspirația de a deveni cărți, unele semnate de autori ajunși

la o vârstă venerabilă, dar și atinși de speranța recuperării unui timp trăit în afara poeziei, ba chiar și fără poezie.

Valul de poezie tânără însă are prospețime, vigoare. Secolul 21 va fi al poeziei sau nu va fi deloc, îmi vine să spun, în ciuda atâtor exclamații alarmante, disperate, S.O.S.-uri.

Cred că poezia va încăpea pe mâini bune. Sunt suficiente semne, destui tineri talentați, cu carte, pe care nu i-au deturnat tentațiile surogatelor de democrație.

O competiție literară își are însă neajunsurile ei, care nu țin de jocuri de culise, cât de limitele subiectivității celor care evaluează, acolo unde nu prea e loc de clasamente, cât de impresii, de stări.

Concursurile literare sunt mai degrabă evaluări globale, de fenomen, consemnează etape de istorie literară, de speranțe, de eșecuri și împliniri, fără a propune/impune ierarhii stricte, ușor de reconfigurat de o altă „instanță critică”.

De-aici și o parte a frumuseții poeziei, care dă fiecăruia altceva....

Acest concurs are însă o semnificație aparte: el deschide un orizont al reverenței, al recunoașterii, al aprecierii unei poezii, a unui autor, care a marcat mai bine de o jumătate de secol chipul poeziei – Ana Blandiana.

Concursul e, așadar, nu doar o verificare a unui potențial creativ la tânăra generație, ci și un omagiu adus poeziei adevărate, cea care lasă urme pe oriunde trece.

O întâlnire fericită, admirabilă, cum ar spune cineva, ne-a adus laolaltă, pe Ana Blandiana, Gabriela Vasiliu și pe mine, pentru a înfăptui gândul cel bun. Iar în jurul nostru, o mare de oameni a menținut corabia noastră în lină legănare, în speranța că țărnuț e aproape.

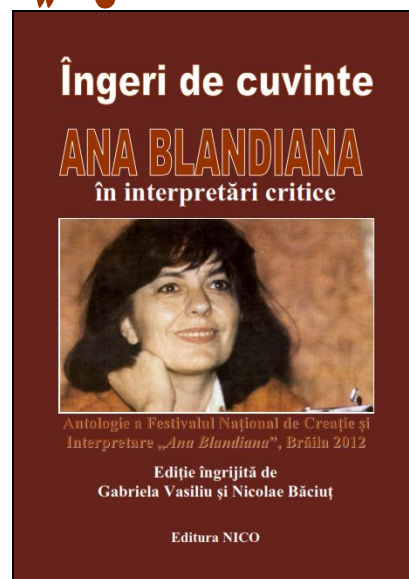
Că Poezia e peste tot!

NICOLAE BĂCIUȚ



Romulus Rusan, Ana Blandiana, Nicolae Băciut – aici vom găsi poezie

„Îngeri de cuvinte”



Interpretarea critică a poeziei Anei Blandiana de către cei mai tineri cititori, așa cum este ea cuprinsă în aceste pagini de carte, este proba situării pe o treaptă înaltă a lecturii literaturii con-temporane, contestată cel mai adesea, ori sufocată în exclamații amare, în etichetări superficiale, neadevărate, nedrepte, în labirintul căutărilor școlii românești din ultimele două decenii.

Atunci când ai în față zeci de evaluări critice, scrise cu siguranță și prospețime, când îți este greu să pui deoparte, din rațiuni de organizare, texte care ar merita să fie premiate, nu poți decât să te încarci de optimism și entuziasm. E foarte clar că lectura nu s-a îndepărtat de rosturile ei, că mai sunt foarte mulți împătimiți de lecturi pr-funde, valorizatoare, că vin valuri noi de cititori, înzestrați cu cultură, deprinși cu instrumentarul criticii actuale, în stare să stăpânească haosul editorial, să separe apele de uscat!

Uneori, senzația de savant, academic, e descumpănitoare, fiindcă se insinuează o undă de neîncredere, de suspiciune. Cât din ceea ce a ajuns în concurs este al elevilor, cât e cu concursul dascălilor, cât e... al concursului de împrejurări?

Chiar și acolo însă unde originalitatea nu e la ea acasă, rămâne abilitatea de a se instrumenta informația, de a utiliza sursele bibliografice. Tot răul spre bine, cum se zice. →

NICOLAE BĂCIUȚ

Interesul elevilor pentru textul contemporan trebuie luat în calcul de cei care realizează manuale de literatură, care trebuie să intre în rezonanță cu noile sensibilități, cu modul de a relaționa al tinerei generații.

Din 850 de pagini, juriul a selectat paginile de față, ca ele să fie ilustrative pentru nivelul concursului, un maraton de câteva săptămâni, orchestrat regizoral, cu multă jertfă, de prof. dr. Gabriela Vasiliu, susținută de familia sa, de colegi profesori.

Participarea la Concurs a acoperit întreg spațiul românesc, dar au fost și localități care s-au remarcat prin numărul și calitatea lucrărilor, între acestea Galațiul situându-se de departe pe primul loc. Cu certitudine că omul sfințește locul, iar profesorul Corneliu Goldu nu face decât să confirme acest lucru.

Poezia Anei Blandiana s-a bucurat de zeci de lecturi critice pertinente, ceea ce înseamnă, pe de o parte, că și-a deschis conturi pe termen lung în inimile celor mai tineri cititori. Pe de altă parte, dintre cei care au participat la acest concurs se vor putea alege, neîndoiește, și viitorii critici și istorici literari.

Literatura merge mai departe și nu se predă!

„Îngeri de cuvinte”, Interpretare critică a poeziei Anei Blandiana. Ediții îngrijite de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2012

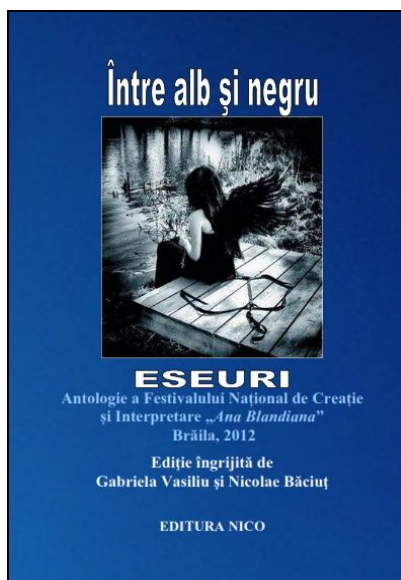
DESPRE ÎNGERI

Trebuie să recunosc că nu am realizat cât de puține lucruri știu despre îngeri. Cu toată aplecarea mea asupra ultimului studiu al lui Andrei Pleșu *Despre îngeri*, Editura Humanitas, 2010, cea mai recentă provocare pe această temă, cu toate incursiunile mele în labirintul angelologiei! A trebuit să vină niște îngeri-copii (oare îngerii au vârstă, îmbătrânesc?), care să mă facă să descopăr lucruri esențiale despre îngeri.

Nu știu dacă, cu adevărat, fiecare are un înger al lui. Eu am unul, la care m-am rugat de când știu să mă rog, chiar de atunci considerându-l însă mai mic decât mine, de vreme ce îi spuneam „înger, îngerelul meu...”.

Nu știu dacă oamenii pot și ei, cu tot cu îngerul lor, deveni altor îngeri.

Reprezentarea îngerilor, pentru



mine, nu a fost alta decât cea din icoanele din casă, apoi a celor din biserică... Primul înger însă pe care l-am văzut a fost mama mea, care s-a dus foarte repede la Domnul ca să poată să-mi fie mie înger. „Să fie în tot locul cu mine/ Să mă-nvețe să fac bine!”, ca să adaptez „Îngerelul”. Să mă păzească în tot locul și să mă ferească de rele.

Îngerelul a fost prima mea rugăciune. Au urmat *Tatăl nostru*, *Crezul*, *Născătoarea*. Aceasta era ordinea în dialogul meu cu Dumnezeu.

A trebuit să vină Poezia, odată cu Ana Blandiana, cu Gabriela Vasiliu, să mă facă să fiu cu luare aminte la poveștile mai mult sau mai puțin savante ale unor copii despre îngeri.

Prin „Îngeri de cuvinte”, am ajuns „La cules îngeri”. Un exercițiu de întoarcere în timp, de plecare în timp, de a trăi la timpul prezent.

Această antologie, „Între alb și negru”, e o colecție de lecții despre îngeri.

Premiile sunt doar niște convenții, care li se cuvin mai degrabă îngerilor care au vegheat gândul copiilor care s-au întrebat ce sunt îngerii... de cuvinte, o categorie aparte de îngeri.

Până la urmă, mi-am însușit provocarea, cu sfială și respect pentru gândurile... îngerești, și am adunat între coperte de carte o parte din viziunile despre îngeri ale unor copii, care refuză să se conformeze unor stereotipuri la modă.

Ei cred în îngeri și, dincolo de ierarhii, ei trăiesc într-o lume populată de îngeri.

NICOLAE BĂCIUȚ

Poduri de cuvinte



Încă sunt vii amintirile (deși au trecut peste noi niște anotimpuri și niște vremuri) unei întâlniri admirabile cu Poetul și Poezia sa.

Au fost întâlniri care se așază în greutatea lor în fondul principal de nostalgie, deși desprinderea de acea „întâmplare a ființei” este imposibilă.

N-a fost nici concurs, nici festival, nici conferință, nici întâlnire literară, deși au fost toate acestea la un loc, ci ceva mult mai important, care ne-a marcat nu doar pe noi, cei mai trecuți prin vârstă, dar mai ales pe cei care au venit să-și ia merinde pentru un drum lung.

Această plecare în lume este, cu siguranță, memorabilă. Pentru că toate s-au întâmplat fără egal, toate au fost „zări de farmec pline”, într-un nesperat dialog cu Poetul, într-un copleșitor dialog cu Poezia.

Mi-aș fi dorit să fiu și eu copil, să mă întâlnesc cu Ana Blandiana, Poetul și Omul, să descopăr Prețul literaturii, Valoarea Omului, ca dintr-un astfel de punct să încep să descopăr tainele poeziei.

Sigur, entuziasmul și bucuria aduc mult subiectivism, emoție, dar acestea nu au împiedicat luciditatea judecății critice, aprecierea Poeziei.

Dascăli și elevi, deopotrivă, s-au rostit în numele Poeziei și al Poetului. Au făcut-o cu evlavie și smerenie, cu respect pentru cuvântul care zidește.

Între copertile de carte nu s-au putut aduna și trăirile. Cuvintele însă, atâtea câte sunt, vin să depună mărturie pentru un timp și pentru un loc.

NICOLAE BĂCIUȚ

Poduri de cuvinte. Ana Blandiana în interpretări critice, antologie a Festivalului Național de creație și interpretare "Ana Blandiana" : Brăila, 2012 / îngrijitor ed.: Gabriela Vasiliu, Nicolae Băciut Editura Nico, 2012

Buna Vestire

Ziua primului cânt

Pentru că era „plinirea timpului”, Dumnezeu a îmbrăcat un suflet-primăvărat cu haine de sărbătoare, i-a prins în păr muguri albi, pe buze, cuvinte însozite, în priviri, pulsația cerului rupt de nori și l-a trimis, din marea Lui iubire, să vestească pe pământ – *formula poetică*. I-a așezat pe chipul ființial imponderabile versuri și i-a liniștit frământarea icarică cu imnul creației: „*Bucură-te, ești un cuvânt zămislit din stihul naturii, din lacrima cerului, din ziua începutului de timp!*”

Făgăduința bucuriei trebuia împlinită! Sufletul, cu plete răvășite prinse-n arbori de viață, a pornit smerit într-o călătorie inițiată prin colțurile de ploi, prin cuiburile de rouă, prin tainicele așezări ale timpului nou, prin neliniștea firului de iarbă. A învățat primii pași în oglinda chemării la misiune, în reflecția razelor lunii, în tăcerile nocturne. Nu a lipsit nici de la Cina de Taină, unde a aflat cum trebuie să frângă pâinea de cuvinte și să o dea celor care au flămânzit. A făcut ascultare, a împlinit voia divină, a primit cu umilintă harul, purtând cu grijă la gât crucea răscumpărării, legământul mărturisirii lirice. Cu o reală trezvie și-a urmat calea într-o hotărâtă conjuncție cu toate cele născute ca să nască, cu toate cele alese să rămână, cu cele învățate să tacă.

S-a înveșmântat cu timp cu tot în ținute de seară, în rochii de zi, în frunze de paltini, de plopi, în sălcii plângătoare, chiar și-n umbre de aripi pregătite de zbor.

Din puritate și-a zidit idei de înălțare, din frământări i-a izvorât uimirea existențială și, uneori, din aleasă nemișcare, a închis în adânc stranii ezitări.

Și-a educat toate simțurile pentru trăirea cuvântului cald, pentru iluminare, pentru asumarea suferinței.

Trecând prin ascultare, neliniște, uimire, încercare, sufletul primăvărat a slujit ascetic menirii creatoare pentru ca într-un etern „azi” să ne poată zâmbi, să ne poată binevesti valențele cuvintelor harice, tămăduitoare.

„*Aparțin lumii bunei vestiri și ce e mai incert decât o bună vestire? Cum aş putea să mă mir că îndrăgesc*

vremea care m-a născut? Lapovița și dezghețurile noroioase, echinoxul/ echinocliul și astenia de primăvară, neliniștea și elanurile, chiciura și firele de iarbă... n-aș vrea să mă fi născut mai devreme... îmi place să fiu legată de acest cerc în care totul trebuie crezut pe cuvânt...” (Calitatea de martor, Ana Blandiana)

Mulțumim Cerului pentru că v-a ales timpul sosirii într-o binecuvântată zi de 25 martie, devenind pentru fiecare dintre noi – veste minunată, exercițiu de asceză!

PROF. GABRIELA VASILIU,
Școala „C. Sandu-Aldea”,
Brăila



Nicolae Băciut, Ana Blandiana,
Romulus Rusan sau bucuria
întâlnirii cu cititorii

*

Revanșa memoriei

Timpul istoric nu are forme de prezent.

Stimați invitați de onoare,
Doamnelor și Domnilor,

Dedic intervenția mea de astăzi Doamnei Ana Blandiana, scriitoare, Președinte al Consiliului Director al Fundației Academia Civică și domnului Romulus Rusan, scriitor și publicist, vicepreședinte al Consiliului Director al Fundației Academia Civică și director al Centrului Internațional de Studii asupra Comunismului.

Am reflectat îndelung asupra titlului intervenției mele de astăzi, din dorința de a găsi formula cea mai potrivită, care să condenseze în câteva cuvinte realitatea în care cred și la care mă voi raporta: *Timpul istoric nu are forme de prezent. Revanșa memoriei.*

În limba în care Creatorul a revelat Biblia, limba ebraică, limbă semită, nu există timpul prezent nici pentru verbul „a fi”, nici pentru verbul „a avea”. În această limbă nu poți spune „eu sunt” și nici „eu am”, ci doar „eu am fost sau eu voi fi” și „eu am avut sau eu voi avea”. Toate cele-

alte verbe: a vorbi, a scrie, a socoti etc. se conjugă la prezent. Așadar, puntea între trecut și viitor trece peste prezentul care se coagulează în memorie, născând continuu noi situații de viață, de existență. Pe Muntele Sinai, Moise i-a cerut Creatorului să-și decline identitatea, să-și spună numele, pentru ca el să fie dezvăluit apoi poporului care traversa deșertul. Creatorul s-a numit pe el însuși: „Eu, cel ce voi fi”.

Cine am fost, cine vom fi? Memoria și speranța...

Istoria noastră recentă are accente dramatice, ignorate astăzi, din păcate, trecute cu vederea sau atinse de un formalism care îngroapă, care ascunde, care se așază ca o fașă peste rănile nevindecate ale societății românești din zilele acestea. Și cum rănile profunde, sângerânde, nu se vindecă niciodată de la sine, ci dimpotrivă, neîngrijite, contaminatează și chiar distrug organismul, a nu reflecta cu seriozitate asupra perioadelor întunecate ale trecutului recent, a nu spune celor care nu au trăit acele vremuri ce a fost și cum a fost, a nu-i mângâia pe cei care le-au trăit, a nu le cinsti memoria celor care au plătit nevinovați cu ceea ce aveau mai de preț, este premisa repetării experiențelor negre.

Cu o deosebită responsabilitate și, fără îndoială, dintr-o mare iubire de oameni, doamna Ana Blandiana și domnul Romulus Rusan, la patru ani de la revoluția care a pus capăt regimului naționalist-comunist al lui Nicolae Ceaușescu, au creat Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, cu sediul în București, cel care a precedat înființarea Muzeului de la Sighet. Muzeul și Centrul de Studii alcătuiesc Memorialul, „o instituție a Memoriei, unică în felul ei prin faptul că este în același timp institut de cercetare, de muzeografie și de învățământ”.

Principalul proiect al Fundației Asociația Civică a fost crearea Memorialului. Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței a fost gândit și inițiat încă din 1992 de către președinta de la acea dată a Alianței Civice, Ana Blandiana, și realizat în următorul deceniu împreună cu Romulus Rusan și o prestigioasă echipă de istorici, arhitecți, constructori și designeri. →

PROF. ADRIANA DUMITRESCU
Școala „C. Sandu-Aldea”, Brăila

În ianuarie 1993, Ana Blandiana a predat proiectul Memorialului la Consiliul Europei. După ce două delegații de experți au vizitat Sighetul, Consiliul Europei a întocmit, în 1995, un studiu-raport și a luat Memorialul sub egida sa. În 1998, Consiliul Europei așază Memorialul de la Sighet printre principalele locuri de păstrare a memoriei continentului, alături de Memorialul de la Auschwitz și Memorialul Păcii din Normandia. Legea nr. 95 din 10 iunie 1997 declară complexului „Memorialul victimelor comunismului și al rezistenței Sighet” ansamblu de interes național.

Situat departe de București, în extremitatea nordică a României, dar în centrul Europei de Est, Memorialul are ca scop reconstituirea și păstrarea memoriei unor popoare, în particular a celui român, cărora timp de jumătate de secol li s-a indus în conștiință o istorie falsă.

Pe pagina principală a site-lui *Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței*, scrie: „Cea mai mare victorie a comunismului - o victorie relevantă dramatic abia după 1989 - a fost crearea omului fără memorie, a omului nou cu creierul spălat, care nu trebuie să-și amintească nici ce a fost, nici ce a avut, nici ce a făcut înainte de comunism. Realizarea Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței este o formă de contracarare a acestei victorii, un mijloc de resuscitare a memoriei colective”.

Cea mai recentă prezență a domnului Romulus Rusan în orașul nostru, dacă o excludem pe cea de acum, a fost cea din 12 septembrie 2011, în calitate de realizator al *Expoziției Rusaliile Negre: deportarea în Bărăgan*, unul dintre foarte multe evenimente organizate de Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței, începând din anul 2003. Atunci l-am cunoscut, de altfel, pe domnul Romulus Rusan.

Deși există încă foarte mulți sceptici, care contestă chiar și în parte, și nu fără un temei just, valențele internetului, dacă se dorește o rapidă informare asupra unui subiect, a unei persoane, cea mai la îndemână soluție este căutarea pe internet.

Pe primele site-uri, cele mai accesate așadar, domnul Romulus Rusan este prezentat ca scriitor și publicist, în activitatea culturală, publică, având-o alături pe soția sa, doamna Ana Blandiana. Printre remarcabilele

contribuții ale domnului Romulus Rusan se numără: înființarea Departamentului de Istorie Orală, din cadrul Centrului Internațional de Studii asupra Comunismului, unde s-au realizat până în prezent 5000 ore de înregistrări de mărturii, editarea colecției „Anale Sighet” (1945-1989), cuprinzând cca 8000 pagini (peste 600 autori), editarea și publicarea colecției: „Biblioteca Sighet” (18 volume), „Documente” (8 volume), „Istorie orală” (8 volume). A fost coordonatorul Addendei românești la „Cartea neagră a comunismului” a lui Stéphane Courtois (1999). Addenda a fost editată și în franceză, în volumul „Du passé faisons table rase” (2002) și în germană, în volumul „Das Schwarzbuch des Kommunismus” (2003), ambele editate tot de Stéphane Courtois. A coordonat alcătuirea băncii de date a Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței creat la Sighetu Marmăției de Fundația Academia Civică și la Muzeului. A participat la proiectul realizării în Cimitirul Săracilor din Sighet a unui Spațiu al Memoriei, loc de pelerinaj dedicat celor ce au murit în închisorile și lagărele comuniste. Este autorul expoziției „O cronologie a războiului rece. 1945-1989”, organizată în cadrul programului „Cultura 2000” al Comunității Europene. Coordonează proiectul „Recensământul populației concentraționale. 1945-1989”, bazat pe studiul statistic al fișelor de încarcerare a deținuților politici. În cadrul Raportului Comi-



siei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste în România a scris capitolele „Cronologia și geografia represiunii comuniste” și „Recensământul populației concentraționale. 1945-1989”.

Nu întâmplător am trecut în revistă aceste realizări. În spatele lor se simte îndemnul: să nu uitați, să nu uitați, să nu uitați.

Timpul istoric nu are forme de prezent! Și atunci, cu ce ne prezentăm în fața viitorului, cum ne pregătim pentru el? Construind și păstrând vie memoria, cu bunele și relele ei. Nu suntem de oriunde, și nu suntem oricum! Așa trebuie să ne știe viitorul! Pentru că suntem oameni, și toată creația are pretenții de la noi. Noi suntem chipurile Creatorului! Într-unul dintre rarele mele momente de inspirație artistică mi-am adunat gândurile în câteva cuvinte:

Care este ființa de pe fața rotundă a Planetei?

Care poate pune întrebări, și care poate da răspunsuri?

Care este ființa care se poate minuna de măiestria alcătuirii a lumii?

Care este ființa care-și poate exprima sentimentele, ura și iubirea, admirația, recunoștința, în articulate vocabule?

Omul! Din voința lui Dumnezeu!

Din prima voință a lui Dumnezeu!

Din voința lui Dumnezeu Cuvântul!

Bine ați venit la noi, doamnă Ana Blandiana, cea prin ochii căreia am deprins să vedem România asemenea unui frumos buchet de flori! Bine ați venit la Brăila, domnule Romulus Rusan. Bine veți veni și de acum încolo. La Brăila, veți fi primiți de prieteni, care vă vor aștepta necondiționat!



Memorialul de la Sighet

Ediția a II-a, 2013



„Tema acestui simpozion este una cu adevărat inspirată, iar această alăturare între rugăciune și poezie reprezintă, într-o oarecare măsură, esența amândurora, în orice caz – a poeziei cu siguranță.

Aura magică, în cazul celor două noțiuni, este dată de nesiguranța atingerii scopului lor, iar apropierea dintre rugăciune și poezie constă în intensitatea trăirii lor.

Există ceva comun între poet și sfânt – înclinația către singurătate...”

ANA BLANDIANA

Brăila, 31 mai, 2013

REGULAMENT

„Precum Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul, numai poezia are cuvinte, iar nu simple verbe, deosebirea totală și de neacoperit cu nimic este că al lui Dumnezeu Cuvântul fiind, Cuvântul s-a făcut trup, pe când în poezie, care este a omului, trupul se face cuvinte.” (Ștefan Nenițescu)

Secțiunile:

I. Creație literară

Subsecțiunea I: clasele V-VIII

Subtema: „Întâmplări din grădina mea”- grădina Poeziei.

- patru poeme sau
- un text în proză/o scrisoare (1-2 pagini/ stil beletristic)

Subsecțiunea a II-a: clasele IX-XII

Subtema: „Orașe de silabe”- silabisirea Poeziei

- cinci poeme sau

- un eseu / o scrisoare (2-3 pagini/stil beletristic)

*** *Destinatarul scrisorii poate fi Poezia/Poetul/ Silaba/Versul etc.*

II. Critică/Analiză literară:

Subsecțiunea I: clasele V – VIII:scriitorii Ana Blandiana și Vasile Voiculescu

1. „Calendarul”/„Dependentă (vol. Refluxul sensurilor)/ „Biografie”(vol. Patria mea A4); scriitoarea Ana Blandiana
2. „Doamne” (vol. Poezii postume; Călătorie spre locul inimii)/ „Poezii”(vol. Din Țara Zimbrului)/ „Limba cerească”(vol. Poezii postume); scriitorul Vasile Voiculescu

Subsecțiunea a II-a: clasele IX – XII:scriitorii Ana Blandiana și Vasile Voiculescu

1. „Lumina ascunsă (vol. Patria mea A4)/„Balanța cu un singur talger”(vol. Stea de pradă)/„ Pe suprafața universului”(vol. Patria mea A4); scriitoarea Ana Blandiana
2. „Pe drumul ciobanilor” (vol. Destin)/„Autoportret romantic”(vol. Poezii postume)/„În pădurile de gânduri” (vol. Poeme cu îngeri); scriitorul Vasile Voiculescu

*** Se va alege pentru interpretare câte o poezie din lirica ambilor scriitori.

III. Recitare:

- o poezie din creația scriitoarei Ana Blandiana
- o poezie din creația scriitorului Vasile Voiculescu

IV. Interpretare - folk:

- două piese muzicale:
- 1. prelucrare din lirica scriitoarei Ana Blandiana sau a scriitorului Vasile Voiculescu
- 2. prelucrare din creația românească de gen

*** Se vor alege pentru interpretare alte piese decât cele prezentate la ediția anterioară.

Criteriile de evaluare:

Secțiunea I:

- abordarea originală, creativă, reflexivă a temei propuse;
- folosirea intuitivă a unor imagini poetice inedite;
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație.

Secțiunea a II a:

- varietatea modalităților de analiză critică;
- expresivitatea și coerența ideilor;
- folosirea limbii literare;
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație.

Secțiunea a III a

- tonalitate; mimică; expresivitate; corectitudinea recitării

Secțiunea a IV a

- tehnică vocală; artistism și prezență scenică; impresie artistică

*** **Simpozionul Național:**
„Rugăciunea Poeziei - Poezia Rugăciunii”

- *trimiteri bibliografice:* Vasile Voiculescu, Ana Blandiana, Bartolomeu Anania, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Nichifor Crainic, Sandu Tudor etc.

Sesiunea A (elevi, profesori):
referate (maximum 5 pagini)

Sesiunea B (elevi): postere tematice (colaj, desen, pictură/format A3 sau A4)

Cerințele de redactare și de expediere:

*Fișele de înscriere de la toate secțiunile și de la simpozion se vor trimite în format electronic,

în perioada 18 februarie – 22 martie, pe adresa:

festivalanablandiana@ymail.com

*Textele de la Secțiunile I , II și de la Simpozion vor fi tehnoredactate cu font Times New Roman, corp12, la 1,5 rânduri, cu diacritice, margini egale de 2 cm., aliniere – Justify; titlul va fi scris centrat și boldat.

*Datele de identificare ale concurenților vor fi prezente atât pe fișa de înscriere, cât și pe lucrări (în colțul din dreapta al lucrării - numele și prenumele elevului (cu majuscule), clasa, școala, județul/localitatea, secțiunea/subsecțiunea, numele profesorului coordonator, numărul de telefon al profesorului); datele personale vor fi secretizate în momentul printării de către organizatori.

*Expedierea creațiilor de la Secțiunile I, II se va face în format electronic, pe adresa:

festivalanablandiana@ymail.com

*Trimiterea referatelor de la Simpozion se va realiza în format electronic, pe adresa:

simpozionfestival@ymail.com

*Materialele de la secțiunile III și IV vor fi înregistrate pe CD/DVD, folosindu-se tehnici optime - sunet, imagine, lumină. CD/DVD – urile vor fi personalizate (numele și prenumele, clasa, școala, secțiunea /subsecțiunea, numele profesorului coordonator, numărul de telefon).

*Înregistrările și posterele vor fi expediate, în plic, cu mențiunea - **Pentru Festivalul de Creație și de Interpretare „Ana Blandiana” (13 mai - data poștei)**, pe adresa:

Școala Gimnazială „C. Sandu – Aldea”, Str. General Eremia Grigorescu, nr. 25, Brăila.

*Un participant se poate înscrie la mai multe secțiuni.

***Nu se percep taxe de participare.**

Notă: Elevii din municipiul și județul Brăila pot depune plicurile pentru secțiunile menționate la secretariatul Școlii Gimnaziale „C. Sandu – Aldea” (L-V: 9.00 – 16.00).

Etapele desfășurării Festivalului Național:

- 18 februarie – 22 martie 2013; promovarea regulamentului în școli și licee;

înscrierea elevilor pe secțiuni;

- 22 martie - 19 aprilie 2013; realizarea lucrărilor/înregistrărilor pe secțiuni;

- 22 aprilie - 13 mai 2013;
expedierea lucrărilor pe secțiuni;

- 15 mai – 27 mai 2013; evaluarea lucrărilor; realizarea CD-urilor ediției; redactarea antologiei ediției care va cuprinde lucrările premiate și referatele de la simpozion. (Editura Nico, Târgu-Mureș);

- 30 mai – 1 Iunie 2013; manifestările artistice ale Festivalului de Creație și de Interpretare „Ana Blandiana” (lansări de cărți, reviste literare, desfășurarea Simpozionului Național „Rugăciunea poeziei – Poezia rugăciunii”, dramatizări, momente poetice, recital folk, premiarea concurenților).

Premierea

*Se vor acorda premii pe secțiunile/subsecțiunile concursului (Premiul I; Premiul al II-lea; Premiul

al III-lea, Mențiunea I, a II-a, a III-a; Marele Premiu „ANA BLANDIANA”), într-un cadru festiv.

*Creațiile premiate, precum și lucrările prezentate în cadrul simpozionului, vor fi publicate în Antologiile Ediției Festivalului, la Editura Nico, Târgu-Mureș și în Revista „Cuvântând” (Școala „C. Sandu-Aldea”), înregistrată cu ISSN.

*Interpretările de la secțiunile III și IV vor fi cuprinse într-un CD al ediției concursului.

*Participanții înscriși la sesiunile simpozionului vor primi diplome de merit în format electronic.

*Premiile finaliștilor concursului, care nu vor putea ajunge la festivitate, vor fi expediate prin poștă.

*****Participările directe**
(profesori, grupuri de elevi) la manifestările Festivalului Național se anunță în perioada 15 mai - 27 mai 2013, la adresa electronică: *festivalanablandiana@ymail.com*.

Jurizarea

Invitați de onoare:

Scriitoarea Ana Blandiana; membră a Academiei Europene de Poezie, a Academiei de

Poezie „Stéphane Mallarmé” și a Academiei Mondiale de Poezie (UNESCO)

Scriitorul Romulus Rusan; director al Centrului Internațional de Studii asupra Comunismului

Scriitorul Nicolae Băciut; membru al Uniunii Scriitorilor din România; redactor - șef /Revista VATRA VECHE; director Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național Mureș

Președinți/Secțiuni:

Profesor Adrian Simion, Inspector școlar de specialitate - Limba și literatura română; I.S.J. Brăila



Bun venit la Brăila!



Decernarea premiilor

Profesor Dorin Șipoș, Inspector școlar de specialitate – Arte; I.S.J. Brăila

Membrii juriului:

profesor gr. I Tatiana Daniela Bercariu, Colegiul Național „Gheorghe Munteanu Murgoci”, Brăila

profesor gr. I Marioara Novac, Liceul Pedagogic „D. P. Perpessiciu”

profesor gr. I Angela Olaru, Școala „Ion Creangă”, Brăila

profesor gr. I Marioara Bălan, Școala „Mihai Eminescu”, Brăila

profesor gr. I Camelia Neacșu, Colegiul Național „Nicolae Bălcescu”, Brăila

actorul Bujor Macrin, Teatrul „Maria Filotti”, Brăila

dr. Claudiu Brăileanu, Biblioteca Județeană „Panait Istrati”, Brăila

Coordonator proiect: profesor dr. Gabriela Vasiliu

Date de contact: e-mail: *gabrielavasiliu@yahoo.com*; tel. 0748 137 500

5. „Orașe de silabe – silabisirea poeziei”. „Întâmplări din grădina mea – grădina poeziei”. Antologie e Festivalului Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, Brăila, 2013, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 142 p.

6. „Rugăciunea poeziei – poezia rugăciunii. Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.

7. „Pe unde umbli, poezie?” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.

În numele Rugăciunii Poeziei.

Festivalul Național de Creație și Interpretare

„Ana Blandiana”

Ediția a II-a, mai, 2013

În perioada 31 mai – 1 Iunie 2013, s-a desfășurat, la Brăila, în cadrul Școlii „C. Sandu-Aldea”, în numele Poeziei, a doua ediție a Festivalului Național de Creație și Interpretare „ANA BLANDIANA”.

Manifestările culturale s-au bucurat de prezența deosebită a invitaților de onoare, scriitorii Ana Blandiana și Nicolae Băciuț, precum și de reprezentanți de seamă ai instituțiilor brăilene: Primărie, Consiliul Județean, Inspectoratul Școlar Județean, Sindicatul Învățământului „Corneliu Gheorghe Caranica”, Direcția de Cultură și Patrimoniu, Centrul Militar, școli și colegii.

Tematica festivalului, **Rugăciunea Poeziei**, a strâns în jurul ei, la această ediție, 1061 de participanți, din 34 de județe și 77 de localități. Unii concurenți s-au înscris la mai multe secțiuni, participând atât cu creații lirice, cât și cu analize literare sau cu recitări expresive.

În urma jurizării lucrărilor pe secțiuni, echipa de proiect a stabilit un număr de 116 premii și de mențiuni. Lucrările selectate au fost publicate în trei antologii intitulate simbolic: *Pe unde umbli, Poezie?* (poeme), *„Orașe de silabe” - silabisirea poeziei* (eseu), *Rugăciunea Poeziei* (critică literară), apărute sub atenta și devotată îngrijire a scriitorului Nicolae Băciuț, la Editura Nico, Târgu-Mureș. Președinții acestei competiții au fost inspectorii școlari de specialitate, prof. Adrian Simion și prof. Dorin Șipoș.

Premiile acordate au fost obținute de către participanții din 26 de județe ale țării: Galați, Brăila, Timiș, Dâmbovița, Ialomița, Călărași, București, Bacău, Neamț, Vâlcea, Botoșani, Hunedoara, Arad, Olt, Constanța, Gorj, Bihor, Mehedinți, Dolj, Cluj, Mureș, Maramureș, Harghita, Bistrița-Năsăud, Covasna, Prahova. Marele Premiu „Ana Blandiana” a fost acordat elevei *Panait Marilena*, de la Liceul „Mircea Eliade”, din Galați, la secțiunea Eseu-liceu.

Membrii Cenaclului literar „Nicolae Băciuț”, din cadrul Școlii „C. Sandu –



Aldea”, împlinind patru ani de activitate, au pregătit momente artistice emoționante: *Grădina florilor de cuvinte* (versuri Ana Blandiana; profesori inv. primar-Dumitra Schipor, Iuliana Pătrașcu, Mirela Crețu), *De mână cu poemul – rugăciune* (versuri Nicolae Băciuț), *Rugăciunea cuvântului poetic* (monolog; *Recviem*, Ana Blandiana), *Copiii pot recupera timpul pierdut* (dramatizare; *Momo* de Michael Ende; prof. Gabriela Vasiliu).

Tot în cadrul Cenaclului, a fost lansat ultimul număr al revistei literare „Cuvântând” precum și volumul de poezii „Anatomie de ploaie”, un debut de excepție al elevei Cristina Terente.

Scriitorul Nicolae Băciuț a acordat Diplome de Excelență și cărți tuturor membrilor Cenaclului și coordonatorului Festivalului Național, prof. dr. Gabriela Vasiliu.

Festivalul a fost marcat de mesajele îngerești ale violei și flautului, transmise de talentații elevi ai Liceului de Artă „Hariclea Darclee”, Brăila, Andrei Vlad și Elena Gheorghe, de la clasa profesorilor Popescu Ioan și Chirman Mariana.

De asemenea, emoții pe corzi de chitară au provocat atât elevii din Galați, Șc. „Nichita Stănescu” (prof. Florin Dobrescu), cât și cei din Brăila, Șc. „C. Sandu-Aldea”, într-un crez artistic remarcabil -, *eu cred în îngeri/În puterea lor vă chem/*” (prof. Mihaela Condruz).

Nu a lipsit nici poezia dansului, care a fost pusă în valoare de membrii Clubului de dans sportiv „Fantezia”, Galați, Miruna Ibrian și Silviu Boanță.

Simpozionul Național „Poezia Rugăciunii – Rugăciunea Poeziei”, desfășurat în parteneriat cu Muzeul Brăilei, Casa Memorială „Panait Istrati”, moderat de conf. univ. dr. Bălan Zamfir, a reprezentat o adevărată întâlnire culturală, la care au participat scriitori, profesori și elevi de la școli și licee din Brăila, Cluj, Galați și Tecuci.

Într-o atmosferă lirică înaltă, au fost expuse intervenții tematiche în „cerească limbă universală a rugăciunii”. Evenimentul a fost încununat de vernisajul expoziției „Portrete în rugăciune”, semnat de Constanța Abălașei-Donosă, artist plastic și grafician, care a reușit prin realizarea a 36 de chipuri spiritualizate (Părintele Arsenie Boca, Monahul Nicolae Steinhardt, Nichifor Crainic, Constantin Noica...) să genereze o atmosferă de profundă cucernicie.

Înălțătoare și ziditoare *cuvinte în rugăciune* au rostit invitații de onoare, scriitorii Ana Blandiana și Nicolae Băciuț, care au emoționat pe deplin participanții la manifestările culturale.

De asemenea, cele două recitaluri de poezie *Pe unde umbli, poezie?* și *Iisus în celulă*, susținute cu sensibilitate artistică de către scriitorul Nicolae Băciuț, au „sădit lumină” în sufletele însetate de vocabule poetice.

Festivalul Național „Ana Blandiana” a strâns prin puritatea mesajului său oameni și flori laolaltă, cuvinte și stări îngerești, sub binecuvântata prezență a minunaților poeți contemporani – **ANA BLANDIANA** și **NICOLAE BĂCIUȚ**, cărora le datorează orice gând în rugăciune, fiecare respirație artistică.

Școala „C. Sandu-Aldea”, prin directorul ei, prof. Mariana Constantinescu, și în numele tuturor profesorilor, mulțumește invitaților de onoare, personalităților brăilene, profesorilor, elevilor participanți, care au crezut în numele Poeziei, în frumusețea Poetilor și s-au implicat în desfășurarea manifestărilor culturale derulate în cadrul Festivalului.

Sponsorii care au susținut organizarea festivalului au fost:

Firma TRIVAS GRUP, Brăila
S.C. Natural Vit SRL, Brăila
Cofetăria Poem Caffè, Brăila
Asociația de părinți a Școlii „C. Sandu-Aldea”

GABRIELA VASILIU

Pe unde umbli, poezie?



În loc de prefață

Mă întrebam, nu demult, ce înseamnă veșnicia pe axa timpului... „Acum”! – un răspuns spontan primit într-o clipă de tăcută rugăciune! Întru „acum”, desprins din „a fost odată”, s-a desfășurat și prima ediție a Festivalului Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, prima întâlnire cu scriitoarea, cu minunea Ana Blandiana, prima intrare în patria unde se cere drept pașaport un „Certificat de Copilărie”.

Acest „acum” care și-a deschis porțile unei migrații a declarațiilor de iubire față de poezie a rămas, și în a doua ediție, în sfera semantică a Cuvântului poetic cu însușiri demiurgice.

În jurul unui „acum” spiritualizat, și-au dat mâna, ca într-o horă a crezului liric, toți cei care au fost zidiți întru stihul Anei Blandiana, au fost legați întru zâmbetul ei ceresc, au fost chemați la slujba de înviere a stărilor poetice pure. Chemarea la „liturghia de cuvinte” a fost posibilă pentru că un suflet îngeresc a știut să adune, să se jertfească, să lumineze calea întâlnirii poetice – scriitorul Nicolae Băciut.

Scopul concursului se poate spune că a fost atins... copiii neamului „dor” s-au adunat parcă într-o singură rugă, Rugăciunea Poeziei, și la ediția a doua a Festivalului. Țara aceasta, „patria A4”, are încă harici și buni locuitori! Bătăile de inimă ale acestor partici-

panți s-au scuturat de lume și s-au înveșmântat în ia albă a aripilor zugrăvite, asemenea bisericilor vechi, cu versuri cuminți, ispitind a șoptă duhovnicească.

Toate s-au prins de mână într-o horă a poeziilor în ie, a curățeniei, a rugii. „În grădina ei” sunt „orașe de silabe” care nu știu decât a îngenunchia în fața unui „acum” născător de simțire poetică, la braț cu o eternă copilărie, nu știu decât a se înclina într-o sărutare de evlavie în fața muceniciei cuvântului poetic.

Toate s-au întâmplat, se trăiesc și se vor îmbrățișa pentru că iubitorii de vers, posesori ai „Certificatului de Copilărie”, simt veșnicia unui „acum”, miezul vibrând al unei hore de poezie pură, botezat simplu, într-o ie albă, înflorată: Ana Blandiana.

Prof. GABRIELA VASILIU

POEZIA CA RUGĂCIUNE



Această carte este rodul unui gând bun, ajuns pe a doua sa treaptă – Festivalul Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, Ediția a II-a, desfășurat la Brăila, în perioada 31 mai – 1 Iunie 2013, în cadrul Școlii „C. Sandu – Aldea”, o ediție care și-a propus să pună în balanță semnificațiilor sintagmatice două metafore: „rugăciunea poeziei” și „poezia rugăciunii”, pe suportul a două opere fundamentale din literatura română, semnate „cu colțul inimii”, ca într-o „rugăciune a

inimii”, de Vasile Voiculescu și Ana Blandiana.

Manifestările culturale de la Brăila, ingenios puse în portativ de un dascăl de vocație și inspirație, dr. Gabriela Vasiliu, s-au bucurat de prezența deosebită, în opinia gazdelor, a invitaților de onoare, scriitorii Ana Blandiana și Nicolae Băciut, prin care s-a conturat triumful unei idei rodnice, de mare audiență și impact.

Tematica festivalului, *Rugăciunea Poeziei*, a reunit, la această ediție, 1061 de participanți, din 34 de județe și 77 de localități, ceea ce vorbește de la sine despre interesul manifestat pentru acest proiect cultural de excepție.

Mai mult, contribuțiile participanților la Festivalul Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana” au fost materializate în trei lucrări, trei trei antologii intitulate simbolic: *Pe unde umbli, Poezie?* (poeme), „*Orașe de silabe*” – *silabisirea poeziei* (eseu), *Rugăciunea Poeziei* (critică literară), apărute sub atenta și devotata îngrijire a scriitorului Nicolae Băciut, la Editura Nico, Târgu-Mureș, după cum se consemnează în „jurnalul” „întâmplări” de la Brăila.

O componentă importantă a acestui veritabil eveniment cultural a fost Simpozionul Național „*Poezia Rugăciunii – Rugăciunea Poeziei*”, desfășurat în parteneriat cu Muzeul Brăilei, la Casa Memorială „Panait Istrati”, moderat de conf. univ. dr. Bălan Zamfir, o reuniune culturală, la care au participat scriitori, profesori și elevi de la școli și licee din Brăila, Cluj, Galați și Tecuci.

Totul sub pavăza a zeci de lucrări de grafică, sub genericul „Portrete în rugăciune”, realizate de Constanța Abălașei-Donosă, artist plastic și grafician brăilean, care e expus 36 de portrete ale unor nume de marcă ale spiritualității și culturii românești, între care părintele Arsenie Boca, monahul Nicolae Steinhardt, Nichifor Crainic, Constantin Noica...

Lucările susținute la simpozion, precum și alte texte trimise în contul acestuia sunt materia acestei lucrări, care se constituie în dovada peremptorie a locului și rolului poeziei, atât în dimensiunea sa prezentă, cât și în cea recuperatorie, de restituire.

Prin ținuta întregului complex →
NICOLAE BĂCIUȚ

de acțiuni din cadrul Festivalului Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, Brăila intră în biografia Anei Blandiana și ca o demonstrație a nevoii de canon literar, inclus fără prejudecăți în agenda actualității literare.

Fără falsă modestie, trebuie să recunosc că e un privilegiu, e o șansă pentru mine să fiu parte a unui capitol de istorie literară în patria lui Perpessiciu, a lui Panait Istrati, a lui Fănuș Neagu.

Prin Festivalul Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, Ana Blandiana este de-acum și a Brăilei, așa cum este a atâtor locuri referențiale pentru destinul unui autor care a marcat fizionomia poeziei românești contemporane, fără drept de apel.

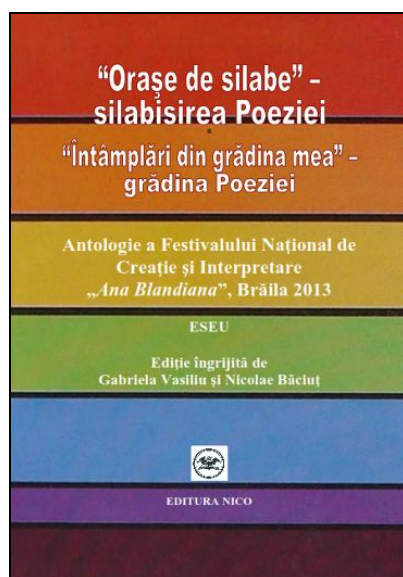
Lucrarea de față va sta cu cinste în dosarul receptării Poeziei rugăciunii și în cel al Rugăciunii poeziei.

(Poezia rugăciunii – Rugăciunea poeziei. Festivalul Național „Ana Blandiana” /- Târgu-Mureș: Editura Nico, 2013)

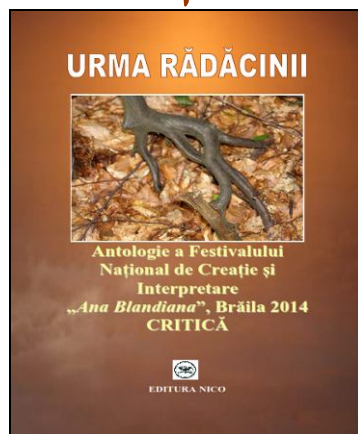
Orașe de silabe

„Între orașele lumii și anotimpurile în care le vezi legătura e atât de totală, încât poți, văzând în două anotimpuri același oraș, să nu ți se mai pară aceleași nu numai străzile și pietele lui, ci și tablourile din muzee, și altarele din biserici.”

Ana Blandiana, *Orașe de silabe*



Ediția a III-a, 2014 DACĂ NU ACUM, ATUNCI CÂND?



Ana Blandiana pe înțelesul copiilor – o provocare care capătă anvergură, dacă luăm în calcul cele trei ediții ale Festivalului Național de Creație și Interpretare "Ana Blandiana", care au reunit într-un colocv virtual elevi din toată patria limbii române, de la Chișinău la Madrid.

Îmbucurător nu e doar că Ana Blandiana e citită și înțeleasă de cei mai tineri, dar interpretările acestora pot sta față în față cu interpretările academice, ale unor versați critici literari. Sunt surprinzătoare maturitatea gândirii, dar și prospețimea ei, sinceritatea rostirii, ca și eleganța și concizia exprimării, limbajul critic elevat, cu o stăpânire a conceptelor critice.

Toate acestea într-un fel de contrazicere a atâtor etichetări cu care este discreditată tânăra generație, acuzată de cele mai neașteptate vinovății, când, de fapt, ea este victima unui sistem care o neglijează, o subestimează și nu o tratează în contextul dinamicii mentalităților și a mijloacelor educaționale, parcă depășite, inadecvate, nesincrone cu acest ritm accelerat al tensiunilor dintre „a fi” și „a avea”.

Îndrăzneț, până la curaj, în conținuturile sale, **Festivalul Național de Creație și Interpretare "Ana Blandiana"** reabilitează formalismul și rutina multor concursuri literare circumscrise unei paradigme a inițierii.

Totodată, într-o benefică intersectare, într-o comprimare până la suprapunere a unor timpuri ai poeziei, lirica Anei Blandiana, într-un exercițiu de simetrie a lecturii tematice, a fost alăturată poeziei Magdei Isanos, mult prea repede fiind

nevoită să lase în seama altora „trebile” poeziei.

Căștigul, și în acest caz, are numeroase conotații, între care, cred, readucerea în actualitate a Magdei Isanos este cu bătaie lungă, pentru că acești tineri „căutători” de comori literare se vor îmbogăți pe viață cu astfel de lecturi „la tinerețe”, menținând în orizonturile lor de cunoaștere și poezia Magdei Isanos.

E această competiție literară, cum s-ar zice, o investiție pe termen lung.

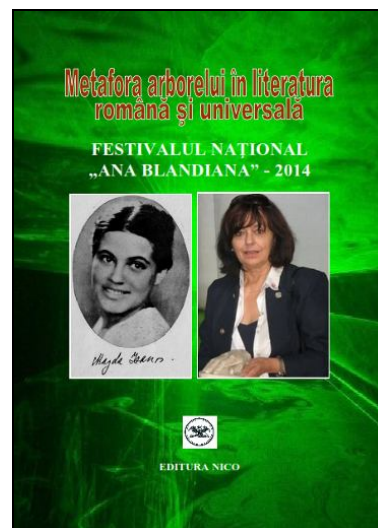
Pe de altă parte, eforturile organizatorilor, de a materializa editorial rezultatele acestui concurs, sunt mai mult decât stimabile, asta ca să nu spun eroice, în condiții de austeritate financiară, în care cheltuielile personale, în cel mai strict înțeles al termenului, iau locul celor instituționale.

„Urma rădăcinii” nu e doar o metaforă integratoare pentru o stare de spirit, pentru nevoia de însușire a unui abecedar „pentru minte, inimă și literatură”, ci e și o atitudine a unei generații care nu acceptă să tot fie pusă la zid sau împinsă spre tot felul de periferii existențiale.

„Dacă nu noi, atunci cine”, par a spune toți cei care aici, între coperti de carte, mai strigă: „dacă nu acum, atunci când?”

NICOLAE BĂCIUȚ

(prefată la „Urma rădăcinii”, **antologie de critică literară a Festivalului Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”: Brăila, 2014 / îngrijitori ed.: Gabriela Vasiliu, Nicolae Băciuț, Editura Nico, 2014)**



Întoarcerea la rădăcina Arborelui



În loc de prefață

„De ce nu ne-am întoarce printre pomi?” avizi de lumină, de ploaie caldă și de liniște divină?! De ce nu am îmbrățișa cu tandrețe rădăcinile lor înfipite tainic în pământ? De ce nu am legăna pe brațe însetatele frunze neatinse încă de timp? De ce nu am reveni chiar de la primele ore ale dimineții într-un „acasă vegetal”?

„Pomi tineri” ai acestui concurs au ales să se-ntoarcă și să privească în ochi arborii care-i așteptau nerăbdători cu *trunchiurile* deschise. Și-au căutat cu mâini de rouă rădăcinile în curtea bunicilor sau în scârțâitul leagănului, în starea onirică a Poetului-Arbore, în propria ființă. S-au urcat cu pași îngerești în vârful prunilor, caișilor, cireșilor, nucilor, teilor și au strigat pe nume, revelația, bucuria de a strânge în litere calde ceea ce a fost și ceea ce este, de a trăi, prin scris, „fragmente de eternitate”. Și-au coborât cu pleoape de vise privirea în adâncuri și-au devenit, adeseori, suflete cu ramuri înverzite, prizonieri ai propriilor arbori.

S-au întins cu brațele desfăcute pe iarba timpului și au ascultat în tăcere chemarea *inceputului*, primele silabe rostite. Cu emoție au presat secunde primordiale, ca pe niște flori nemuritoare, în „ierbarul” de cuvinte.

Au sorbit din căușul palmelor apa vie, strânsă din seva trunchiurilor, în care și-au botezat ideile. Au desenat cu respirația lor, pe umerii paginilor, contururi vii, ramuri înalte, drepte, atârnaute de cerul care le-a vegheat amintirea, care le-a picurat în

suflet, cu grijă, nebănuite harisme. Anotimpurile s-au răsucit în creațiile lor, s-au zvârcolit și au concertat într-o unică primăvară, cea a nesfârșitei copilării, a desăvârșitei inspirații.

În zbatările, căutările lor, unii și-au găsit mestecenii frânți, alții nu au mai încăput în leagănul vegheat de arbori, câțiva nu și-au mai putut atinge bunicii decât în metafore, lăsându-se copleșiți de chemări stranie. Mulți nu au încetat, în schimb, să răcolească pământul reavăn de amintiri pentru a găsi măcar umbrele arborilor, adierea vântului ce-a mișcat leagănul, mesajele din iarbă lăsate în adâncurile rădăcinilor de „oameni, păsări și sfinți”.

Importantă rămâne în toți acești „pomi tineri” *întoarcerea*, îndrăzneală de a se odihni, prin Cuvânt, la rădăcina Arborelui.

Prof. GABRIELA VASILIU

DINCOACE DE VERDE, DINCOLO DE-ALBASTRU

Generos în intenția sa, Festivalul Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana” a oferit oportunitatea antrenării, într-un orizont creativ extins, tuturor categoriilor de vârstă, de la gimnaștii dintâi la viitorii baccalaureați.

„Dincolo de verde, dincoace de albastru” e nevoia de localizare, de definire, de opțiune, de a ocupa un loc în lume, devenită, în multe cazuri, responsabilitate... precocă, dacă vrei.

Numitorul comun, un set tematic divers, circumscris unor metafore care se regăsesc în universul poetic al unor autoare de autoritate literară indiscutabilă: Magda Isanos și Ana Blandiana. Chiar dacă formulele diferă – poezie, proză, eseu – rostirile creatoare ale tinerilor învățăcei sunt dovada incontestabilă a unei noi sensibilități, contaminată mai mult sau mai puțin de presiunile tehnicii informatice, ori de ofertele de cunoaștere care sfidează toate granițele comunicaționale.

Gândirea celor care nu se irosesc în rătăcirii labirintice are consistență, are direcție, are proiecții.

Universul imaginar, chiar dacă și-a modificat din parametri, rămâne în esență sa orientat spre ființă, spre trebuințele ei cotidiane, spre aspirațiile necesare, firești.

Temele Concursului n-au fost... confortabile, solicitând antrenarea de

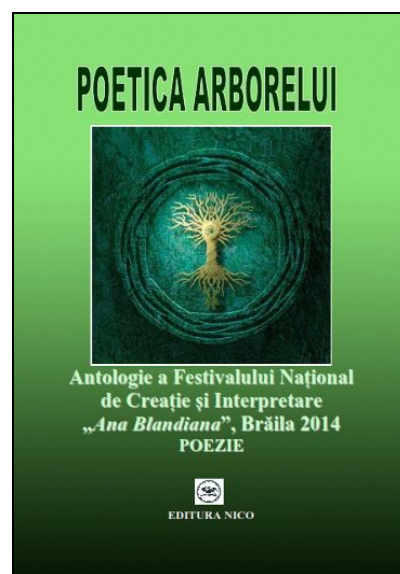
energii nebănuite, pentru a fi scoase în lumină vise, speranțe, nostalgii.

S-a făcut în aceste pagini paradă de idei, de limpezime a viziunilor poetice, demonstrații de stăpânire a limbajului, a conceptelor estetice.

Sigur lucru: în această generație sunt mulți tineri de nădejde, talentați, avizi de cultură, bucușori să dea verdului ce-i al verdului, rămânând cu albastrul fără de sfârșit în ochi și înimi.

NICOLAE BĂCIUȚ

AUREOLA VERDE A POEZIEI



În loc de prefață

Într-o lume în care timpul nu-și mai cunoaște odihna prezentului, într-o vreme în care lumea nu-și mai aude inima, neclintite, asemeni copacilor, poeziile împânzesc tăcute codrii foilor albe. Este de ajuns o singură suflare de viață, o atingere a Logosului desăvârșit pentru ca versul scris să se trezească într-un imn. Abia atunci inima prezentului etern vibrează.

În acest prezent al poeziei, copiii ai căror inimi știu să zâmbească și-au împărtășit bucuria de a se reîntâlni sub arborele-suflet al Festivalului Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana” de la Brăila, aflat la a III-a ediție. Tainica odaie a versului stă sub scoarța unui timp care a învățat să-și arunce acele orologiului și să crească într-un arbore. →

Prof. ANCA BARBU

Adumbrirea lui își trage hrana dintr-un izvor botezat Ana Blandiana. Ea, minunată inimă zâmbindă, e rădăcină, sevă și coroană pentru un întreg norod de verzi icoane numite poezii.

Și anul acesta, miracolul săvârșitu-s-a înaintea ochilor și înlăuntrul inimilor lui Nicolae Băciuț, motorul prezentului continuu al festivalului. Seva liricii blandiene a adăpat pofta de vegetal a versului tânăr. Copii din toată țara s-au jucat sub coroana generoasă a unei tematici incitante: „Poetica arborelui existențial”. Creația literară a avut, la cele două subsecțiuni, chemări ce au ca răspunsuri paginile acestui volum: „Arborele copilăriei mele” (clasele V-VIII) și „Rădăcina Poetului-Arbore” (clasele IX-XII). Tinerii și-au muiaț condeiul într-o cerneală din care au zugrăvit icoane cu aureole verzi, atât de verzi încât însăși lectura textelor nu e altceva decât o plimbare printre soapte de spovedanie, printre frunzele ce „sunt inimi care iartă”, căci „le spunem pe toate copacilor” care „sunt efortul nesfârșit al cerului de a vorbi cu pământul” (extrase din lucrările copiilor).

Sensibilitatea, curățenia și în-drăzneala fac miezul „Poeticii arborelui”. Bucuria întâlnirii cu versul este bucuria întâlnirii cu Ana Blandiana. Vă invităm cu pași ritmați sub coroana de lumină molcomă a poeziilor cu aureolă verde.

MUGURI TINERI

Între multiplele beneficii ale unui concurs de creație pus sub semnul Anei Blandiana este și pecetluirea unor destine literare.

Ana Blandiana nu e doar un nume, un brand, ci e și garantul unei ieșiri în lume, pe de o parte, precum și obligația morală față de un astfel de gir, pe de altă parte.

Pentru că această carte reprezintă pentru mulți dintre tinerii poeți debutul literar, cel puțin în volum, dacă nu chiar debutul absolut. E acesta un reper care îi va urmări ca o aură de cometă pe cei care-și vor asuma această frumoasă și de folos zăbavă, ca să invoc cronicarul, soră geamănă cu cititul: scrisul.

Sunt în această antologie semne bune ale acestui an poetic și, dacă va fi urmată chemarea acestei clipe,

cu certitudine, poeții de mâine se află și printre cei care acum bat să li se deschidă largi porțile literaturii, pentru schimbarea lor la față, pentru înălțarea lor.

Aceste semințe vor deveni rod, acest rod va ajunge să încarce multora arborele vieții încă din pomul copilăriei.

E și aceasta o „Umilință”, cum ar spune Ana Blandiana, dar aceste izvoare nu pot fi împiedicate să devină fluvii, fluviile să devină mări și mările oceane.

Iar eu pot doar spune, acum: „Vânt bun din pupă”. Totodată, nu pot să trec cu vederea truda jertfelnică, discretă dar tenace, a unui dascăl de vocație, inspirat, Gabriela Vasiliu, care a reușit să impună în orizontul competițiilor școlare de creație una dintre cele mai frumoase izbânzii ale nevoii de a visa.

NICOLAE BĂCIUȚ

Regulament

Festivalul Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, se va desfășura în acest an în perioada 5-7 iunie, la Brăila.

Tematica acestei ediții: „POETICA ARBORELUI EXISTENȚIAL”.

Concursul se va desfășura pe patru secțiuni: Creație literară, Critică/Analiză literară, Recitare și Interpretare folk.

La Creație literară: Subsecțiunea I: clasele V-VIII, Subtema: „Arborele copilăriei mele”- patru poeme sau un text în proză (2-3 pagini); Subsecțiunea a II-a: clasele IX-XII, Subtema: „Rădăcina Poetului - Arbore”: cinci poeme sau un eseu (3-4 pagini);

La Critică/Analiză literară: Subsecțiunea I: clasele V – VIII: scriitoarele Ana Blandiana și Magda Isanos 1. *Plopi și paltini; Din apă ieșeau trupuri albe de plopi; Cândva arborii aveau ochi;* scriitoarea Ana Blandiana, 2. *Caisul; Copilăria mea; Vis vegetal;* scriitoarea Magda Isanos; Subsecțiunea a II-a: clasele IX – XII: scriitoarele Ana Blandiana și Magda Isanos, 1. *Între mine și el; Umbrei mele i-e frică; Cireși amari;* scriitoarea Ana Blandiana, 2. *Pomii cei tineri; Doamne, n-am isprăvit!; Rădăcina;* scriitoarea Magda Isanos.

Se va alege pentru interpretare câte o poezie din lirica ambelor scriitoare.

La Recitare: o poezie din creația scriitoarei Ana Blandiana; o poezie din creația scriitoarei Magda Isanos.

IV. Interpretare folk: - două piese muzicale: 1. prelucrare din lirica scriitoarei Ana Blandiana sau a scriitoarei Magda Isanos; 2. prelucrare din creația românească de gen.

Se vor alege pentru interpretare alte piese decât cele prezentate la edițiile anterioare.

În cadrul Festivalului, se va desfășura și Simpozionul Național: Metafora arborelui în literatura română și universală: Sesiunea A (elevi, profesori): referate (maximum 5 pagini) și Sesiunea B (elevi): postere tematice (colaj, desen, pictură/format A3 sau A4).

Premierea

* Se vor acorda premii pe secțiunile/subsecțiunile concursului (Premiul I; Premiul al II-lea; Premiul al III-lea, Mențiunea I, a II-a, a III-a; Marele Premiu „ANA BLANDIANA”), într-un cadru festiv.

* Creațiile premiate, precum și lucrările prezentate în cadrul simpozionului, vor fi publicate în Antologiile Ediției Festivalului, la Editura Nico, Târgu-Mureș.

* Interpretările de la secțiunile III și IV vor fi cuprinse într-un CD al ediției concursului.

* Participanții înscriși la sesiunile simpozionului vor primi diplome de merit în format electronic.

Jurizarea

Invitați de onoare:

Scriitoarea Ana Blandiana; membră a Academiei Europene de Poezie, a Academiei de Poezie „Stéphane Mallarmé” și a Academiei Mondiale de Poezie (UNESCO)

Scriitorul Romulus Rusan; director al Centrului Internațional de Studii asupra Comunismului

Scriitorul Nicolae Băciuț; membru al Uniunii Scriitorilor din România; redactor - șef /Revista VATRA VECHIE, director Editura Nico, director Direcția Județeană pentru Cultură Mureș

Președinți/Secțiuni:

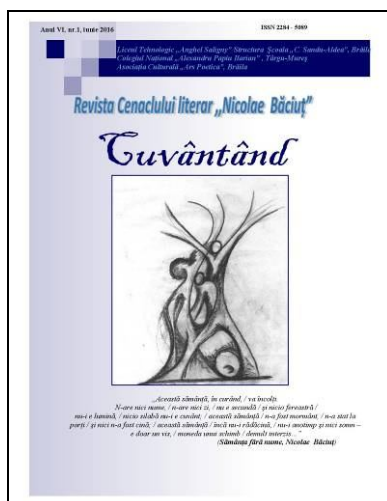
Profesor Adrian Simion, Inspector școlar de specialitate - Limba și literatura română; I.S.J. Brăila

Profesor Mircea Bogatu, Inspector școlar de specialitate - Arte; I.S.J. Brăila

Ediția a IV-a, 2015 VÂRSTELE POETICE ALE ANOTIMPURILOR

Tema acestui Festival a fost și provocatoare și seducătoare, dar și inhibantă. A vorbi despre anotimpuri este foarte greu. Cred că nu există anotimpuri exterioare fără anotimpuri interioare. Mi-e foarte greu să vorbesc și sunt realmente copleșit... Vă rog să acceptați că pentru mine nu mai există doar patru anotimpuri, că există un al cincilea, se cheamă anotimpul Ana Blandiana – și că el vine în fiecare an prin Brăila, de unde se răspândește în tot spațiul limbii române. Acest Festival mi-a schimbat viața! Nu e timp pentru a mă spovedi și a vă spune cât... Din momentul în care Ana Blandiana a acceptat să fie coroana de regină a Brăilei, drumul dintre Mureș și Brăila a devenit pentru viața mea o fluturare de înger. Așa cum Ana Blandiana a acceptat să-și pună numele pe acest extraordinar Festival, așa și eu, în viață fiind, am acceptat să mi se pună numele pe un Cenaclu, coordonat de prof. Gabriela Vasiliu. Am acceptat plin de speranță și, după cum s-a văzut, speranțele mele au devenit realitate... Copiii care au debutat în acest Cenaclu au devenit artiști, minunați artiști ai Cuvântului și vreau să le rostesc numele, ca și cum le-aș rosti într-o Catedrală – Alina Jalbă, Irina Anghel, Teodora Mazilu, Mirela Irimia, Cristina Terente, Ana Scarlet...

A te întâlni cu un poet ca Ana Blandiana înseamnă a te întâlni cu un nou Univers. De curând, s-a născut și la Târgu-Mureș un Cenaclu „Nicolae Băciut”, în cea mai importantă școală din județ – Colegiul Național „Alexandru Papiu Ilarian”, copiii de acolo fiind, de asemenea, avizi de literatură, istorie, folclor și de valorile credinței noastre. Mi-aș dori ca acești copii să se întâlnească cât mai repede, mi-aș dori ca revista *Cuvântând*, a acestui cenaclu, să aibă două aripi, una care să bată la Brăila, cealaltă la Târgu-Mureș, pentru că în ambele locuri profesorii au reușit să modeleze valori extraordinare. Astfel clădiți, acești tineri vor deveni cei care vor opune, prin cultură, rezistență împotriva valului care maculează și care a venit un tsunami pentru sufletul românesc. Prin ei se poate opri acest



val... Oricum, prin ei, ați observat și azi, cerul e mult mai înalt și lumina soarelui e mult mai strălucitoare. Am convingerea că generațiile implicate aici vor păstra nealterată identitatea noastră culturală și națională.

Consider că expresia „tot românul s-a născut poet” este adevărată, prin sublimul ei, nu prin ridicolul pe care unii vor să-l identifice în această expresie. Afirmația lui Alecsandri este demonstrată și astăzi, la Brăila. Ne mai salvează încă un mare gânditor român, în aceeași idee, Constantin Noica, cel care a spus: „limba română – o poetă”. Eu chiar cred că limba română are mult mai multe virtuți poetice decât alte limbi.

NICOLAE BĂCIUȚ

“Am văzut la început numai flacăra, prea apropiată de ochi, apoi am îndepărtat mâna cu brațul aproape întins, încercând să văd dincolo. Am crezut că mi se păruse, atât de scurtă a fost priveliștea înainte ca lemnul să se fi consumat în întregime, și atât de necrezută. Nu erau iocane. Era un perete sau un înalt paravan, străbătut de ondulații lente, acoperit în întregime de... Am căutat cuprinsă de febră un alt chibrit pe care l-am aprins brusc, cât mai departe. Da, erau mii de aripi de fluturi care se legănau într-un ritm oarecum comun, erau de fapt mii de fluturi așezați pe acel perete sau paravan vertical, pe acel presupus altar, așezați în așa fel încât din față, de unde eram, nu li se vedeau trupurile, nu li se vedeau decât muchiile aripilor formând o suprafață aproape compactă, striată, hașurată și într-o mișcare greu de descris, asemenea... Chibritul s-a stins din nou și, când l-am luat în grabă pe al treilea, degetele au pipăit în cutie bețele care îmi rămăneau. Am făcut din nou lumină”.

ANA BLANDIANA (Din volumul *Cele patru anotimpuri*, 1977)

Oprește, Doamne, ceasornicul...

(...)

Nu vă pierdeți timpul, cum îl nu-miți voi, cu măsurători, cu ceasuri și cu planuri pentru viitor, căci nu acesta vă este stăpân, ci căutați să umpleți clipa în care trăiți cu un sentiment curat și sincer, că atunci când veți avea nevoie de o lacrimă, să aveți la îndemână toate momentele ce au înduișat inima voastră. Și nu vă fie teamă, căci lacrima nu vă umilește, ci vă înalță cum nici nu gândiți. Să nu vă pese că azi vă lasă octombrie, mâine vă cuprinde noiembrie și poimăine vă cheamă decembrie, că la urma urmei nu contează nici că ești brumă, nici că ești brumărel, nici măcar undrea. Ce să mai zic de încăierarea dintre ele... și cum se grăbesc să vină, și se calcă în picioare să ajungă mai degrabă la voi. Dar nu le luați în seamă, priviți viitorul, că e momentul în care veți fi un pic mai buni decât ați fost acum, când n-ați conștientizat virtualitatea în care trăiți și v-ați ascuns după nume de luni și de zile, după ceasuri care ticăie și după calendare.

Căutați sămânța voastră ca să rodiți din ea zilnic. Și căutați să aveți trează amintirea ca să puteți depozita fiecare sentiment și fiecare bucurie adusă în zbor de câte-o adiere.

Și, încercând să transmit acestea lumii în care mă aflu, am văzut cu înaintea mea se înalță arborele de nu-știu-ce și din crengile lui se auzeau râsete ca în cea din urmă vară și cădeau fotografii, ca frunzele din ultima toamnă. Copacul de nu-știu-ce a adus dezghețul lumii care mă privea ca după o lungă prelegere și cu toții au venit la arbore pentru a-și recupera clipele pe care le-au pierdut și nu au conștientizat.

Eu m-am întors cu bucurie pe drumul meu, lăsând în urmă oameni care vor realiza acum că sunt oameni; oameni, care vor ști că au pierdut puțin, dar pot recupera mult; și acești oameni se numesc români. Și ia ghiciți ce au cerut ei de la arbore ca să le readucă înapoi? ...

Tradiția! Și prin tradiție, iubirea de Dumnezeu, de neam, de oameni, de flori, de cântec și de joc. Și au primit oamenii aceștia tot ce și-au dorit, pentru că au realizat că ei sunt sămânța, ei aduc viața, ei sunt cu adevărat o minune a lui Dumnezeu, ei sunt dincolo de orice barieră.

Cu toții suntem dincolo de octombrie, noiembrie și decembrie...

ANDREEA ELISA ROFF

FESTIVALUL NAȚIONAL DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE „ANA BLANDIANA”, Brăila, 2015

REGULAMENT

Tematica:

VÂRSTELE POETICE ALE ANOTIMPURILOR

Secțiunile:

I. Creație literară

Subsecțiunea I: clasele V-VIII

Subtema: Copilul din anotimpuri

- trei poeme sau un text în proză (1-2 pagini)

Subsecțiunea a II-a: clasele IX-XII

Subtema: Dincolo de Octombrie, noiembrie, decembrie...

- patru poeme sau un eseu (2-3 pagini)

II. Analiză literară; Traduceri

Subsecțiunea I /Analiză literară: clasele V – VIII: scriitorii Ana Blandiana și Rainer Maria Rilke

1. Octombrie; Iarna stelele; Păstori de fulgi; scriitoarea Ana Blandiana

2. Sfârșitul toamnei; Noaptea echinocliului de primăvară;

Dintr-un aprilie; scriitorul Rainer Maria Rilke

Subsecțiunea a II-a / Analiză Literară: clasele IX – XII:

scriitorii Ana Blandiana și Rainer Maria Rilke

1. Elegie de dimineață; Joc; Povestea din calendar; Autopastel; scriitoarea Ana Blandiana

2. Zi de toamnă; Toamnă; Înaintea unei ploii de vară; Un vânt de primăvară; scriitorul Rainer Maria Rilke

Subsecțiunea a III-a/ Traduceri (engleză/ franceză): clasele

IX-XII

Volumul *Octombrie, noiembrie, decembrie*, Ana Blandiana

***Se va alege pentru interpretare câte o poezie din lirica ambilor scriitori, iar, pentru traduceri, vor fi selectate două poezii din volumul recomandat.

III. Recitare:

- o poezie din creația scriitoarei Ana Blandiana

- o poezie din creația scriitorului Rainer Maria Rilke

IV. Interpretare folk:

- două piese muzicale:

1. prelucrare din lirica scriitoarei Ana Blandiana sau a scriitorului Rainer Maria Rilke

2. prelucrare din creația românească de gen

***Vor fi alese pentru interpretare alte piese decât cele prezentate la edițiile anterioare.

Criteriile de evaluare:

Secțiunea I:

- abordarea originală, creativă, reflexivă a temei propuse;

- folosirea intuitivă a unor imagini poetice inedite;

- respectarea normelor de ortografie și de punctuație;

- folosirea adecvată a unei limbi străine (gramatică, ortografie, topică, vocabular)

Secțiunea a II -a:

- varietatea modalităților de analiză critică;

- expresivitatea și coerența ideilor formulate;

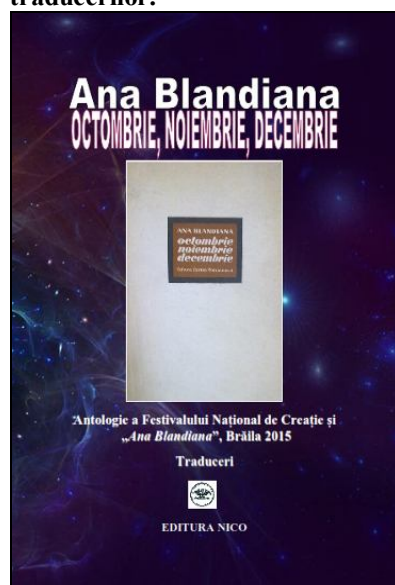
- folosirea limbii literare;

- respectarea normelor de ortografie și de punctuație;

- redarea cu fidelitate a ideilor poetice din textul original;

- fluența textului în limba engleză/franceză;

- relevanța și originalitatea traducerilor.



Secțiunea a III -a

tonalitate; mimică; expresivitate; corectitudinea recitării

Secțiunea a IV- a

tehnică vocală; artistism și

prezență scenică; impresie artistică

***Simpozionul național: Vârstele poetice ale anotimpurilor în literatură și în pictură

Sesiunea A (profesori): referate (maximum 5 pagini)

Sesiunea B (elevi): postere tematice (colaj, desen, pictură / format A3 sau A4)

Cerințele de redactare și de expediere:

*Fișele de înscriere se vor trimite electronic, format word, în perioada 12 februarie – 2 martie 2015, pe adresa: festivalanablandiana@ymail.com (conform Anexei 1)

*Textele de la Secțiunile I, II și de la Simpozion vor fi tehnoredactate cu font Times New Roman, corp 12, la 1,5 rânduri, cu diacritice, aliniere – Justify; titlul va fi scris centrat și boldat. Textele realizate se expediază, pentru fiecare secțiune, într-un singur document.

*Datele de identificare ale concurenților vor fi prezente atât pe fișa de înscriere, cât și pe lucrări (în colțul din dreapta al lucrării, doar pe prima pagină - numele și prenumele elevului, cu majuscule, clasa, școala, județul/localitatea, secțiunea/subsecțiunea, numele profesorului coordonator, numărul de telefon al →

profesorului, adresa de e-mail); datele personale vor fi secretizate în momentul printării de către organizatori.

*Expedierea lucrărilor de la Secțiunile I, II se va face electronic, în perioada 3 martie - 11 aprilie 2015, pe adresa: festivalanablandiana@ymail.com (Conform Anexei 2)

*Trimiterea referatelor de la Simpozion se va realiza electronic, în perioada 3 martie - 11 aprilie 2015, pe adresa: simpozionfestival@ymail.com

*Materialele de la secțiunile III și IV vor fi înregistrate pe CD/DVD, folosindu-se tehnici optime - sunet, imagine, lumină. CD/DVD - urile vor fi personalizate (numele și prenumele, clasa, școala, secțiunea/subsecțiunea, numele profesorului coordonator, numărul de telefon).

*Înregistrările și posterele vor fi expediate, în plic, cu mențiunea - Pentru Festivalul de Creație și de Interpretare „Ana Blandiana” (6 aprilie - data poștei), pe adresa:

Școala Gimnazială „C. Sandu – Aldea”, Str. General Eremia Grigorescu, nr. 55, Brăila.

*Un participant se poate înscrie la mai multe secțiuni.

*Nu se acordă diplome de participare.

*Nu se percep taxe de participare.

NOTĂ: PARTICIPANȚII ÎȘI ASUMĂ ORIGINALITATEA LUCRĂRILOR.

Premierea (Data premierii va fi comunicată după finalizarea evaluării lucrărilor înscrise în concurs, pe site-ul www.festivalanablandiana.ro)

*Se vor acorda premii pe secțiunile/subsecțiunile concursului.

*Creațiile premiate vor fi publicate în Antologiile Festivalului.

*Participanții înscriși la sesiunile simpozionului vor primi diplome de merit în format electronic.

*Premiile finaliștilor concursului, care nu vor putea ajunge la festivitate, vor fi expediate prin poștă.

Invitați de onoare:

Jurizarea

Scriitoarea Ana Blandiana; membră a Academiei Europene de Poezie, a Academiei de Poezie „Stéphane Mallarmé” și a Academiei Mondiale de Poezie (UNESCO)

Scriitorul Romulus Rusan; director al Centrului Internațional de Studii asupra Comunismului

Scriitorul Nicolae Băciut; membru al Uniunii Scriitorilor din România; redactor - șef /Revista VATRA VECHE; director Direcția Județeană pentru Cultură Mureș

Președinți/Secțiuni:

Prof. Daniel Kițu; Inspector școlar de specialitate - Limba și literatura română;

Prof. Mircea Bogatu; Inspector școlar de specialitate – Arte; Prof. Anca Lipan; Inspector școlar de specialitate – Limbi moderne

Membrii juriului:

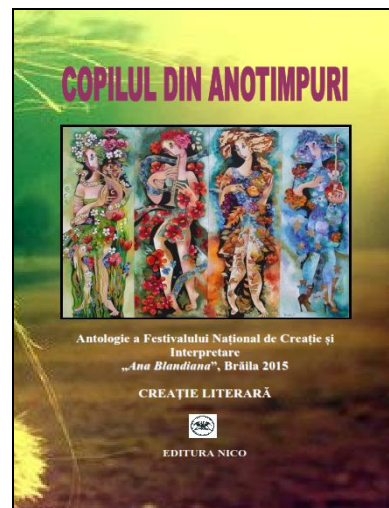
profesor gr. I Tatiana Daniela Bercariu, Colegiul Național „Gheorghe Munteanu Murgoci”, Brăila

profesor gr. I Marioara Novac, Liceul Pedagogic „D. P. Perpessiciu”, Brăila

profesor gr. I Daniela Stroe, Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”, Brăila

profesor gr. I Angela Olaru, Școala Gimnazială „Ion Creangă”, Brăila

profesor gr. I Marioara Bălan, Școala Gimnazială



„Mihai Eminescu”, Brăila
profesor gr. I Camelia Budan, Colegiul Național

„Nicolae Bălcescu”, Brăila
profesor gr. I Gheorghe Antonescu, Liceul de Artă „Hariclea

Darclee”, Brăila
dr. Claudiu Brăileanu, Biblioteca Județeană „Panait Istrati”, Brăila

profesor gr. I Mirela Munteanu, Școala Gimnazială „Aurel

Vlaicu”, Brăila
profesor gr. I Iuliana Marin, Școala Gimnazială „Nedelcu Chercea”, Brăila

profesor gr. I Daniela Petre, Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Brăila

profesor gr. I Dumitra Florentina Dima, Școala Gimnazială Urleta, Prahova

profesor gr. I Ancuța Gheorghe, Școala Gimnazială „Vlaicu

Vodă”, Brăila
profesor gr. II Mariana Caplea, Școala Gimnazială Tichilești, Brăila

profesor gr. II Alina Crețu, Liceul Tehnologic „M. Sebastian”, Brăila

Echipa de management:
prof. Carmen Scarlet, Școala Gimnazială „C. Sandu-ALDEA”, Brăila

prof. Mihaela Habără, Școala Gimnazială „C. Sandu-ALDEA”, Brăila

Coordonator proiect: profesor dr. Gabriela Vasiliu, Școala Gimnazială „C. Sandu-ALDEA”, Brăila

Ediția a V-a, 2016 FESTIVALULUI DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE „ANA BLANDIANA”

Nu-mi închipui cum ar fi fost destinul meu literar în lipsa anotimpurilor... Este minunat să avem patru anotimpuri, fiecare dintre ele fiind deosebite; așa și cu vârstele, fiecare etapă a vieții având frumusețea ei. Uităndu-mă la fetele care asistau la spectacol, am avut o revelație curioasă; deși aveau aceleași vârste, am văzut în ele vârstele care li se potriveau – în una pe viitoarea bunicuță, în alta pe viitoarea mămică...

Înainte de 89' se considera că forma cea mai importantă de Rezistență a fost Rezistența prin Cultură.

În cultură, rămăseseră ultimele molecule de Libertate prin care respirau toți!

Cred că acest Proiect este, astăzi, o formă de Rezistență prin Cultură, cel puțin la fel de importantă ca în perioada comunistă.

Acest Festival este o formă de a nu ne lăsa duși de valurile rele, de a gândi și de a afla cine suntem prin cultura noastră.

Aceste spectacole minunate, desfășurate an de an, relevă o implicare deosebită a sufletelor copiilor, care sunt materia primă necesară Rezistenței. Avem rădăcini, încă vizibile, arta populară, țărani, pe care alte popoare nu le mai au și la care aspiră acum, încercând să le importe pentru a și le confecționa. Ceea ce se întâmplă aici e o extraordinară luptă împotriva comodității și a acceptării infuziei de rău la care suntem expuși.

Dacă în toate școlile din România s-ar întâmpla asemenea lucruri, sunt convinsă că ceea ce faceți aici este o adevărată operă care capătă caracter național și care poate primi cea mai bună definiție – aceea de Rezistență prin Cultură, la tot ceea ce este rău, de prost gust...

Prin asemenea evenimente, cred că facem o operă profund patriotică. Este un fel de a ne salva sufletul, de a afla cine suntem și, în felul acesta, de a putea rămâne noi înșine.

Este extraordinar că suntem în al patrulea an aici, pentru că, de obicei, la noi, după efervescența debutului, urmează acalmia sau dispariția.

ANA BLANDIANA

REGULAMENT

Inspectoratul Școlar Județean, Brăila, Liceul Tehnologic „Anghel Saligny”, Structura: Școala Gimnazială „C.Sandu-Aldea”, Brăila, Muzeul Brăilei „Carol I”, Asociația Culturală „Ars Poetica”, Universitatea „Dunărea de Jos”; Facultatea de Litere, Galați, Direcția Județeană pentru Cultură Mureș, alături de alte instituții partenere din țară și din străinătate vă invită să participați la a V-a Ediție a FESTIVALULUI DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE „ANA BLANDIANA”, cu tematica **DIMENSIUNEA SACRĂ A IUBIRII**.

Manifestările culturale se vor desfășura în perioada 16 – 18 iunie 2016 și se adresează elevilor, doctoranzilor, profesorilor din învățământul gimnazial, liceal și universitar, atât din țară, cât și din străinătate.

Concursul se desfășoară pe 4 secțiuni:
Creație literară Subsecțiunea I: clasele V-VIII **Subtema: Părinții – leagănul copilăriei** („Numai iubirea dintre copii și părinți /E sămânța”, Ana Blandiana) - trei poeme sau un text în proză (1-2 pagini); **Subsecțiunea a II-a:** clasele IX-XII; **Subtema: Glasul tainic al iubirii** („De aș grai în limbile oamenilor și ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător”, Epistola I către Corinteni a Sf. Apostol Pavel) patru poeme sau un eseu (2-3 pagini) **II. Analiză literară / Traduceri (engleză, franceză) subsecțiunea I / Analiză literară:** clasele V – VIII; scriitorii Ana Blandiana și Ioan Alexandru (din **volumele:** *Pleoape de apă*, Ana Blandiana, *Lumină lină*, Ioan Alexandru) **Subsecțiunea a II-a / Analiză literară:** clasele IX – XII; scriitorii Ana Blandiana și Ioan Alexandru (din **volumele:** *Pleoape de apă*, Ana Blandiana, *Lumină lină*, Ioan Alexandru); **Subsecțiunea a III-a / Traduceri:** clasele IX-XII (volumul *Călcăiul vulnerabil*, Ana Blandiana): Se va alege pentru interpretare câte o poezie din lirica ambilor scriitori sau vor fi traduse câte două poezii, din volumele recomandate, respectându-se tema propusă; **III. Recitare:** o poezie din creația scriitoarei Ana Blandiana sau a lui Ioan Alexandru; **IV. Interpretare folk:** - două piese muzicale: 1. prelucrare din lirica scriitoarei Ana Blandiana sau a scriitorului Ioan Alexandru; 2. prelucrare din creația românească de gen: Vor fi alese pentru interpretare alte piese decât cele prezentate la edițiile anterioare.

Nu se percep taxe de participare.

Regulamentul concursului și amănunte se pot obține de la adresa festivalanablandiana@gmail.com (N.B.)

Scrisori de peste Ocean



Iubite domnule Băciuț,

Din îndepărtata Canada vă urmăresc, cu o deosebită încântare, bogata dumneavoastră activitate culturală și scriitoricească și mi se umple sufletul de livezile bucuriei ori de câte ori vă întâlnesc condeiul. Fără nici o reticență sunteți unul dintre cei mai valoroși poeți ai limbii române la ora actuală.

De asemenea, sunt plăcut impresionat de activități dumneavoastră de a promova adevărata cultură și spiritualitate românească.

Deși departe de țară, numai geografic vorbind, am fost alături de dumneavoastră, dintru început, de renumitul FESTIVAL DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE "Ana Blandiana" ajuns, prin harul lui Dumnezeu, la cea de a V-a ediție. Mi-a atras atenția, anul acesta, tema DIMENSIUNEA SACRĂ A IUBIRII atât de actuală în domeniul teologic, filosofic, literar și în viața noastră cea de toate zilele.

Doresc, din partea cnaclului literar FLORICA BAȚU ICHIM din Kitchener, Ontario, Canada și a mea personal, tuturor organizatorilor acestui deosebit eveniment național, în frunte cu distinsul scriitor și om de cultură N. Băciuț și participantei, penița de aur a literaturii noastre - Ana Blandiana, mult succes și urarea de a vedea Festivalul și la cea de a 50-a EDIȚIE.

Cu stimă și binecuvântări,
pr.dr.DUMITRU ICHIM
Kitchener, Ontario, Canada

O misiune sacră



Festivalul de Creație și Interpretare „Ana Blandiana” vine peste România ca o binecuvântare cerească, adică de sus, cu putere transformatoare, cu capacitate de rodire (de a da rod însutit, cum citim în Sfânta Evanghelie), și, evident, de sfințire, da, de sfințire a minții și inimii celor care prin participare se botează în apele valorilor fundamentale ale neamului nostru pe care acest eveniment național le promovează cu statornicie și credință.

Importanța deosebită a Festivalului constă în aceea că ținta sa o reprezintă generațiile de elevi și studenți care sunt în căutarea unui drum în viață, care au nevoie de modele călăuzitoare și care iată, au șansa de a se întâlni personal cu scriitori de valoare, admirați de o națiune întreagă, creatori de cultură, de valori, în general, care lasă o urmă adâncă după ei în istoria ce se construiește în prezent, întâlniri care, fără îndoială, are un impact major la nivel educativ-spiritual și emoțional în viața tinerilor prezenți.

Festivalul de creație și interpretare amintește de faptul că omul este chip al lui Dumnezeu, creatorul, și că în această calitate are și el vocația creației care, urmată, îi conferă adevărata demnitate ce i s-a merit dintru început.

Prin accentul pus pe creație și interpretare Festivalul promovează valorile imaginației creatoare și ale gândirii critice, capacități absolut necesare creșterii pe verticală a tinerelor generații, creșterea pe orizontală fiind implicită în

împărtășirea creației în contextul întâlnirilor acestui bine structurat eveniment, valoros și prin implicarea activă a instituțiilor academice și culturale care-l organizează, dar și prin prestigiul în cultura română al invitaților săi.

Tema din acest an este esențialmente teologică. A vorbi despre sacralitatea iubirii înseamnă a vorbi despre Dumnezeu, căci Dumnezeu este iubire, așa cum ne descoperă Sf. Ioan Teologul. Și câtă vreme omul este chip al lui Dumnezeu, și el conține în mod ontologic iubirea, și o reflectă în viața sa. Iubirea care este mai tare ca moartea sfințește viața, și conferă vieții și omului o dimensiune sacră.

Dumnezeu, omul, viața, iată valorile cele mai înalte ale existenței de aici. Acestea le includ și le izvorăsc pe celelalte: respectul, îngăduința, generozitatea, credința și încrederea, și multe altele ce dau demnitate și sens peregrinării noastre în istorie.

Festivalul de creație și interpretare „Ana Blandiana” prin tipul de activitate pe care-l desfășoară și prin misiunea pe care și-a asumat-o, se așează în avangarda muncii de zidire spirituală a neamului nostru.

Felicitări organizatorilor, mentorilor, dar și participanților.

Pr. prof. univ. dr. THEODOR DAMIAN

Președintele Institutului Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă și al Cenaclului literar „M. Eminescu” din New York

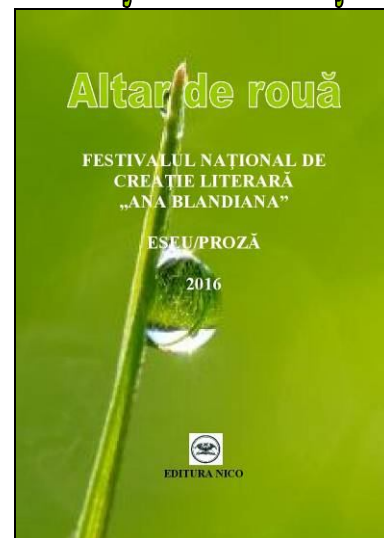
Director al revistei de cultură și spiritualitate română *Lumină Lină*

Președintele filialei americane a Academiei Oamenilor de Știință din România



FESTIVALUL DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE „ANA BLANDIANA”, 2016

INSPIRAȚIE/TRANSPIRAȚIE?



„Stau într-o zi cu stiloul în mână și privesc țintă la foaia albă din fața mea. «Ce-aș putea să fac? Nu am inspirație!» gândesc” – scrie Anastasia Apetri, un copil printre cei care au intrat în această competiție literară, cu morgă auctorială, dar și într-o inadecvare la sistem. Cum adică, să scrii cu stiloul, acum, când scrisul de mână a devenit o deprindere nefirească, acum, când atingerea tandră a tastaturii te face să te simți ca și cum ai atinge clapele pianului. Nici ritmul și notele muzicale ale mașinii de scris de altădată, nici ecranul mut al tabletei, ci stiloul. Tânărul scriitor pune mâna pe stilou, are hârtia în față, vrea să scrie și nu are inspirație.

Cu un secol și ceva în urmă, binecunoscutul Thomas Edison susținea că: „Invenția este 1% inspirație și 99% transpirație”. Dar oare cu scrisul nu e la fel? Nu e și el... „invenție”? Măcar într-un anume sens!? Și-ntr-un anume procent!

Și-atunci ce să faci, dacă nu ai inspirație, la ce folosește transpirația?

Tânărul nostru autor sucește doar gâtul retoricii, pentru că el are o temă, are un pretext, dar nu are impulsul inițial și nu poate începe cu „a fost odată ca niciodată”...

Iar el trebuie să pună în armonie realitatea cu ficțiunea și trebuie doar să răsucescă cheia de contact. Și-apoi, cu acest punct de sprijin, ca un Arhimede de azi, va fi răsturnat pământul.

Asta își propune fiecare autor al acestei antologii, „să răstoarne →

NICOLAE BĂCIUȚ

pământul”, ca și cum totul „începe cu sine și se sfârșește cu sine”, cum am spune într-o răstălmăcire a *Elegiei întâia* de Nichita Stănescu.

Problema pare a fi una a derutei: despre ce să mai scriem, de ce să mai scriem? Cine mai sunt cititorii?

Mai puțin interesați de teorii literare, junii autori se scriu pe ei înșiși, cu toate mijloacele și prin toate formele. Pun în texte și poezie și proză și știință și conștiință, toate cu nonșalanța celui care e foarte sigur de sine și foarte stăpân pe mijloacele sale.

E ceea ce am apreciat poate, înainte de toate, parcurgând paginile celor care au acceptat provocarea să vorbească despre un timp al lor, despre părinți, copilărie, iubire, credință, așa cum ele sunt percepute în mișcare, în transformare continuă.

Stilistic, nu există nicio îngrădire, totul se acceptă, de la stilul epistolar la cel savant, cu naturalețe și profunzime.

E și nu surprinzătoare maturitatea cu care sunt abordate teme majore, cu care sunt judecate lucrurile. Pentru că, suntem lăsați să înțelegem, nu e loc pentru gratuitate, pentru bătut apa-n piuă.

Și această antologie vine să contrazică perspectivele catastrofice: după noi potopul. Nici nu cred că literatura va muri, cum nici n-am putut să cred că Dumnezeu a murit în exil.

Rămâne mereu un altar, unul la care să ne putem ruga, unul care să ne asculte rugăciunile și chiar să ne îndeplinească dorințele. Chiar dacă e să fie și doar... un altar de rouă!

***) Altar de rouă. FESTIVALUL NAȚIONAL DE CREAȚIE „ANA BLANDIANA”, 2016, EDITURA NICO, 2016**



În așteptarea poeziei....

Dimensiunea sacră a iubirii *)



Inspirat alege temele ediției din acest an ale Festivalului Național de Creație „Ana Blandiana”. Temele și sursele de creație sunt, atunci când ești cuprins de vraja poeziei, cele care întrețin combustia acestui mod inefabil de a cunoaște lumea și de a te cunoaște pe tine însuși.

Fiindcă, în mod frecvent, cel care începe să scrie se întreabă și despre ce să scrie? Li se poate spune simplu: „uitați-vă în jurul vostru și scrieți!” Sau „priviți înlăuntrul vostru, în adâncurile ființei voastre, și scrieți!”

Și dacă cineva se uită în jurul lui, atunci are și tema cea mai la îndemână, cea care este soră cu trăirea: „Părinții – leagănul copilăriei”. Și dacă cineva caută în străfundurile inimii sale, nu se poate să nu audă „Glasul tainic al iubirii”.

Pentru cei care au intrat în jocul Festivalului (la vârsta la care „iubirea și înțelepciunea” sunt jocul – într-o privire blagiană!), s-a propus și un reper: „Numai iubirea dintre copii și părinți/ E sămânța”, cum ne convinge poetic Ana Blandiana.

Dar următorii pași nu puteau să aducă altceva decât să facă să se audă „Glasul tainic al iubirii”, iubirea care dă sens și semnificație (pe)tregerii prin lume, murmurând în înțelesurile sale cuvintele din *Epistola I către Corinteni a Sf. Apostol Pavel*: „De aș grăi în limbile oamenilor și ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător”.

De-aici a plecat nevoia de poezie a acestui Concurs de Creație, înnobi-

lat cu numele poetei Ana Blandiana, cea care a scris și în limba oamenilor și în limba îngerilor, dar și în limba dragostei, cea care ne întărește în credință, cea care ne traduce fără de cuvinte lecția despre cub sau lecția despre cerc sau lecția despre ceea ce țintește spre perfecțiune.

Scriind despre părinți, copilărie, iubire e ca și cum ai scrie despre Dumnezeu, pentru că Dumnezeu doar așa există.

Poemele din acest Concurs, din această antologie vorbesc despre Dumnezeu. Așa cum se înțelege El privindu-i pe părinți, așa cum e El, când ne lasă să fim ca îngerii, așa cum e El, când ne lasă să iubim și să fim iubiți, adică să ne pătrundem de iubire în toate ca și cum ne-am lăsa pătrunși de Dumnezeu.

Poemele acestei antologii sunt așa cum trebuie să fie ele: încărcate de sinceritate, de puritate, de inocență, de iubire... în înțelesurile ei, însoțind fiecare vârstă.

În astfel de poeme, nu marile virtuți literare sunt cele mai importante, căci acum toți copiii par poeți, și, oricum, toți ni se par talentați, ci frumusețea sufletului, „lumina lină” în care e privită lumea.

Nu știu câți dintre cei care acum sunt poeți, căci „românul s-a născut poet”, vor rămâne credincioși poeziei, câți vor vrea/putea să devină scriitori, să sporească marea Bibliotecă a limbii române. Dar nu cred că nu vor picura în tot ceea ce vor face și puțină poezie și îi vor privi cu alți ochi pe cei care vor rămâne să slujească poeziei. Important este că acum – Doamne, Eminescu a debutat la 16 ani!, adică pe la vârsta celor mai mulți din această antologie – cei care scriu poezie trăiesc în numele poeziei și că prin poezie încearcă să ne demonstreze că sunt copii, că își iubesc părinții, că încearcă să deslușească de ce „Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânia, nu gândește răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată. (I Cor.13 4-8)”. →

NICOLAE BĂCIUȚ

Cred, de aceea, că cei care acum trăiesc întru poezie, vor descoperi la timpul potrivit și dimensiunea sacră a iubirii.

*) *Glasul tainic al iubirii. FESTIVALUL NAȚIONAL DE CREAȚIE „ANA BLANDIANA”, 2016, EDITURA NICO, 2016*

Pleoape de apă în lumină lină*)

Am reasamblat două metafore, fiecare titlu de carte, într-o metaforă nouă, „Pleoape de apă” în „Lină lumină”, cuprinzătoare pentru cele două cărți, ale Anei Blandiana și Ioan Alexandru, poeți din primul raft al literaturii române, poeți „pur sânge”, cu destine distincte, dar consubstanțiale.

Dacă Ana Blandiana continuă să dea verbului său forță și culoare, despre Ioan Alexandru trebuie să vorbim nu doar la trecut, ci și să constatăm că operei sale i se face o mare nedreptate.

Autoritatea și popularitatea celor doi scriitori vin din responsabilitatea cu care s-au pus în slujba cuvântului ziditor.

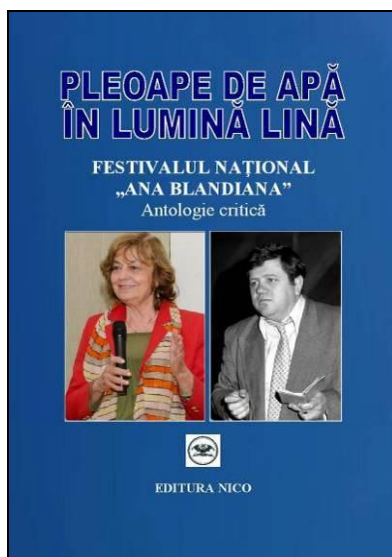
Ana Blandiana a devenit vocea cea mai autoritară, mai reverberantă, nu doar în lirica feminină, cum cădem adesea în capcane sintagmatice fără relevanță, ci în întreaga istorie a literaturii române.

Într-un timp al degingoladei și confuziei valorilor, numai miopiile severe pot ignora dimensiunea unei opere literare, care menține într-un orizont înalt de vizibilitate poezia.

Pe de altă parte, Ioan Alexandru, în vârtejul unei biografii tumultuoase și al unei premature ieșiri din lume, a fost împins din știință dar și din neștiință, într-un nefiresc și nedrept con de umbră, cu o operă prea puțin recuperată și menținută în circuitul de valori.

Concursul Național de Creație „Ana Blandiana” vine să repare o greșală, să îndrepte o eroare, punând în ecuație poezia lui Ioan Alexandru cu cea a Anei Blandiana, nu doar colegi de generație, ci chiar, o perioadă, amândoi încercând să pătrundă tainele literaturii în bibliotecile și amfiteatrele Heidelbergului românesc, în Filologia clujeană.

Cei doi autori au beneficiat de o



receptare critică pe măsura operei lor, cu evaluări pertinente, cu judecăți critice subtile, rafinate, dar au avut parte, fiecare, și de priviri prin ferestrele mânjite de meschinării și conjuncturi literar-ideologice.

(Re)citirea lor într-o relație tematică nu doar că întreține imperativul permanenței critice, ci antrenează și viziuni noi, care aparțin unei generații (foarte) tinere, aflată în căutarea propriei identități.

O recontextualizare a relecturii critice vine să întărească viabilitatea unor texte literare, în care se regăsesc cu lumea lor cei care au acum toate lumile din... lume.

Sunt surprinzătoare în această nouă întâlnire critică nu doar limbajul, cu accente academice, ci și intuițiile critice, ideile, în interpretări lipsite de inhibiții sau de complexe. Ba chiar aș spune îndrăznețe pentru această vârstă a receptării critice.

Interesante sunt și opțiunile de lectură, dar și referințele critice. E semnul sigur că cei care veghează la sănătatea lecturii critice respectă și opera și ucenicii.

Participanții la Concurs, la această secțiune, în selecția rezultată din inevitabila ierarhizare, vin dintr-o geografie cuprinzătoare a spiritului, dar creează unitate în diversitate.

Misiunea „juraților” n-a fost deloc ușoară, iar ierarhiei i-a fost preferată în antologie curgerea alfabetică a numelor concurenților, pentru că primordial nu e un clasament, relativ, oricum, ci asumarea exercițiului critic, cu sficiunea specifică vârstei, dar și sinceritatea inevitabilă.

Cei care acum, printre atâtea obligații didactice și tentații de abandon intelectual, își fac timp pentru astfel

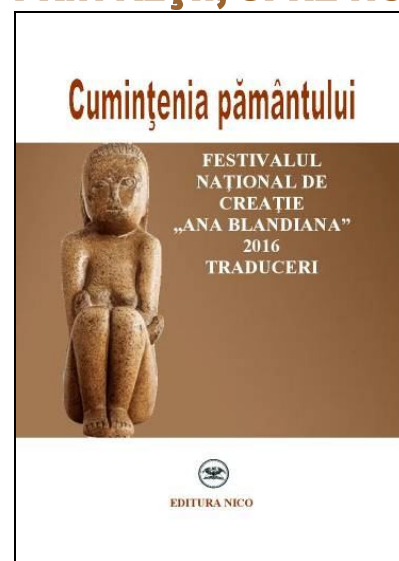
de exerciții de inteligență și sensibilitate, vor putea ști mult mai bine, într-un mâine mai apropiat sau mai îndepărtat, care e prețul lecturii și cât de importantă este nevoia de poezie.

Pentru că trebuie să poți, nu doar să vrei să vezi „pleoape de apă” și „lumină lină”, protejând capacitățile de a vedea și până departe, dar și în adâncuri/înălțimi.

NICOLAE BĂCIUȚ

*) *Pleoape de apă în lină lumină. FESTIVALUL NAȚIONAL DE CREAȚIE „ANA BLANDIANA”, 2016, EDITURA NICO, 2016*

PRIN ALȚII, SPRE NOI



Literatura română continuă să suferă de complexul... limbii române. Un complex nefiresc, într-un context al opoziției literaturi mari/literaturi mici - în condițiile în care anvergura unei literaturi este determinată de circulația limbii în care a fost scrisă.

Nu cred că ar trebui să avem nici complexe și nici frustrări, chiar dacă circulația limbii române este acum mult mai mare decât patria de pământ. Sunt răspândiți români în largul lumii, ceea ce ar trebui să atragă o altă circulație a limbii și o altă vizibilitate a ei.

Din păcate, nu e tocmai așa. Pentru că românii care s-au răspândit pe toate meridianele, cu fireștile excepții, și-au luat lumea în cap din motivații economice, preocupările lor fiind predominant de natură salarială, rămânându-le prea puțin timp să se regăsească și în literatura limbii materne. →

NICOLAE BĂCIUȚ

Biblioteca trecutului

Căldura plăcută a căinii de ceai îmi zăbovește-n palme. E 29 ianuarie. Privind calendarul cu pagini șterse, rupte uneori sub greutatea timpului, mă-ntunec... Asta ar fi trebuit să fie ziua ta, nu ziua suferinței mele sau a cuvintelor nenăscute încă, care nu se vor mai întregi niciodată.

E iarnă. O iarnă sumbră, în care cerurile se frâng în palmele mele, murind. Mii de cărți îmi sparg singurătatea, pe alocuri, în căprui, asemenea celei din palmele mele obosite să mai scrie. Asta trebuia să fie ziua ta. Nu mai este. Într-un viitor sumbru, în care plumbul cuvintelor îmi va îngreuna pleoapele, sigur n-o să mai fie...

Asemenea unei fășii delicate, diafane, de gânduri, simt fulgi gri și albi de amintiri, contemplându-mă în ceață, încercând zadarnic să treacă de chiciura asta de lacrimi. Pagini arse și rupte, cenușă, multă cenușă, cuvinte pure, ce-atârnă dureros de inimi negre în nemurirea lor. Erai lumină pe-atunci, rândurile



îți cântau, la un loc, numai ție, fără ezitări, fără întuneric. Erai veșnică. N-ai fi crezut că în urma pașilor tăi aveam să găsesc veșnicia goală pe dinăuntru, arsă, n-ai fi crezut că sunt în stare să ard odată cu tine, sub aceeași boltă schingiuită de durere. N-a mai rămas nimic din mine, nimic.

Erai cuvântul suprem. Degeaba nădăjduiește ruina aceasta să mi te arate. Zadarnic încearcă visele mele să te rostească. Amintirile se frâng una după alta, la orizont, nemaivăzând scumpa lor lumină.

Ei n-au crezut nimic, nicio fărâmə din noi nu a rămas pe buzele lor blestamate. Săgețile cuvintelor lor îți înconjurau inima cu noapte, dar râdeai, fiindcă n-aș fi lăsat pe nimeni

să te întunece. Încă îmi curăț rănila din urmă, fără leac.

Am ars întreaga bibliotecă falnică, a sufletului, în care, câteodată, mântuiați câte-o pagină rătăcită. Acum sunt numai scrum. Întreaga lume mă apasă în jurul meu, cu propria nemurire.

Ei n-au văzut decât platoșa de întuneric pe care o purtai uneori ca să-ți aperi sufletul fraged și plin de lumină. Îmi deschid pleoapele ocrotitoare, goale de sens. Simt râurile fierbinți, fără cuvinte, singurele șoapte pe care le mai creez în firele încurcate ale timpului.

Mi-am țesut singură stavila, nu pot trece de lumea umbrelor.

Poate c-ar trebui să las lumea în urmă. Poate c-ar trebui să fiu cu tine, oriunde ai fi, pulsând de freamăt și viață sau singurând în nemurirea ta. Poate c-ar trebui să fiu cu tine, așa cum am fost întotdeauna.

Tăcere. Te iubesc fără să știu cum, de când sau de unde. Te iubesc pur și simplu, fără complexe sau mândrie, te iubesc pentru că nu știu altă cale.

NICOLETA CORNEANU,
cl. a IX-a, C.N. „Gh. Munteanu
Murgoci”, Brăila

Prin alții....

→Avem în continuare presiunea privării de un premiu Nobel pentru literatură care, cel puțin aparent, ar da o altă legitimitate literaturii române. Nimic mai fals. Un premiu nu poate salva nicidecum o literatură.

Problema literaturii române rămâne și circulația ei în lume, cunoașterea ei în limbi de relevanță mondială.

Literatura română nu s-a bucurat niciodată de traduceri la înălțimea ei. Vorbitorii de limbi străine și cunoscătorii unor literaturi în alte limbi sunt cei mai în măsură să vorbească despre valoarea literaturii române într-un orizont comparativ.

Nu avem poeți mai prețioși decât cei care se manifestă în engleză, franceză, italiană, germană, spaniolă... ca să mă refer doar la câteva limbi care asigură o altă șansă receptivă.

Literatura română nu a avut poate niciodată traducători, pe de o parte, iar, pe de altă parte, editori, ca să o

poată face cunoscută și în alte limbi. Cu siguranță că există și o precaritate a promovării literaturii române peste hotare. Ba din cauza mijloacelor financiare, ba din cauza lipsei unor traducători de marcă. Nu a existat niciodată o strategie, o politică a traducerilor literaturii române în alte limbi.

S-a tradus de cele mai multe ori circumstanțial, în funcție de conjuncturi administrative mai ales, și nu neapărat reprezentativ.

E clar, literatura română trebuie să recupereze din timpul pierdut în a se face cunoscută în lume.

Cu cine trebuie început, cum trebuie început, cine să fie traducătorii, cine editorii, cine promotorii? Cine, cine, cine...?

Concurenții Festivalului Național de Creație „Ana Blandiana”, la secțiunea „Traduceri”, și-au încercat puterile în a traduce din poezia Anei Blandiana, cea care se numără printre cei mai cunoscuți poeți români dincolo de fruntariile limbii și țării.

Cei mai mulți au făcut dovada cunoașterii limbii în care au tradus, unii au făcut și proba capacității lor de a găsi „corespondențe” care să păstreze cât mai mult din frumusețea originalului. Oricum, nicio traducere nu va avea greutatea originalului, dar aici este o poveste mult prea lungă despre capacitățile fiecărei limbi în parte de a „traduce” stări, emoții, metafore, de-a avea propriile resurse lexicale pentru particularitățile limbii din care se traduce.

Cine știe, poate printre câștigătorii acestui concurs se vor număra și cei care vor face echipă ca literatura română să aibă parte de traduceri care să o facă la fel de convingătoare cum este ea pentru noi.

Pentru că avem și noi un cuvânt de spus, pentru că literatura română are voci care trebuie să se facă auzite dincolo de bariere de limbă și de granițe geografice.

Trebuie doar să îndrăznim, pentru că și împărăția literaturii va fi a celor îndrăzneți.

FESTIVALULUI DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE

„ANA BLANDIANA” Ediția a VI-a, 2017

REGULAMENT

Inspectoratul Școlar Județean, Brăila, Liceul „Anghel Saligny”, Structura: Școala Gimnazială „C. Sandu-Aldea”, Brăila, Muzeul Brăilei „Carol I”, Asociația Culturală „Ars Poetica”, Teatrul „Maria Filotti”, Brăila, Școala Gimnazială „Al.Ioan Cuza”, Brăila, Universitatea „Dunărea de Jos”- Facultatea de Litere, Galați, Direcția Județeană pentru Cultură Mureș, alături de alte instituții partenere din țară și din străinătate vă invită să participați la a VI-a Ediție a Festivalului de Creație și Interpretare BLANDIANA”, cu tematica „Orologiul fără ore”.

Concursul se adresează elevilor, doctoranzilor, profesorilor din învățământul primar, gimnazial, liceal și universitar, atât din țară, cât și din străinătate.

Secțiunile: I. Creație literară Subsecțiunea I: clasele V-VIII; **Subtema:** „Ce oră frumoasă (!)” - trei poeme sau un text în proză (1-2 p.)

Subsecțiunea a II-a: clasele IX-XII **Subtema:** „Nostalgia Paradisului” - patru poeme sau un eseu (2-3 pagini)

II. Analiză literară / Traduceri (engleză, franceză)

Subsecțiunea I; Analiză literară: clasele IX – XII; scriitoarele Ana Blandiana și Emily Dickinson (din volumele: *Orologiul fără ore*, *Singurătate și poezie* sau *Poeme*)

Subsecțiunea a II-a; Traduceri: clasele IX–XII (volumul *Orologiul fără ore*, Ana Blandiana)

***Se va alege pentru interpretare câte o poezie din lirica ambilor scriitori sau vor fi traduse câte două poezii, din volumele recomandate, respectându-se tema propusă.

III. Recitare:

Subsecțiunea I: clasele V-VIII; IX - XII : o poezie din vol. *Orologiul fără ore*, Ana Blandiana, o poezie din creația scriitoarei Emily Dickinson; Subsecțiunea a II-a: clasele III, IV - două poezii din vol. *Întâmplări din grădina mea*, Ana Blandiana

IV. Interpretare folk: - două piese muzicale: 1. prelucrare din lirica scriitoarei Ana Blandiana sau a scriitoarei Emily Dickinson; 2. prelucrare din creația românească de gen



*** Vor fi alese pentru interpretare alte piese decât cele prezentate la edițiile anterioare.

V. Secțiunea de comunicări științifice: Ipostaze ale timpului în lirica feminină contemporană
Simpozionul: cu participare directă și indirectă

Secțiunea A - elevi - Secțiunea B - profesori preuniversitari și universitari, doctoranzi

C. Cerințe de redactare și de expediere:

* Fișele de înscriere se vor trimite electronic, format word, pe adresa: festivalanablandiana@ymail.com.

* Expedierea lucrărilor de la Secțiunile I, II și V se va face electronic, pe adresele:

festivalanablandiana@ymail.com (secțiunile I, II), simpozionfestival@ymail.com (secțiunea a V-a)

*Înregistrările vor fi expediate, în plic, cu mențiunea - Pentru Festivalul de Creație și de Interpretare „Ana Blandiana” (11 aprilie - data poștei), pe adresa:

Structura: Școala Gimnazială „C. Sandu – Aldea”, Str. General Eremia Grigorescu, nr. 55, Brăila.

* Lucrările trimise nu trebuie să fi fost participante la vreun concurs de creație sau la vreo manifestare științifică.

*Un participant se poate înscrie la mai multe secțiuni.

***Participanții își asumă, în totalitate, originalitatea lucrărilor.**

***Nu se percep taxe de participare.**

D. Etapele desfășurării Festivalului „Ana Blandiana”:

25 ianuarie – 28 februarie promovarea regulamentului în școli, licee, universități; **înscrierea elevilor/ profesorilor/ doctoranzilor** pe secțiuni;



1 Martie – 24 martie realizarea lucrărilor/înregistrărilor pe secțiuni; desfășurarea la nivel local a unor etape de selectarea a lucrărilor reprezentative;

27 martie -14 aprilie 2017; **expedierea lucrărilor reprezentative pe secțiuni;**

19 aprilie – 5 mai 2017 evaluarea lucrărilor; realizarea CD-urilor ediției; redactarea antologiei festivalului ce va cuprinde lucrările premiate;

5-6 mai; manifestările artistice ale Festivalului de Creație și de Interpretare „Ana Blandiana” (lansări de cărți / reviste lite-rare, desfășurarea Sesiunii de comunicări științifice, dramatizări, momente poetice, recital folk, premiarea concurenților).

8 mai – 12 iunie expedierea premiilor în țară și în străinătate

E. Premierea

*Se vor acorda premii pe secțiunile/subsecțiunile concursului (Premiul I; Premiul al II-lea; Premiul al III-lea, Mențiunea I, a II-a și a III-a; Marele Premiu „ANA BLANDIANA”), într-un cadru festiv.

*Creațiile premiate vor fi publicate în Antologiile Ediției Festivalului. (Editura Nico, Târgu-Mureș)

*Lucrările Simpozionului, evaluate de Comitetul științific al Universității „Dunărea de Jos”, Facultatea de Litere, Galați, vor fi cuprinse într-un volum, format electronic.

*Premiile finaliștilor concursului, care nu vor putea ajunge la festivitate, vor fi expediate prin poștă.

Invitații de onoare:

Scriitoarea ANA BLANDIANA și scriitorul NICOLAE BĂCIUȚ.

Informații suplimentare la adresa de email:

festivalanablandiana@ymail.com

(N.B.)

CĂRȚILE FESTIVALULUI

Ajuns la diția a V-a, Festivalul de Creație și Interpretare „Ana Blandiana” de la Brăila, este unul dintre cele mai importante competiții literare dedicate elevilor. Festivalul s-a impus din start ca o manifestare de ținută și a beneficiat la fiecare ediție de aportul Anei Blandiana care, ca autoritate de prim rang a literaturii române, a adus prestanță manifestărilor culturale, literare și artistice, circumscrise Festivalului.

Alături de prof. dr. Gabriela Vasiliu, am pus temelia acestui Festival, care are particularități care îl fac distinct în contextul manifestărilor de gen. Ediție de ediție, într-o perspectivă comparativă, prin teme propuse, Festivalul a reușit să pună în discuție opere ale unii scriitori reprezentativi din literatura română.

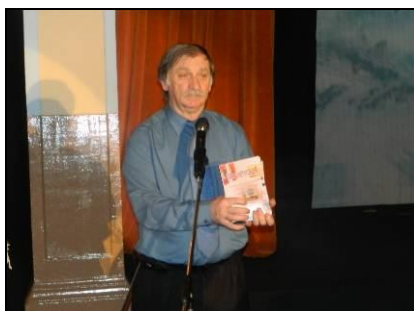
Ediția din 2016, care a avut ca temă „Dimensiunea sacră a iubirii”, a pus față în față poezia Anei Blandiana și a lui Ioan Alexandru, pentru acesta din urmă și într-un efort recuperatoriu, de readucere în alt orizont de vizibilitate a unei opere marginalizată pe nedrept în ultimii ani.

Particularitatea acestui Festival, dincolo de prezența autorului, Ana Blandiana, constă și în editarea lucrărilor premiate, în volume distincte, pe secțiuni: poezie, critică, proză/eseu, traduceri. Mai mult, aceste antologii sunt lansate în cadrul Festivalului, ceea ce a presupus un efort colectiv conjugat, coordonat de prof. dr. Gabriela Vasiliu, pentru încadrarea în timpul scurt, de la încheierea jurizării și până la festivitatea de premiere.

Și pentru ediția 2016 au fost tipărite patru antologii: *Glasul tainic al iubirii* (creație – poezie), *Pleoape de apă în lină lumină* (critică), *Altar de rouă* (proză/eseu), *Cumințenia pământului* (traduceri). În plus, volumul de versuri *Octombrie, noiembrie, decembrie*, de Ana Blandiana, antologia de texte critice, evocări *Întoarcerea lui Ioan Alexandru* (ediție de Nicolae Băciut), *Nichita Stănescu. Cu colțul inimii*, de Nicolae Băciut, precum și revista *Cenaclului Literar „Nicolae Băciut”* din Brăila, *Singurând*.

Acestea sunt... cărțile Festivalului de Creație Literară „Ana Blandiana”, un colț de raft, care onorează orice bibliotecă.

NICOLAE BĂCIUȚ



2012

1. „Îngeri de cuvinte”. Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2012, 170 p.
2. „Între alb și negru”. Eseuri, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2012, 166 p.
3. „La umbra poemelor în floare”. Poezie., Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2012, 184 p.
4. „Poduri de cuvinte”. Simpozion Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2012, 90 p.

2013

5. „Oraș de silabe – silabisirea poeziei”. „Întâmplări din grădina mea – grădina poeziei”. Antologie e Festivalului Național de Creație și Interpretare „Ana Blandiana”, Brăila, 2013, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 142 p.
6. „Rugăciunea poeziei – poezia rugăciunii”. Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.
7. „Pe unde umbli, poezie?” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.

2014

8. „Urma rădăcinii”. Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.
9. „Poetica arborelui” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.
10. „Dincolo de verde, dincolo de albastru”. Ana Blandiana în

interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.

11. „Metafora arborelui în literatura română și universală” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.

2015

12. „Copilul între anotimpuri” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2015, 90 p.
13. „Vârsta anotimpurilor” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2015, 90 p.
14. „Dincolo de anotimpuri” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2015, 90 p.
15. „Octombrie, noiembrie, decembrie”, traduceri?” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2015, 90 p.
16. „Octombrie, noiembrie, decembrie”, reeditare?” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2015, 90 p.

2016

17. „Pleoape de apă în lină lumină”. Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.
18. „Cumințenia pământului”. Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.
19. „Altar de rouă” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.
20. „Glasul tainic al iubirii” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.
21. „Pe unde umbli, poezie?” Ana Blandiana în interpretări critice, Ediție îngrijită de Gabriela Vasiliu și Nicolae Băciut, Editura Nico, 2013, 90 p.

Un document de istorie literară
FESTIVALULUI DE CREAȚIE ȘI
INTERPRETARE
„ANA BLANDIANA”
PREMIANȚII EDIȚIILOR
I – V (2012 – 2016)

EDIȚIA I

Brăila, 1 Iunie, 2012

POEZIE – GIMNAZIU

Gibu Ana Maria
Sămărescu Alexa
Aron Teodora
Nicu Anca Teodora
Bișag Alexandru Ștefan
Iftode Roxana Marina
Văcaru Cora Paula
Anghel Irina
Bădan Ștefania
Bocancea Maria Cătălina
Fulger Beatrice
Gănescu George
Iorga Diana Maria
Istratescu Renata Maria
Leopa Ana Maria
Stavăr Simona Elena
Badić Cristina
Opran Maria

POEZIE LICEU

Moroianu Luciana
Voicu Andreea
Cauc Bianca-Mihaela
Șeremet Diana
Codreanu Isabella Adelina
Stoica Teodora Maria
Corobceanu Maria
Gheorghiulescu Bianca
Lixandru Roxana
Neagu Emanuel Adrian
Tudorie Ioana Andra
Popescu Oana
Ciucă Corina
Grigore Simina
Năstase Elena Daniela
Petrescu Elena Denisa
Pietrăreanu Alina
Stoica Diana Claudia
Popescu Ana Maria

ESEU – GIMNAZIU

Grăjdănescu Iulia
Miron Miruna Ioana
Cristuinea Cristina Ileana
Abduraman Suher
Anghel Irina
Tok Maria Veronica
Cîreașă Roxana
Cernău Elena Emilia

Burlacu Diana Elena
Chervase Alexandra
Ciurdar Patricia
Gîndeș Ana Gabriela
Mureșanu Iulia
Constantin Florina
Stanciu Diana Mihaela
Popica Larisa Ioana
Cara Diana Denisa

ESEU – LICEU

CIUBOTARU ALEXANDRA, I
GOGU TEODORA, I
FIRU FLAVIA, II
MIHĂILESCU SILVIA-ELENA, III
PETRICĂ LAVINIA IOANA, III
GHEORGHE ALEXANDRA-GABRIELA, III
CRISTIAN IULIA, III
CAUC BIANCA-MIHAELA, M
PENCU SILVIA NICOLE -M
TOADER MĂDĂLINA
GABRIELA, M
STROESCU LORENA, M
CIOBOTARU ANDRA ELENA, M
VATRĂ MARIA
UNG SNEJANA
CODREANU NARCISA
CĂTĂLINA
PĂTRĂU ALEXANDRA
COMȘA CLARA ANDREEA
CRISTIAN DENIZA IRENA
KOCZKA LARISA -
SOFRONE FLORINA
ENCIU ANDREEA
ENE DANIELA ELENA
MEREUȚĂ BOGDAN CĂTĂLIN

CRITICĂ – GIMNAZIU

RACOVITĂ RADU ADRIAN
DINCĂ ANA-MARIA
CHIBRIT FLORENTINA
ORGHIDAN ANAMARIA
ROMANA
RACOVITĂ ANCA DIANA
FERENC ANDREEA LORENA
LIPAN ANDREEA MARIA
PRIBEAGU SIMONA CLAUDIA
MUNTEANU CĂTĂLIN VASILE
RACOVITĂ RADU ADRIAN
VIȘAN LAURENȚIU
IFRIM MARIA MĂDĂLINA
MORĂRESCU ANDREEA
JALBĂ IOANA ELENA
HAȚEGAN BEATRICE
BALOGH KRISZTINA
RUSU MIRUNA IOANA
HOGAȘ SILVIU
HODOROABĂ AMALIA
ANDREEA

CARP MIHAELA
BOCIORT RAMONA DENISA
BARBU SIMINA ANDREEA
CRITICĂ LICEU
VRABIE IULIANA
VĂRZARU ANCA GABRIELA
PELEA SANDA-ILEANA
VENCZEL ADI
GOGU TEODORA
PĂCURAR CRISTINA MARIA
ENACHE IULIA IOANA
VATRĂ MARIA
ROȘCA MIRELA MIHAELA
NICA GEORGIANA DIANA
SAVA GABRIEL FLORIN
PRANGATE BIANCA
NASTASA CRISTINA
IESSENSKY ANDREI
STAN NICOLETA
DĂMĂCEANU LAVINIA
GEORGIANA
IACOB CĂTĂLINA RALUCA
TUDOR CAMELIA MIHAELA
LASCU ALEXANDRA ANA-MARIA
ANGHEL ANDREEA MONICA

RECITARE GIMNAZIU

Barbu Andrei Robert Nicolae
Gheorghită Răzvan
Purdea Rareș
Luncanu Iulia Karina
Vintilă Denis Andreea
Elena Trandafir

RECITARE LICEU

Prangate Bianca
Patrichi Oana
Turcu Alin
Dinescu Ioana Bianca
Stoica Florentina
Enciu Andreea
Vlădescu Marina Diana
Beschian Diana

INTERPRETARE FOLK

Bivoleanu Ramona
Cristian Florin Ionu
Munteanu Valentin Cosmin
Filip Eduard
Grupul “LAMM” : Gherghescu
Lavinia / Rusen Ana Maria /
Damaschin Mushu
Vasilescu Gabriela
Grupul “RaTuFan” : Meiroșu
Rareș Cătălin / Jelescu Tudor /
Soca Ștefan Cristi
Alexandrescu Sebastian
Grupul “OLYNTH” : Malu
Monica / Caraua Ștefania

EDIȚIA II

Brăila, Iunie, 2013

Critica GIMNAZIU, 2013

NEDELCU ANA
CARP MIHAELA
Racoviță Radu Adrian
IFRIM MARIA-MĂDĂLINA
HAȚEGAN BEATRICE
TOLOARGĂ IOANA
Toma Rodica Eugenia
BALTA BIANCA-IONELA
VAVA TEIA
Lipan Andra-Maria
MUȘAT MARIAN DORIN
BARBU MĂLINA-GEORGIANA

CRITICĂ – LICEU, 2013

CONDRUȚ DIANA-MĂDĂLINA
DEFTU IRINA-MARINELA
BUZEA ELENA-DANIELA
PAȚILEA LAURA
STANCIUC DANIELA
Dațic Manuela Nicoleta
Tudor Giulia
NĂDEJDE NELU
TANASI ERENA-ANA
OLARU ALIN
POPOVICI DIANA MARIA
CĂCIULĂ JENY GEORGIANA
MITESCU DAN GEORGE

ESEU – GIMNAZIU, 2013
BÎSCOVEANU ANDREEA –
MĂDĂLINA
TRUȘCĂ ADELA
Corneanu Nicoleta
GHERGHINESCU TEODORA
BURLACU DIANA ELENA
BORNEA LOREDANA
GÎNDEȘ ANA GABRIELA
PÎRVU MARA
PREDĂ DARIA
TÖK MARIA-VERONICA
RUSU MIRUNA IOANA
BULAI ANDREEA
ISTRĂTESCU MARIA RENATA
TOLOARGĂ IOANA
PUȘCAȘU ȘTEFAN
ACHIM ELISABETA
ENACHI-SAVIUC-PAVĂL
OANA
CIOBANU RAREȘ

ESEU – LICEU, 2013

PANAIT MARILENA
Andrenoiu Viviana
IONESCU ANDA-SABINA
GOGU TEODORA



AMZA ADINA-MIHAELA
GHEORGHE ALEXANDRA –
GABRIELA
ROFF ANDREEA ELISA
DRĂGOI OXANA
MEREUȚĂ BOGDAN CĂTĂLIN
IONEL MARINA ANDREA
SOCACI ANCA
TEODOR IOANA
DUMITRIU OLIVIA
SOFRONE FLORINA
GHEREBEN MARIA
Ciobotaru Andra-Elena
ȚIGĂNOIU CIPRIAN NICOLAE
UNGUREANU MARIA
THEODORA
FALIBOGA-MUREȘAN RAUL-
ȘTEFAN
BILIBOC BIANCA-ȘTEFANIA

GIMNAZIU, 2013
FILIP EDUARD
MUNTEANU COSMIN
CARA DIANA
RADU ANCA
MINEA ANDREEA

FOLK – LICEU, 2013
EMINESCU BAND
LAZAR ABEL
DAVID ARPAD
SZOCS TAMAS
DUMITRACHE MARIUS MIHAI
GRUPUL UNIQUE
RĂDULESCU MARIA-FLAVIA
DAFINOIU LEONARD DIMITRIE
BIVOLEANU RAMONA
COMAN MĂDĂLINA

*CLASAMENT POEZIE –
GIMNAZIU, 2013*
LIȚĂ ELIZA
BADIC CRISTINA
COSTE CORINA-CARMEN
ANGHEL IRINA
MANOLACHE ILINCA
ȚUCĂ DIANA OANA
MOLDOVAN IOANA ILINCA
GĂICEANU THEODORA
OLTEANU OANA
SPEIANU ANDREEA
PANĂ RAREȘ ȘTEFAN

POPESCU MARIA LOREDANA
CERVICESCU ANA-MARIA
CONSTANTINESCU REBECA
GHERGAN ALEXIA
TERENTE CRISTINA

POEZIE – LICEU, 2013
AMZA ADINA-MIHAELA
GÎBU ANA MARIA
GOCIU GABRIEL ALEXANDRU
DUMITRIU OLIVIA
NEAGU EMANUEL ADRIAN
VOICU ANDREEA
BAICU SIMONA-ELENA
MARUA MACHOUR
HAMZA ANDREEA IOANA
PAVĂL DRAGOȘ-COSMIN
TEOHAR IULIANA
TOMA IOANA
NEAGU FLORIN
STAN ROBERTA-CORINA
Văcaru Cora-Paula
MĂNESCU ILINCA-MARIA

RECITARE – GIMNAZIU, 2013
FILIP EDUARD
TRANDAFIR ELENA
TERENTE CRISTINA
HAMZA ALEXANDRA
BARBU ROBERT ANDREI
NICOLAS
LUNCANU IULIA

RECITARE – LICEU, 2013
PATRICHI OANA
COJOCARU CORNELIA MARA
MUNTEANU MAURA
DUMITRIU ROXANA
COTEȚ CRISTINA
GEORGESCU MARINA

EDIȚIA a III-a

Brăila, iunie - 2014

POEZIE GIMNAZIU, 2014
BĂLĂI IOANA
RACOVITĂ ANCA DIANA
RUSU IRINA BIANCA
ILIE ADA
SCUTARU IOANA
LEOTESCU LORENA
MOLDOVAN IOANA ILINCA
OLTEANU OANA RALUCA
BACALE TANIA
LEPĂDATU DENISA
SMULTEA ELIZA ANA
JEGU TEODOR

POEZIE LICEU, 2014
MARCU ANA-MARIA
TACHE ANASTASIA MARIA

LIȚĂ ELIZA MARIA
PASCU AIDA – ELENA
ANGHEL IRINA
IORGA DIANA
COZAC ȘTEFANIA
LASCU RĂZVAN
GÎBU ANA MARIA
CREȚU COSMIN EMANUEL

PROZĂ - GIMNAZIU, 2014
TÖK MARIA – VERONICA
BOBARU ALEXIA ANDREEA
STROILESCU ALEXANDRA
ALBU MĂDĂLINA
CORNEANU NICOLETA
COICULESCU VERONICA-IONELA
CROITORU MARA-ILEANA
CRISTESCU ILEANA
BOICU ANA
DĂNILĂ ALICE-GABRIELA
NĂSTASE MARIA
BURLACU ANDREEA ELENA
EREMIA ANDREEA
MIHOREANU COSMINA
BUZURIU ANDREEA

ESEU - LICEU, 2014
STOICA IRINA
DAMIAN ELENA
CAUC BIANCA MIHAELA
CRISTEA CĂTĂLINA
RĂILEANU SIMINA – ANDREEA
CHERVASE ALEXANDRA
CĂCIULĂ JENY
IONESCU ANDA – SABINA
ROFF ANDREEA - ELISA
MIRON MIRUNA-IOANA
BOȚ MĂDĂLINA

CRITICĂ – GIMNAZIU, 2014
TOLOARGĂ IOANA
REDNIC ALEXANDRA
TÖK MARIA-VERONICA
BOBARU ALEXIA ANDREEA
TĂTUCU MIRUNA MARIA
OLTEANU OANA RALUCA
POP SORANA PATRICIA
RUSU ANDRÁS PÁL
BERARI MIHAELA FELICIA
GURZU ANDREEA
DAJBOG ADRIANA
MIRCICĂ TUDOR

CRITICĂ – LICEU, 2014
NOVAC ALEXANDRA
BOȚ MĂDĂLINA
HUDEA RAUL
VIȘAN RALUCA MARIETA
RUS GABRIELA-ALEXANDRA
MIRON MIRUNA
IFRIM MARIA-MĂDĂLINA
ENACHE ANDREEA
BADIC CRISTINA

VELCHEREAN ALEXANDRA
GÎBU ANA MARIA
NAGY ROBERT
BOGDAN IOANA-DANIELA

RECITARE GIMNAZIU, 2014
Antoniuc Claudia
Căluian Cristina
Dobre Mara
Micu Andreea
Guțanu Mădălina
Pascu Rebecca
Stanciu Raluca
Vîju Georgiana
Băjan Oana
Alexandru Bianca

RECITARE LICEU, 2014
Purdea Rareș
Ioniță Dragoș
Gheorghe Minodora
Lepărdă Răzvan
Dumitriu Roxana
Datcu Daiana
Ștefănescu Lavinia
Burtan Lorena Abigail
Coteț Cristina

SECȚIUNEA FOLK, 2014
Minea Andreea Maria
Munteanu Cosmin
Rădulescu Maria-Flavia
Dăfinoiu Leonard-Dimitrie (grupul Pasaj)
Rusu Roxana
Croitoru Diana-Patricia,
Rouă Larisa, Grigoriță Andreea

EDIȚIA a IV-a

Brăila, mai - 2015
POEZIE GIMNAZIU
BERBECE DAVID
ILIE ADA
SULIMAN BILGHE
STAN MARIA
SCUTARU IOANA
ZAPCIROIU MIRUNA
VLĂDESCU IRINA
DUȚĂ GINA DOINIȚA
BĂNICĂ ALEXA
SOMENCIUC SABINA

POEZIE LICEU, 2015
DUMITRESCU ALINA
CREȚU COSMIN
NEAGU EMANUEL ADRIAN
TEUȚAN LUCIA
IOSĂGEANU ANDREEA
RĂDUȚĂ MIRCEA TEODOR
CRÂNGAȘU ELENA GABRIELA

BOTÎLCĂ CRISTINA MIHAELA
SIMA MARIUS GEORGE
PRICE COSMINA CRISTINA
IORGA DIANA
AMZA ADINA

PROZĂ - GIMNAZIU, 2015
DOLIȘ VIVIANA
SCUTARU IOANA
BOBARU ALEXIA
DRAGOTĂ MARA
SUTAC DIANA
CORNEANU NICOLETA
BURLICA ȘTEFANIA
LĂPUȘNEANU LUCIANA
IGNAT ALEXIA
CIOBANU FELICIA MARIA

ESEU - LICEU, 2015
ROFF ANDREEA ELISA
MIRON MIRUNA
JIPA VLAD
LOGHIN ANDREEA CARLA
BURLACU DIANA-ELENA
PATACHE MARINA
BOȚ MĂDĂLINA
SILAI ANDREEA
PREDOANA ANDREEA
BUBLE EMIMA

CRITICĂ – GIMNAZIU, 2015
DOBROMIR MARTA
FĂRCAȘ RITA BIANCA
POPESCU CRISTIANA
ȘTEFANIA
ZGREABĂ MĂDĂLINA
ARITON CRISTIAN

CRITICĂ – LICEU, 2015
JALEA DIANA
RUS ALEXANDRA
OLTEANU ANA-MARIA
VIȘAN RALUCA
DUMITRESCU ALINA
IACOB ALEXANDRU
POȘCHINĂ OANA
HODOROABĂ AMALIA
ANDREEA
NOTAR SABINA

TRADUCERE – LIMBA
ENGLEZĂ, 2015
BĂDEU ANDREEA
UDREA ANDREEA
DUMITRACHE DIANA
DIMA IOANA CLAUDIA
DUMITRIU ALEXANDRA
PUȘCĂU ANAMARIA IULIA
SĂRAN RAUL

TRADUCERE – LIMBA
FRANCEZĂ, 2015

COMORAȘU GEORGIANA
MĂDĂLINA
MOROZOV VICTOR
SUHOV IOAN
LĂCĂTUȘU DIANA
MITU ALEXANDRU
POPESCU GABRIELA
STANCIU MIHAELA

RECITARE GIMNAZIU, 2015
DIMA CRISTINA
CĂRĂUȘU CRISTINA ȘTEFANIA
DAFINOIU ANDREEA
CIULICĂ VIVIANA
LUNGU CRISTINA
SCARLET ANA-MARIA
PANTEA LAURA
BARBU RALUCA

RECITARE LICEU, 2015
STRATTON ANDRIEȘ DANIEL
PURDEA RAREȘ
TIMIȘ ANDREEA
BURTAN LORENA ABIGAIL
GRAMA CLAUDIU
DOROBĂȚ ANDREEA
JIEANU ADRIAN

SECȚIUNEA FOLK, 2015
MINEA ANDREEA
GRUPUL ISON (CROITORU
DIANA, ROUĂ ELENA,
AMĂRICĂI ANA-MARIA,
GRUMEZESCU ANDREI, OANCĂ
GABRIELA)
BĂDILĂ ȘTEFAN
CĂRĂUȘU CRISTINA ȘTEFANIA

EDIȚIA a V-a

Brăila, iunie - 2016

POEZIE GIMNAZIU, 2016
ANASTASIA PAVLENCO
ADA ȘAHRAI
ALEXANDRA MARIA COSMESCU
TEODORA IFTIMIE
ADA ILIE
ANDREEA VASILE
ANDRA-MARIA IGNAT
COSMIN CĂLINOV
SANDRA GAVRILĂ
FLORIAN DRAGHIA
MARIA GHINCIA
IOANA ANASTASIA ANDREI

POEZIE LICEU, 2016
ALEXANDRA STOICESCU
IRINA ANGHEL
MIRELA IRIMIA
DIANA TCACI
MIRCEA TEODOR RĂDUȚĂ



ELENA GABRIELA CRÂNGAȘU
ȘTEFAN-CRISTIAN ROATĂ
ORIT TOVA ITZICOVICH
CRISTINA TERENCE
ANCA TEODORA NICU
ANDREEA CHIPER
IULIA DARIA IACOB
MARILENA-DANIELA TOMESCU
PAUL BEJINARIU

PROZĂ - GIMNAZIU, 2016
MARIA GEAMĂNU
MARA-ALESSANDRA DRAGOTĂ
ALESIA RADU
ELENA-MĂDĂLINA DIMA
ANASTASIA APETRI
ANA-MARIA SPĂTĂREANU
ANDREEA ZIBILEANU
ALEXANDRU CĂLIN MATALĂ
COSMINA MIHĂESCU
MARIA MOROIANU
CLAUDIA ANTONIUC

ESEU - LICEU, 2016
RAISA NAIDENCO
LIVIA BOȘCANEAN
CLAUDIA ELENA DOBRE
ADINA IULIANA CALU
BIANCA BALEA
ANDREEA SILAI
MARIA POPOVICI
DENISA SILIVESTRU
ALEXANDRA MOCANU
CRISTINA MARIA CHISCARI
ANDREEA IFTEMIE
ANDREEA DOGARU
ANDREI DUMITRESCU

CRITICĂ - GIMNAZIU, 2016
MIHAI TUDOR ROȘU
DIANA ELENA BARARU
ELENA ADELA TRUȘCĂ
DENISA ROBERTA JUHASZ
TUDOR ȘTEFAN REBENCIUC
TATIANA DIANA PATRON

CRITICĂ - LICEU, 2016

JESSICA COSTACHE
ALEXANDRA PANĂ
ANDREI EBERHAT
DIANDRA-MARIA PANFIL
ALEXANDRU BARBU
MĂDĂLINA HIZANU

IOANA BONDAR
ANCA CĂLUGĂRU
ANDREEA RALUCA RADU

TRADUCERE - LIMBA

ENGLEZĂ, 2016
IASMINA DOGARU
ANA-MARIA APOSTOL
ADRIAN DOVLEȚIU
ALEXANDRU BARBU
DANIELA DUMITRAȘCU
ALEXANDRU PETER VÎLCOV
IULIANA NICULESCU
ANDRA VOINA

TRADUCERE - LIMBA
FRANCEZĂ, 2016

IOANA MIHAELA ȘANDRU
MARIA ELENA MILANDRU
MARIA IOANA RUȘET
DIANA PAULA ȘERBAN
MONICA COLEA
GABRIELA POPESCU

RECITARE GIMNAZIU, 2016

AMILIN TEODORA MITU
ELIZA POMOHACI
ANDREEA HALIP
DIANA LAZURCĂ
ANASTASIA MIRON
NADIA CURTEANU
ALINA DUMITRU
CRISTINA CĂLUIAN
MIRUNA ONOIU
ANDREEA DORE
DAVID PINTEA
DIANA PASAT

RECITARE LICEU, 2016

MARIA TEONA HARJA
IRIDA RUGET
RAUL ALEXA
BLANKA INCZE
ANDREEA FRANCESCA PAL
CEZAR AROMANESEI
DIANA DRĂGHICI
MARIA CRINA AMARIEI

SECȚIUNEA FOLK, 2016

DUMITRU JUBEA
GRUP FOLK - LUNGU DANIEL,
BUJOR IONUȚ DANIEL,
CIUPERCĂ DRAGOȘ
CELINA MĂDĂLINA SANDU
GIULIA GEORGIA BELICIU
ANA MARIA GHEORGHE
IZABELA SAVA, IULIA LUP
CRINEDEL CU ANA
CARP MIHAELA

Spaima de literatură

I. MINOTAURUL DIN LABIRINTUL DE HÂRTIE-AL POEZIEI...

N-am simțit niciodată fericire în fața unei noi cărți ale mele, am simțit întotdeauna numai acel ambiguu și complicat sentiment – amestec de mândrie și neputință, de dragoste și jignire, de intimidare și, mai ales, de uimire – pe care trebuie să-l aibă părinții în fața copiilor deveniți deodată mari și pe care nu îi mai poți stăpâni. (Ana Blandiana, *Spaima de literatură*)

Ce este literatura? Ce este creația? Cunoaștem cu toții definiția aristotelică în virtutea căreia mecanismul creator presupune metamorfozarea realului în trecerea prin furcile caudine ale propriei sensibilități a artistului... Cred că cea mai mare spaimă este legată de tăierea aceluia infim și invizibil cordon ombilical care-l leagă pe creator de creația sa.

Actul devoalării produsului artistic este ambiguu, nesfârșit, neașteptat... Mărturisirea citată mai sus definește tocmai sentimentul generat de complexul unei paternități refulate...

Fiecare cititor este un paricid invizibil pentru creator, de aici, veșnica întrebare pe care elevii o adresează: *S-a gândit poetul la toate astea când a scris?* În acest punct se află provocarea oricărui demers interpretativ, fie el didactic sau nu... de-a învinge herghelia năvălășă a miilor de cititori anonimi și neavizați, ale căror suflete se-mbibă de cuvintele tale, artistule!

Poezia este un act intim și-n egală măsură ciudat democratic, ireversibil colectiv, aceasta pentru că poetul este, volens nolens, un artist al cetății, un clovn ciudat care exhibă și-nchide-n sine coduri multicolore, fascinante dar greu de-nțeles.

De vreme ce trece prin acest malaxor orb al orizontului de citire, poetul își pierde identitatea și intimitatea. Labirintul nesfârșit și-ntortocheat, prin care se visează de bunăvoie, are undeva, ascuns, un minotaur cu față ingenuă... Cititorul îi este poetului, în egală măsură, prieten și dușman, aceasta pentru că, într-un gest neștiut și neașteptat, întinde brațele ca să ucidă. Ce? Tot ce înseamnă speranțe-ale artistului...

Un gest de igienă estetică? Probabil că da...

Ce este în cele din urmă literatura? O nesfârșită căutare a curajului de-a se denunța în spaima oglinzii... O neos-

toită nevoie de părăsire a turnului de fildeș în care se nasc vampirii uitării de sine, fantasmale nevoii de-a tiraniza într-o voluptate adulării... Literatura, s-a spus pe bună dreptate, este o formă de putere și-o formă de manipulare... Este modalitatea absurdă de-a exhiba un fœtus personal, de neimaginat și de nearătat... Îl faci să fie dezirabil și te temi apoi de părerea celor cărora îl arăți...

Domnule profesor, ce-a vrut să spună poetul cu asta? De fiecare dată, această întrebare mă lasă mut pentru că răspunsurile vor fi invariabil, poate, false și pline de minciuni dezirabile.

Ana Blandiana stă lângă noi pentru că a avut gingașul curaj de-a-și asuma lupta cu Minotaurul din labirintul ei de hârtie, din lumea fascinantă și-nspăimântătoare-a poeziei.

Fiecare poet se crede un învingător, dar, în cele din urmă, devine un cavaler învins al propriei obsesii... cea a iluziei eternizării prin creație... În tot acest amalgam de minciuni și adevăruri fiecare artist autentic trebuie să-și pună întrebările acestea: *Ce vreau să spun? De ce nu trebuie să mint?*

II. O ARTEMIS PRIN PĂDURILE VIRGINE-ALE MINUNII POETICE

Într-un studiu despre *Sentimentul naturii și expresia lui literară*, Alexandru Phillipide deosebește două feluri de sentiment al naturii, sentimentul frumuseții naturii și acela al împrietenirii cu natura, văzută ca ființă omească. Acesta din urmă este definit ca sentiment românesc al naturii (parafrază a sentimentului românesc al ființei, în cheia interpretativă a lui Constantin Noica) și văzut ca particularitate esențială a poeziei Anei Blandiana.

Există un fel de-a torsiona imaginile naturii în cântecele autoarei, un fel care transformă natura într-o serafică apariție ce populează geografia surprinzătoare a poemelor sale.

În al doilea rând, apare în aceste poeme o feminitate însetată de sine, de



La casa de vacanță a Anei Blandiana

nevoia de-a se spune, de-a se striga printr-o perpetuă reinventare a existenței. Poezia este femeie iar aceasta din urmă este lumea, alcătuită dintr-o rețea invizibilă de imponderabile:

“Mă hăituiește universul cu mii de fețe ale mele/ Și nu pot să mă apăr decât lovind în mine.”

Raportarea la lume este duală într-un fior paseist vizibil, fie din perspectiva pipăirii orizontului dinapoia văzului, fie prin straniul senzației că poeta se caută-ntr-un palimpsest din care nu poate deosebi sensurile lumii de cele ale propriei ființe: *Totul este eu însămi.*

S-a vorbit despre influența lui Blaga asupra gândirii poetice a autoarei. Dincolo de asta, nu putem observa decât simplitatea osaturii versului liber al textelor sale care dezvoltă-n ample volute arcuiri metaforice nu prin asociere de cuvinte, ci prin articulări strofice pe strofice inedite. Metafora devine principiu al texturii poetice, dincolo de ineditul asocierilor la nivelul verbului poetic. Exemplu:

Nu îndrăznesc să-nchid o clipă ochii/de teamă/să nu zdrobesc între pleoape lumea/să n-o aud sfărâmându-se cu zgomot/ca o alună între dinți”.

Din păcate, asemenea altor scriitori contemporani, poeta este ignorată de manualele școlare actuale. Poezia ei este fie slab, fie deloc cunoscută în rândul elevilor. În afara programelor de gimnaziu, într-un manual apărut în 1996, este inserată la capitolul *Alți reprezentanți ai poeziei contemporane*, cu poezia *Avram Iancu* din vol. *Somnul din somn*.

Ana Blandiana împărtășește condiția ingrată a multora dintre scriitorii noștri actuali și este păcat. Cred că orizontul de lectură al adolescenților noștri ar fi mai frumos prin ceva poezie semnată Ana Blandiana...

Voi susține mereu, cu tărie, acest lucru...

**PROF. DANIEL KIȚU,
C.N. „Gheorghe Munteanu
Murgoci”, Brăila**



Ana Blandiana, la Brăila

ANA BLANDIANA CITITĂ DE COPII

Umbrei mele i-e frică

Natura eminentemente romantică de tip contemplativ și interiorizat, formată îndeosebi prin studierea intensă a lui Eminescu, Novalis, Blaga, a muzicii clasice și a picturii, Ana Blandiana tinde în poezie către lirismul esențial pe care îl și realizează adesea. În versurile ei – libere și albe, cele mai multe, – figurile de stil nu sunt numeroase, însă poeta creează metafore totale prin aceea că însăși gândirea îi este metaforă. Opera lirică „Umbrei mele i-e frică” are la bază un principiu eminescian, reflectat în versul „Ce e val ca valul trece”.

Prolixă prin natura ei obnubilantă, literatura trăiește din pletora de vocabule, din aglomerarea cuvintelor ce se supun rândului, delimitat într-un mod clar, bine stabilit. Într-un stil caracteristic Anei Blandiana, aceasta refuză încorsetările canonice, poezia fiind scrisă într-o manieră modernistă, exprimând jovialitatea prin fiecare vers, libertatea cuvântului ce își permite să dicteze suflul eului liric, și nu invers, așa cum este obișnuit cititorul. Umbra, laitmotivul acestei opere lirice, este, pe de o parte, ceea ce se opune luminii, iar pe de alta, însăși imaginea lucrurilor trecătoare, ireale și schimbătoare. Astfel, în acest caz, umbra sugerează latura efemera a vieții, într-o permanentă schimbare, asemeni sentimentelor și trăirilor. Arborele, în mod paralel, simbolizând statornicia și evocând-o, este opusul deciziilor pripite și al aparențelor superficiale ce se oglindesc în imaginea umbrei: „Umbrei mele i-e frică/ De umbrele arborilor”.

Arborele reprezintă viața în continuă evoluție, în ascensiune spre zenit, pe când umbra este ținută în planul teluric, nerezând să influențeze ființa umană decât pe moment, într-o secundă, poate, de rătăcire sau euforie. Absența umbrei, regăsită în ultimele versuri ale poeziei „Și eu nu știu de când/ Înaintez fără umbră/ Cântând” se explică prin permeabilitatea absolută a trupului în fața luminii, determinată de purificare



sau de ieșirea în afara limitărilor existenței corporale. Ea devine astfel condiția nemuririi: odată cu abandonarea umbrei, această dedublare în plan metafizic a sufletului mânat de trăiri și de vicisitudini virulente, umbra revine la condiția ei de simbol nictomorf, încetând a-și mai exercita vreo influență asupra rațiunii omenești. În final, acest război dintre Scylla inimii și Charybda rațiunii „Dar în spatele meu/ S-aude mereu/ O încăirare sălbatecă/ De umbre” este câștigat de rațiune, singura capabilă să măneze entitatea pe un drum al cărui final este asigurat. Oricât am încerca să trăim într-un perpetuu timp afectiv, nedorind să fim afectați de cel cronologic, rațiunea ne împinge către adevărul revelator, ascetic. Nu se regăsește în fiecare dintre noi un Cioran inatacabil de timp, „deoarece nu este în elementul lui”: nu putem nici să îl contemplăm la nesfârșit și nici să atârnam pe lângă el. Poeta conștientizează faptul că trebuie să apuce timpul rațional la care are acces tot omul, eliberându-și astfel întreaga esență a vieții. Tocmai versul final, reprezentat printr-un gerunziu „Cântând” reflectă ascensiunea ei, fiind eliberată din chingile în care a fost prinsă înainte de a cunoaște Adevărul.

Un alt element de factură irațională este regăsit în versul „Păsările trec pe deasupra mea/ Și nu mă ating.” Asemeni umbrei, păsările, simbol al operațiilor imaginației, ușoare pentru că sunt instabile, zburătăcind de colo-colo fără metodă și fără coerență nu au puterea necesară rănirii încrederii în rațiunea stabilă a poetei, având totuși un efect dramatic asupra fragilelor trăiri, incapabile să facă față spontaneității primordiale, violentă și necontrolată „Dar umbra mea se chircește,/ Se rostogolește rănită”. Deși în vise, pasărea conturează personalitatea visătorului, în realitatea la care se

supune caustic poeta pasărea este reprezentanta sufletului liber, ce sperie și îndepărtează trăirile superficiale, aceste „umbre” ce întunecă personalitatea debordantă. Astfel, ea joacă rolul intermediar între pământ, reprezentat de către arbore, și cer, la care tinde sufletul coborât în materie. Încătușarea umbrei este cea care leagă sufletul de umanitatea lui Hades, însă nu are suficientă energie și vitalitate cât să-l încătușeze etern „Umbra mea este lipsită de-apărare./ Ea nu are rădăcini/ Ca umbrele arborilor”.

Atunci când demonul interior nu mai face umbră, este timpul pentru pacea interioară, răsfântă și în pacea exterioară. Rațiunea este cea care domină ființa, indiferent de refulările unei persoane. Fiecare dintre noi se închide în propria-i frică rațională – turnul său de fildeș, la care nu mai poate ajunge nimeni. Într-adevăr, totuși nu mai stai să cugeți atunci când te afli în ținuturile ecuatoriale ale sângelui.

**MIRUNA-IOANA MIRON,
CLASA A X-A, COLEGIUL
NAȚIONAL „GHEORGHE MUN
TEANU MURGOCI”, BRĂILA
PROF. COORD. DANIEL KIȚU**

Între mine și el

Titlul poemului „Între mine și el” are structură nominală. Fiind reluat de trei ori pe parcurs, devine vers refren, insistând asupra legăturii dintre ei și a intimității.

Poezia este structurată în patru secvențe poetice.

Temele și motivele întâlnite sunt extazul, natura și iubirea, singurătatea, timpul.

Tema ilustrează relația dintre cei doi, aceasta fiind transpusă într-o suită de metafore, personificări, simboluri.

Tema iubirii apare în corelație, în corespondență cu tema naturii pentru că natura vibrează la stările sufletești ale eului. →

**ALEXANDRA BIANCA
VELCHERIAN
CLASA A X-A
ȘCOALA COLEGIUL
NAȚIONAL „UNIREA”, TÎRGU-
MUREȘ, JUDEȚUL MUREȘ
PROF. COORD.
MELANIA BÂNDILĂ**

Poezia se deschide cu o exclamație, rugă adresată divinității „Doamne, cât de viu poate să fie” ilustrând uimirea și totodată neînțelesul, dorința de a construi lingvistic superlative, „cât” accentuând adâncirea, puterea invocării, prezența fiindu-i simțită prin adjectivul „viu”. „Arborele” – simbol al infinitului, întreține legătura dintre cer și pământ, dintre poet și lume, fiind un mijlocitor, un axis mundi – „al cărui nume nu-l știu” susține fascinația necunoscutului.

Întâlnim alegoria „frunzele lui de hârtie” prin care este pecetluită testamentar creația, totodată dependența, comunicarea, consubstanțialitatea „Poemele mi le transcriu!”.

Intimitatea se conturează în versul „Între mine și el”, acest „el” fiind personificat, considerat parte a lumii oamenilor, o ființă umană, „Lacrimi și flori” fiind un simbol al apropierii. Antitetic, suferința este degajată de versul „Chiar dacă fereastra mea dinspre cer/ Nu-i ajunge la subțiori”, înlocuindu-se astfel realitățile, cuprinzând cerul; acel „el” fiind un privilegiat. Fereastra este un simbol al deschiderii, „el” fiind binecuvântat să aibă o fereastră spre cer, având însemnele sacralității.

Ecolul suferinței este reluat în primele două versuri din strofa a treia, din nepăsare, neoferind importanță, însă fiind în același timp o rezonanță, vibrând o dată cu ea, răspunzând mișcărilor ei sufletești.

„E o tăcere atât de mare ” subliniază distanța care îi unește, care le întretaie drumurile. Întreaga strofă constituie un decor de sentimente prin multitudinea lor: apăsare, anxietate – „Încât poate cuprinde orice/ De la nebunie la disperare” – posibilitatea atingerii tuturor stărilor consonante sau antitetice. „Blasfemie” – „minune” susține atitudinea de răzbunare prin care pângărește, dar se completează cu minunea, privind neprezentă, dar dorită. „Țipăt de dragoste” – „rugăciune” creează impresia de ameliorare, iubire, speranță, bucurie, intimitatea trăirii, dând naștere expresionismului.

Distanța care îi apropie este reluată în ultima strofă „Căci, rar, între voi, în tăcere/ Cade o frunză la câteva ere”, pustietatea unind cerul cu pământul, marcând un sfârșit – toamna. Distanța deși se măsoară în tăcere, nu este respingătoare, ci

dimpotrivă, este ziditoare, izvorătoare de lumi, nu îi desparte ci îi apropie, simțind nevoia unei plăceri. Prin repetiția „cu ce rost” se insistă asupra scopului neînțeles, unirii, rostului creației omului și arborelui. Ultimul vers sugerează monotonia, obișnuința instalată, dând naștere unui testament literar: sfârșit pentru arbore, început pentru creație, a actului mimetic de apropiere.

Povestea de iubire ia amploare în versurile: „Între mine și el au fost schimbate/ Lacrimi și flori”, „Chiar dacă pe mine mă doare/ Și el cântă cu fiecare mișcare”, „Căci, rar, între noi, în tăcere/ Cade o frunză la câteva ere”.



Monologul liric al eului exprimă termeni antinomici (lumea ei – lumea lui): „Chiar dacă pe mine mă doare,/ Și el cântă cu fiecare mișcare”.

Imaginarul poetic se realizează cu ajutorul unei diversități de figuri de stil: metafora „frunzele lui de hârtie” exprimând legătura între viitor și prezent: trunchi – hârtie, creație, prin repetiția „Cu ce rost/ Cu ce rost” se insistă asupra scopului neînțeles, simbolurile infinitului „arborele”, „fereastra mea dinspre cer/ Nu-i ajunge la subțiori” – fiind mijlocitoare, axis mundi.

Verbul este o categorie morfologică, valorizată stilistic, fiind la prezent: „transcriu”, „cuprinde”, „cade”, „ajunge”, redau lumea eternă a ideilor și veșnicia naturii.

Muzicalitatea aparte a poemului este conferită de elementele de prozodie ce sugerează starea ideală, de har a eului liric și deopotrivă a poemului care-și descoperă și redescoperă sensurile.

Poezia Anei Blandiana „Între mine și el” este o pledoarie pentru creație, susținând fascinația necunoscutului și a distanței care îi apropie pe cei doi.

Ceea ce se ascunde "Între mine și el"

Dacă vrei ” să îl simți atât de viu/ pe arborele al cărui nume nu îl știi”, ” să îți transcrii poemele/ pe frunza lui de hârtie” și ”Universul să le învețe recunoscător pe de rost”, atunci lasă ” să fie schimbate între tine și el/ lacrimi și flori”, dă-i voie acelei tăceri atât de gălăgioase ce răsună plină de ”nebunie” și ” disperare” să umple golul lăsat de sunet (1)...Privește copacul și visează-l, mai bine visează-l decât privește-l și transformă-ți brațul tău în ramură, iar ramura lui în braț cu degete. Apoi, după ce ai murit puțin ca om și ai înviat ca plantă, iar planta a murit întrucâtva și a devenit într-o parte a ei om(2), acordă-i vântului valsul promis de atâta timp și permite-i să facă tot ceea ce dorește... El va manevra ca un păpușar maestrul ramura ta și brațul cu degete al arborelui și le va dansa, le va încălci așa încât diferența așezată de la începuturi între tine și el nu va mai exista, va fi contopită doar într-o ”frunză” a existenței cifrei doi în primordialul întreg, unu.

Dacă poți să faci asta, atunci tu, călăuzit de șoaptele ”rostogolite pe un tobogan al somnului”, consideri că noi ”suntem un popor vegetal” și că, în genere, arborele și ființa umană sunt una și aceeași entitate care își ” așteaptă liniștită desfrunzirea” (Ana Blandiana, *Eu cred*). Vei reuși astfel să te identifici cu Ana Blandiana care își amintește despre cum ”Cândva arborii aveau ochi”, care rostește plină de hotărâre ”Eu cred...”, care povestește despre dulcele ”Cireșilor amari” și care, nu în ultimul rând, dezvăluie ce există ”Între mine și el”: nu o dragoste de ordin pământesc a cuplului în care ”ea” este suportul de unde se vor defășura prelungirile-i în timp și spațiu sub forma unui ”el” sau invers, ci o iubire aparte care păstrează neîntinat același sentiment, dar care este transpus la un nivel superior, la treapta vegetală a echilibrului suprem dintre umanitate și natură, la o reconstituire nu a mitului androgin, ci a unei Grădini a Edenului în care Adam și Eva sfințesc Pomul Vieții prin îndeplinirea poruncii Tatălui Cerească. O astfel de existență probabil că -a îndemnat pe Mircea Eliade să acorde o atenție deosebită simbolului arborelui pe care îl denumeste ”axis mundi” și →

MĂDĂLINA BOȚ

CLASA A X-A

COLEGIUL NAȚIONAL „VASILE

ALECSANDRI” GALAȚI

PROF. COORD. DR. CORNELIU

GOLDU

pe care îl definește ca fiind " imaginea reflectată a cosmosului, teofanie universală, simbol al vieții, al fecundității inepuizabile, centrul lumii, suport al universului, receptacul al sufletelor strămoșilor, semn al reînvierii..." (3)

"Între mine și el" înfășoară astfel totul într-un pergament ce își are origini ancestrale și explicații care, deși arhaice, nu și-au pierdut în timp esența grăitoare. Pergamentul, însă este transpus într-un sistem magic în care literele ce se prind în hora silabelor și a cuvintelor sugerează mult mai mult decât în aparență. El are nevoie de o cheie de descifrare a tainelor lirismului, prima și cea mai importantă fiind titlul. La nivel paratextual, acesta este un "desferecător" al puterilor mesajului poetic, o construcție gramaticală înzestrată cu atributul de a transmite un prim fior liric. Sintagma "Între mine și el" concentrează aspectul general al realității surprins prin ochi de "cititor care îi citește pe cititori" (4) și sugerează, la o primă privire, romantismul spațiului incomensurabil dintre cele două ființe sortite să distrugă barierele acestuia și să-și apropie existențele. Adăugat fiecărui vers pe parcursul lecturii se poate observa însă, că "el" nu înseamnă prezența fizică a unui îndrăgostit, ci Arborele , al cărui nume nici măcar nu este cunoscut, dar care desăvârșește, asemenea unui iubit, destinul persoanei spre care își întinde ramurile. Golul dintre "mine și el" este un vid al graiului, "tăcere" pe care cei doi, eul liric și copacul, nu o pot umple decât în momentul în care încearcă să coexiste frumos, concentrându-și energiile întregilor lor ființe.

Natura poeziei Anei Blandiana nu este " o pictură parfumată cu vibrări de violet" (5) , nici "strai de purpură și aur peste țărâna cea grea" (6) ... Poeta dă o cu totul altă dimensiune universului artistic, realizând o legătură aproape organică între uman și natural și „creând o lume miraculoasă, strălucitoare” (Valeriu Cristea). Suflet funciar romantic, ea se întoarce în leagănul protector al brațelor vegetalului și se lasă adormită, asemeni unui prunc prins în mrejele somnului, de singura vâltoare care aduce adevărata liniște. Apoi, după ce "frunza" se desprinde ca o lacrimă din ramura arborelui, eul blandian, încărcat de preaplînul sentimentului de a fi în și prin natură, transformă întregul vis într-o frumoasă poveste care nu are nici început, nici sfârșit și poate că nici nume, dar care are pulsație de confesiune. Adresată direct, prin pronume la persoana I singular și plural ("mine", "mea",

"noi") și însuflețită printr-un singur și definitiv substantiv la vocativ ("Doamne"), mărturia eului devine o experiență despre seva arborelui și spiritul uman care, odată contopite, capătă formă de copac cu viață de om. Se realizează astfel un transfer spiritual între două lumi care, deși de la începuturi separate, reușesc să facă posibilă, "la câteva ere", apariția unei punți de legătură ce nu mai ține cont de faptul că "fereastra mea dinspre cer/ nu-i ajunge la subțiori", de imposibilitatea dintre verbul "a fi", caracteristic pentru om și "a se mișca", reprezentativ pentru arbore. Atfel spus, poemul "Luceafărul", construit pe tema incompatibilității dintre două lumi, precum și "Luceafărul întors" al lui Ion Barbu- "Riga Crypto și lapona Enigel" sunt transpuse, condensate și dezvăluite cititorului într-o altă manieră, cu același cunoscut început, dar cu o desfășurare și un deznodământ cu totul neașteptate: armonie, asentiment, pace...

Primul catren, ce reunește atât incompatibilitatea, cât și legătura care decurge din ea, sintetizează prin această antiteză mesajul poetic al creației. Poeta, impresionată de anormalul potrivit căruia arborele trebuie să moară pentru ca ea să trăiască, își transpune acest sentiment confuz în patru strofe-două catrene, un cvintet și o octavă și dă sens cuvintelor lui Camil Petrescu, care spunea: "Ceea ce e normal nu poate fi poezie." (7) Poetul este, prin excelență, răstignitul pe crucea propriului gând, persoana care transformă darul celui mai iubit dintre pământeni într-un perpetuu zbucium, conferindu-i semnificații de jertfă. Arborele este împăcat cu destinul său martiric: "frunzele lui de hârtie" sunt acea primă viață care luată de o alta, învie mai apoi sub forma unor „poeme”. Eul liric nu poate accepta cu seninătate o a doua jertfă, pe care natura o așterne la picioarele sale, explicându-și câteva versuri mai jos trăirea ("Chiar dacă pe mine mă doare"). Metafora "fereastra mea dinspre cer/ Nu-i ajunge la subțiori" este sugestivă pentru inferioritatea

universului uman al cunoașterii în comparație cu vastitatea ancestrală a naturii. În același sens, simbolul lacrimii și al durerii definesc, în raport contradictoriu cu "florile" și "cântecul "arborelui o atitudine diferită de a percepe mersul lucrurilor: poeta, asemeni lui Blaga, își lipește de scoarța copacului urechea și îi aude" a inimii bătaie zgomotoasă"8. Îl simte atât de viu pe cel în al cărui trunchi "va crește, cu fiecare clipă" (9) creația-i și nu dorește să sece, prin opera sa, izvorul de viață care îi menține vie continua "mișcare": foșnetul frunzelor, trosnitul crengilor, înmugurirea, înfrunzirea, rodul, desfrunzirea... Arborele este, însă, ca acel "mândru ciobănel/ tras printr-un inel" care știe că moartea este doar o Mare Trecere și că picurii săi de liniște se vor transforma în vine de sânge și că mișcarea lui va fi preluată de sufletul poetului care la fel va înmuguri, înflori, înfrunzi, desfrunzi...

"Poeții moderni pun apă multă în cerneală." (Johann Wolfgang von Goethe). Chiar dacă versul lor este abia descifrabil și uneori se confundă cu foaie albă, ei nu iau din farmecul adevăratei poezii, ci îl sporesc și mai mult. Ana Blandiana a estompat cu ajutorul apei, ca un pictor maestru, toate celelalte cuvinte și le-a evidențiat pe "mine" și "arbore", reconstituind un tablou al Începutului, al Armoniei, al Perfecțiunii.

Note:

1. Blandiana, Ana - secvențe lirice din poezia *Între mine și el*, din volumul *Patria mea A4*, Editura Humanitas, 2010
2. Stănescu, Nichita, însoțit de Aurelian Titu Dumitrescu - *Antimetafizica*, Editura Alfa, Iași, 1998
3. Ruști, Doina - *Dicționar de simboluri în opera lui Mircea Eliade*, Editura Tritonic, 2005
4. Stănescu, Nichita - *Fiziologia poeziei. Proză și versuri.*, ediție îngrijită de Alexandru Condeescu, Editura Eminescu, București, 1990
5. Bacovia, George - *Nervi de primăvară*, din volumul *Scânței galbene*, Editura Albatros, București, 1990
6. Eminescu, Mihai - *Epigonii*, din volumul *Poezii*, Editura Agora, București, 2008
7. Petrescu, Camil- *Patul lui Procust*, pag 178, Agora, București, 2012
8. Blaga, Lucian - *Pământul*, din volumul *Poemele luminii*, Editura Ars Longa, Iași, 2007
9. Blaga, Lucian - *Gorunul*, din volumul *Poemele luminii*, Editura Ars Longa, Iași, 2007



Umbrei mele i-e frică

Motto: „Poezia e ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai trăit”
(Ana Blandiana, interviu, 1985)

Poezia „Umbrei mele i-e frică” este scrisă de Ana Blandiana și face parte din volumul „Octombrie, Noiembrie, Decembrie”, apărut la editura „Cartea Românească”, în anul 1972, volum care are, ca esențială temă somnului, ea depășind sugestia erotică, dorința de somn fiind generală.

Întregul text relevă elementele universului poetic descris, astfel evidențiindu-se tema: expresia suferinței unui om „atacat” de umbre.

Pot fi umbrele lumii, umbrele celorlalți. Eu cred, însă că sunt umbrele proprii, întunericul sinelui. Se conturează, astfel, imaginea ființei umane asaltate de propriile ascunzișuri, de ceea ce se află undeva, la mari adâncimi, bine ascuns. Dar, oricât de mare ar fi efortul de a-ți ascunde „umbrele”, ele vor găsi mereu calea de a ieși la suprafață. Iar „atacul” este întotdeauna cu atât mai devastator, cu cât tainele au fost mai adânci și mai mult timp ascunse.

Senzația dominantă pe care mi-o induce textul este teama, asociată cu o oarecare disperare provocată de obligația eului liric de a recunoaște existența, în ființa sa, a laturii întunecate. Este ceea ce se poate numi „efectul umbrei” – revolta întunericului din noi, care încearcă eliberarea din captivitate (și întotdeauna îi reușește).

„Umbrele arborilor” și cele ale „păsărilor” rezonează, firește, nu cu lumina ființei, ci cu umbra ei, înspăimântând-o – de aici titlul „Umbrei mele i-e frică”, care se repetă în text, devenind leitmotiv. Întunericul ființei nu pare a se opune asaltului celorlalte umbre: „(...) în spatele meu/ Se-aude mereu/ O-ncăierare sălbatecă/ De umbre”.

Așadar, eul liric nu luptă, ci doar constată un adevăr, pe care-l consideră de necontestat și imposibil de înlăturat: „Umbra mea este lipsită de-apărare”.

Din această „încăierare sălbatecă” nu se naște scânteia generatoare de lumină, ci pare a se ivi o umbră și mai mare, și mai înfricoșătoare. Aceasta, ca o ființă mitologică,

produce o spaimă atavică: „umbrele mele i-e frică”, „umbra mea se chircește,/ Se rostogolește rănită”.

Elementele lumii exterioare – arbori, păsări – nu-i produc ființei o frică la fel de mare ca și cea provocată de umbrele lor umbrei sinelui („Arborii nu îndrăznesc/ Să m-atace”, „Păsările trec pe deasupra mea/ Și nu mă ating”). Este o luptă a umbrelor, din care sinele nu are cum să iasă învingător, decât dacă „întunericul sângerând” reușește „să se prefacă în noapte în cele din urmă”. Ființa nu se poate elibera de întunericul său și de frica acestuia, dacă nu și-l recunoaște. Doar luând cunoștință de el și asumându-și-l, îl poate elibera. Și, o dată cu el, se eliberează sinele și atinge lumina. Finalul poeziei pare a aduce speranță: prefăcându-și întunericul în noapte, ființa va putea „înainta” în viață „fără umbră,/ Cântând”. Ultimul vers se poate referi la condiția artistului, redată prin gerunziul cu valoare de prezent etern „cântând”. Cu alte cuvinte, creația se poate naște doar în afara umbrei, după eliberarea ei din conștiința poetului. Poezia devine, astfel, copil al luminii.

Tonalitatea poeziei este ascendentă: imaginea sumbră, cromatică, din incipit („Umbrei mele i-e frică”) este anulată de cea optimistă, auditivă, din final („Cântând”).

Metafora arborilor, folosită în poezie înseamnă: dualitate (întuneric-umbră, crengi spre cer-rădăcini în pământ, adăpost luminos pentru păsări – scorburile întunecate pentru viețuitoare ascunse, viață – moarte, speranță – spaimă). Umbra



Calitatea de martor

induce și senzația de frig, care se asociază cu frica, conturându-se sugestia unei conștiințe care îngheață, asaltată de umbre.

Titlul atrage atenția cititorului care se concentrează, de la început, asupra „umbrei”, imagine vizual-cromatică, dar și tactilă, senzorială (induce senzația de rece). Adjectivul pronominal „mele” accentuează subiectivitatea, apartenența umbrei la propria ființă, asumarea întunericului, ca parte componentă a sinelui. Iar verbul la prezent sugerează continuitatea, perpetuarea stării de spaimă, care pare să domine eul liric de ceva timp și continuă să-l apese.

Textul este metaforic, limbajul ambiguizându-se, semn al modernității. Poezia se construiește pe relații de opoziție: arbori (terestru) – păsări (cosmic), „umbra mea” – „umbrele arborilor”, „umbrele păsărilor”, păsări (cosmic) – pământ.

Prozodia este modernă: vers liber, rimă albă, ritm variabil. Limbajul poetic este accesibil, dar frecvența metaforelor încifrează textul, făcându-l atrăgător pentru cititorul dornic de provocări.

„Ana Blandiana este o reprezentantă s-ar zice tipică a generației '60, în măsura în care toposurile, temele, motivele, dar și mijloacele de expresie ale reprezentanților ei se regăsesc, în doze și cu finalități variabile în creațiile sale. E limpede, însă, că, în cadrul acestui gen proxim care e noțiunea – mai mult sau mai puțin relativă – de generație, poeta are un loc bine determinat, diferența specifică trebuind să fie luată în calcul în modul cel mai ferm.”

(De la modernism la postmodernism, Iulian Boldea)

ANA MARIA GÎBU

CLASA A X-A

COLEGIUL „GRIGORE GHICA”

DOROHOI/ BOTOȘANI

PROF. COORDONATOR HURĂ

MIHAELA



Cândva arborii aveau ochi

Poemul Anei Blandiana „Cândva arborii aveau ochi” reamintește chiar imaginea Omului - Arbore „desenată” de Platon, conturul omului - „arbore de sânge”, ale cărui rădăcini sunt adânc înfipte nu în pământ, ci în Cer undeva.

Semnificațiile arborelui primordial, de „cândva”, anunțat încă din titlu și reluat la nivelul incipitului, devine un real „axis mundi”, capabil să refacă limbajul primordial, comunicarea sacră, fără cuvinte, devine metafora centrală a textului, ce își revelează înțelesurile în relație cu imaginile de profundă sensibilitate și vibrație, cu imaginile păsărilor, frunzelor, aripilor, zborului, emergente ale aceleiași idei: profunda afinitate a UMANULUI cu VEGETALUL, comunicarea regnurilor, într-un tainic limbaj universal.

Instrumentarul liric al poetei intermediază o subtilă „comunicare inter-regn”, o aproape insesizabilă „interschimbare a rolurilor”, prin intermediul METAFOREI ARBORELUI înzestrat cu însușiri antropomorfe, într-un soi de proces de empatie universală, a MICROCOSMOSULUI uman cu MACROCOSMOSUL atotputernic.

Evocarea unei vârste a paradisului pierdut, a sacralului, când „arborii aveau ochi” este realizată la nivel morfologic, prin intermediul unor verbe la trecut, imperfectul având rolul de a sublinia tocmai readucerea pe „retina prezentului” a unor imagini de geneză personală, de naștere a eului liric într-o vârstă vegetală, într-o eră de zbor și lumină.

Dihotomia SACRU – PROFAN este susținută, la nivel simbolic, de semantismul METAFOREI COPACULUI, ipostază a eului liric, ce își asimilează sensurile LUMINII germinative, a începutului de lume, în opoziție cu sensurile ÎNTUNERICULUI unui prezent ce și-a pierdut dimensiunea sacrală, într-un soi de fenomen de amnezie ontologică a apartenenței la regn:

„Asta nu îmi mai aduc aminte.
Caut zadarnic ochii arborilor acum.

Poate nu-i văd
Pentru că arbore nu mai sunt”.

Forța senzorială a imaginilor descriptive, alături de glisarea planu-

rilor temporale, trecut - prezent, au tocmai rolul de a evidenția ambiguitatea unor trăiri confuze, conștiința identității ultime a esenței vieții: intuiția conștiinței universale, experiența unor trăiri ultime ce reafirmă existența unei CONȘTIINȚE SUPREME, dincolo de uman sau vegetal.

Mesajul poetic, redat în versuri scurte, variabile și libere, cu ton interogativ, reactualizează valențele simbolice ale teluricului, Telus Mater, sursă a vieții și a stabilității ontologice, ale păsării, care prin zborul său sfidează legile fizicii obișnuite, spintecând viguros norii ostili ai profanului, în căutarea propriilor „rădăcini”: eul liric, ipostaziat numai temporar în trupul de lemn al copacului, este damnat odată cu intrarea într-o altă eră, poate în cea a maturității, să piardă sensul zborului micuțelor viețuitoare înaripate ce înveseleau foșnetul frunzelor de „cândva”.

„Dar atunci de ce
Când trec de ei aproape
Simt cum

Mă urmăresc cu privirile (...)
De ce, când foșnesc și clipesc
Din miile lor de pleoape,
Îmi vine să strig -
Ce-ați văzut?...”

RAUL HUDEA
CC „SANTA ANA”,
CALATAYUD
SPANIA
PROF. COORD. ALINA BĂLAN

TRAVERSAREA COPILĂRIEI

Mă uit dacă timpul a înflorit și mă sâcăie întunericul becului ce s-a spart de la veranda casei bătrânești. Cu răbdare țin la piept săgeata livezii nenorocoase și rătăcesc nu prea departe. Ca un potop de poeți mă adun lângă un pom strâmb și vizitez o secvență demult apusă.

De câte ori mă apropii de vreo rădăcină nu știu ce se desface și văd coroanele de nori, melcul timid, bălciul viețuitoarelor nerăbdătoare, chipul blând al bunicii, visez spre vremurile copilăriei. Ciudate păsări îmi umbresc trupul, totul rimează, iau măsura întâlnirilor și le proiectez în marea iluzie a ploii de vară. Îndemnul aripii de sus mă duce într-o poezie a copilăriei apuse, iar locul acela este mistuit de cuvinte, păzit de poetul anotimpului meu. Cum nimeni n-are de gând să stea aici eu

m-am hotărât să mă scald la marginea răbdării și să însemn cu un geamăt al regretului și apoi cu o îmbrățișare... totul.

Râdeam cu mama și ne jucam în casa ei părintească, casa bunicilor. Voiam să îmbrăcăm pereții. De exemplu, ne gândeam că rochia mea albastră i-ar veni bine peretelui din stânga, ”de la camera cea bună”-cum spunea bunica. Dacă tivul va fi scurtat, va încăpea perfect. Îi stă și bine! Ce facem cu ceilalți pereți? Soluția cea mai la îndemână ar fi să-mi chem croitoreasa, pe doamna Ileana, să le imagineze bluze, pantaloni sau ce vor ei. Ileana e rezistentă la inovații, dar nu crede în pereți îmbrăcați. Cred că niște ochelari ar fi primul obiect vestimentar al pereților. Ei vor avea grijă să nu-i încurce. Își vor schimba perspectiva. Păianjenul din colț mi-a citit gândul și le face câte o plasă verde sau roșie, în funcție de resturile de ață pe care le deține. Puțină apă colorată, pentru contrast, iau de la plante. Mai greu e cu podoabele. Voi invita prietenele elegante și le voi cere să facă un act de caritate, să-și doneze diamantele pereților. Dacă ele mă vor refuza, pereții mei vor rămâne fără brățări, inele... La urma urmei ce le trebuie? Ei nu pleacă niciodată de acasă!

Camera goală, lipsită de viață sau speranță încătușează atâtea nonsensuri sub un singur chip...

Reîntâlnirile fericite din casa bunicilor însemnau bucuria ultimelor fapte mari, îmbrățișările prelungite pentru absențele pașilor, precum și observațiile răutăcioase ale micilor viețuitoare ce continuau să-și apere un spațiu imaginar. Până și tigrul de porțelan căsca de i se spărgeau fălcile. Era un tigru pașnic și leneș, fără interes pentru valetul din tabloul vechi. Niște păsări așezate pe o creangă neagră, ușor ciobită, probabil de la ștersul prafului, nu încetau cu zarva. Le pișcase un purice fugit din blana câinelui mov ce locuia pe televizor. Un cal regal, lângă un →

MARA-ALESSANDRA
DRAGOTĂ

Clasa: a VIII-a B

COLEGIUL
NAȚIONAL ”GH. MUNTEANU-
MURGOCI”

Județul: BRĂILA

Profesor îndrumător:

Prof. Dr. ANA COMAN

lângă un pescar chinez, veghea natura. Pe spinarea lui nu se putea urca pentru că o picătură de ulei mucegăise și numai dacă o atingeai te murdăreai. Fântâna luminată de o moară dădea sensul dinamicii universului. Îngerii vizitau pe rând malul râurilor, stelutele din coroana lor vesteau dimineața sau seara. Monștrii simpatici se fâșiau ici-colo, așteptând o ceartă sau vreun război cu fata din raftul de sus. Era prea tristă! Își pierduse un gând, de fapt singurul. Nu-l va găsi niciodată... Toate îmi amintesc de copilărie, de ultimele clipe petrecute cu bunica...

Glasul bunicii era stins. Răzbăteau în inflexiunea vocii ei vorbele înțelepte rostite odinioară nu numai nouă, ci și oamenilor din preajma ei care o prețuiau. Când se fracturau cuvintele-i înțelegeam că nu ne mai vede, dar aude bătaia inimii care s-a așezat lângă ea. Pereții au memorie, vrăjiți de spectacolul copilăriei trecute, stau drept și ne mustră. Vreun cui ieșit din curiozitate mai în față țintește spre noi. Bunica nu-l vede, nu-l simte, dar îi dă încuviințarea de a sta acolo. Covoarele s-au tocit pe margini, roșul căutat a rămas. El era calea noastră în jocurile de-a v-ați ascunselea. Nimeni nu trebuia să-l atingă. Azi trec pe lângă el, oftând și revisând.

Nu e bunica, stă departe de noi, ne mai încearcă visul uneori, ne mai întreabă ce cărți am mai citit, regretând că nu se mai poate lua la întrecere cu noi într-ale minții... Timpul își pierde esența și înconștientul se înrădăcește cu o viteză demonică.

Cuplu

Ana Blandiana este o scriitoare emblematică pentru lirica feminină, deoarece constatările pregnante și indubitabile, ce creionează eul modern, ne dezvăluie nouă, cititorilor de cursă lungă, de pretutindeni, o mentalitate incommensurabilă care a privit în esență și a observat cu stupoare în poezie un limbaj esențial și o posibilitate de a gândi asupra lumii înconjurătoare.

Ana Blandiana debutează în 1959 în revista „Tribuna” din Cluj, cu poezia intitulată „Originalitate”,

publicând apoi constant numeroase volume de poeme printre care se numără și volumul numit „Octombrie, Noiembrie, Decembrie”, apărut în anul 1972, în care se regăsește și poezia „Cuplu”. Aceasta este o contemporană desăvârșită, deoarece toate creațiile sale se definesc prin sinceritate irenică, și în operele ei, predomină ilustrarea unei gândiri metaforice.

Poezia „Cuplu” se încadrează în curentul literar numit postmodernism și este o creație lirică, în versuri, ce are un caracter meditativ, fiind o operă concepută pe baza temelor filozofice. Această poezie citată este lirică, deoarece autoarea exprimă în mod direct, gânduri idei, sentimente, emoții prin intermediul instanței lirice (mărcile sale lexicogramaticale), folosind, de asemenea, figuri de stil, imagini artistice și implicit, subiectivitate.

În primul rând, opera aparține genului liric, deoarece exprimarea se face în mod direct. În primele cincisprezece versuri, poezia prezintă planul apropiat, și anume ochii iubitelor din cuplul adamic. Cu ajutorul imaginii vizuale („Și nimeni nu îndrăznește să locuiască pe muchia/ De unde putem fi văzuți amândoi”), eul liric își exprimă adorația profundă pentru contemplarea iubirii sale. Această poezie dezvoltă motivul dublului, conform căruia cuplurile erau lipite, formând astfel un întreg, așadar eul liric îi privește pe cei doi îndrăgostiți, ca nefiind niște jumătăți, deoarece jumătățile sunt dependente una de cealaltă, iar cei doi se contopeau într-un tot.

În poezie, ceea ce face cuplul de îndrăgostiți să fie un tot unitar, este nevoia lor firească de a se completa, de a se împlini și dezvolta prin celălalt, datorită celui alt, pentru celălalt. („Stăm spate în spate,/ Oasele noastre s-au unit de mult.[...]”). Metafora („Sângele duce zvonuri/ De la o inimă la alta”), aduce în prim-plan uniunea celor doi prin trup și suflet, și până în adâncul ființei lor cabalistice. Invocația („Cum ești?”), o aduce în scenă pe jumătatea feminină, scoțând la iveală, cu ardență, un răspuns mult așteptat, și o reacție masculină a uimirii. Cu ajutorul acestui cuplu de îndrăgostiți, este ilustrată tema centrală a poeziei, și anume iubirea,

sentimentul etern uman, îmbinată cu mai multe aspecte, și anume iubirea ca inițiere, privind mitul erotic, iubirea ca pasiune, și implicit iubirea tragică, așadar, poezia citată aparține iubirii ca inițiere, aceasta fiind contemplată, precum o forță foarte puternică și indispensabilă.

În următoarele versuri citate, este adus în scenă planul depărtat, pe care eul liric îl privește prin ochii perechii primordiale. Acest lucru simbolizează iubirea tainică pe care o zărește. Comparația („Crescuți ca două crengi”) are rolul de a prefăce întregul format din perechea angelică, în ființa aceea mistică, unduitoare, zveltă și prea iubită, adică muza, sursa de inspirație ce le acaparează lumea și le creionează tabloul existențial și vital, care îi definesc și caracterizează totodată. Metafora („Și va purta-n eternitate/ Povara dulce-a celui alt,”) creionează întunericul transmis de eternitatea ambiguă, sub cupola infinitului aducând-o în misterul observării.

Discursul liric beneficiază de o expresivitate deosebită, deoarece instanța lirică utilizează adjectivul „perfect”, atribuindu-i un grad de comparație, ce evidențiază faptul că cele două persoane formează un tot unitar, imposibil de vizualizat în întregime, fiind totodată și imperceptibil, lucru ce ar putea fi săvârșit doar dacă cineva anume ar locui pe acea „muchie”, aseasonată în poezia citată cu sensul de „cer”, astfel încât întregul format din cei doi îndrăgostiți se va separa doar în momentul când cerul se va întretaia în mii și mii de crâmpoie, transformate ulterior în lacrimi diamantine. Nesiguranța se instalează printre versurile poeziei, atunci când își face debutul pasajul decisiv, ce induce lectorul în incertitudine, deoarece nu se știe dacă perechea primordială va muri, rămânând un întreg inseparabil. („Vom muri deodată sau unul va purta,/ Încă o vreme,/ Cadavrul celui alt lipit de el.”) Vocea poetică →

DIANDRA-MARIA PANFIL
CLASA A X-A
LICEUL TEORETIC „NICOLAE
IORGA”
BRĂILA, JUD. BRĂILA
PROF. COORD. CURCĂ
MIRELA

aduce în prim-plan momentul când lava clipelor îi va determina pe cei doi îndrăgostiți să nu treacă în neființă în același timp, deoarece o jumătate a întregului va fi umbră de moarte absolută („Și molipsindu-l lent, prea lent, cu moarte?”), iar cealaltă jumătate ce ajută la formarea unui tot unitar va dispărea din cauza dorului, ce i-a acaparat sufletul sever și repede. („Oh, numai noi cunoaștem dorul/ De-a ne putea privi în ochi.”)

În al doilea rând, textul este liric deoarece prezența mărcilor lexico-gramaticale ale eului liric este simțită pe parcursul întregii poezii. Verbele la persoana întâi și pronumele la persoana întâi și a doua, precum „Tu vezi numai luna”, „Eu văd numai soarele”, „Suntem egali?”, prezintă eul liric umil, profund și visător.

Pe tot parcursul monologului, își face simțită prezența antiteza „Eu-Tu”, ceea ce ilustrează o discrepanță între două planuri, și anume planul persoanei întâi și planul persoanei a doua. Eul liric se întruchiează într-un eu poetic absolut, superior și un eu, imaginar.

Adresările directe precum „Cum ești?” îi exprimă prezența mai ales pentru perechea sufletului său. Structura poeziei este specifică genului liric, aceasta este alcătuită din cincizeci și unu de versuri, nedistribuite în strofe, iar din punct de vedere prozodic, regulile sunt exonerate, deoarece nu există rimă, ritm și măsură. Titlul poeziei „Cuplu” aduce în prim-plan, un întreg, adică un tot unitar, alcătuit din două jumătăți ce se completează și se împlinesc, devenind astfel una, dar niciodată nu evoluează, nu cresc, nu se dezvoltă, ci doar rămân pe loc și dispar, în final devenind volatile. La nivel morfologic, titlul „Cuplu” este format dintr-un substantiv comun simplu, nearticulat, ce se află în plină concordanță cu conținutul și mesajul poeziei, acesta transmițând starea de spirit a scriitoarei.

În concluzie, sunt de părere că poezia „Cuplu”, de Ana Blandiana, este inclusă în genul liric, deoarece ideea transmisă prin eul liric este în mod direct un sentiment, un gând al scriitoarei, așternut cu grijă din interiorul său.

Arborii și visul vegetal

Motto: *Cum florile uscate iau apă ca să înflorească, așa o să-mi reînceap și eu viața.*

Arborele este sfânt prin amploarea activității sale onirice, pentru că induce o stare de transă revelatoare, înrudită cu narcoza rememorării, cu visul de iubire și cu moartea. Fiind creatoare ce oscilează între candoare și spirit lucid, Ana Blandiana și Magda Isanos își creează propriile lumi sintetizate aureolate în perspectiva ascetică a omului arbore.

Copacul personificat „M-aș apuca și iarna să-nfloresc ca să te bucuri”, „Păsările cele mai mândre-ar face cuib pe creanga mea, și nopțile mi-ar da cercei de stele, pe care, ca pe frunze ți le-aș da”, „cândva arborii aveau ochi, pot să jur, știu sigur că vedeam când eram arbore” este un simbol ascensional clasic, desemnând nu doar urcarea întru cunoaștere, ci o elevație integrată a întregii ființe. Deținând valențele de axis mundi, el posedă valorile verticalității. Prin acest fapt, atrage atenția în mod special asupra obârșiei dezvoltării axiale care poate fi reprezentată de Dumnezeu, un principiu, o iubire, o artă, conștiința sau propriul eu aflat în procesul etern al transcendenței lumii reale.

Dorința de desăvârșire prin unificarea osmotică dintre arborele existențial și om are valoarea unui ritual de trecere de la aspirația visătoare spre beatitudinea înălțării, amplificând astfel starea de reverie poetică declanșată de „privirile” și „sărutările cu buze moi de flori” ale ființei supranaturale divine. Structura metaforică „Vis vegetal” configurează visul pus la originea creației, motivul viziunii trimise de Dumnezeu subliniind caracterul sacru al naturii, el fiind cel care deschide o poartă spre altă realitate și aruncă îndoiala asupra adevărului lumii.

Ploaia prezintă ca simbol vitalizator, de purificare periodică este considerată un semn divin, fiind asociată cu sentimentul de melancoilie, privită uneori ca o răzvrătire a naturii față de nepăsarea și indiferența oamenilor „orbi”, care nu mai pot vedea cele mai mici, simple, semnificative detalii ale Creației supreme. Ploaia, plânsul



materiei, narcotizează, anihilează energiile negative, declanșând emoțiile colective om- arbore, readucând în gând echilibrul existențial.

„Căutarea zadarnică a ochiilor arborilor” pune în lumină copacul ca simbol al devenirii și al vieții, ca sugestie a caracterului ciclic al existenței (moarte și regenerare). Secvențele „cu rouă și cu lună pe obraz, eu ți-aș sări în casă, și senină cu câte-un cuib în fiecare mână întinsă, aș începe să zâmbesc”, „când foșnesc și clipesc din miile lor de pleoape, îmi vine să strig – Ce-ați văzut?... ” transfigurează în actul creației artistice copacul care evidențiază paradoxul întâlnirii dintre etern și efemer.

„Picăturile de rouă” simbolizează substanța primordială, apa, din care toate formele se nasc și în care se reîntorc, prin regresie sau prin cataclism, funcțiile sale germinative și purificatoare concretizând sensul începutului și al sfârșitului precedând orice formă și suportând orice creație precum arborele existențial ce asigură revenirea în ab-infinum.

Ca un pom să poată crește are nevoie să aibă rădăcinile înfipte în pământ. La fel și sufletul: trebuie să fie sădit în Împărăția cea duhovnicească, cerească, aceasta fiind temelia lui, care îl hrănește și din care el crește. Sufletul desăvârșit este asemenea arborelui între mărăcini, iar acesta marchează sufletul care trăiește fără griji deșarte în mijlocul celor căzuți în profan.

Prezența diatezei reflexive (m-aș apuca, m-aș apleca, s-a părut) confirmă oglindirea actelor divine în planul teluric, regăsirea sacrului în →

DIANA ELENA BARBU

CLASA A VIII-A

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII
“CONSTANTIN SANDU ALDEA”

BRĂILA

PROF. COORD. GABRIELA

VASILIU

toate structurile contingentului, comunicarea indispensabilă dintre lumea de jos și lumea de sus. De asemenea, concordanța timpurilor verbale prezent-imperfect subliniază intensitatea trăirilor, autenticitatea și relevanța lor în eternul proces al raportării umanului la divin, determinând discursul liric conceptualizat prin care se instituie formulări pregnant sentențioase specific creațiilor cu un referent imaginar transcendent în care este surprinsă relația ființei cu divinitatea, fiorul metafizic, neliniștea ontologică și gnoseologică, aspirația eului-poetic spre sacru, nevoia sa de certitudini.

Viziunea lirică a conceptului de „arbore existențial” proiectează centrul univesului infinit în cadrul limitat al lumii reale, metamorfozând receptările înscrise într-un continuum temporal, fără început și fără sfârșit, percepute din perspectivă cosmică și exprimând condiția ontologică a unor entități considerate atemporale precum Divinitatea, Natura, Creația și chiar Arborele.

În cele două opere lirice, creatoarele Ana Blandiana și Magda Isanos reușesc cu grație să înalțe natura la rang de artă, transformând foșnetul frunzelor în pulsații și palpații de iubire ale inimii, îmbrăcând imaginea arborelui etern într-un ecou surdinizat al secolelor.

Ochii arborilor

Ana Blandiana spunea: „Nu știu inventa nimic. Nu știu decât transcrie ceea ce trăiesc. Nu sunt scriitor, sunt numai poet.”. Prin urmare, arta, poezia ei e, așa cum autoarea însăși afirmă, harta sufletului, radiografia tălmăcită în versuri și strofe a inimii ei.

După părerea mea, poezia este un organism viu, care se poate modifica odată cu schimbarea percepției cititorilor asupra ei. E o ființă vie, deoarece, odată ce se naște, primește o parte din sufletul creatorului. Va fi însă mereu limitată la sufletul pe care l-a primit, putând să simtă doar ceea ce respectivul autor a vrut să transmită prin intermediul ei. Tot de la „naștere”, poezia primește, ca și omul, o formă mai mult sau mai puțin original definită, corpul.

În ceea ce privește opera literară „Cândva arborii aveau ochi”



Ana Blandiana, Cristi, Cristina și Gabriela Vasiliu

din creația Anei Blandiana, ea este adevărata poezie-portal prin care îi putem vedea sufletul autoarei, dar tăria sentimentelor exprimate în versurile ei o face și să pulseze în ochii cititorilor, ca și când ar avea un suflet și un eu propriu, care trăiește pe coala de hârtie. Transfigurând în mod artistic realitatea și exprimându-și în mod direct ideile și sentimentele, prin vocea eului liric, autoarea ne dăruiește o capodoperă a genului liric, abordând poetica arborelui existențial.

Titlul, reprezentat de o propoziție dezvoltată afirmativă, este punctul de pornire al poeziei, incertitudinea și oscilația părerilor și trăirilor eului liric fiind legate de această afirmație repetată și în primul vers al creației. Modul de expunere predominant în operă este monologul liric, alături de care apar pasaje descriptive și monologul liric adresat.

Mai întâi, vocea eului poetic, sigură și puternică își afirmă și își jură crezul „Cândva arborii aveau ochi”, apoi apelează, pentru a-și argumenta jurământul și a se autoconvinge, la propria memorie, la fărâmele de amintiri ce-i zac în suflet dinainte de viețuirea ca entitate umană, când trăia sub forma unui arbore: „Știu sigur/ Că vedeam când eram arbore/ Îmi amintesc că mă mirau/ Ciudatele aripi ale păsărilor/ Care-mi treceau pe dinainte.”. Astfel eul liric își exprimă fascinația și neînțelegerea ideii de zbor din ipostaza sa de arbore și de neclintire. Apare și incertitudinea, neclaritatea în tabloul acestei amintiri, prin

versurile: „Dar dacă păsările bănuiau/ Ochii mei./ Asta nu îmi mai aduc aminte”. Astfel, știind că el vedea când era arbore, dar neamintindu-și dacă ochii săi erau observați, eul liric se gândește că nici el nu mai poate vedea „acum” (în prezentul etern, pe care îl adoptă autoarea) ochii arborilor, fiindcă a evoluat, a devenit om.

Dacă ipostaza de arbore îl face naiv pe eul poetic, căci nu poate înțelege „ciudatele aripi ale păsărilor” și misterul zborului, ființa umană, cealaltă identitate a eului poetic, nu mai este capabilă să vadă „ochii arborilor”, înțelepciunea lor și ajunge să se întrebe dacă aceștia există sau nu, dacă au existat vreodată și dacă nu cumva s-au transformat și ei odată cu metamorfoza propriei ființe, dacă „au coborât pe rădăcini în pământ”.

Eul liric încearcă să se gândească la toate posibilitățile pentru care nu mai poate vedea ochii copacilor, din rândul cărora își amintește cu incertitudine că a făcut cândva parte și ajunge la ipoteza că „ochii arborilor” pot fi doar o iluzie, afirmând: „Mi s-a părut numai mie/ Și arborii sunt orbi dintru-nceput...”.

Sentimentul eului liric atunci când trece „de ei aproape” contrazice, însă, inexistența ochilor arborilor, căci el poate simți cum îl „urmăresc cu privirile, într-un fel cunoscut”. Imaginea motrică din versurile „când foșnesc și clipește/ Din miile lor de pleoape” este construită cu ajutorul unei hiperbole și al unei personificări, cea din urmă stând la baza întregului text-suport, transformând ipostaza de arbore a eului poetic într-o altfel de viețuitoare prin care vede („arborii aveau ochi”), încearcă să cunoască și să înțeleagă lumea („mă mirau ciudatele aripi ale păsărilor”) și strânge, în memorie, primele amintiri. Întrebarea retorică „de ce”, precum și ultimele două versuri ale poeziei „Îmi vine să strig-/ Ce-ai văzut?” în care persoana I se împletește cu a II-a, eul poetic adresându-se în mod direct arborilor personificați, sporește

**IOANA TOLOARGĂ
CLASA A VIII-A C
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1
BUMBESȚI-JIU
BUMBESȚI-JIU, GORJ
PROF. COORD. SĂVESCU
ADRIANA**

intensitatea trăirii și întărește credința eului liric în existența „ochilor arborilor”.

Eu consider că arborele personificat în această creație, prin ideea de viață premergătoare celei omenești, din care majoritatea cunoștințelor și amintirilor dobândite se pierd, ca o perioadă a naivității, simbolizează copilăria pe care, odată pierdută, zadarnic o caută omul; nu o mai poate vedea, căci copil nu mai este. Ajunge să creadă că a fost adult de la-nceput, așa cum „arborii sunt orbi dintru-nceput”, dar are și frânturi de amintiri din perioada fericită când nu înțelegea lumea în complexitatea ei: „Îmi amintesc că mă mirau/ Ciudatele aripi ale păsărilor/ Care-mi treceau pe dinainte”. De asemenea, cred că întrebarea „Ce-ați văzut?”, pe care eul poetic o adresează arborilor personificați care o „urmăresc cu privirile într-un mod cunoscut”, este pusă sieși, copilului („arborelui”) care a fost, speriat fiind de maturizare.

Prin urmare, în viziunea mea, legătura arbore-om prezentată pe parcursul operei este o metaforă pentru legătura copil-natură, două identități, două alter ego-uri ale aceleiași ființe care nu se pot înțelege reciproc, deși își bănuiesc una celeilalte existență.

Poezia este bogată în figuri de stil, predominând personificarea, metafora, împletite cu epitete, hiperbole sau inversiuni. Arborele poate fi un simbol al copilăriei, dar poate fi înțeles și cu sensul propriu, ca un element statornic al lumii. Rima imperfectă, măsura inegală a versurilor, frazele lungi folosite în această creație completează abordarea modernă a temei arborelui existențial.

Întregul conflict interior al eului poetic, sentimentele puternice exprimate, abordarea și argumentarea diferitelor idei contrastante asupra existenței ochilor arborilor (există ori s-au ascuns în pământ, „nu-i văd pentru că arbore nu mai sunt” / nu există – „arborii sunt orbi dintru-nceput”), întrebările retorice precum și diversele modalități de interpretare a mesajului dau valoare poeziei, atrăgând cititorul.

Prin urmare, cu puterea cuvântului său, Ana Blandiana reface în fața cititorilor legătura tainică a omului cu natura, prin creația „Cândva arborii aveau ochi” punând

existența de arbore (de copil, de naiv) a fiecăruia dintre noi pe seama eului liric și situând-o în timp înaintea existenței ca om (ca matur, adult). „Am plecat de la arbori și am ajuns oameni, dar am uitat cum e naivitatea, simplitatea, am pierdut darul de a vedea ca prin ochii arborilor și acum nici nu mai suntem siguri că acești ochi există” este mesajul pe care pare să îl transmită întreaga poezie.

Mallarmé spunea: „Lumea există pentru a se ajunge la o carte!”. Dar în opera sa „Cartea și lumea”, Ana Blandiana, regăsită ca prozatoare, face parcă o promisiune cititorilor, pe care o respectă cu desăvârșire prin toate cărțile sale, prin tot ceea ce scrie, inclusiv prin poezia mai sus comentată: „Ce imperativă obligație ca, dacă lumea există pentru a se ajunge la o carte, cartea, la rândul ei, să existe pentru a se ajunge la o lume.”. Ea ne face să ajungem la o lume mai bună în care oamenii au fost, la începuturi, copaci, în care arborii aveau cândva ochi, o lume făcută numai din păsări sau numai din ploaie, o lume mai curată, în care ea însăși este regină, iar ochii noștri se pleacă sub sceptrul ei, intrând încetul cu încetul în palatul cu coloane infinite, având silabe și litere drept temelie.

Mare neexplorată

„Iată mă spăl într-un râu de secunde”, „iată” cum timpul nu ne întreabă dacă noi suntem de acord să treacă. Inclusiv timpul pe care îl irosim ni-l asumăm. Deciziile noastre sunt influențate de trecutul nostru, formând viitorul. Ideea de a lua de la zero viața este greșită, deoarece fundamentul din prezent se consolidează pe trecut, formând sau cel puțin influențând viitorul.

Doctrina oamenilor care nu au ajuns la o maturitate intelectuală sună cam așa: „Lasă că am timp la bătrânețe”. Cum adică avem timp la bătrânețe când începutul duce inevitabil spre sfârșit? Ne pierdem în manipulare, în efectul de turmă și ne dăm seama prea târziu de „fluviul zăcând în sine ca o mare” neexplorată.

Poezia aceasta a fost creată menținând tema trecerii timpului care împiedică aspirația ideală a oamenilor



Tineri interpreți de-o seamă cu poezia

slabi. Timpul trece și doar efectele, amintirile, aluziile rămân și se reflectă în noi, cei de astăzi. Efectele trecerii timpului se regăsesc în lucrurile, în gândurile, în trăirile cotidiene și cu nostalgie ne gândim că „pletele noastre s-au umplut de ani” și că, la final, mai rămâne doar „să le pieptănăm într-o oglindă de timp”. Întotdeauna, începutul a ceva conduce inevitabil către sfârșitul a ceva. Începutul existenței noastre înseamnă, de fapt, sfârșit, oamenii urmărind același scop comun.

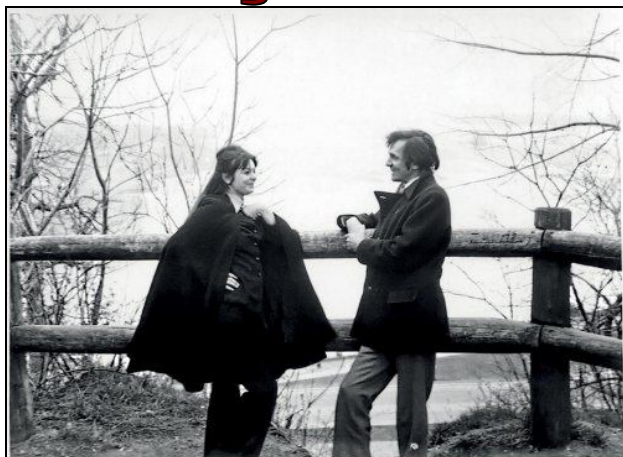
Epitetul cromatic „anotimp verde” personifică natura fără de sfârșit, o natură pură, veșnică, pe care oamenii, după sfârșitul lor ineluctabil, o lasă în urmă. Verdele mai sugerează ideea de prosperitate, o calitate a lumii vii care face excepție în rândul oamenilor, deoarece de-a lungul vieții un individ involuează.

Dar poezia „Iată” de Ana Blandiana este și o metaforă a iubirii de sine ca formă de (re)descoperire, nu doar o metaforă a timpului și a vieții. Viața în sinea ei, din cele mai vechi timpuri, a fost controlată și influențată de oamenii „puternici”, care se cunosc.

Poezia devine, astfel, o reflexie, o parte fragmentată transpusă într-o imagine. Imaginea este cuprinsă în contextul vieții, fiind de scurtă durată.

ANDREEA RALUCA RADU
CLASA A IX-A
LICEUL TEORETIC „MIHAI
EMINESCU”
CLUJ-NAPOCA, JUD. CLUJ
PROF. COORD.
AMALIA BARBĂ

Puls
Vârstele poeziei
Ana și Romi



OCHIUL CICLOPULUI



Doctor Honoris Causa al Universității Babeș - Bolyai din Cluj-Napoca, rector Ioan Aurel Pop

Directori de onoare
Acad. ADAM PUSLOJIC
MIHAI BANDAC
Acad. MIHAI CIMPOI

Redactor-șef adjunct
GHEORGHE NICOLAE ȘINCAN

Redactori:

Cezarina Adamescu, Mihaela Aionesei, Diana Dobrița Bîlea, Sorina Bloj, A.I. Brumaru, Mariana Chețan, Geo Constantinescu, Luminița Cornea, Mariana Cristescu, Melania Cuc, Iulian Dămăcuș, Răzvan Ducan, Suzana Fântânariu-Baia, Marin Iancu, Alexandru Jurcan, Vasile



Larco, Lazăr Lădariu, Rodica Lăzărescu, Cleopatra Lorințiu, Mihaela Malea Stroe, Valentin Marica, Titus Suciu, Flavia Topan, Dorin N. Uritescu, Gabriela Vasiliu

Corespondenți: Elisabeta Boțan (Spania), Flavia Cosma (Canada), Darie Ducan, (Paris), George Filip (Canada), Andrei Fischhof (Israel), Dorina Brândușa Landén (Suedia), Veronica Pavel Lerner (Canada), Gabriela Mocănașu (Franța), Dalila Özbay (Turcia), Mircea M. Pop (Germania), Claudia Șatravca (Chișinău), M. N. Rusu (New York), Ognean Stamboliev (Bulgaria)

Lunar de cultură editat de ASOCIAȚIA „NICOLAE BĂCIUȚ” PENTRU DESCOPERIREA, SUSȚINEREA ȘI PROMOVAREA VALORILOR CULTURAL – ARTISTICE ȘI PROFESIONALE Președinte SERGIU PAUL BĂCIUȚ

Tiparul executat la S.C. Intermedia Group, Târgu-Mureș, str. Revoluției nr. 8, România. • Nicio parte a materialelor nu poate fi preluată fără acordul editorului. • Copyright © Nicolae Băciuț 2016 • Email : nbaciut@yahoo.com; vatraveche@yahoo.com • Adresa redacției: Târgu-Mureș, str. Ilie Munteanu nr. 29, cod 540390 • telefon: 0365407700, 0744474258. • Materialele nepublicate nu se restituie. • Responsabilitatea asupra conținutului textelor revine autorilor. Opiniile reflectă exclusiv punctul de vedere al acestora.

